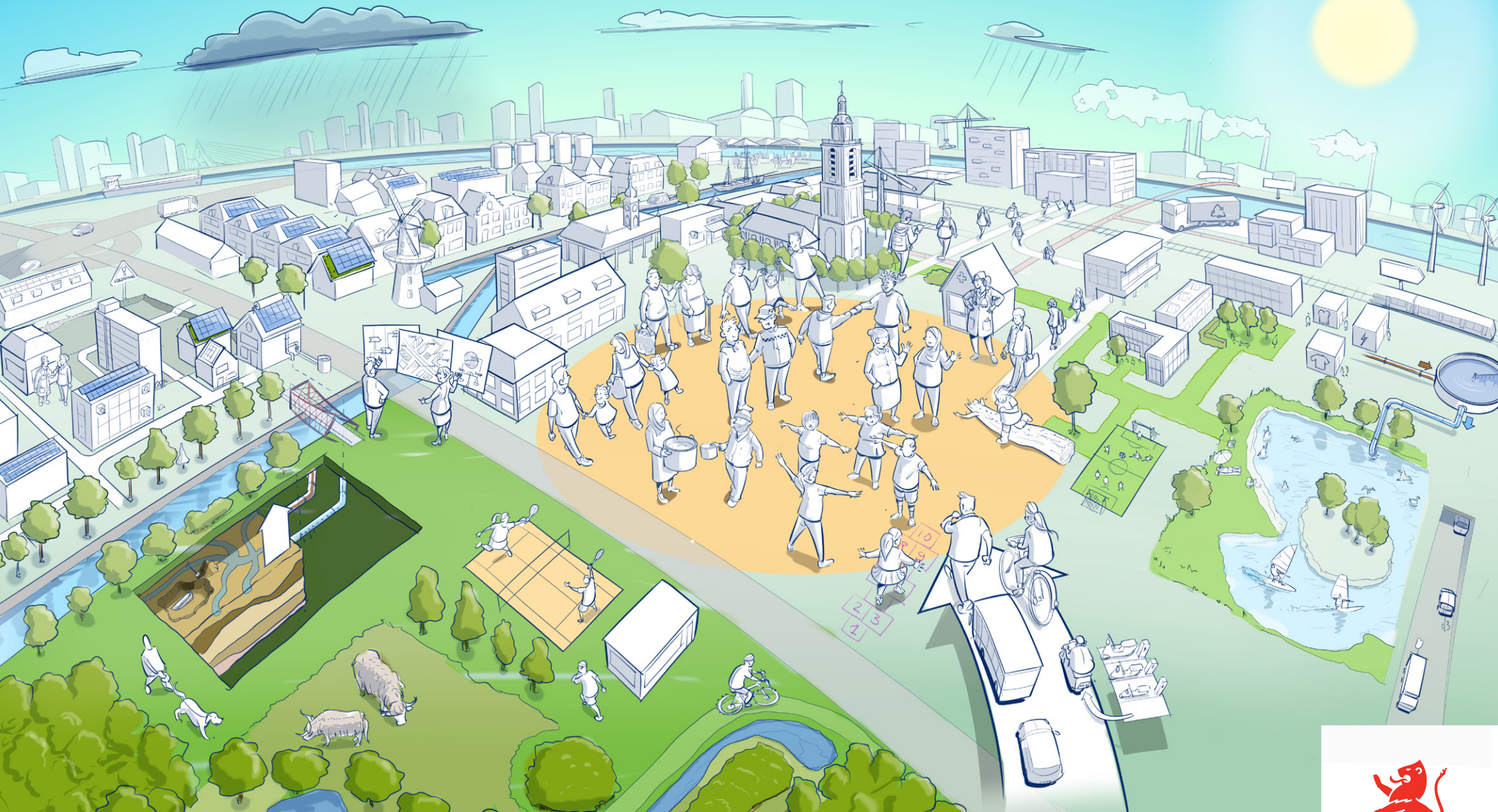

OMGEVINGSVISIE VLAARDINGEN 2040

Ontwerp - Augustus 2024

Omgevingsvisie Vlaardingen 2040

Ontwerp, augustus 2024

De ontwerp-omgevingsvisie gemeente Vlaardingen is opgesteld door Arcadis en FABRICations in opdracht en in samenwerking met het Kernteam Omgevingsvisie van de gemeente Vlaardingen. Opmerkingen op deze omgevingsvisie tijdens de zienswijze kunt u sturen naar ro@vlaardingen.nl

Al het kaartmateriaal is samengesteld door FABRICations en in samenwerking met gemeente Vlaardingen opgesteld. De schetsen zijn getekend door Jam Visual Thinking in opdracht van gemeente Vlaardingen. Al het fotomateriaal is - tenzij anders vermeld - in bezit van de Gemeente Vlaardingen.

Gemeente Vlaardingen

Woord vooraf

Meer dan drieduizend reacties en ideeën kregen we van Vlaardingers als input voor onze omgevingsvisie! En daarmee is voor mij aan een eerste belangrijke voorwaarde voldaan om te werken aan de toekomst van onze stad: betrokken inwoners.

Van het rechtleggen van een losliggende stoeptegels tot aan de uitvoering van grote projecten, er is altijd wel wat te doen in onze stad. Maar wie de handen vol heeft aan vandaag, kan zomaar vergeten om het toekomstperspectief voor onze stad in het oog te houden. Deze omgevingsvisie helpt ons koersen op het Vlaardingen van de toekomst.

Een toekomst waarin Vlaardingen een stad is waar je je thuis voelt en iedereen mee kan doen. Een goed bereikbare en toegankelijke stad. Een stad waar je tot rust kan komen in het groen. Een stad met goed onderwijs. Een stad met goede sportvoorzieningen. Een stad waar onze gebouwen duurzaam van elektriciteit en warmte worden voorzien. Een stad waar veel te beleven valt, met onze binnenstad als kloppend hart.

Deze visie brengt allerlei beleidsterreinen bij elkaar in één samenhangend toekomstbeeld voor Vlaardingen. Zo biedt het ons richting om - met elkaar, met bewoners en met alle andere belanghebbenden - te koersen op een sterke stad. Een thuis voor de Vlaardingers van nu en van later.

Namens het college van burgemeester en wethouders van Vlaardingen,

Koen Kegel
Wethouder Omgevingswet

Samenvatting

In 2040 is Vlaardingen een stad met een rijke historie die **klaar is voor de toekomst, een sociale aantrekkelijke stad met een gezonde woon- en leefomgeving met innovatieve opleidingen en werkgevers**. Een stoere stad die plek biedt aan samenwerkers, doeners en vernieuwers.

De omgevingsvisie heeft als doel alle opgaven (sociaal, economisch en ruimtelijk) die op onze fysieke leefomgeving afkomen, bij elkaar te brengen tot een samenhangend perspectief. We bepalen in deze omgevingsvisie hoe we omgaan met de beperkte fysieke ruimte in de stad, wat daarbij belangrijk is en wat de ambities en doelen van de stad zijn. Dit moet richting geven aan de verdere uitwerking in omgevingsprogramma's naar concrete maatregelen en uitgangspunten. De omgevingsvisie biedt daarmee houvast bij het beoordelen van plannen en initiatieven op de mate waarin deze bijdragen aan de ambities en opgaven van de stad.

Kernambities

Wij hebben drie overkoepelende kernambities die Vlaardingen aantrekkelijk, toekomstbestendig en innovatief maken.

1. Vlaardingen is sociaal, aantrekkelijk en gezond

In Vlaardingen is voor iedereen een thuis. We vieren onze diversiteit en omarmen onze rijke historie. We zijn een inclusieve woonstad waar Vlaardingse met verschillende culturele en sociaal-economische achtergronden hun

plek vinden. Een stad waar de Vlaardingse betaalbaar en toegankelijk kunnen wonen. Voor iedereen is er een passende woning in een bruisende omgeving te vinden. Het kloppende hart is onze binnenstad. Onze ondernemers trekken bezoekers van binnen en buiten Vlaardingen naar deze mooie plek, waar groen en cultuur uitnodigen om langer te blijven. Met een uitnodigende en groene openbare ruimte en een grote diversiteit aan maatschappelijke voorzieningen is Vlaardingen een stad in balans.

Kortom, we zetten in op:

- Stedelijke ontwikkeling in balans door diversiteit aan type woningen;
- een gezonde, veilige en uitnodigende openbare ruimte;
- ruimte voor welzijn en maatschappelijke voorzieningen;
- het koesteren en versterken van kunst, cultuur en erfgoed.

2. Vlaardingen is toekomstbestendig

We zijn trots op onze stad aan het water en in de delta en maken daar gebruik van om klaar te staan voor toekomstige ontwikkelingen. Net als de Vlaardingse zelf, moet ook de stad namelijk tegen een stootje kunnen en in kunnen spelen op de veranderende omstandigheden. We richten onze aandacht daarom op de Vlaardingse bodem en het water. We maken ruimte voor klimaatadaptieve maatregelen en energietransitie.

Ook werken we aan een groenere buitenruimte die helpt omgaan met steeds heviger regenvuilen, een thuis biedt aan verschillende soorten planten en dieren en die Vlaardingers helpt verkoelen. We maken slimmer gebruik van hernieuwbare energie om onze gebouwen van energie en warmte te voorzien en om ons te verplaatsen. We verminderen afval en hergebruiken materialen.

Kortom, we zetten in op:

- het verbinden van groen en water
- een toekomstbestendig energiesysteem;
- een veilig en gezond milieu;
- voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering;
- duurzame mobiliteit en goede bereikbaarheid.

3. Vlaardingen is innovatief

Een leven lang leren en ontwikkelen moet mogelijk zijn in Vlaardingen. We stimuleren ondernemers om zich in Vlaardingen te vestigen door het scheppen van een goed ondernemersklimaat. Onze doeners en makers worden bij een van onze mbo-opleidingen bijvoorbeeld op het gebied van Food, Zorg en Techniek opgeleid om de handen uit de mouwen te steken bij onze Vlaardingse bedrijven. Zo creëren we een vitale economie die bijdraagt aan het voorzieningenniveau in de stad, zorgt voor werkgelegenheid en mogelijkheden biedt tot ontplooiing.

Kortom, we zetten in op:

- een vitale economie die veerkrachtig en toekomstbestendig is;
- een sterk onderwijsaanbod met focus op middelbaar beroepsonderwijs.

Deze overkoepelende kernambities wil de gemeente Vlaardingen bereiken met de ontwikkeling en inrichting van de fysieke leefomgeving. Deze doelen vormen de kern van de omgevingsvisie en geven richting aan alle verdere beleidsmaatregelen en projecten. Ambities zijn breed en lange termijn-georiënteerd en dienen als leidraad voor toekomstbestendige en integrale ontwikkeling.

Uitvoeringsstrategie

Met deze visie hebben we de ambities voor onze stad staan. Het is daarmee een leidraad om de wenselijkheid van initiatieven en plannen te bepalen, zowel voor ons als gemeente als voor Vlaardingers die willen bijdragen aan de stad. Om onze ambities waar te maken, wordt de omgevingsvisie nog verder uitgewerkt in programma's. De doorwerking van de visie in regels voor de fysieke leefomgeving vindt plaats in het omgevingsplan.

Samen komen we verder dan alleen. Onze samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties stopt niet bij het opstellen van deze omgevingsvisie. We blijven daarom actief de samenwerking opzoeken met

Vlaardingers door middel van participatie en inspraakmogelijkheden om onze plannen in gezamenlijkheid verder te brengen. Ook werken we samen met regionale en nationale overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties om onze ambities werkelijkheid te laten worden. Deze visie is niet in beton gegoten en wordt regelmatig geactualiseerd om goed in te kunnen blijven spelen op alle ontwikkelingen die op onze stad afkomen.

Leeswijzer

Hoofdstuk 1

De omgevingsvisie

Wat is een omgevingsvisie, waarover gaat deze visie en waarom hebben we deze visie op de stad?

Hoofdstuk 2

Het verhaal van Vlaardingen

Waar komen we vandaan en wat zijn de kwaliteiten van en opgaven voor Vlaardingen? Dat leest u in hoofdstuk 2 van deze visie.

Hoofdstuk 3

De koers van Vlaardingen

Welke koers moeten we de komende jaren varen om onze ambities waar te maken? Dat staat per thema (aantrekkelijk, toekomstbestendig en innovatief) beschreven in hoofdstuk 3. De thema's zijn daar samenhangend weergegeven door middel van ambities en uitgangspunten voor de leefomgeving van Vlaardingen.

Hoofdstuk 4

Beoordeling van de ambities en doelen

In hoeverre zijn de beschreven ambities voor Vlaardingen haalbaar, realistisch en uitvoerbaar? Dat is beoordeeld in de plan-MER die staat omschreven in hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 5

Wijken en deelgebieden

Wat betekenen deze ambities en doelen voor de verschillende wijken en gebieden in onze stad? Hoe gaan we de uitdagingen die daarbij komen kijken aan? Dat staat per wijk/gebied omschreven in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 6

Uitvoeringsparagraaf

Hoe gaan we onze ambities waarmaken? Dat staat beschreven in hoofdstuk 6 van deze visie

Inhoudsopgave

1. De Omgevingsvisie	10	5. Wijken en deelgebieden	104
1.1. De Vlaardingse leefomgeving in 2040	10	5.1. De binnenstad	110
1.2. De stad maken we samen	11	5.2. De Rivierzone	118
2. Het verhaal van Vlaardingen	14	5.3. De Westwijk en de Indische Buurt	124
2.1. Geschiedenis van Vlaardingen	14	5.4. De Holy	132
2.2. Vlaardingen in de regio	20	5.5. Vlaardinger-Ambacht	134
2.3. Kwaliteiten en opgaven van Vlaardingen	28	5.6. Het Centrum + de Oostwijk + Vettendoordse Polder Oost en West	136
3. De koers van Vlaardingen	34	5.7. Het buitengebied	138
3.1. Sociale, aantrekkelijke en gezonde woonomgeving	36	5.8. De bedrijventerreinen	140
3.2. Toekomstbestendige stad	52	6. Uitvoeringsparagraaf	142
3.3. Innovatieve opleider en werkgever	80	6.1. Aan de slag met de omgevingsvisie!	142
4. Beoordeling van de ambities en doelen	90	6.2. Beleidsdoorwerking, plannen en initiatieven	147
4.1. Plan-MER proces	90	6.3. Kostenverhaal en financiële bijdragen	150
4.2. Beoordeling plan-MER	92	Bijlagen	
4.3. Aanbevelingen vanuit het plan-MER	100	Bijlage 1: Participatienota	
4.4. Ruimte vinden voor de Vlaardingse ambities en doelen	102	Bijlage 2: Overzicht beleid	

1. De omgevingsvisie

1.1. De Vlaardingse leefomgeving in 2040

In het jaar 2040 is Vlaardingen een stad die klaar is voor de uitdagingen van de toekomst, die een gezonde, sociale woonomgeving biedt en een innovatieve plek is om te leren en werken. Het streven is een stad waarin wonen, werken, leren en recreëren naadloos samengaan. Een stad die voortbouwt op haar rijke geschiedenis en die ook nog steeds echt Vlaardings is: een stoere en open stad van samenwerkers, doeners en vernieuwers.

De omgevingsvisie heeft als doel alle opgaven (sociaal, economisch en ruimtelijk) die op onze fysieke leefomgeving afkomen bij elkaar te brengen tot een samenhangend perspectief. We bepalen in de omgevingsvisie wat belangrijk is en wat de ambities en doelen van de stad zijn. Dit moet richting geven aan de verdere uitwerking in omgevingsprogramma's naar concrete maatregelen en uitgangspunten en houvast bieden bij het beoordelen van plannen en initiatieven op de mate waarin deze bijdragen aan de ambities en uitdagingen van de stad.

De omgevingsvisie en de omgevingswet

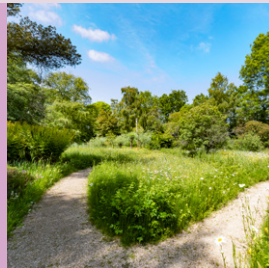
De omgevingsvisie is sinds de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 een verplicht instrument voor alle gemeenten. Deze wet draagt bij aan duurzame ontwikkeling, bewoonbaarheid van het land en bescherming en verbetering van het leefmilieu.

Dit gebeurt onder het motto: ruimte voor ontwikkelingen, waarborgen voor kwaliteit.

De omgevingsvisie geeft ook richting aan de ontwikkeling van andere instrumenten van de omgevingswet, zoals omgevingsprogramma's en het omgevingsplan. Samenhang tussen de instrumenten omgevingsvisie, omgevingsprogramma en omgevingsplan is belangrijk voor het goed functioneren van de Omgevingswet. De omgevingsvisie is hierin een eerste stap. Het biedt een stip op de horizon met ambities en doelstellingen, maar uitvoering vindt plaats via beleidsontwikkeling, plannen en initiatieven. Belangrijk daarbij is dat de omgevingsvisie steeds in ontwikkeling is. Deze visie zal in de komende jaren steeds verder worden aangescherpt. In de uitvoeringsparagraaf van dit document (hoofdstuk 6) worden de samenhang tussen de instrumenten binnen de Omgevingswet en het proces van evalueren en aanscherpen verder toegelicht.

Opbouw van de visie

Deze omgevingsvisie schetst de ontwikkelingen voor Vlaardingen tot 2040. Met deze visie wordt voortgebouwd op de geschiedenis, kwaliteiten en opgaven van de gemeente die zijn beschreven in hoofdstuk 2 van deze visie. De hierboven benoemde thema's zijn terug te vinden in de verschillende thematische hoofdstukken van deze visie (hoofdstuk 3). De thema's zijn daarin samenhangend weergegeven door middel van ambities

en uitgangspunten voor de leefomgeving van Vlaardingen. Deze visie voor heel Vlaardingen is vervolgens getoetst (hoofdstuk 4) en uitgewerkt voor de diverse deelgebieden (hoofdstuk 5). We geven aan hoe we de uitdagingen willen aangaan en benadrukken welke kwaliteiten in onze gemeente behouden of versterkt moeten worden. Hoofdstuk 6 gaat in op de uitvoering van de beschreven ambities en de verhouding van deze visie met andere beleidsstukken.

1.2. De stad maken we samen

Van toekomstvisie naar omgevingsvisie

In 2020 is in nauwe samenwerking met bewoners en ondernemers de Toekomstvisie Vlaardingen 2020-2040 tot stand gekomen. Daarin zijn waarden en kwaliteiten beschreven en is de gewenste richting voor de stad vastgelegd. De Toekomstvisie vormt daarmee een belangrijk fundament voor deze omgevingsvisie.

Een omgevingsvisie dient alle elementen te behandelen die te maken hebben met onze leefomgeving. Om die reden zijn enkele thema's die in de toekomstvisie achterwege bleven toegevoegd, zoals economie, duurzame mobiliteit en klimaatadaptatie. Dit resulteert in een herformulering van de overkoepelende ambities voor Vlaardingen. In hoofdstuk 3 staan deze ambities beschreven.

Participatie: betrokkenheid van bewoners, ondernemers en organisaties

De afgelopen jaren zijn veel bewoners, ondernemers en organisaties in Vlaardingen betrokken bij het opstellen van beleid en visies. Vooral bij de totstandkoming van de Toekomstvisie, Woonvisie en de Visie bedrijventerreinen heeft uitgebreide participatie plaatsgevonden. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd voor deze omgevingsvisie. Dankzij deze brede participatie in eerdere trajecten, kon voor deze visie een beperkter traject gekozen worden, waarbij vooral ingezet is op het bereiken van een veel breder aandeel van de Vlaardingse bevolking. Zodoende is voor de totstandkoming van de omgevingsvisie trede 3 van de participatieladder gehanteerd (dat betekent: adviseren). Dat betekent dat een brede groep betrokkenen is gevraagd te adviseren tijdens het opstellen van de omgevingsvisie.

Er zijn bij publieke bijeenkomsten meningen opgehaald en er is een enquête uitgevoerd, die ongeveer drieduizend reacties heeft opgeleverd vanuit de hele stad en uit alle leeftijdscategorieën. Dankzij deze hoge respons geven de uitkomsten een representatief beeld van de samenleving.

De uitkomsten van de enquête ondersteunen voor een groot deel de uitgangspunten die in de ontwerp-omgevingsvisie benoemd zijn. Een aantal resultaten heeft tot wijzigingen geleid in de ontwerp-omgevingsvisie. Het gaat dan voornamelijk over het belang van veiligheid (in brede zin), bereikbaarheid en de nu al breed ervaren hittestress in woonwijken en het centrum. Een

volledig overzicht van alle inzichten staat in de bij deze omgevingsvisie horende participatienota (bijlage 1).

Inspirerend en richtinggevend

Deze omgevingsvisie geeft richting aan de toekomst van Vlaardingen en dient als inspiratiebron voor iedereen die in Vlaardingen woont, werkt of onderneemt. We willen hiermee onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties (onze samenleving) motiveren om bij te dragen aan een aangename leefomgeving. De visie is daarmee een uitnodiging aan de stad om samen te werken aan de vastgestelde ambities, doelen en uitgangspunten. De omgevingsvisie is bindend voor de gemeente: wij committeren ons eraan. Het heeft ook effect op hoe wij als gemeente naar initiatieven en plannen kijken. De gemeente nodigt expliciet uit en faciliteert zolang deze plannen en initiatieven bijdragen aan de ambities en uitgangspunten die in de omgevingsvisie zijn opgenomen. Dit doen we als gemeente vanuit een 'ja, mits'-gedachte, conform de geest van de Omgevingswet. Dit vraagt om een zorgvuldige rolverdeling tussen overheid en samenleving, waar we samen vorm aan willen geven.

2. Het Verhaal van Vlaardingen

2.1. Geschiedenis van Vlaardingen

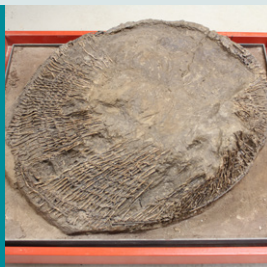
Gevormd door de dynamiek van land en water

Vlaardingen heeft een rijke geschiedenis die nauw verbonden is met water. De ligging in de Rijn-Maas delta is bepalend geweest voor de historie, het uiterlijk en de ondergrond van onze stad. Veen- en kwelderlandschappen wisselden elkaar af. Dit resulteerde in een stapeling van landschappen, waardoor de Vlaardingse bodem bestaat uit een metersdikke 'lasagne' van lagen veen, klei en zand. Vaak was het te nat om te wonen, maar soms boden die landschappen een aantrekkelijke vestigingsplaats. Door de aanwezigheid van rivierduinen en kreekkruggen vond hier al vroeg bewoning plaats. Op de hoger gelegen oeverwallen van een grote kreek die door de Westwijk liep, leefden rond 3000 voor Chr. de mensen van de Vlaardingencultuur. Een cultuur die door archeologen naar onze stad is vernoemd. De oudste sporen van bewoning stammen zelfs van zesduizend jaar geleden (Piet Heinplaats). Al vroeg werd de strijd met het water aangegaan. Sporen van waterbouwkundige werken stammen al uit de ijzertijd en de Romeinse tijd. De complexe structuur van waterlopen, dijken en dammen is nog altijd bepalend voor hoe Vlaardingen er vandaag de dag uit ziet. Het huidige Vlaardingen ontstond vermoedelijk in de 6e eeuw langs de vloedkreek 'de Vlaarding'. Dat is de voorloper van de huidige Oude Haven. In de 11e eeuw groeide Vlaardingen uit tot een belangrijk grafelijk bolwerk. De haven werd de

belangrijkste van het graafschap Holland. Vlaardingen oefende een grote aantrekkingskracht uit, waardoor veel nieuwkomers zich in Vlaardingen vestigden. Als reactie op stormrampen in de 12^e eeuw, die delen van de nederzetting wegsloegen, werden dijken aangelegd. Zo ontstonden de Maassluisdijk en de Hoogstraat.

Op de kerkheuvel en langs de Hoogstraat groeide het stadje, en zijn ligging aan de vloedkreek bood goede mogelijkheden voor handel en visserij. Maar Vlaardingen had beperkte ruimte om verder te groeien, en eind 14e eeuw was het verworpen tot het kleinste stadje van het graafschap.

Het omringende venige landschap van Vlaardinger-Ambacht werd al vroeg door het graven van vele sloten ontwaterd en geschikt gemaakt voor landbouw en veeteelt. De ontwatering zorgde ervoor dat de bodem daalde en kreekkruggen zichtbaar werden. In de loop van de tijd werden meer waterwegen, waaronder de Vlaardingse Vaart, gegraven, kades aangelegd en poldermolens opgericht. Dit alles was gericht op afvoer van water richting de sluizen in de stad. Door de voortgaande daling van de bodem bleef het probleem van hoog grondwater echter steeds opnieuw opspelen. Boerderijen werden daarom verplaatst naar de hoger gelegen kreekkruggen en woonterpen werden opgeworpen. Door de natte toestand was verplaatsen over land moeizaam. Er liepen dan ook weinig landwegen door Vlaardinger-

Bodemopbouw en ontstaansgeschiedenis

(Onderliggend) landschap

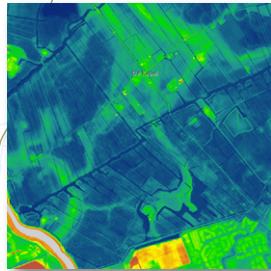
- Landschap van ontgonnen veenvlakten en getijafzettingen
- Onderliggende kreekkruggen
- Goed herkenbare historische veenontginningstructuur

Hoger gelegen gebieden

- Aangeslibd land (Vettenoordse polder + Oostwijk)
- Opgehoogd buitendijks gebied (Havens)
- Broekpolder: opgehoogd voor nooit gerealiseerde woningbouw (na WOII)

Historische structuren

- Wegen (zichtbaar/verdwenen)
- Waterlopen (zichtbaar/verdwenen)
- Dijken/kades (zichtbaar/verdwenen)
- Stadskern tot ca. 1550
- Stadskern tot ca. 1850
- Historische lintbebouwing

Op de hoogtekaart zijn de kreekkruggen ten Noorden van Vlaardingen zichtbaar.

De haventerreinen liggen het hoogst (rood), naar het noorden neemt de hoogte af (blauw).

Ambacht. Landbouw werd steeds minder mogelijk en daarom gingen de boeren zich op veeteelt richten. Het landschapsbeeld dat zo in de middeleeuwen ontstond is eeuwenlang onveranderd gebleven en deze is in onze buitengebieden nog altijd zichtbaar.

Waar binnendijs het maaiveld daalde, was buitendijs het omgekeerde het geval. Rivier en zee zetten hier laagjes klei en zand af. Als het hoog genoeg was opgeslibd werd er een kade omheen gelegd. Zo werd land gewonnen, kwam in stappen de rivier steeds zuidelijker te liggen en werd de haven steeds langer. Vanaf de 17e eeuw groeide Vlaardingen langs de westelijke kade van de haven langzaam zuidwaarts, richting de rivier. De bestaande langgerekte noord-zuid structuur van de stad werd hierdoor nog langer. De trekvaart over de Vlaardingse Vaart verbond de stad met de regio. De visserij werd steeds belangrijker en Vlaardingen groeide uit tot de belangrijkste visserijstad in de regio.

Herkenningspunt uit deze tijd: de uit 1772 daterende **Visbank**. Hier werd vroeger alle vis - behalve haring - geveild. Dit monument staat voor het visserijverleden van de stad.

Van visserisstad naar havenstad

Vanaf de tweede helft van de 19de eeuw traden grote veranderingen op. Met de aanleg van de Nieuwe Waterweg, de komst van de spoorlijn en de toegenomen vraag naar haring groeide de stad uit tot dé haringstad van Nederland. De Oude Haven werd te klein. De oostzijde van de Oude Haven werd bebouwd en in gebruik genomen, en er werd een tweede haven aangelegd, de Koningin Wilhelminahaven. Met de industriële revolutie verschenen er ook fabrieken, zij het eerst nog op bescheiden schaal langs de kades van de havens. In 1889 was nog maar 4% van de beroepsbevolking werkzaam in de industrie. Met de toegenomen bedrijvigheid groeide de bevolking. Het inwonersaantal verdubbelde tussen 1850 en 1900 tot ruim zestien duizend. Niet langer was de groei zuidelijk gericht, maar de stad groeide ook

naar het oosten. De Vlaardingse bevolkingsgroei zette na 1900 door, maar de visserij kromp. Veel werknemers gingen aan de slag bij industriële en opslag-/overslagbedrijven. Voor die nieuwe bedrijven werd de rivierzone opgehoogd en de Koningin Wilhelminahaven uitgebreid. De Vulcaanhaven werd gegraven. Stad en industrie bleven groeien, en in 1940 was het aantal inwoners wederom verdubbeld. Woonwijken werden nu op grotere schaal vooraf gepland. In toenemende mate werden die ruimer en groener van opzet. Het Oranjepark werd aangelegd. De eerste echte tuinwijk kwam echter niet in Vlaardingen maar in de plattelandsgemeente Vlaardinger-Ambacht. In 1941 werd deze gemeente bij Vlaardingen gevoegd, wat de stad de mogelijkheid gaf naar het westen en later ook naar het noorden uit te breiden. Na de Tweede Wereldoorlog groeide Vlaardingen uit tot de derde zeehavenstad van Nederland.

Herkenningspunt uit deze tijd: **Koningin Wilhelminahaven**. Deze haven, die voor zowel de visserij als de industrie is gegraven, staat voor de vooroorlogse uitbreiding en bloei van de stad.

Snelle groei ten tijde van de wederopbouw

Naoorlogse woningnood leidde tot een ongekende bouwactiviteit. Stad en haven werden meer deel van de grote havenregio. Dit leidde tot een grote toestroom van nieuwkomers. Vlaardingen had in die tijd de ambitie te groeien tot een nieuwe, moderne

en functioneel ingerichte stad. Een uiting van deze ambitie is het uitbreidingsplan, ontworpen door Willem van Tijen, met wijken als de Babberspolder Oost en -West en de Westwijk, waarbinnen veel ruimte was voor publiek groen. De Westwijk werd zelfs het nationale en internationale paradepaardje

van de Nederlandse wederopbouw in wat 'de les van Vlaardingen' genoemd werd. Dat uitbreidingsplan voorzag in grootstedelijke centrumfuncties in de binnenstad. Industrie werd uit het centrum geplaatst en er kwam een modern woonwinkelvegebied naast het oude stadshart. De Broekpolder werd met

havenslib opgespoten voor woningbouw, maar bleef uiteindelijk onbebouwd toen het slib giftig bleek te zijn. Door een grenscorrectie kreeg Vlaardingen er in 1966 de eveneens groene Zuidbuurt bij.

Herkenningspunt uit deze tijd: de **Westwijk**. Hoewel aangetast, is in veel delen van de wijk de typische structuur van een wederopbouwwijk nog aanwezig.

Een moderne stad om te wonen, werken en leren

De groei van de stad ging gestaag door, maar ging ook knellen: de vervuilende industrie op een steenworp afstand van nieuwe woonwijken veroorzaakte overlast en had effect op de gezondheid en levensverwachting van Vlaardingse inwoners.

Holy-Zuid werd later naar een vergelijkbare opzet als de Westwijk gebouwd, en na Holy-Noord stopte in de jaren 80/90 de uitbreiding van de gemeente. Het aantal inwoners van de stad was nogmaals verdubbeld, maar begon inmiddels weer af te nemen. Nadien vond nog nieuwbouw plaats op inbreidingslocaties waarvoor vooroorlogse en wederopbouw-bebouwing werd gesloopt. De groene rand rond de stad werd als een park en recreatiegebied ingericht. Industrie en handel bleven belangrijk, maar andere sectoren als onderwijs en de gezondheids- en welzijnszorg zorgden nu ook voor veel banen. Het onderwijsaanbod in Vlaardingen paste bij het Vlaardingse karakter, met veel praktisch georiënteerde opleidingen. Toch vonden ook veel Vlaardingers hun werk

buiten de stad. De Vlaardingse en Rotterdamse havens bleven een belangrijke (directe of indirecte) werkgever voor veel bewoners van Vlaardingen. Sinds de jaren-'70 profiteerde Vlaardingen van steeds strenger wordend milieubeleid en goed georganiseerde handhaving. De leefbaarheid in de stad is daardoor aanzienlijk toegenomen.

Herkenningspunt uit deze tijd: het **Krabbepark**. Deze veenweidepolder werd heringericht als park voor recreatie ten behoeve van de inwoners en als overgangsgebied tussen stad en platteland.

Historische ontwikkeling van de stad

- Middeleeuws centrum (tot ca 1550)
- Historische wijken (tot ca 1850)
- Oorspronkelijk landschap
- Boerderijen op kreekruggen en terpen
- 19e/vroeg 20e eeuwse uitleg (1870-1940)
- Buitenplaats / park 't Hof (ca 1870)
- Oranjepark (1941)

Wederopbouwperiode (1945-1965)

- Woonwijken
- Wijkparken en groenstructuren
- /// Wijken ontwikkeld naar principes van stedenbouwkundige Van Tijen

1965-heden

- Laatste uitbreidingen
- Holypark
- Aangelegde landschapsparken/recreatiegebieden in het buitengebied: Broekpolder, Krabbepark, Holierhoekse polder, Oeverbos

Beschermd

- Beschermd stadsgezicht
- Rijksmonument
- Beeldbepalend pand
- (Voorbeschermd) gemeentelijke (archeologische) monument

2.2. Vlaardingen in de regio

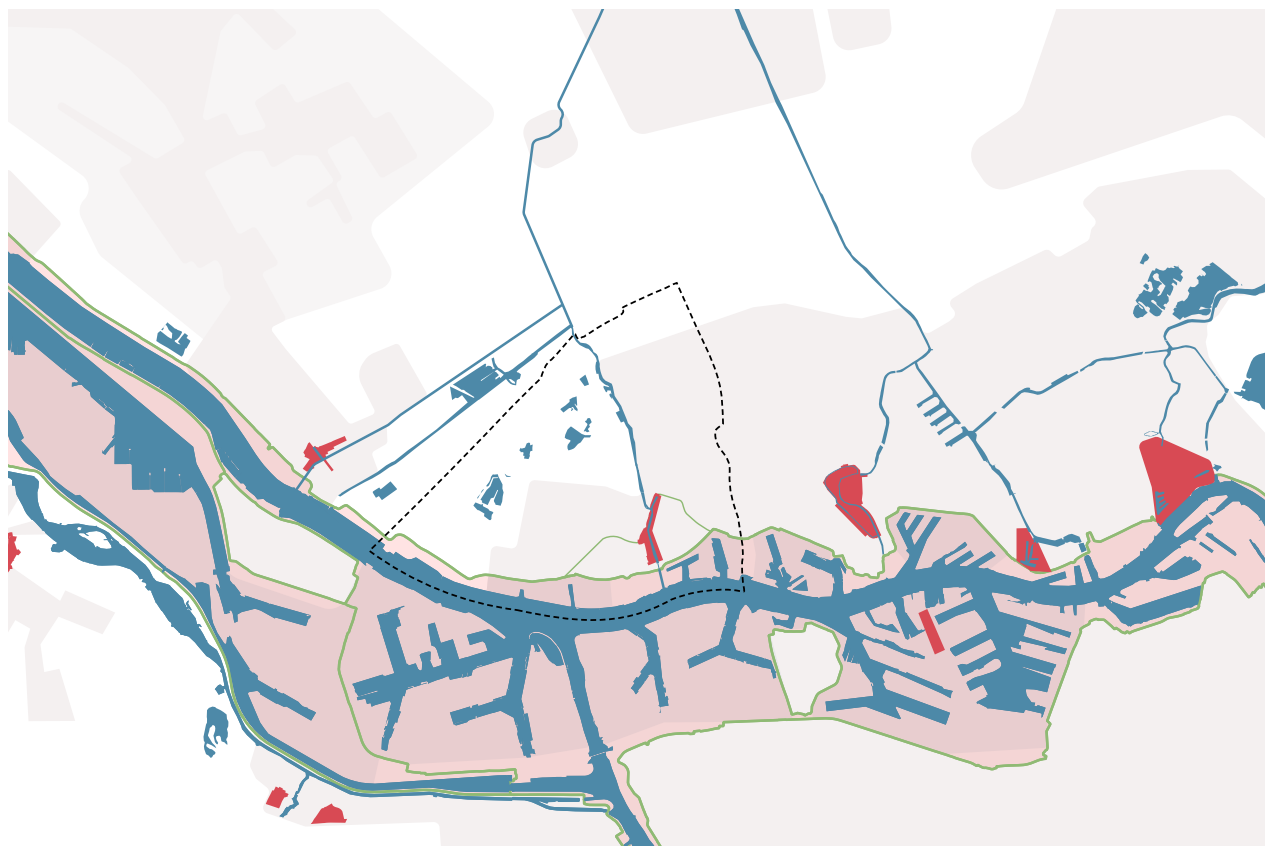
Vlaardingen ligt in het hart van de regio Rijnmond. De omgeving van de stad wordt gekenmerkt door drie onderscheidende karakters. Vlaardingen is gelegen tussen het open Midden-Delfland, het industriële karakter langs de Nieuwe Maas en het Scheur, en het hoogstedelijke Rotterdam. De stad is onderdeel van een serie historische kernen die aan de rand van het Delflandse watersysteem liggen (zie ook de kaart op de pagina hiernaast).

Als onderdeel van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag is Vlaardingen intensief verbonden met haar omgeving. Zowel fysiek via waterwegen, weg en spoor,

als sociaal en economisch. Ook de woningmarkt wordt sterk bepaald door regionale vraag en aanbod. De grote regionale woningvraag zorgt ook voor druk op de Vlaardingse woningmarkt. Bewoners profiteren van de nabijheid van werkgelegenheid en grootstedelijke voorzieningen. Tegelijkertijd is Vlaardingen belangrijk in de regio als stad met een relatief betaalbaar woningaanbod, opleidingskansen, werkgelegenheid en een goed voorzieningenaanbod. De ontwikkeling van de Blankenburgverbinding en de Hoekse Lijn verbeteren de bereikbaarheid van Vlaardingen. Zo zorgt de aanleg van de Maasdeltatunnel en Hollandtunnel voor een betere ontsluiting van grote delen van de Rotterdamse haven en mogelijk voor minder verkeersoverlast in de stad. Vanaf 2025 vormt Voorne aan Zee als gevolg

Foto: Rijkswaterstaat.

Kernen aan de boezem

- Stedelijk gebied en bedrijventerreinen
- Kassengebied
- Rivier, kanaal, boezem en open water
- Historisch stadshart aan de boezem
- Waterkeringen
- Buitendijks gebied

van deze verbinding een nadrukkelijk onderdeel van de Vlaardingse regio. Deze gemeente is dan bijna net zo snel bereikbaar als buurgemeente Maassluis. Dit kan kansen bieden en bedreigingen vormen voor de woningmarkt, de economie en het toerisme. Deze ontwikkelingen zorgen, samen met de A20, de A4 en de A24, voor een goede autoverbinding met het hoogstedelijke Rotterdam en het rustigere Schiedam.

Langs de zuidelijke grenzen van Vlaardingen domineert de watergebonden industrie. Dit gebied is onderdeel van het Rotterdamse Havenindustriële Complex (HIC), dat zich uitstrekt van Rotterdam tot de Noordzee. De haven van Vlaardingen is nu een centrum van moderne bedrijvigheid met zware industrie. Hier hebben ook regionale en bovenregionale ontwikkelingen grote invloed op Vlaardingen. De industrie biedt werkgelegenheid,

welvaart en goederen. Tegelijkertijd is Vlaardingen een van de gemeenten die het meest beïnvloed wordt door geluid en stank uit de havens. De energie- en materialentransitie waar het Haven Industriële Complex ook voor staat, vraagt om ruimte en geeft mogelijk ook negatieve milieu-effecten. Zowel de bedrijven als de omwonenden krijgen hier mee te maken. Het behoud van de balans tussen leefomgevingskwaliteit en een duurzame transitie van de industrie is dan ook een regionaal vraagstuk.

De wisselwerking tussen de nabijheid van de metropool en het meer dorpse karakter van Vlaardingen zorgt voor een interessante dynamiek in de regio (zie ook de kaart op de pagina hiernaast). Het kleurt vraagstukken die gaan over mobiliteit, werkgelegenheid, omgevingskwaliteit en voorzieningen.

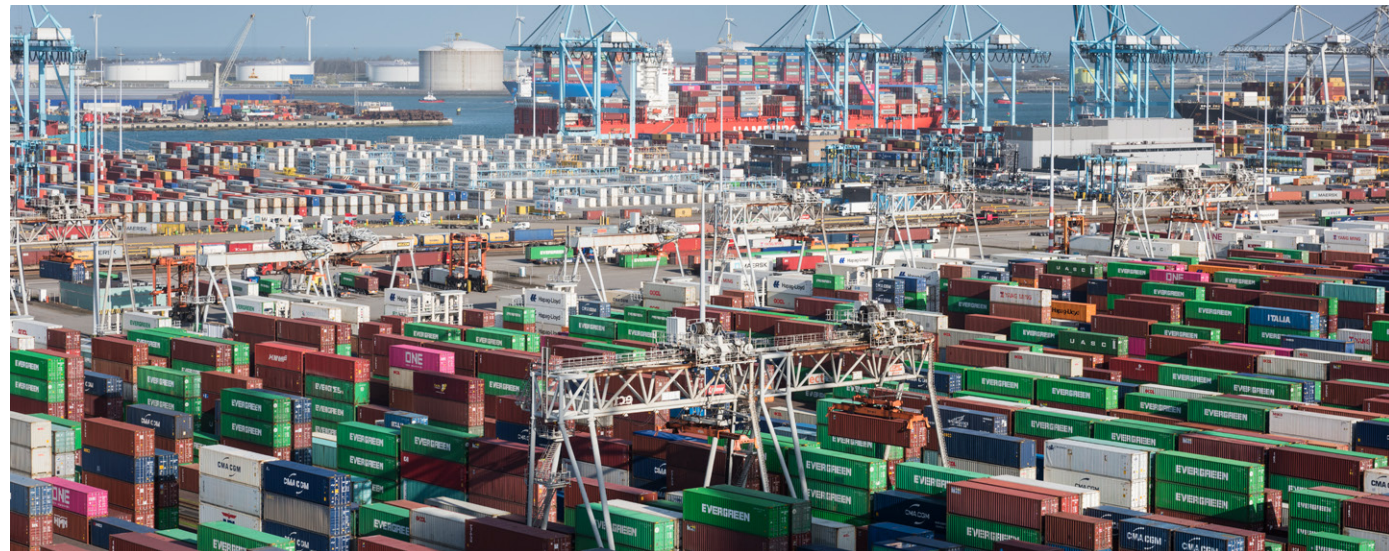

Foto: Beeldbank Rijk.

Verbonden met de omgeving

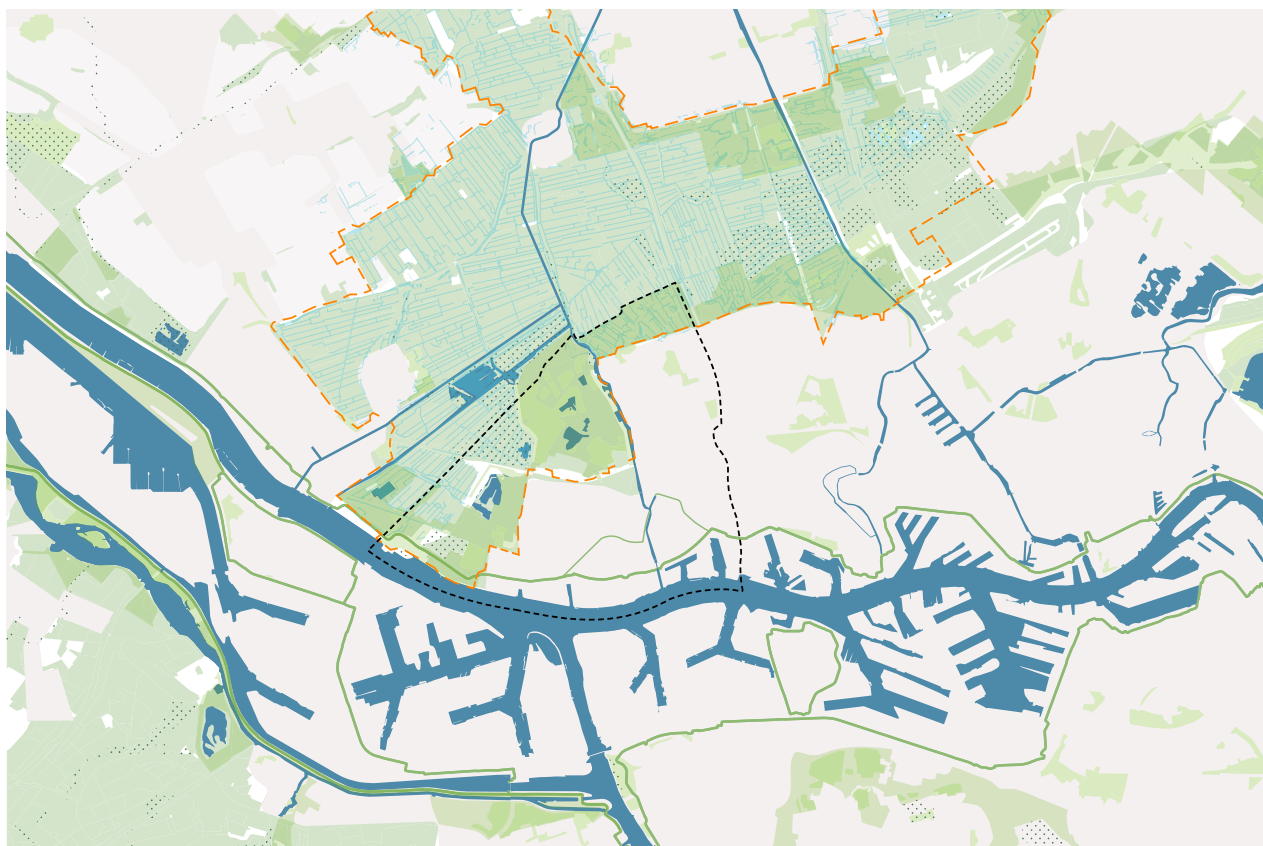
- Rivier, kanaal, boezem en open water
- Stedelijk gebied en bedrijventerreinen
- Kassengebied
- Havenindustrieel complex
- Per HOV
- Per snelweg
- Via het water
- Regionaal fietspad Westland Rotterdam
- Hoofdwegen
- Metro
- Trein
- Luchthaven

Het open Midden-Delfland strekt zich uit tot aan Den Haag met weidse groene polders en karakteristieke kades en kavelpatronen. Deze landelijke omgeving vormt de achtertuin van onze stad. Het biedt niet alleen een prachtig landschap, maar ook mogelijkheden voor recreatie in alle vormen. Van een rondje met de hond tot een dagje recreëren aan het water. Het buitengebied

is dan ook aangewezen als Bijzonder Provinciaal Landschap. Vijf gemeenten en de provincie werken samen aan het behouden en versterken van dit gebied (zie ook de kaart op de pagina hiernaast).

Waardevol landschap

- Rivier, kanaal, boezem en open water
- Stedelijk gebied en bedrijventerreinen
- Kassengebied
- Waterkeringen
- Buitengebied

Beschermde landschappen

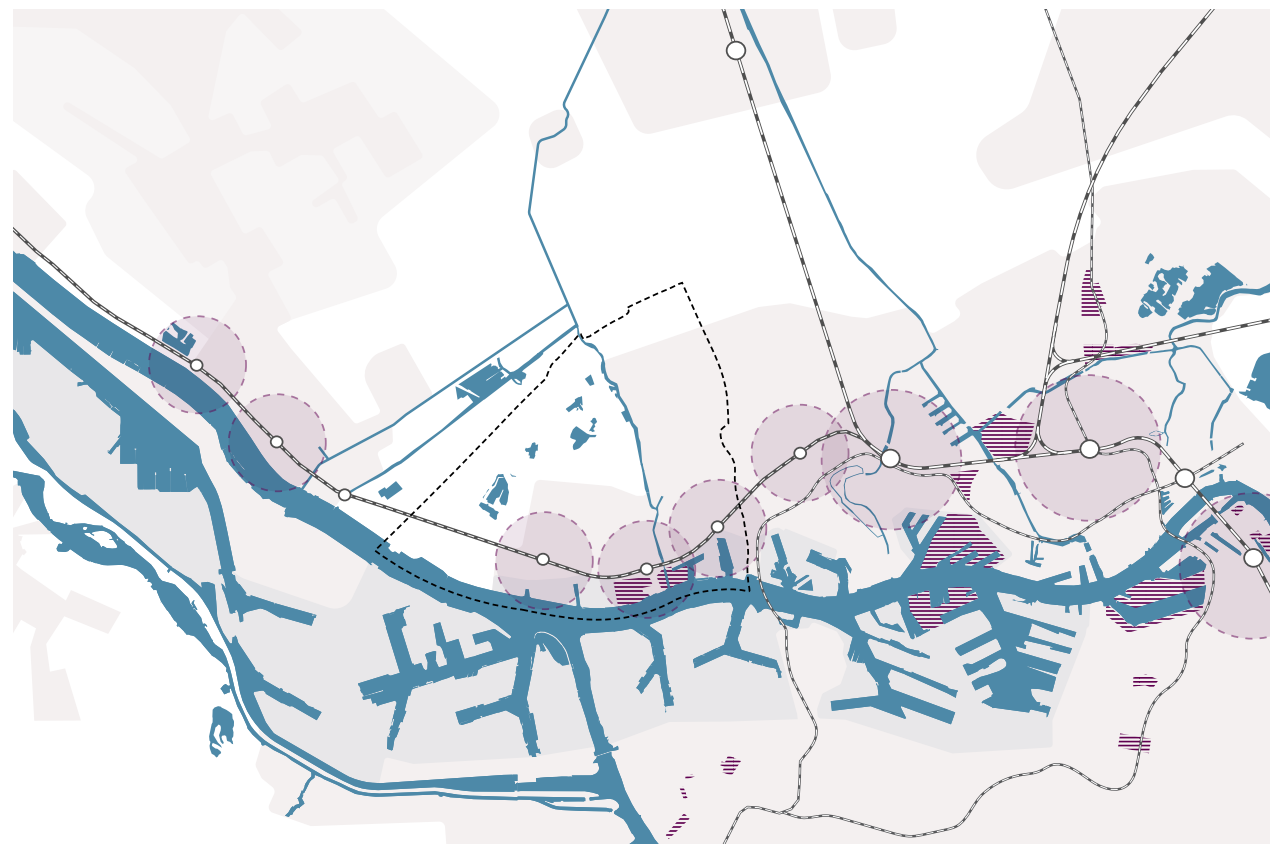
- BPL Midden-Delfland
- Natuurnetwerk Nederland en/of Natura2000
- Provinciale recreatiegebieden

Veel opgaven in Vlaardingen vragen om een (boven) regionale aanpak. Denk bijvoorbeeld aan bescherming tegen de zeespiegelstijging, de energietransitie en bijbehorende regionale infrastructuur, en verschuivingen van sectoren in het regionale Havenindustrieel Complex waarbij zwaardere activiteiten zich steeds meer naar het westen verplaatsen. Ook opgaven in het landelijk gebied kennen bovenregionale componenten. Vanuit de Nationale en Provinciale Programma's Landelijk Gebied komt bijvoorbeeld beleid zoals de Kamerbrief Water en Bodem Sturend. Naast de meer ruimtelijke opgaven geldt deze noodzaak van (boven)regionale samenwerking ook op veel sociaal-maatschappelijke vraagstukken, zoals huisvesting met passende

ondersteuning van aandachtsgroepen en huisvesting voor passend onderwijs. Ook blijft de woningbouwopgave een regionaal vraagstuk, wat zich onder andere uit in de diverse woondeals en de verstedelijkingsstrategie Zuid-Holland (zie ook de kaart op de pagina hiernaast).

Samengevat vormt Vlaardingen een schakelpunt tussen de drie gebieden die hun eigen karakter en invloedssfeer meegeven. De omgevingsvisie omarmt en benut deze diversiteit, waarbij het regionale weefsel van landschap, industrie en stedelijke dynamiek op een gebalanceerde manier wordt versterkt voor het welzijn van Vlaardingen en de omliggende regio.

Groeiende Metropoolregio

- Rivier, kanaal, boezem en open water
- Stedelijk gebied en bedrijventerreinen
- Kassengebied
- Stedelijke verdichtingslocaties
- Mogelijke verdichting en functiemenging rond HOV

2.3. Kwaliteiten en opgaven van Vlaardingen

De gemeente Vlaardingen heeft een aantal bijzondere lokale kwaliteiten die onderscheidend zijn ten opzichte van andere gemeenten in de metropoolregio Rotterdam-Den Haag. De kwaliteiten in dit hoofdstuk zijn ook in de Toekomstvisie Vlaardingen 2020-2040 benoemd. Tegelijkertijd kent de stad verschillende opgaven op het gebied van wonen, klimaat, gezondheid, vergrijzing, sociale economische situatie, mobiliteit en bedrijvigheid. Deze mix aan ruimtevragers zorgt voor een grote druk op het beperkte grondgebied van Vlaardingen. Daarnaast kent Vlaardingen, zoals elke gemeente in Nederland, een aantal maatschappelijke uitdagingen.

Historische uitstraling en rijke geschiedenis

Vlaardingen is een stad met een rijke geschiedenis, die sterk verbonden is met het water en de daaruit volgende unieke ruimtelijke kwaliteit. Het rijke verleden van de oudste Hollandse havenplaats als belangrijke haring- en visserijstad, haar industriële geschiedenis en als stad van verzet biedt talloze fascinerende verhalen.

Vlaardingen onderscheidt zich door haar historische stadskern met de Oude Haven, de redershuizen, de pakhuizen rondom de Koningin Wilhelminahaven en de smalle straatjes die een unieke eigentijdse sfeer creëren. Het karakteristieke maritieme aspect in de stedenbouw maakt Vlaardingen tot een stoere, ongepolijste, ietwat rauwe stad. Deze kwaliteit wordt benut bij de vernieuwing en ontwikkeling van de stad, in de Rivierzone bijvoorbeeld.

De historische gebouwen en het oude centrum geven Vlaardingen niet alleen een mooie uitstraling, maar vormen ook het decor van dit historische profiel. Het oude stadhuis, het voormalige raadhuis van Vlaardinger-Ambacht, de Visbank, de Grote Kerk en de molen Aeolus zijn enkele voorbeelden van deze karakteristieke bouwwerken in Vlaardingen. Plekken en gebouwen die een relatie met de geschiedenis van de stad hebben, zijn nu al voor het publiek beleefbaar. Jaarlijkse evenementen waar cultuur en geschiedenis centraal staan naast eten en drinken worden zeer gewaardeerd door de inwoners van Vlaardingen en van de omliggende gemeenten.

Gemeenschap in balans

Van oudsher kenmerkt Vlaardingen zich door een sterke sociale samenhang onder de rijke diversiteit aan bewoners. Er leven betrokken en ondernemende inwoners en veel actieve vrijwilligers. Samen dingen doen en tot stand brengen zijn belangrijke waarden. Vlaardingers staan open voor samenwerken en verbinden en zijn betrokken bij elkaar. Deze betrokkenheid zorgt voor ondersteuning van elkaar en verbondenheid in de gemeente. Dit vormt de basis van het Vlaardingse DNA, waar we als stad trots op zijn.

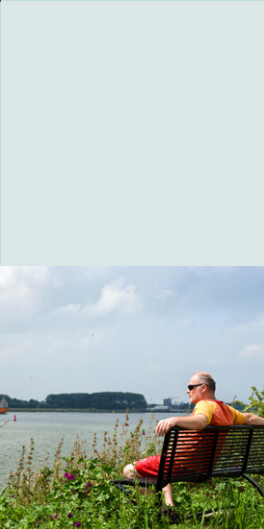
Tegelijkertijd is er (met name in enkele aandachtsgebieden in de stad) sprake van grootstedelijke problematiek. Daardoor hebben we te maken met onder meer armoede, werkloosheid,

lage opleidingsgraad en uitdagingen op het gebied van sociale cohesie: gezondheid, welzijn, samenleven en veiligheid. De problematiek is vasthoudend en veelomvattend. Het speelt onder meer in de Westwijk, een aandachtswijk in het kader van het Nationaal Programma leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Het grote aandeel sociale huurwoningen in Vlaardingen draagt bij aan een concentratie van sociale problematiek. We staan continu voor de uitdaging om deze beide realiteiten te verbinden in een brede ontwikkeling naar een sterkere en hechtere stad met een veilige en leefbare omgeving voor iedereen. Een aanvullende uitdaging is de aankomende vergrijzing van de bevolking. Dit vraagt ook iets van de gemeenschap en de fysieke leefomgeving.

Opgaven:

- Vlaardingen heeft een **eenzijdig woningaanbod**. Er zijn relatief veel sociale huurwoningen en weinig woningen in het middeldure en dure huur- en koopsegment beschikbaar. Ook staat de kwaliteit van de woningvoorraad onder druk: veel woningen zijn matig geïsoleerd en hebben bouwkundige problemen. Om de diversiteit op de woningmarkt te vergroten en een breder publiek aan te trekken, moet er meer differentiatie in de woningvoorraad worden aangebracht. Om aan de woningbehoefte te voldoen, moeten ook na realisatie van de huidige plannen woningen worden bijgebouwd.

- **Een op de zeven Vlaardingse kinderen groeit op in armoede.** Dat is zorgwekkend. Bovendien hebben ongeveer vijfduizend huishoudens in Vlaardingen te maken met risicovolle schulden. Deze cijfers benadrukken de noodzaak van maatregelen om de sociaaleconomische situatie van de inwoners te verbeteren.
- De **vergrijzende bevolking** brengt verschillende vraagstukken met zich mee. Voorbeelden zijn het creëren van geschikte zorgvoorzieningen, het bevorderen van sociale participatie voor en door ouderen en het toegankelijker en dementievriendelijker maken van de openbare ruimte voor ouderen.
- In Vlaardingen is de **transformatie voor het sociaal domein** ingezet. Door onder andere extramuralisering, woningnood én opgaven rondom zorg en ondersteuning wordt er in de toekomst meer van inwoners zelf verwacht om naar elkaar om te zien. Dit vraagt in de toekomst de juiste maatschappelijke voorzieningen in de wijken, gericht op het versterken van de inwoners en gemeenschappen.
- De gemeente heeft vanuit de Rijksoverheid de opdracht om meer dan voorheen een **inclusief beleid** te voeren, met focus op het meedoen van alle inwoners. Dit heeft betekenis voor de aanwezigheid van de juiste voorzieningen

en de toegankelijkheid van de openbare ruimte, (overheids-)gebouwen en vervoer. Vaak kunnen kleine praktische aanpassingen een grote impact hebben op de kwaliteit van leven van inwoners met een beperking.

Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid

Vlaardingen heeft vele ruimtelijke kwaliteiten. Deze komen voort uit de historie, het groen en de ligging in een regio met een grote diversiteit in landschapstypen.

Groen van voordeur tot buitengebied

De meeste woonwijken kennen een groen karakter en de rijke geschiedenis van Vlaardingen is ook vandaag de dag nog te zien in het landschap. Van historische waterlopen, dijken en lanen tot modernere groenstructuren in naoorlogse wijken, overall is groen nabij; ook in dichter bebouwde wijken. Deze groene structuren leggen de verbinding met het buitengebied. De Broekpolder, het Krabbepark, het Oeverbos, het Volksbos en de Holiërhoekse polder (onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland) bieden ruimte voor recreatie en natuur, en daarbuiten weilanden. Vlaardingers kunnen hier op korte afstand van hun woning genieten van de rust. Het bodem- en watersysteem speelt een cruciale rol in de ruimtelijke kwaliteit van Vlaardingen, waarbij een sterke verwevenheid tussen het watersysteem en het rioolsysteem aanwezig is. De groenblauwe dooradering biedt prettige routes om langs te fietsen en over te varen, zowel richting het buitengebied als binnen Vlaardingen zelf. Daarnaast biedt zij volop

kansen om de leefomgeving meer klimaatadaptief in te richten en de biodiversiteit te bevorderen.

Ligging tussen stad, strand en natuur

Vlaardingers kunnen profiteren van de nabijheid van Rotterdam, Den Haag, het groene Midden-Delfland gebied en het strand, terwijl de stad tegelijkertijd een rustige en aantrekkelijke groene woonomgeving biedt. De nabijheid en bereikbaarheid van Rotterdam (negentien minuten met de Hoekse Lijn (metro) van Vlaardingen Centrum naar Beurs) biedt inwoners van Vlaardingen tal van mogelijkheden op het gebied van werkgelegenheid, cultuur, recreatie en educatie. Ook het strand is sinds de realisatie van de Hoekse Lijn (metro) binnen twintig minuten bereikbaar vanaf Vlaardingen Centrum. Het biedt inwoners de mogelijkheid om te genieten van het beste van beide werelden: de charme en levendigheid van een kleinere gemeente waarbij de gemeenschap centraal staat en de nabijheid van grootstedelijke voorzieningen.

De kwaliteit van de leefomgeving is hoog maar staat wel onder druk met de industriële bedrijvigheid in de nabije omgeving. Dat geldt ook voor de gezondheid van de bewoners. Ook drukken maatschappelijke trends zoals ongezondere voeding, minder beweging, en vergrijzing op de gezondheid. Daarnaast bereiken ook de duurzaamheidsuitdagingen Vlaardingen. De kwaliteiten van Vlaardingen bieden kansen om deze opgaven het hoofd te bieden, maar zijn bijvoorbeeld ook de oorzaak bij bodemdaling. Op die manier zijn de ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheidsopgaven nauw met elkaar verbonden.

Opgaven:

- Ook Vlaardingen wordt geconfronteerd met de maatschappelijke en economische **gevolgen van klimaatverandering**. De stad zal ruimtelijk aangepast moeten worden om de gevolgen van heviger regenbuien, langere perioden van droogte en hitte(stress) te verzachten en de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van de stad te waarborgen.
- Vlaardingen is gebouwd op een bodem van klei- en veenresten. Tegelijkertijd is er sprake van een dalende grondwaterspiegel. De gebouwen en openbare ruimte zijn daarom gevoelig voor **verzakkingen en funderingsschade**. Aan bijzonder monumentaal erfgoed, en archeologische resten in de bodem ontstaat soms onherstelbare schade. Dit vraagt om goed waterbeheer.
- Het veenweidegebied is bijzonder gevoelig voor **bodemdaling**. Goed waterbeheer blijft hier dus ook in de toekomst noodzakelijk.
- Het bestaande **stedelijk groen staat onder druk** vanwege andere ruimtevragers, zoals wonen, parkeren, infrastructuur, onderwijshuisvesting en toename van verharding. Er is sprake van versnippering in de groenblauwe dooradering tussen de stedelijke omgeving en het buitengebied. Bovendien wordt het groenblauw

raamwerk nog niet optimaal benut als verbinding met het buitengebied en is dit zowel een opgave als een kans deze relatie sterker te ontwikkelen met omliggende gemeenten en de Provincie Zuid-Holland. In particuliere tuinen ligt een groot potentieel voor vergroening. Deze zijn nu nog vaak te veel verhard.

- Er is een **transitie naar duurzame energie** nodig om afscheid te kunnen nemen van fossiele brandstoffen. Daarnaast dient onze economie in 2050 volledig **circulair** te zijn. Deze transities vragen zowel boven- als ondergronds om ruimte. Bijvoorbeeld voor nieuwe energie-infrastructuur, elektrische laadpalen en ruimte voor (nieuwe) circulaire bedrijvigheid en logistiek. De transitie zorgt ook voor extra veiligheids- en gezondheidsrisico's.
- **Mobiliteit en bereikbaarheid blijven een opgave**, zeker omdat de ruimte voor parkeren in Vlaardingen beperkt is en veel wegen aan de top van hun capaciteit zitten. Ook zorgen extra woningen voor extra druk op het mobiliteitssysteem. Er is weinig uitbreidingsruimte voor het wegennet en betere OV- en fietsverbindingen werken alleen als bewoners ook daadwerkelijk gestimuleerd worden de auto te laten staan. Bereikbaarheid is ook belangrijk voor de vele economische activiteiten in Vlaardingen.

- Er ligt een opgave op het gebied van **gezondheid** door druk van de industrie en maatschappelijke trends. Dit vraagt om een openbare ruimte, die ondersteunend is aan de gezondheid van inwoners en uitnodigt tot een gezonde leefstijl. Een groene omgeving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en er voldoende ruimte is om te bewegen.

Economische en innovatieve kwaliteit

De Vlaardingse economie is onmisbaar voor de brede welvaart in de toekomst. Ook heeft Vlaardingse een belangrijke economische positie in de regio.

Werken in Vlaardingse en omgeving

In Vlaardingse bevindt zich een uniek cluster van aaneengesloten bedrijventerreinen, deels watergebonden, langs de Nieuwe Maas en Het Scheur. Hier zijn 6.300 directe banen, verspreid over ruim zeshonderd bedrijven. Zo dragen de bedrijventerreinen bij aan 34% van de totale werkgelegenheid in de gemeente. Daarnaast leveren deze bedrijven spin-offs en indirecte werkgelegenheid voor de regio. Vlaardingse is onderdeel van het grote bedrijventerreinencluster in de Rijnmond regio, het Havenindustriële Complex en het Innovation- en Makers- District. Hierdoor vormen Vlaardingse werknemers een waardevolle schakel in de regionale innovatieprocessen, die nodig zijn voor de grote maatschappelijke opgaven, zoals de energietransitie, de transitie naar een circulaire economie, digitalisering etc.

Een stad met volop innovatieve opleidingsmogelijkheden
Vlaardingse wordt gewaardeerd om haar onderwijskansen in het primair, voortgezet en mbo-onderwijs. Met een ruim aanbod aan scholen is het onderwijs toegankelijk voor onze inwoners. De stad richt zich op onderwijsontwikkeling, met de oprichting van de Food Innovation Academy (FIA), Zorg Innovatie Academie (ZIA) en de Techniek Oriëntatie Vlaardingse (TOV). In de FIA werken overheid, onderwijsinstellingen,

de techniekcampus en het bedrijfsleven samen om een vooraanstaand 'praktijk- en inspiratiehuis' op het gebied van voedselinnovatie te creëren. Deze benadering sluit aan bij de nationale trend waarbij scholen worden gezien als drijvende krachten achter innovatie. Bovendien profiteert Vlaardingse van de aanwezigheid van ruim tweeduizend ondernemingen. De samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven stimuleert leerlingen om op een innovatieve manier opgeleid te worden, waardoor Vlaardingse kan profiteren van hun nieuwe kennis en vaardigheden, wat bijdraagt aan de economische ontwikkeling van de stad. Vlaardingse heeft met het praktische profiel van de onderwijsinstellingen een complementaire functie in de regio.

Opgaven:

- Net als veel andere gemeenten in Nederland, kent ook de **Vlaardingse binnenstad** de nodige uitdagingen. Het hoge percentage leegstand in winkelruimtes zorgt er voor een transformatieopgave om verloedering tegen te gaan.
- De Vlaardingse ruimtevrage naar **bedrijfslocaties** is groter dan de geplande nieuwe terreinen (Vergulde Hand West en de herontwikkeling van de AWZI-locatie). Transformatie van bedrijventerreinen naar andere functies is enkel mogelijk wanneer de ruimte elders gecompenseerd wordt. Op de bestaande bedrijventerreinen liggen zodoende opgaven voor het intensiever gebruiken van de ruimte en

het zorgen voor het juiste bedrijf op de juiste plek. Het toekomstbestendig maken van de bedrijventerreinen vergt tevens aanpak van de ruimtelijke kwaliteit, van parkeeroverlast, van het waarborgen van bereikbaarheid, van verduurzaming/klimaatadaptatie en van ondermijning en oneigenlijk gebruik.

- Vlaardingen is nog **niet ontwikkeld als toeristische bestemming** voor bezoekers. We zien kansen voor het verbeteren van het aanbod voor bewoners en bezoekers en het vergroten van de werkgelegenheid in de toeristisch-recreatieve sector. De gemeente richt zich op het versterken en ontwikkelen van het toeristisch recreatief aanbod, voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Kunst, cultuur en erfgoed vormen hierin een belangrijke pijler. Food en lokale smaken lenen zich ook om Vlaardingen toeristisch-recreatief te ontwikkelen.
- Hoewel er in de regio sprake is van een relatief groot **onbenut arbeidspotentieel**, hebben veel bedrijven juist moeite om gekwalificeerd personeel te vinden. De economische samenwerking tussen verschillende sectoren is bovendien onvoldoende, en de regio is bestuurlijk gefragmenteerd.

Foto: Albeda Horecacollege (foodinnovationacademy.nl).

3. De Koers van Vlaardingen

Aantrekkelijk, toekomstbestendig en innovatief

De Koers van Vlaardingen beschrijft welke uitgangspunten richtinggevend zijn voor het omgevingsbeleid van de komende jaren. Deze uitgangspunten zijn te bundelen onder drie overkoepelende kernambities die Vlaardingen aantrekkelijk, toekomstbestendig en innovatief maken. Samen met de inwoners, ondernemers en instellingen van Vlaardingen zijn bij het opstellen van de Toekomstvisie Vlaardingen 2020-2040 een aantal pijlers benoemd om tot een prettige en leefbare toekomst te komen. Voor deze omgevingsvisie zijn zij aangevuld en vertaald naar een drietal integrale ambities die voortbouwen op de karakteristieken die Vlaardingen gevormd hebben en onderscheidend maken, rekening houdend met de opgaven van nu en de toekomst. De ambities krijgen vorm op een manier die past bij Vlaardingen: praktisch, toekomstgericht en eigen.

Voortbouwen op het rijke verleden van Vlaardingen en omgaan met de opgaven waar de stad voor staat doen we met de volgende integrale ambities, als basis voor de Vlaardingse koers tot 2040:

- Een stad waar het fijn leven is met een **sociale, aantrekkelijke en gezonde woon- en leefomgeving**.
- Een **toekomstbestendige stad** door de stad voor te bereiden op klimaatverandering en ook voor toekomstige generaties leefbaar te houden.
- Een stad waarin het industriële karakter mee gaat met de opgaven van nu, als **innovatieve opleider en werkgever**.

De in het schema hiernaast genoemde thema's vormen de rode draad voor de omgevingsvisie. Deze thema's raken allemaal aan onze drie integrale ambities. De uitgangspunten per thema vormen daarom ook de kern van de omgevingsvisie Vlaardingen.

Als gemeente gaan we ons maximaal inzetten voor het realiseren van de drie ambities en uitgangspunten voor ieder thema. Dit doen we zowel samen met de bewoners en ondernemers van Vlaardingen als met andere betrokken partijen en overheidsinstellingen. Hoe we dit gaan doen, is in de komende paragrafen te lezen.

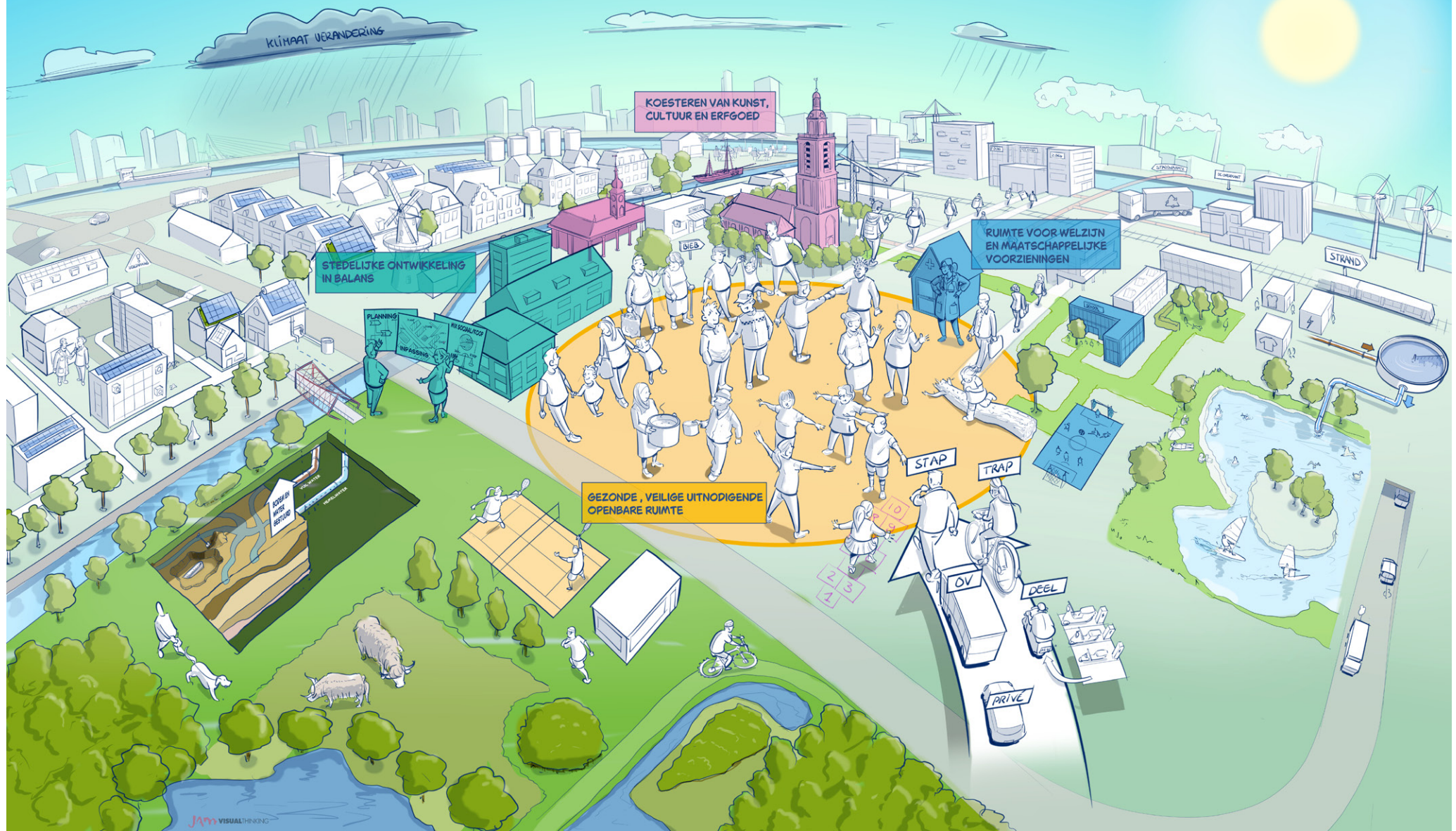
3.1. Sociale, aantrekkelijke en gezonde woonomgeving

Vlaardingen is gunstig gelegen aan de Nieuwe Maas, het Scheur en het natuur- en recreatiegebied Midden-Delfland, in de nabijheid van Rotterdam en het strand. Sinds de tweede helft van de 20e eeuw heeft de stad zich steeds meer ontwikkeld tot woonstad, waarbij op bepaalde locaties en in sociale structuren het dorpse karakter nog herkenbaar is. De stad biedt een breed scala aan voorzieningen en recreatiemogelijkheden, waardoor het een uitstekende woonplek is. We willen uitgroeien tot een inclusieve woonstad, sterk ingebed in de metropoolregio. De gemeente Vlaardingen streeft daarbij naar een gevarieerd woningaanbod en diverse voorzieningen die voor iedereen toegankelijk zijn. Nog meer dan nu ademt de stad haar verleden, is haar geschiedenis bij velen bekend en wordt beleefd. In Vlaardingen vinden we het belangrijk dat er ruimte is voor culturele evenementen en kunst en cultuur, we omarmen diversiteit en erkennen de kracht van verschillende perspectieven en achtergronden. Samen met alle inwoners werken we aan een stad waar iedereen, ongeacht leeftijd, geslacht, etniciteit, religie, seksuele geaardheid of fysieke mogelijkheden, zich thuis voelt.

In 2040 is wonen in Vlaardingen nog steeds betaalbaar en toegankelijk voor mensen die in de omgeving willen blijven wonen en werken. Daarnaast wordt ook ingezet op woonmilieus en woningen voor doelgroepen die bijdragen aan een gezondere balans in bewonerssamenstelling: een goede balans tussen jong en oud, praktisch en theoretisch opgeleid, hoge en lage inkomens en uiteenlopende gezinssamenstellingen. Hiermee kunnen de bewoners van Vlaardingen zich aan elkaar optrekken en organiseren we draagvlak voor goede voorzieningen, zowel maatschappelijk (zorg, onderwijs, sport en cultuur) als commercieel (winkelaanbod). Onderdeel hiervan is een vitale binnenstad met aantrekkelijke voorzieningen, een levendige sfeer, oog voor de karakteristieke omgeving en een goed ondernemersklimaat. Daarbij houden we rekening met de afstand tot risicobronnen (milieuaspecten) waar door binnenstedelijke verdichting meer inwoners hinder van ondervinden. We nemen voldoende maatregelen en zorgen dat er geen zeer kwetsbare groepen te dicht bij risicobronnen komen.

SOCIALE, AANTREKKELIJKE EN GEZONDE LEEFOMGEVING

Stedelijke ontwikkeling in balans

We ontwikkelen vanuit de eigen historie en identiteit

De kwaliteit van de leefomgeving is mede afhankelijk van het karakter en de identiteit van die omgeving. Buurten en wijken in Vlaardingen hebben een eigen karakter, waarbij de stedenbouwkundige structuur een rol speelt. Binnenstedelijke herstructureringen bouwen op die kwaliteiten voort, waardoor buurten en wijken een eigen onderscheidend karakter blijven behouden. Historische structuren en de groenblauwe dooradering kunnen helpen wijken met elkaar te verbinden, bijvoorbeeld door aantrekkelijke fiets- en wandelpaden aan te leggen. Ook kunnen historische structuren zo herkenbaar gemaakt worden, zoals het oude riviertje/veenstroompje 'de Vlaarding' in Holy en de Zuidbuurtseweg in de Westwijk. Bestaand erfgoed wordt benut en versterkt. We voegen daarnaast iconische gebouwen toe aan de stad bij grote gebiedsontwikkelingen, zoals in de binnenstad en de Rivierzone. De binnenstad ligt deels in het Rijksbeschermd Stadsgezicht en kent Rijksmonumenten zoals de Grote Kerk. Daarnaast bieden klimaatadaptief en natuurinclusief (ver)bouwen kansen voor het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving. Daar hoort bij dat we voldoende ruimte bieden aan culturele initiatieven en kunstuitingen in de openbare ruimte die de leefbaarheid van de stad vergroten en bijdragen aan de onderlinge verbinding van de bewoners.

Een woonstad in balans en toegankelijk voor iedereen

Vlaardingen draagt bij aan het verminderen van de woning schaarste in Nederland. Dit betekent dat er

ook na 2030 (de planning horizon van de huidige woonvisie) ruimte wordt gezocht om te groeien in woningaantal en de daarmee gepaard gaande behoefte aan voorzieningen. De druk op de woningmarkt is fors. Er is een grote vraag naar woningen, terwijl het aanbod klein is en de prijzen hoog zijn. Eén van de oorzaken is het tekort aan woningen in de regio. Vlaardingen heeft de ambitie om te groeien naar 39.000 woningen in 2030, maar ook daarna te blijven bijdragen aan de woningbouwopgave. We zoeken hiervoor naar ruimte om te groeien door verdichting in de stad. Dat doen we met oog voor het gewenste karakter van de omgeving en een sterke verbinding met het buitengebied, met behoud en versterking van de waardevolle recreatiegebieden Broekpolder en Krabbepark. Zo profiteert iedereen.

Ons woningaanbod is aan diversificatie toe. Het huidige woningaanbod van Vlaardingen bestaat voor een groot deel uit sociale huurwoningen en goedkopere huur en koopwoningen, en er is weinig aantrekkelijk aanbod voor mensen met hogere inkomens. Speciale aandacht op de woningmarkt gaat uit naar jongeren en ouderen. Door starters een eerlijke kans op de woningmarkt te geven kunnen we jongeren en pas afgestudeerden voor de stad behouden of uit de regio naar de stad trekken. Dit maken wij mogelijk door het aanbieden van startersleningen voor de Vlaardingers. Door passende woonruimte te creëren voor ouderen, faciliteren we hen om langer zelfstandig thuis te wonen. Tegelijkertijd stimuleren we doorstroming naar passende kleinere huisvesting op de woningmarkt en dragen we bij aan het tegengaan van eenzaamheid.

Onze ambitie is om een woonstad te zijn voor iedereen. De geplande nieuwe woningen trekken bewoners van buiten aan, maar bieden ook de mogelijkheid voor doorstroming van eigen woningzoekenden.

De gebieden rondom de stations van de Hoekse Lijn lenen zich als uitstekende locatie voor nieuwe woningen voor verschillende doelgroepen. Ze zijn namelijk goed verbonden met de regio via de Hoekse Lijn (metroverbinding tussen stad en strand). In de Rivierzone wordt als eerste een woonmilieu met een bruisend karakter gerealiseerd, op korte loopafstand van de Vlaardingse binnenstad. Dit wordt gedaan met een goede balans tussen kwalitatief goede, betaalbare woningen en woningen in een hoger segment. Naast het ontwikkelen van nieuwe woningen biedt de Rivierzone kansen voor bredere functiemenging. Er is ruimte voor nieuwe werkplekken, onderwijs, voorzieningen en recreatieve bestemmingen.

Het in balans brengen van de woningvoorraad doen we in Vlaardingse door het creëren van een divers woningaanbod op wijkniveau. Herstructurering en het toevoegen van woningen voor nieuwe draagkrachtige doelgroepen zorgen voor een betere balans tussen verschillende woonmilieus. Aandachtsgebieden met veel kwetsbare doelgroepen en een groot aandeel sociale huurwoningen, zoals de Westwijk en Holy verdienen in het bijzonder aandacht. Er wordt naast het toevoegen van woningen ook aandacht besteed aan het toevoegen van de juiste sociale en maatschappelijke functies die de

sociale cohesie in de wijken en buurten versterken. Denk hierbij aan buurthuizen waar ontmoeting centraal staat, maar ook ruimte voor formelere bijeenkomsten. Door te sturen op instroom van bewoners in kwetsbare gebieden, zet de gemeente zet zich ook in om ongewenste situaties te voorkomen en de leefbaarheid in buurten en wijken te verbeteren.

Verbeteren en verduurzamen woningvoorraad

Een grote opgave is het toekomstbestendig maken van de bestaande woningvoorraad, rekening houdend met de energietransitie en energiearmoede (bijvoorbeeld door betere isolatie), klimaatadaptatie (onder andere funderingsproblemen) en een mogelijke toename van omgevingseffecten vanuit de haven. Dit doen we zowel in samenspraak met woningcorporaties als door het opzetten van verschillende initiatieven waar particulieren terecht kunnen voor informatie, advies en ondersteuning bij het verduurzamen van hun woning. Soms kan de stapeling van opgaven zo groot zijn, dat overwogen moet worden over te gaan tot herstructurering. Bij individuele koopwoningen bestaat het risico dat eigenaren het toekomstbestendig maken van de woningen financieel niet op kunnen brengen. Maatregelen kunnen vaak meerdere zaken aanpakken. Zo zorgt goede woningisolatie voor een lager energiegebruik, minder hitte-overlast en minder geluidsoverlast. Dit soort ontwikkelingen vragen om een integrale aanpak.

Ontwikkeling Woonzorgboulevard

Rondom de Dillenburgsingel, Holysingel en Willem de Zwijgerlaan is het doel een woonzorgboulevard te ontwikkelen. In de ruimtelijke structuurschets Vlaardingen 2020 (uit 2003) staat een zorgboulevard reeds benoemd, deze is echter niet als zodanig uitgewerkt. Op dit moment zijn er wel veel zorginstellingen in dit gebied gevestigd, maar de fysieke verbinding tussen deze instellingen is matig en er zijn relatief weinig zorgwoningen aanwezig. Wij zien daarom in dit gebied veel kansen voor het opstellen van een gebiedsprogramma waar zorg, wonen en welzijn centraal staan. Het uitgangspunt van een gezonde leef- en werkomgeving staat hierbij centraal. De gemeente werkt hierbij nauw samen met zorg en vastgoed stakeholders uit het gebied.

Uitgangspunten:

- De inschatting is dat na 2030 ruimte kan worden gevonden voor 600 tot 900 woningen op verdichtingslocaties rond OV en voorzieningen, 250 tot 800 woningen in de binnenstad en nog eens 400 tot 950 woningen verspreid door de wijken. Dit zullen grotendeels niet-grondgebonden woningen zijn. Verdichting vindt zo veel mogelijk plaats op goed bereikbare locaties en rond voorzieningen.
- Daarnaast is er ruimte voor kleinschaligere verdichting verspreid door de wijken, bijvoorbeeld

door optoppingen van appartementsgebouwen, woningsplitsing (onder voorwaarden) en kleinschalige projectontwikkelingen.

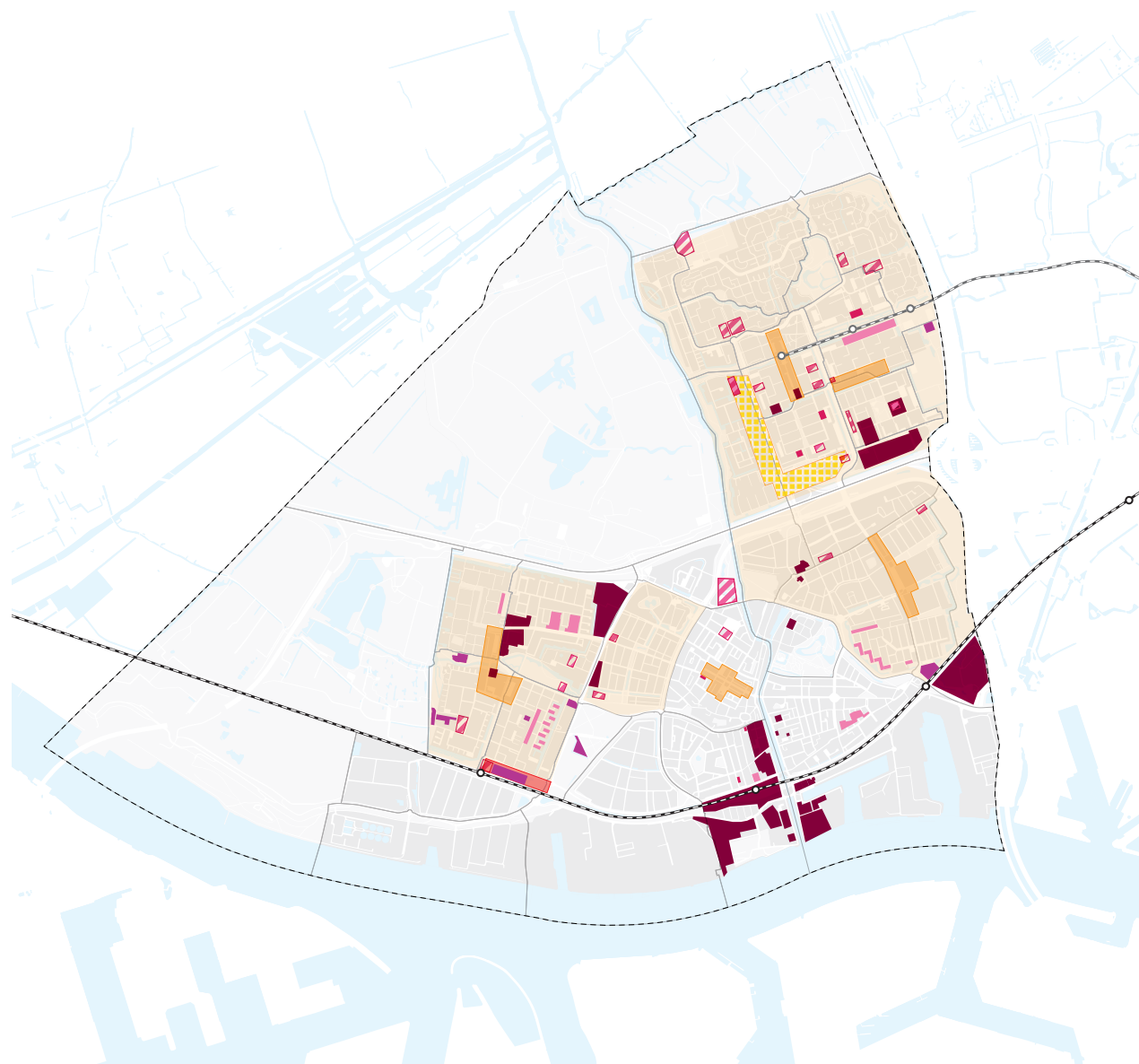
- In de binnenstad, het centrum en de Oostwijk vindt geen verdichting plaats buiten de reeds aangewezen ontwikkel- en onderzoekslocaties. Hier geldt een nee-tenzij benadering, waarbij nader verkend wordt wat de randvoorwaarden zijn. Door het wonen boven winkels wel mogelijk te maken kan een positieve impact ontstaan op de leefbaarheid en levendigheid van de Binnenstad.
- Woningen die worden toegevoegd aan de woningvoorraad zijn toekomstbestendig en voldoen aan de kwaliteitseisen zoals de gemeente ze voorschrijft.
- Bij herstructurering en ontwikkelingen wordt voortgebouwd op de kwaliteiten van de ruimtelijke structuur en architectuur die een buurt en wijk kenmerken, terwijl verbindende maar verdwenen lange lijnstructuren als 'de Vlaarding', de Wetering en de Zuidbuurtseweg weer een plek in de omgeving krijgen.
- Erfgoed in heel Vlaardingen is zichtbaar en wordt benut, en in de stad wordt ruimte geboden aan evenementen, culturele initiatieven en kunstuitingen.

- Vlaardingen blijft na de realisatie van de huidige bouwplannen, zoals beschreven in de woonvisie, een bijdrage leveren aan de woningbehoefte in de Metropoolregio.
- Vlaardingen blijft zich inzetten voor een meer gedifferentieerde woningvoorraad. Het is van belang dat de ontwikkeling een bijdrage levert aan een betere spreiding van verschillende woonmilieus door de stad.
- De gemeente Vlaardingen zet zich in om de doorstroommogelijkheden op de woningmarkt te verbeteren.
- We streven naar passende woningen voor onze beroepsbevolking.
- We bouwen geen nieuwe woningen in het buitengebied.
- Verstedelijking is mogelijk, met inachtneming van de volgende randvoorwaarden:
  - Nieuwe ontwikkelingen zijn klimaatadaptief en natuurinclusief, conform het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. Bovendien sluiten deze ontwikkelingen aan bij de wijkgerichte klimaatvisies.
  - Nieuwe ontwikkelingen sluiten aan bij de energievisie voor het betreffende gebied (elektriciteit en warmte).

- Bij het toevoegen van woningen wordt er rekening mee gehouden dat ze levensloopbestendig zijn.
- Er worden voldoende passende woningen/ woonvormen voor ouderen gecreëerd.
- In de regio maken wij afspraken over passende huisvesting van overige aandachtsgroepen en maken wij afspraken over de spreiding hiervan.
- Er wordt rekening gehouden met de bestaande hoofdgroenstructuren binnen de stad.
- Extra druk op het wegen- en OV-net kan bij stedelijke ontwikkeling worden opgevangen.
- Extra parkeerdruk als gevolg van ontwikkeling in gebieden waar de maximale capaciteit al is bereikt wordt opgelost op eigen kavel.
- Het STOMP principe (stappen, trappen, OV, deelmobiliteit, privébezit) voor mobiliteitsoplossingen is leidend.
- Er wordt geïnvesteerd in, en ruimte geboden aan, het op peil brengen en meegroeien van voorzieningen, met name sociaalmaatschappelijk
- Voor inbreiding geldt dat dit met name gebeurt op plekken die al goed bereikbaar zijn en/of nabij voorzieningen.
- Bij herstructureringsopgaven wordt altijd onderzocht of inbreidings- of verdichtingsmogelijkheden voor zowel woningbouw als voorzieningen mogelijk zijn.
- Cultureel erfgoed wordt behouden. De historische ontwikkeling van Vlaardingen blijft kenbaar en beleefbaar.
- Bij ontwikkelingen wordt de inbreng vanuit kunst, cultuur en erfgoed aan de voorkant meegenomen

om daarmee het gewenste karakter voor de omgeving invulling te geven.

- De gemeente Vlaardingen ziet het gebied rondom de Hoekse Lijn en de stads- of wijkcentra als kansrijke verdichtingslocaties, bedoeld voor een brede en diverse doelgroep met de focus op het toevoegen van koop- en huurwoningen in het middel dure en dure segment.
- Bij een herstructureringsopgave is aandacht voor het toevoegen van kwalitatief groene, blauwe, sociale en maatschappelijke functies, en het differentiëren van de woningvoorraad. Op deze manier wil de gemeente herstructurering gebruiken om de leefbaarheid in de wijk te verhogen.
- De gemeente zet zich in voor ontwikkeling van de woonzorgboulevard samen met stakeholders.

Ambities en opgaven woningbouw

Woningbouwontwikkeling

Ontwikkellocaties uit de Woonvisie

- Woningbouwontwikkeling 2022-2030
- Ontwikkeling woningvoorraad corporaties
- Nieuwe ontwikkellocaties*

Verdere verdichting rond OV en voorzieningen

- Verdichten rond OV
- Verdichten rond voorzieningen

Verspreid verdichten in na-oorlogse wijken

- Kleinschalig verdichten in na-oorlogse wijken (bijvoorbeeld door woningsplitsing, op- en uitbouwen)
- Lopende locatie onderzoeken andere functies, mogelijke inbreidingslocatie
- Aandachtsgebieden
- Onderzoeksgebied: Visie Woonzorgboulevard

* In Westwijk is er een nadere verkenning gedaan naar ontwikkellocaties. Zie voor een gedetailleerd beeld de kaart op pagina 131.

Gezonde, veilige en uitnodigende openbare ruimte

Bij een woonstad voor iedereen is niet alleen een divers woningaanbod van belang. Ook de openbare ruimte speelt een belangrijke rol. De ambitie is om de openbare ruimte overal in Vlaardingen fijn en veilig voor alle bewoners te maken. Dit is nog niet overal in de gemeente op orde. Zo heerst er een algemeen gevoel van onveiligheid en ontevredenheid over straatvuil en verloedering. We nemen deze zorgen erg serieus. Concreet vertaalt de bovenstaande ambitie zich naar een sociaal en fysiek veilige en schone inrichting en beheer van de openbare ruimte. Gezien het relatief hoge aantal ouderen en kwetsbare groepen in Vlaardingen, ligt de nadruk op de toegankelijkheid en bruikbaarheid van de openbare ruimte met voldoende zitmogelijkheden. Om verloedering tegen te gaan en (sociale) veiligheid te vergroten zorgen we voor goede straatverlichting en vuilnisbakken in de openbare ruimte. Er zal ook een gedragsverandering van het gebruik van de openbare ruimte moeten plaatsvinden om deze doelstelling te bereiken.

Een sociaal en fysiek veilige openbare ruimte is een cruciaal element voor aangenaam wonen in Vlaardingen. We zetten ons dan ook actief in voor een veilige leefomgeving en, zoals blijkt uit de participatieronde die voor deze omgevingsvisie is gehouden, is dit een belangrijk onderwerp voor onze bewoners. Bredestoepen, voldoende verlichting, een watertappunt, een bankje om uit te rusten en aanwezigheid van groen zorgen voor mentaal welzijn en dragen bovendien bij aan veiligheid

en leefbaarheid. Een gezonde, veilige en uitnodigende openbare ruimte zijn randvoorwaardelijk voor groei, vanwege de vergrijzende bevolkingssamenstelling maar ook vanwege het gegeven dat gezondheid een breed aandachtspunt is in Vlaardingen. Bij de inrichting van de openbare ruimte, het openbaar groen en de parken wordt rekening gehouden met de toegankelijkheid voor mindervalide en oudere doelgroepen. Er wordt bijvoorbeeld gekeken naar het type verharding en de gebruiksvriendelijkheid van de openbare ruimte. Het uitgangspunt is een goede bereikbaarheid van de voorzieningen te voet, per fiets, met het openbaar vervoer en per auto.

De openbare ruimte is ook de plek waar Vlaardingers elkaar kunnen ontmoeten. Deze heeft zo een centrale rol in het stimuleren en onderhouden van het contact onder de bewoners. De ambitie is om hier beter in te voorzien, waarbij ook ontmoeting tussen diverse doelgroepen, jong en oud, beoogd wordt. Dit kan bijvoorbeeld in informele sportvoorzieningen voor jongeren en volwassenen (door middel van inrichting van de openbare ruimte) of door publieke ontmoetingsplekken in het centrum of de groenblauwe hoofdstructuur. Concreet wordt bij alle ontwikkelingen ingezet op een prettige buitenruimte die ontmoetingen stimuleert en uitnodigt tot gezonde keuzes op het gebied van voeding en beweging. Daarbij streven we naar uniformiteit in de buitenruimte per gebied in de stad.

Rol van groen en blauw voor recreatie

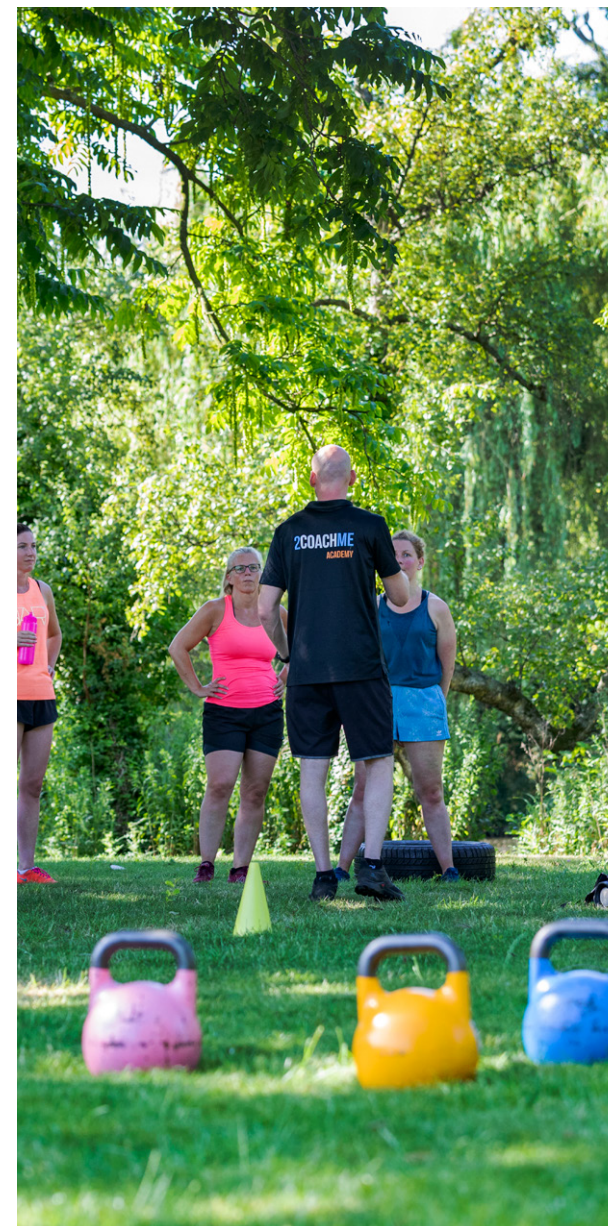
Het stedelijke karakter van Vlaardingen kun je zien als een Klavertje Vier, waarbij de Vlaardingse Vaart en de A20 de steel vormt. Het groene blad linksboven stelt de Broekpolder voor terwijl de andere bladen de hoogstedelijke woon- en centrumgebieden verbeelden, elk met een park als centraal groen hart. Omdat we ook in de toekomst nog een aantrekkelijke woonstad willen zijn vinden we het belangrijk dat er meer ruimte ontstaat voor rust, ontmoeting, evenementen, cultuur, kunst, beleving erfgoed, spelen, sporten en recreatie.

Groenstructuren begeleiden de infrastructuur en bieden verblijfs- en recreatiemogelijkheden. Er liggen kansen om deze groenblauwe structuur te versterken. Fietspaden spelen een rol in de groenervaring van stedelijk gebied naar buitengebied. Centraal gelegen buurtparken, zoals Het Hof-Oranjepark, fungeren als ontmoetingsplekken. Behoud en versterking van deze belangrijke functie betekent onder andere duurzaam werken aan toegankelijkheid en veiligheid van de parken. Diverse polders, waaronder de Aalkeetpolder, de Holiërhoekse polder en de Broekpolder, zijn toegankelijk voor fietsers en wandelaars en vormen de schakel richting Midden-Delfland. Dit wordt voor de lange termijn geborgd. Het contrast tussen groen buitengebied en het stedelijk gebied beïnvloedt de belevingswaarde, waarbij verrommeling van de stadsranden voorkomen moet worden. De buitengebieden (open veenweidegebied en de landschapsparken in de stadsrand) spelen

een belangrijke rol in recreatieve voorzieningen, natuurbeleving en klimaatadaptatie. Hier vindt geen woningbouw plaats.

Uitgangspunten:

- De openbare ruimte nodigt uit tot ontmoeting en activiteiten.
- Ruimte voor sportvoorzieningen in de buitenruimte, zoals urban sports, wandel- en fietspaden, fitnessparken en speelplekken voor kinderen en openbare sportvelden.
- In bepaalde delen van de stad is er ook behoefte aan plekken waar ouderen elkaar kunnen ontmoeten zonder dat hun gedrag aanleiding geeft tot overlast.
- Het realiseren van 'beweegtuinten', met aandacht voor ouderen, toegankelijkheid en inclusie, die ook kunnen dienen als centrale buurtplek.
- Voorkomen van verrommeling van de stadsranden.
- Geen grootschalige stedelijke ontwikkelingen en woningbouw in de buitengebieden.
- De toegankelijkheid van de recreatiegebieden aan de rand van de stad vanuit de wijken wordt verbeterd.

Ruimte voor welzijn en maatschappelijke voorzieningen

De omgevingsvisie gaat over de omgeving van onze inwoners, ook daar waar het samen leven een plek heeft. Veel van wat in het sociaal domein gebeurt vraagt ook iets van de leefomgeving, en de leefomgeving kan een bijdrage leveren aan het bereiken van de sociaal-maatschappelijke doelstellingen. Het is juist nu belangrijk om dit goed met elkaar te verbinden. Er is een aantal ontwikkelingen gaande waar aandacht voor is, waaronder:

- Dubbele vergrijzing en een toenemend aantal mensen met dementie, ook met migratie-achtergrond. Daarbij wonen ouderen steeds langer zelfstandig.
- Verjonging: toename van het aantal leerplichtige kinderen in de komende jaren.
- Toename van fysieke en psychische gezondheidsproblemen: er is een toenemend aantal mensen met ernstig overgewicht. De helft van de inwoners voldoet niet aan de beweegnorm. Ook het aantal inwoners met psychische en/of sociale problemen neemt toe. Ontwikkelingen in de zorg resulteren ook in een grotere vraag naar jeugdhulpvoorzieningen en wonen met zorg. Ook is er een grote huisvestingsvraag van mensen met een zorgbehoefte.

Daarbij kan een goed ingerichte leefomgeving preventief werken. Het vergroten van de leefbaarheid, ontmoeting, naar elkaar omzien (ook in de buitenruimte) vermindert eenzaamheid en sociale problemen. Daarnaast kan de inrichting zodanig vormgegeven worden, dat deze past bij een gezonde leefstijl. Denk aan het stimuleren van beweging of het aanbod van fastfood nabij onderwijsinstellingen. Bij het verdichten van de stad dienen we rekening te houden met het meegroeien van sociaal-maatschappelijke voorzieningen en plekken.

Voldoende ruimte voor sociaal maatschappelijke voorzieningen

(Sociaal-)maatschappelijke voorzieningen zijn voorzieningen die raken aan zorg, ontmoeten, welzijn, kinderopvang, onderwijs, zorg, kunst, cultuur en buurtvoorzieningen. Deze voorzieningen vragen om ruimte, zowel in de buitenruimte als binnen. Een passend aanbod aan voorzieningen is belangrijk voor het leefbaar houden van de stad. Daarom willen we in Vlaardingen komen tot concrete referentienormen, die aangeven wat voor inwoners per voorziening nodig is en wat de benodigde ruimteclaim is in m². Wat 'genoeg' of 'voldoende' is, kan dan meer feitelijk worden vastgesteld. We zorgen ervoor dat de benodigde maatschappelijke voorzieningen een plek krijgen in Vlaardingen.

Hierbij is het belangrijk om bij (ruimtelijke) ontwikkeling te inventariseren waar de kracht/

zwakte ligt van een wijk. Wat kenmerkt de sociale structuur en draagkracht, welke mensen wonen hier, wat voor voorzieningen en zorg zijn hier nodig? We zorgen dat ontwikkelingen goed aansluiten en dus ook qua locatie goed op elkaar zijn afgestemd. We voorkomen dat er zo maar 'ergens' wordt ontwikkeld.

Ook belangrijk is dat er aandacht is voor hoe we als gemeente initiatieven goed en laagdrempelig kunnen ondersteunen of faciliteren. Bijvoorbeeld met betrekking tot ruimtes voor vrijwilligersorganisaties en heldere informatievoorziening. In samenwerking met vrijwilligersorganisaties kunnen doelen uit deze omgevingsvisie mede gerealiseerd worden. Denk aan zaken met betrekking tot duurzaamheid en milieubewustzijn, efficiënter ruimtegebruik en beheer van de openbare ruimte, en het betrekken van bewoners bij een diverse en inclusieve inrichting van de leefomgeving.

Inclusieve stad met sociale cohesie

Vlaardingen wil een inclusieve stad zijn. Omgevingskeuzes die hier aan bijdragen zijn onder andere het voorzien in ruimtes voor groepsbijeenkomsten met grote keukens, een goede inrichting en zonering voor picknicken en barbecueën en het toegankelijk en doorgankelijk inrichten van de openbare ruimte en gebouwen. Dit soort voorzieningen dragen ook bij aan sociale cohesie. Hier is ook vanuit andere opgaven behoefte

aan omdat een stevige sociale basiszorg voor meer zelf- en samenredzaamheid, sociale cohesie en tijdige signalering van problematiek.

Door veranderingen in de zorgen de uitdagingen op de woningmarkt, zien we dat wijken in het algemeen meer met kwetsbaren te maken gaan krijgen. Dit zijn bijvoorbeeld mensen met een beperking die zo zelfstandig mogelijk wonen, kleinschalige beschermde woonvormen voor mensen met (lichte) ggz-problematiek en thuiswonende ouderen die (intensieve) zorg ontvangen. Ook dit vraagt om ruimtelijke keuzes.

Stimuleren van een gezonde leefstijl

We willen een gemeente zijn met een vitale samenleving waar bewegen gestimuleerd wordt, sportvoorzieningen voor iedereen goed bereikbaar zijn en waar negatieve effecten van de leefomgeving op de gezondheid zo veel mogelijk beperkt worden. Kortom, een leefomgeving die uitnodigt tot gezond en gelukkig leven voor iedereen. Hierbij is er nadrukkelijk aandacht voor toegankelijkheid en inclusie. Voorbeelden zijn het omvormen van kleine speeltuinen naar centrale locaties waar mensen van alle leeftijden kunnen sporten, ontmoeten en spelen. Dergelijke locaties voorzien tevens in spelen en sportmogelijkheden voor mensen met een lichamelijke beperking en leveren, door het centrale karakter een belangrijke bijdrage aan de sociale

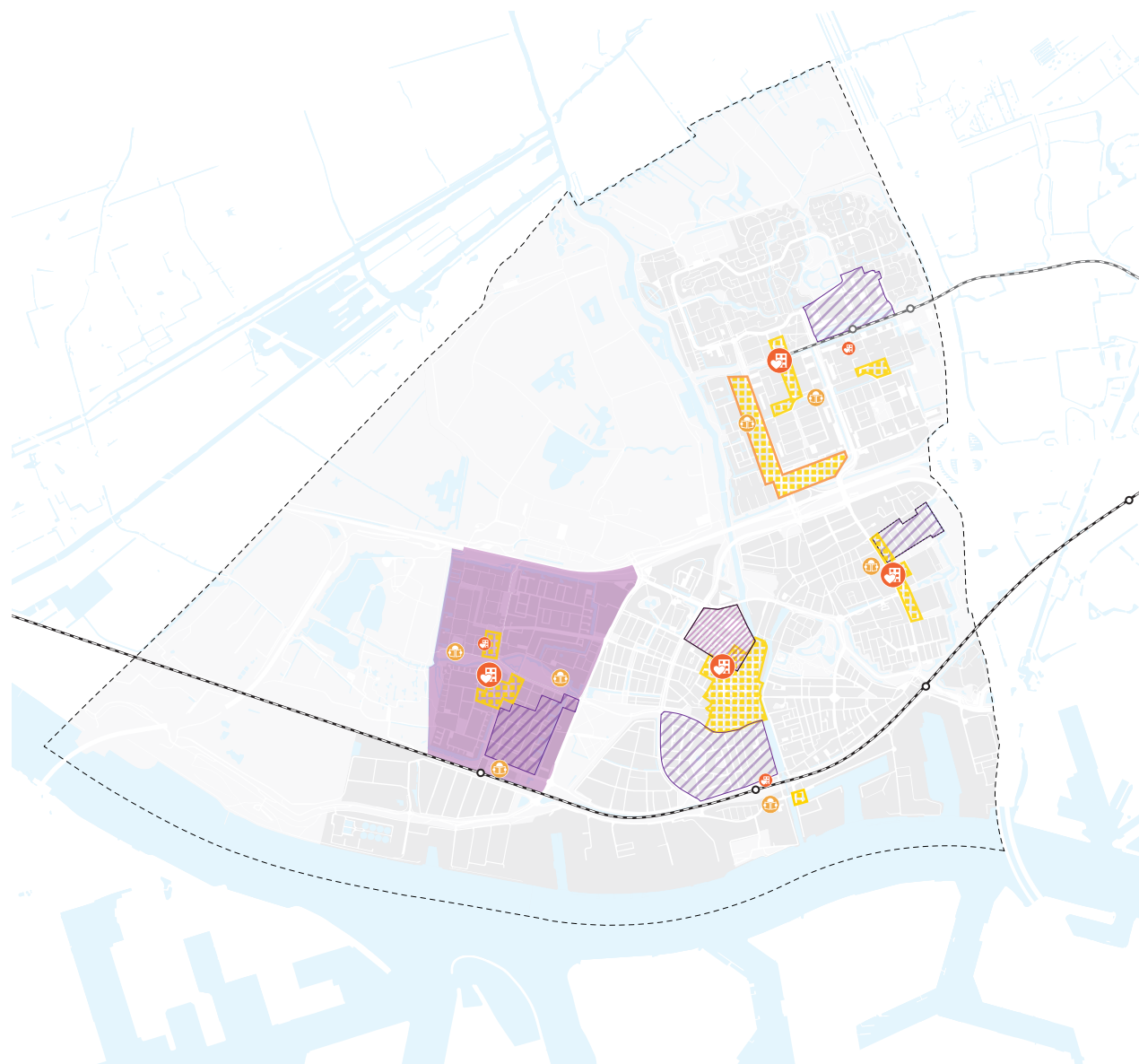
cohesie. Door kleine speelplekken in gebieden met een hoge dichtheid aan speelvoorzieningen om te vormen tot bespeelbaar groen ontstaat er een gevarieerder aanbod en meer uitdaging voor kinderen om te bewegen. Een andere belangrijke bijdrage is het realiseren van een gezonde voedselomgeving rondom maatschappelijk vastgoed zoals (basis)scholen. Daarnaast is het cruciaal dat sportfaciliteiten voor iedereen gemakkelijk bereikbaar zijn met verschillende vervoersmiddelen.

Uitgangspunten

- Voldoende binnenruimtes in de wijken voor ontmoeting en activiteiten, bijvoorbeeld voor grotere bijeenkomsten, groepsvoorlichting of preventieve projecten. Dit willen we 'dichtbij' de inwoners brengen via fysieke ontmoetingsplekken zoals huizen van de wijk/ buurtkamers.
- Er is grote behoefte aan ruimte waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten zonder dat hun gedrag aanleiding geeft tot overlast (legale "hangplekken"). De inrichting van de buitenruimte kan eraan bijdragen dat jongeren gestimuleerd worden tot goed gedrag en verleid worden om zich niet op te houden waar ze door anderen als lastig of bedreigend worden ervaren. Maatregelen kunnen bevatten: scholen openhouden voor activiteiten na schooluren, aansluitend een aanbod binnen buurtkamers, buurtcentra voor huiswerkbegeleiding, ontwikkelen van (creatieve) activiteiten en ruimte voor experiment. Dit vraagt ook om een aanpak samen met de jongeren.
- Faciliteren van inwoners bij bewonersinitiatieven en het bieden van ruimte die bijdragen aan een betere sociale cohesie in de buurt of meer onderlinge zorgzaamheid ofwel 'samenredzaamheid'. Denk bijvoorbeeld aan gezamenlijke buurt-/moestuintjes.
- Voldoende ruimte voor ouderen om in hun eigen omgeving veilig en gezond te bewegen.
- Voldoende en goed toegankelijke publieke toiletten.
- Dementievriendelijke inrichting van de openbare ruimte, bijvoorbeeld met herkenbare punten en herkenbaarheid van routes.
- Rekening houden met toekomstige huisvesting van aandachtsgroepen in de wijken.
- Mogelijkheden voor mantelzorgwoningen, bijvoorbeeld in achtertuinen, en (pre)mantelzorgwoningen.
- Het accommoderen van (sport)voorzieningen, het liefst geschikt voor multifunctioneel gebruik.
- Een voldoende aanbod van gymzalen en sporthallen.

Ambities en opgaven sociaal domein

Ambities versterking sociaal milieu

- Aandachtsgebied (Woonvisie)
- Uitbreidingsgebied stimuleringsregeling (Woonvisie)
- Westwijk: NP Leefbaarheid en Veiligheid

Gebieden voor sociale ontmoeting

- Winkel- en horecaclusters
- Onderzoeksgebied: Visie Woonzorgboulevard
- Wijk- of buurthart
- Voldoende ruimte voor onderwijs en maatschappelijke voorzieningen

Koesteren van kunst, cultuur en erfgoed

Een aantrekkelijke leefomgeving vraagt om het versterken van het gewenste karakter van de wijken en de stad. Met karakter wordt bedoeld dat wat een gebied kenmerkt. Met het 'gewenste karakter' wordt verwezen naar kwaliteiten van een gebied waarvan de wens is om deze te versterken of juist te gaan ontwikkelen. Dit karakter bestaat uit onder andere hoe in en vanuit het verleden de leefomgeving is vormgegeven, de mensen die er wonen en hun behoeften en waarden en hoe onder andere cultuur, kunst en erfgoed daar verder invulling aan geven. Hierin speelt dus niet enkel het zichtbare erfgoed, maar ook het onzichtbare archeologisch bodemarchief een rol. Zo ontstaat een karakteristieke identiteit die doorwerkt van stad- tot straatniveau.

Het verleden geeft betekenis aan de plek waar we wonen. We gebruiken dit verleden om het gewenste karakter van de stad en de wijken te versterken. Daarbij is er ook oog voor het erfgoed van morgen. Wat morgen ontwikkeld en gerealiseerd wordt, vormt het erfgoed van overmorgen. Daarmee loopt het erfgoed naadloos door in de toekomst en willen we het gebruiken als uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen. Belangrijk is daarbij dat niet alleen het oude erfgoed aandacht krijgt, maar juist ook het jonge erfgoed. Daarbij speelt ook immaterieel erfgoed een grote rol. Dit recente erfgoed verbindt mensen onderling en geeft een band met de plek waar ze wonen. Deze bredere benadering van erfgoed biedt daarmee meer mogelijkheden voor verbinding met alle Vlaardingers. Hier gaat erfgoed ook over in cultuur, de

wijze van leven van mensen van nu en morgen. Kunst voegt daar nog een laag aan toe en heeft een verder verdiepend en versterkend effect op de identiteit van een plek en geeft daarmee betekenis aan de woonomgeving en groepen mensen. Een verder invulling hierop zijn de evenementen die worden georganiseerd, die enerzijds het gewenste karakter kunnen versterken en anderzijds bijdragen aan de levendigheid, trots en identiteit van Vlaardingen.

Het thema duurzaamheid speelt ook een belangrijke rol bij kunst, cultuur en erfgoed. Allereerst op de collecties zelf, hoe kunnen deze duurzaam aan toekomstige generaties worden doorgegeven. Hier dient bij ontwikkelingen buiten en bij opslag van de collecties binnen (gemeentelijke depots) aandacht voor te zijn. Ten tweede binnen de klimaatontwikkelingen die leiden tot langdurige droogte, met verlaging van de grondwaterspiegel en versnelde bodemdaling tot gevolg. Verduurzaming van het monumentale erfgoed speelt een belangrijke rol in het gebruik en het behoud ervan voor toekomstige generaties. Hierdoor kunnen het gebouwde erfgoed en het bodemarchief onherstelbaar beschadigd raken. Bij de aanpak hiervan moet daar ook oog voor zijn.

Uitgangspunten

- Om sociale netwerken te versterken wordt ingezet op het creëren van ontmoetingsplekken van kwaliteit in de buitenlucht. Op wijkniveau wordt ruimte gemaakt voor laagdrempelige en kleinschalige ontmoetingsplekken.
- We streven naar een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag, een omgeving die mensen stimuleert tot meer bewegen, ontmoeten en gezonder eten.
- Functies/locaties (denk aan scholen, sportverenigingen, speeltuinen) waar veel kinderen en jongeren komen hebben een gezonde voedselomgeving. Dit is een omgeving die zo is ingericht dat inwoners hier gestimuleerd worden om gezonde en duurzame voedselkeuzes te kunnen maken.
- Bij ontwikkelingen wordt vooraf bepaald wat het bestaande karakter is van een te ontwikkelen locatie. Vervolgens wordt vanuit het bestaande karakter vastgesteld welke karaktereigenschappen gewenst zijn om mee te nemen in een gebiedsontwikkeling, en hoe kunst, cultuur en erfgoed daaraan een bijdrage kunnen leveren.
- In de binnenstad en enkele omliggende gebieden houden we de historische uitstraling

zoveel mogelijk intact. Nieuwe ontwikkelingen moeten aansluiten bij dit historische karakter. In de omgevingsprogramma's werken we uit voor welke gebieden dit geldt en leggen dit, indien nodig, vast in het omgevingsplan.

- Waardevol archeologisch erfgoed blijft behouden, bij voorkeur in situ.
- De erfgoedcollecties die in onze gemeentelijke depots liggen worden duurzaam behouden en zijn laagdrempelig te bezoeken.
- We zetten kunst, cultuur en erfgoed zoveel mogelijk in om bij te dragen aan de oplossing van andere stedelijke opgaven. Zo kunnen ze een rol spelen in het economische domein, het bieden van levendigheid in een wijk, de binnenstad of op recreatief en toeristisch gebied: het trekken van bezoekers naar Vlaardingen om zo ook een bijdrage te leveren aan de lokale economie.

3.2. Toekomstbestendige stad

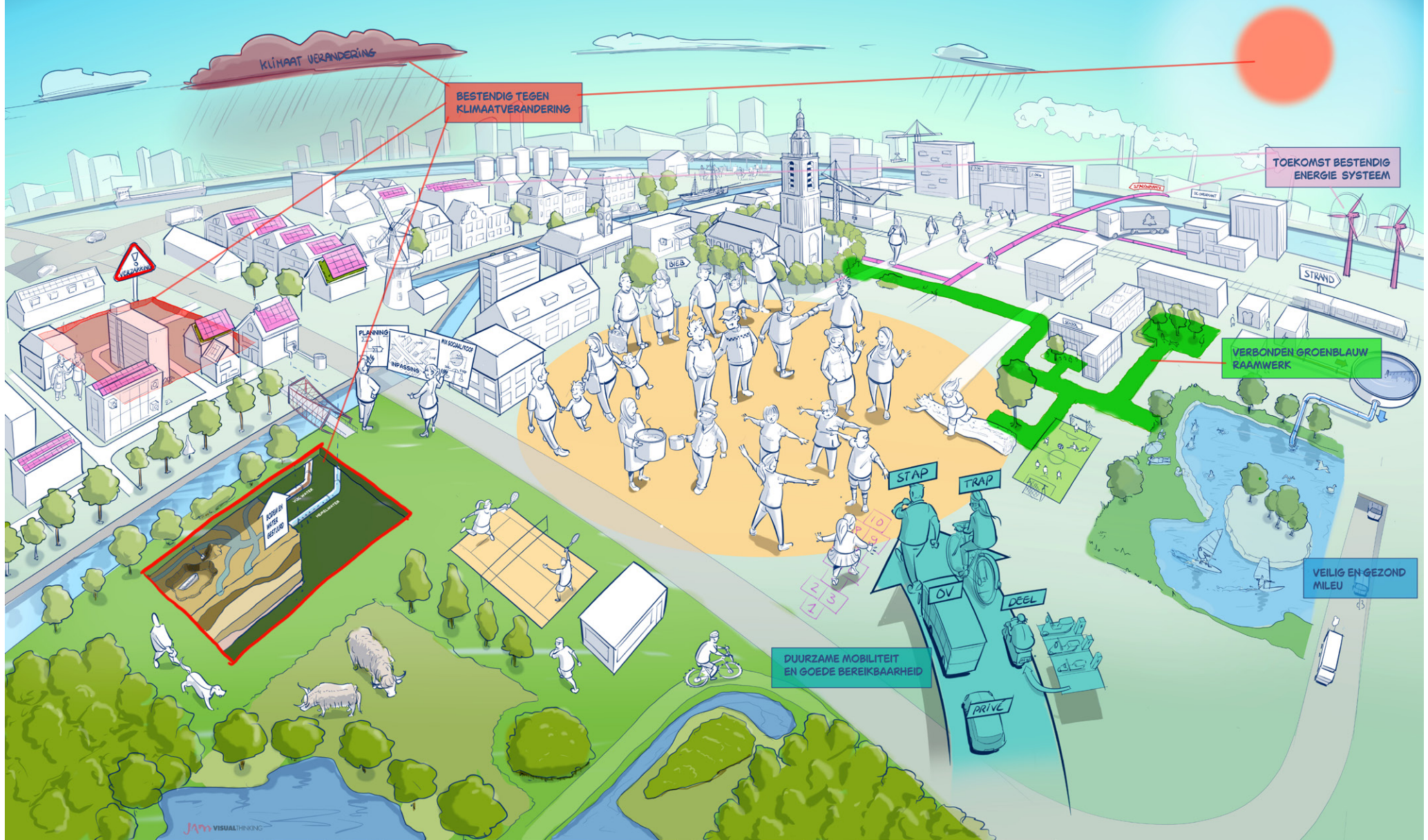
Vlaardingen wil een leefomgeving creëren die duurzaam, veerkrachtig en toekomstbestendig is en waarin wordt voldaan aan de behoeften van huidige en toekomstige generaties. Voor Vlaardingen als toekomstbestendige stad bouwen we voort op onze identiteit als stad aan het water en in de delta. Er komen namelijk grote opgaven op ons af die hier mee te maken hebben. Hevigere regenbuien, hogere waterstanden in de rivier, hitte, droogte en bodemdaling zijn zaken waar we de Vlaardingse wijken voor lange termijn tegen bestand maken. Om te zorgen dat we klaar zijn voor de toekomst laten we ons zo veel mogelijk leiden door het bodem- en watersysteem. Hiermee sluiten we aan bij de Kamerbrief Water en Bodem Sturend van 25 november 2022. Daarom is om de stad leefbaar te houden ruimte nodig voor klimaatadaptatieve maatregelen, zoals het vergroenen en verkoelen van de openbare ruimte, en het vasthouden, infiltreren, afvoeren en bergen van regenwater. Ook moet een veilige inrichting van gebieden met overstromingsrisico gewaarborgd worden.

Naast klimaatadaptatie is de transitie naar een circulaire en klimaatneutrale samenleving ook een omgevingsopgave. We maken ruimte voor de energietransitie en sturen op circulaire bedrijvigheid.

Al met al streven we naar een duurzame, toekomstbestendige en groene leefomgeving waarmee we bijdragen aan het verduurzamen van de samenleving waarin de energietransitie, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit, circulariteit en biodiversiteit centraal staan. Dit vraagt om ruimte die er nu niet altijd is, en waar tot nu toe te weinig aandacht voor is geweest.

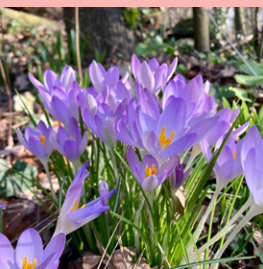
TOEKOMTBESTENDIGE STAD

Verbonden groenblauw raamwerk

Vlaardingen kent relatief veel groen. Vooral de naoorlogse wijken kennen een stevige groenstructuur. Daarnaast liggen er grote parken in de woonwijken én langs de randen van de stad. In 2040 is het groen en blauw dat nu al aanwezig is in het stedelijk weefsel van Vlaardingen verbonden tot een samenhangend netwerk. Ook in de binnenstad en de dichtbebouwde wijken is meer groen te zien. De grote groene gebieden in de stadsrand worden verbonden met meer stedelijk groen door groenblauwe dooraderingen en dienen als verbinding tussen het buitengebied en het stedelijk weefsel van Vlaardingen. Deze verbindingen hebben op provinciale schaal een belangrijke ecologische functie.

De verbindingen volgen groenblauwe structuren en historische lijnen. In noord-zuidelijke richting is de stad verankerd aan de Vlaardingse Vaart. In oost-westelijke richting vormen de Maassluisdijk en de Westlandseweg belangrijke structuurdragers die de flanken van de stad verbinden met het centrum. Deze structuur vormt zo een verbindende factor tussen de verschillende wijken. Door de groenblauwe verbindingen in samenhang te ontwikkelen als 'verbonden groenblauw netwerk' wordt de ruimtelijke kwaliteit en samenhang van Vlaardingen als geheel versterkt. Niet alleen ruimtelijk is dit het doel, maar ook functioneel, bijvoorbeeld door middel van prettige doorgaande fietsroutes van de woonwijken naar het centrum, of wandelroutes in en naar de stadsrand. Dit kan bijvoorbeeld via de Poeldijkse Wetering gelegen nabij de Zuidbuurt in het buitengebied.

De groenstructuur bestaat uit verschillende karakters:

- **Het open veenweidegebied** in het noorden en het westen van Vlaardingen heeft grote historische waarde en kent opgaven met betrekking tot bodemdaling en natuurontwikkeling. Het veenweidegebied wordt behouden en versterkt, waarbij mogelijk de recreatieve ontsluiting wordt verbeterd.
- **De stadsrand met grote natuurwaarde en ruimte voor sport en plezier.** Dit zijn ook wel de twee belangrijke landschapsparken van Vlaardingen, het Krabbepark en de Broekpolder. Hier bestaat een grote afwisseling tussen intensieve recreatie en rustige natuurbeleving. De landschapsparken spelen een belangrijke rol in de verbinding stad-buitengebied. Hier zal geen (woning)bouwoontwikkeling plaatsvinden.
- **Stadsparken** in het groenblauw raamwerk. Deels centraal gelegen in woonwijken, deels aan de randen, spelen ze een belangrijke rol in de buurt voor rust, activiteiten en ontmoeting. Hier gaat gebruik hand in hand met versterking van de biodiversiteit en klimaatadaptatie, bijvoorbeeld door water te bergen en natuurvriendelijke oevers aan te leggen.
- **Doorgaand groenblauw raamwerk** met grote ecologische betekenis. Dit raamwerk kan deels gebruikt worden voor andere functies, en deels

is de rol primair ecologisch, bijvoorbeeld langs de intensief gebruikte infrastructuur. Deze zones spelen ook een rol in klimaatadaptatiemaatregelen.

- **Het groenblauwe raamwerk met recreatieve waarde** gaat over plekken in het groenblauwe raamwerk waar naast ruimte voor natuurontwikkeling ook ruimte is voor sport en recreatie.
- **De groenblauwe haarvaten tot aan de voordeur** vormen al het stedelijk groen in de openbare ruimte, waaronder plantsoenen en veldjes. Hier liggen kansen voor het beter benutten van het bestaande groen, bijvoorbeeld in de Westwijk. Gebruik door bewoners staat hier voorop, ook klimaatadaptatie is een belangrijke kans in de haarvaten. Het toevoegen van water is ook op dit niveau een mogelijkheid.

Op de komende pagina's staat toegelicht hoe we de verschillende karakters inzetten om de rijke groenblauwstructuur zo goed mogelijk te behouden en benutten.

Water en groen bieden ruimte voor andere opgaven
Behouden, verbinden en versterken van het groenblauwe raamwerk speelt een belangrijke rol in het toekomstbestendig maken van Vlaardingen. Water en beplantingen helpen met

het matigen van hittestress en wateroverlast, twee factoren die in Vlaardingen steeds bepalender worden. Inrichtingsmaatregelen in het hele groenblauwe raamwerk dienen een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan klimaatadaptatie. Ook voor biodiversiteit zijn de verbindingen belangrijk. Stedelijk gebied is steeds belangrijker in de Nederlandse biodiversiteit, en soorten bewegen tussen het groen door de stad. Vooral de stadsrand en het groenblauw raamwerk met ecologische waarde spelen hierin een rol. Bij inrichtingsmaatregelen is ecologische en klimaatadaptieve inrichting prioritair; in de rest van de groenblauwstructuur is dit een meekoppelkans.

Omarmen biodiversiteit: natuurinclusieve ontwikkeling en verbonden netwerk

Het is belangrijk om in Vlaardingen de biodiversiteit te versterken. Bij alle transformaties wordt gestreefd naar een verbetering van de biodiversiteit en natuurkwaliteit. Ook in beheerplannen van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met het optimaliseren van de stedelijke biodiversiteit.

Het behouden en versterken van de biodiversiteit in en om de stad gaat hand in hand met het klimaatadaptief maken van de stad, met het verbeteren van de verblijfskwaliteit, onderhoudswerkzaamheden aan ons vastgoed en de realisatie van nieuwe gebouwen. Vlaardingen ontwikkelt zich tot een gemeente waar groen, water, bedrijvigheid en wonen in harmonie samenkomen. Vanuit ecologisch perspectief vormt

de stadsrand met diverse landschapsparken het centrale gebied, waarbij delen hiervan onder het landelijk natuurnetwerk (NNN) en het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland vallen. In grotere groene zones, waaronder de Broekpolder en de veenweidegebieden in het Krabbepark en de Holiërhoeksepolder, staan natuurwaarden principieel centraal bij transformaties, zonder het karakter van het cultuurhistorisch landschap te veranderen.

Behouden en versterken van groen erfgoed en identiteitsdragers

In Vlaardingen zijn er verschillende historische locaties die een belangrijke rol spelen in de groenstructuur. Zo zijn er diverse oude lintstructuren die beschermd dienen te worden, zelfs als deze niet direct zichtbaar zijn. Deze structuur omvat onder andere de Westwijk, de Heemtuin en de Oude Haven, die met elkaar verbonden kunnen worden via een waterloop die uitmondt in de Surinamesingel. De Maassluisdijk heeft grote potentie voor een recreatieve route die vanaf het buitengebied naar het historisch centrum leidt. Het Maaspark wordt, in lijn met regionale ambities, omgevormd tot een getijdenpark.

Een andere belangrijke locatie is het veenweidegebied. Dit is een open landschap met een middeleeuwse ontginningsstructuur, waar de ligging van prehistorische waterlopen in de vorm van hoger

gelegen kronkelende kreekruigen nog beleefbaar is. Het behoud van deze hoogteverschillen en het karakter van het gebied is van essentieel belang. De direct langs de stadsrand gelegen parken en recreatiegebieden vormen een meer besloten

overgang in en naar dit gebied. Om optimaal gebruik te maken van kwaliteiten van de stadsrand wordt de toegankelijkheid voor voetgangers verhoogd en de toegang met het openbaar vervoer verbeterd.

Uitgangspunten

- Iedere ontwikkeling in of aan de groen- of blauwstructuur of draagt bij aan een kwaliteitsverbetering van deze structuur.
- De kwaliteit van de groenstructuur wordt verbeterd door deze beter aan elkaar te verbinden, zowel voor het groen als voor het watersysteem, en voor de toegankelijkheid en doorgankelijkheid voor gebruikers.
- De verschillende karakters binnen de groenstructuur kennen een bepaalde prioriteit in doelstellingen. Op hoofdlijnen staat bij kleinschalig groen in de woonwijken gebruikservaring bovenaan, terwijl in de doorgaande structuren klimaatadaptatie en biodiversiteit een belangrijkere rol spelen.
- We kiezen voor een natuurinclusieve inrichting en waterbergend vermogen van de groenstructuur.
- In dichtbebouwde wijken, zoals de binnenstad en de aangrenzende woonwijken in het centrum, is aandacht voor het realiseren van extra groen. Door de beperkte ruimte is het zaak creatieve oplossingen te vinden, zoals de realisatie van groene gevels of groene daken.

- Bij initiatieven voor verdichting (meer woningen op hetzelfde oppervlak), wordt het areaal aan groen zoveel mogelijk behouden (bijvoorbeeld door andere parkeeroplossingen) of wordt compensatie toegepast. Dat kan bijvoorbeeld in de vorm van 3D ruimtegebruik (op daken en langs de gevel) of het toevoegen van hogere groenkwaliteit door de veroorzaker.
- Groen erfgoed wordt behouden bij het verduurzamen van de leefomgeving. Groen leeft, het aangezicht van erfgoed kan daarom wel veranderen bij een toekomstbestendige inrichting van de leefomgeving, maar niet voordat hiertoe een zorgvuldige afweging wordt gemaakt.

Verbonden groenblauw raamwerk

Hoofdgroenstructuren

- Open veenweidegebied
- Stadsrand met grote natuurwaarde en ruimte voor sport en plezier
- Verbonden doorgaand groenblauw raamwerk
- Uitbreiden doorgaand groenblauw raamwerk
- Stads- en buurtparken in het groenblauw raamwerk
- Groenblauwe haarvaten tot aan de voordeur (*indicatie*)
- ⋯ Versterken bestaande boomstructuur
- ⋯ Wenselijke nieuwe boomstructuur

Zonering recreatiegebieden Broekpolder

- Intensieve recreatie: sportverenigingen met een relatief hoog gebruik.
- Matig intensieve recreatie: vormen van dagrecreatie in groene natuurlijke omgeving, waar incidenteel tijdelijk hoog gebruik wordt toegestaan.
- Extensieve recreatie: lage druk vanuit openlucht dagrecreatie, niet tot nauwelijks verstorend voor de kwetsbare natuur van dit gebied

Toekomstbestendig energiesysteem

Wij willen als stad onze bijdrage leveren om de uitstoot van broeikasgassen, waaronder CO₂, terug te brengen naar nul. Hiermee werken wij mee aan de landelijk vastgestelde doelen vanuit het Klimaatakkoord om in 2050 de opwarming van de aarde beneden de 2 graden Celsius te houden (en bij voorkeur beneden 1,5 graden Celsius). Als gemeente zijn we daarom in 2040 ruimschoots op weg om uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te zijn. Daartoe bouwen wij het gebruik van fossiele brandstoffen af naar nul en schakelen we zo veel mogelijk over op duurzaam opgewekte energie: zon, wind en duurzame warmte. De focus ligt daarbij op het besparen van energie, het toekomstbestendig maken van het energiesysteem en de energie -infrastructuur en het vervangen van aardgas als warmtebron. Zo gaan we vanaf nu minimaal de helft

van het dakoppervlak bij nieuwe projecten benutten voor het opwekken van zonne-energie. Deze inzet moet ertoe leiden dat wij uiterlijk in 2050 alleen nog maar hernieuwbare energie uit wind, zon en duurzame warmte gebruiken.

De gemeente, andere overheden, woningcorporaties, inwoners en ondernemers werken samen om dit voor elkaar te krijgen. We staan open voor nieuwe inzichten en leren van onze fouten. Hiermee bouwen we voort op de Transitievisie Warmte 2022-2026. De opgave is enorm want we moeten jaarlijks 1.200 woningen en 140 utiliteitsgebouwen aanpakken om in 2050 klaar te zijn. Dit aantal is de komende jaren nog niet haalbaar. De komende jaren staan daarom in het teken van onze eerste startbuurten en het maken van verdere plannen

zodat we in latere jaren de opschaling kunnen maken.

Collectieve warmtevoorzieningen, windturbines en opslag van energie zijn de meest (kosten- en energie-) efficiënte oplossingsrichtingen. Door Rijksbeleid en specifieke lokale behoeftes en kenmerken zijn andere oplossingen soms toch beter. Het college werkt dit uit – als onderdeel van een gebiedsgerichte en gefaseerde aanpak – in een omgevingsprogramma energie en het omgevingsplan. Hierin wordt onder andere vastgelegd welke warmtevoorziening voor elke wijk wordt voorzien.

De energietransitie is een gezamenlijke opgave waarin iedereen – woningeigenaren, woningcorporaties, ondernemers, de gemeente en andere overheden - een eigen verantwoordelijkheid heeft. Dit betekent ook dat we elkaar waar mogelijk verder helpen. We geven ruimte voor initiatief en als overheid moeten we ook duidelijk zijn en keuzes maken.

Inwoners en bedrijven worden aangemoedigd om zelf bij te dragen aan de verduurzaming, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen en het toepassen van energiebesparende maatregelen. Wij pakken onze bijdrage aan de verduurzaming van woningen bij voorkeur integraal op. Dit doen we tegelijkertijd met particuliere woningverbetering en sociale problematiek achter de voordeur.

Vlaardingen zet zich actief in om energiearmoede te bestrijden en betreft de gemeenschap bij de energietransitie via bijvoorbeeld participatieve processen, informatiecampagnes en educatieve initiatieven.

We willen een eerlijke verdeling van de lusten en de lasten. Daarom zetten we waar mogelijk in op 'lokaal eigendom': we juichen het toe dat inwoners en onze eigen ondernemers zelf energie op wekken en gebruiken in energiecoöperaties of 'Energie Hubs'. Hierdoor vloeien winsten uit het energiesysteem terug naar onze eigen samenleving. Een goed voorbeeld van de collectieve kracht van Vlaardingse bewoners en bedrijven zijn de twee recent gerealiseerde windmolens in het Oeverbos. Deze windmolens, volledig in coöperatief eigendom, gaan de komende jaren schone energie opwekken voor 5.500 huishoudens. We ontwikkelen in de periode 2025-2030 in totaal 27 Megawatt aan windenergie en voorzien 40% van de geschikte daken van zonnepanelen. We maken dit tussentijds meetbaar.

Het energiesysteem stopt bovendien niet bij de gemeentegrenzen. Er liggen veel kansen door in de regio samen te werken en kennis en ervaring uit te wisselen. Dit doen we in de Regionale Energiestrategie (RES) van de energieregio Rotterdam-Den Haag met andere gemeenten, de provincie, waterschappen en netbeheerders.

We gaan – met de kennis van nu – ervan uit dat Vlaardingen in 2050 grotendeels gebruik maakt van collectieve warmtevoorzieningen en veel van haar eigen elektriciteit duurzaam opwekt en gebruikt.

Circulaire Economie en verduurzaming van bedrijventerreinen

De energietransitie, circulaire en biobased bedrijvigheid zijn een integraal onderdeel van de visie bedrijventerreinen en de uitwerking daarvan. Een specifieke opgave is de verduurzaming van de bedrijven en industrie, in balans met leefomgevingskwaliteit. Meerdere zaken stapelen zich op. Allereerst is het energiegebruik op bepaalde bedrijventerreinen zeer hoog en in industriële processen is er eveneens vraag naar een hoog vermogen. Hierin wordt nu vaak voorzien door fossiele brandstoffen.

Elektrificatie of de overstap naar waterstof als energiedrager vraagt om nieuwe, veilige infrastructuur voor de aanvoer richting bedrijventerreinen. Ook elektrificatie van het wagenpark, vraagt om de aanvoer van veel elektriciteit. Daarnaast verandert het karakter van de industrie: de vraag naar ruimte voor circulaire en biobased bedrijvigheid neemt toe en is zelfs een randvoorwaarde om de energietransitie door te kunnen zetten. Er is bovendien een ruimtevraag voor processen zoals de omzetting van en naar energiedragers.

Nieuwe energiedragers, circulaire en biobased bedrijvigheid hebben soms gevolgen voor milieueffecten: deze kunnen afnemen door elektrificatie van processen. Denk bijvoorbeeld aan walstroom: er is dan minder geluid en uitstoot van schadelijke stoffen. De effecten kunnen echter ook toenemen, bijvoorbeeld door het transport van hernieuwbare maar mogelijk risicovollere brandstoffen als waterstof en ammoniak. De positieve milieueffecten moeten beduidend meer zijn dan de negatieve milieueffecten (die we zo veel als mogelijk proberen te beperken). Het NOVEX Ontwikkelperspectief Rotterdamse Haven doet een eerste aanzet tot een integrale aanpak voor het hele Haven-Industriële Complex, inclusief de Vlaardingse havengebieden.

Wonen en openbare ruimte

Als gemeente pakken we de verduurzaming van woningen bij voorkeur tegelijkertijd op met de aanpak van achterstallig onderhoud, funderingsproblemen en sociale problematiek zoals armoede en schulden. We maken hierbij zo veel als mogelijk gebruik van beschikbare (rijks- en provinciale) subsidies. We starten daarom in 2025 met het “Woon- en Energieloket” zodat we inwoners hierin goed kunnen bijstaan.

Bij de planning en ontwikkeling van energieprojecten wordt rekening gehouden met de ruimtelijke aspecten. Hierbij kijken we niet alleen naar de energiebehoefte, maar ook naar de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid in wijken. De (hernieuwde) energie-infrastructuur gaat extra ruimte vragen, zowel boven- als ondergronds.

We passen dit zo goed als mogelijk in de bestaande omgeving in. Vaak zal dit zichtbaar zijn in de openbare ruimte.

Energie-infrastructuur is een basis nutsvoorziening. We moeten hier ruimte aan geven zodat onze huizen en bedrijven gebruik kunnen blijven maken van stroom en warmte. Deze voorzieningen (zoals transformatorhuisjes) proberen we zo goed als mogelijk in de ruimte in te passen. De aanleg van infrastructuur ten behoeve van de energietransitie wordt bijvoorbeeld zo veel als mogelijk gecombineerd met het verbeteren van de openbare ruimte en (waar mogelijk en zinvol) andere werkzaamheden zoals vervanging van het riool.

De verdere ontwikkeling van de energie-infrastructuur leggen we vast in wijkuitvoeringsplannen, en we sluiten aan op de uitwerking van de in hoofdstuk 5 beschreven deelgebieden.

Uitgangspunten:

- **Basisvoorziening:** Energie-infrastructuur is een basis-nutsvoorziening. Daarom is bij gebiedsontwikkelingen en bij projecten, na een integrale afweging, altijd voldoende ruimte beschikbaar voor een adequate ruimtelijke inpassing van de (nieuwe) energie-infrastructuur.
- **Ruimtelijke inpassing:** hoe meer collectieve warmte we gebruiken, hoe minder ruimtelijke consequenties er zijn. Meer individuele warmtevoorzieningen (warmtepompen) leiden tot fors meer transformatorhuisjes, mogelijk meerdere hoogspannings-/ middenspanningsstations, meer ruimtevrage voor het opwekken én opslaan van elektriciteit, en buiten-units van warmtepompen aan de buitengevels.
- **Betrouwbaar en comfortabel:** we streven naar een flexibel en veerkrachtig energiesysteem door het ontwikkelen van een diverse energiemix, waarbij verschillende duurzame energiebronnen worden benut om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen. Onze inwoners moeten te allen tijde toegang hebben tot een betrouwbare warmte- en elektriciteitsvoorziening.
- **Sociaal:** wanneer we een keuze moeten maken welke wijken we gaan helpen met energiebesparende maatregelen, geven we de voorkeur aan wijken met gemiddeld een lage sociaaleconomische status. Wij pakken onze bijdrage aan de verduurzaming van woningen bij voorkeur integraal op. Dit doen we tegelijkertijd met particuliere woningverbetering en sociale problematiek achter de voordeur.
- **Schoon:** we vinden het belangrijk dat de plannen leiden tot CO2-reductie en dat er getoetst wordt op luchtkwaliteit.
- **Spaarzaam:** de basis van onze aanpak in de energietransitie is dat wij inzetten op energiebesparing. Prioriteit heeft het beter isoleren van slecht geïsoleerde woningen (energielabels D, E, F en G). Naast een relatief grote CO2-reductie draagt dit bij aan een lagere energierekening en wordt armoede voorkomen. Wij doen dit in samenwerking met de woningcorporaties.
- **Circulair:** de energietransitie betekent ook een verschuiving van olie en gas naar het gebruik van zeldzame metalen. We hergebruiken deze metalen zo veel als mogelijk en zetten waar mogelijk in op biobased. We dragen bij aan de landelijke doelstelling om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben, onder andere door het stimuleren van circulair ondernemerschap in onze gemeente. Daarnaast wordt er gewerkt aan een omgeving waarin grondstoffen efficiënt worden gebruikt en afvalstromen worden geminimaliseerd. We willen bij het bouwen echt stappen zetten in het gebruik van circulaire materialen. Dit resulteert in minder

restafval waardoor de CO2-besparingsdoelen binnen bereik komen.

- **Autonoom:** we zetten in op de totstandkoming van een energiesysteem waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van lokaal opgewekte energie en waar vraag en aanbod op elkaar worden afgestemd om netcongestie te voorkomen. Op bedrijventerreinen ondersteunen wij de totstandkoming van Energy Hubs.
- **Kansen benutten:** we stimuleren inwoners en ondernemers met initiatieven en bieden hier zo veel mogelijk ruimte voor. Als overheid moeten we hier ook duidelijk in zijn en keuzes maken. Inwoners en bedrijven worden aangemoedigd om zelf bij te dragen aan de verduurzaming, bijvoorbeeld door het plaatsen van zonnepanelen en het toepassen van energiebesparende maatregelen. We hebben daarbij als stad aandacht voor de esthetische kant hiervan en kijken op welke manier we verrommeling van het stadsbeeld tegen kunnen gaan.
- **Samen:** we werken samen met onze inwoners en ondernemers, andere overheden, woningcorporaties, marktpartijen en partners in de stad. We streven naar co-creatie met inwoners vanaf een vroeg stadium. Het bevoegd gezag neemt uiteindelijk de besluiten.

De energietransitie is een gezamenlijke opgave waarin iedereen een eigen verantwoordelijkheid heeft. Dit betekent ook dat we elkaar waar mogelijk verder helpen.

- **Voorbeeldfunctie:** met een routekaart voor CO2-neutraal gemeentelijk vastgoed pakken we achterstallig onderhoud tegelijk aan met verduurzaming.
- **Opwekking:** in Vlaardingen is geen ruimte voor zonneweides. Wel voor collectieve zonnedaken, bijvoorbeeld geïnitieerd door het Vlaardings Energiecollectief of een ander burgerinitiatief of bedrijf. Geambieerde windturbines dienen conform de dan geldende wet- en regelgeving ruimtelijk goed inpasbaar en acceptabel te zijn voor de omgeving.
- **Betaalbaar:** De energietransitie moet voor ieder huishouden, ondernemer, samenwerkingspartners waaronder marktpartijen én de gemeente betaalbaar zijn. Dit kan betekenen dat er initieel een (forse) investering gedaan wordt, maar ook dat dit binnen een redelijke termijn wordt terugverdiend. We gaan ervan uit dat ook fossiele brandstoffen duurder worden door toenemende schaarste als gevolg van geopolitieke spanningen en klimaatbeleid van de EU en het Rijk.

- **Vrijwillig:** inwoners en ondernemers kunnen vrijwillig aansluiten op de collectieve warmtevoorziening. Het staat inwoners vrij om gebruik te maken van de collectieve warmtevoorziening en in plaats daarvan een individuele warmtevoorziening te gebruiken. We geven inwoners bovendien ruim de tijd om de overstap te maken: we sluiten 8 jaar na het vaststellen van het wijkuitvoeringsplan energietransitie (als onderdeel van de uitwerking van de gebiedsvisies) de betreffende wijk af van het gasnet. Op basis van alle voorgaande uitgangspunten, worden er op maat keuzes gemaakt in het wijkuitvoeringsplan.
- We intensiveren de samenwerking op grond van walstroom met gemeente Rotterdam en het Havenbedrijf Rotterdam, dit doen we nu al in een gezamenlijke havenverordening.
- Het college van B&W wijst gebieden aan waarin het verboden is aan boord van een schip een generator of een hoofd- of hulpmotor te gebruiken.
- Wij stimuleren bedrijven om voor walstroom te kiezen.
- Gemeente gaat onderzoeken of walstroomverplichting in het omgevingsplan kan worden opgenomen.

Veilig en gezond milieu

Vlaardingen ondervindt aanzienlijke milieu-uitdagingen. Die zijn afkomstig van diverse bronnen zoals drukke vaarwegen, wegen en economische activiteiten in het havengebied, inclusief de Botlek buiten de gemeentegrenzen. Ondanks het cruciale belang van deze activiteiten voor regionale verbinding en stadsontwikkeling, streven we naar het minimaliseren van overlast voor bewoners aan de hand van actieve maatregelen en burgerparticipatie.

Fysieke veiligheid en gezondheidsbescherming

Fysieke veiligheid omvat diverse aspecten, zoals overstromingsrisico, risico's gerelateerd aan bedrijfsongevallen en de effecten van industriële activiteiten in het havengebied. In Vlaardingen concentreren externe risico's als gevolg van bedrijvigheid zich voornamelijk op de bedrijventerreinen langs de rivier. Daarnaast is er sprake van vervoer van gevaarlijke stoffen, zowel over de weg als ondergronds en over water. Het is van groot belang om toekomstige ontwikkelingen zorgvuldig af te stemmen op risicobronnen die de externe veiligheid kunnen beïnvloeden. Samen met de veiligheidspartner Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond streeft Vlaardingen ernaar zo goed mogelijk om te gaan met deze externe risicobronnen. Dit doen we door verschillende ontwerpprincipes toe te passen die komen uit het omgevingsveiligheidsbeleid.

Naast externe veiligheid spelen ook de veiligheidsgevolgen van klimaatverandering een steeds

belangrijkere rol. Vlaardingen streeft ernaar om deze risico's zoveel mogelijk te beperken, waarbij veiligheid vanaf het begin wordt gewaarborgd in de planvorming en afweging van nieuwe ontwikkelingen. Goede voorbeelden hiervan zijn de ontwikkelingen in het buitendijks gelegen rivierzonegebied. Bij het plannen van nieuwe projecten worden maatregelen genomen om de gevolgen van overstromingen te beperken, en het gebied bereikbaar te houden bij evacuaties. Denk hierbij aan het meerlaagse veiligheidsmodel: laag 1 preventie, laag 2 ruimtelijke planning en laag 3 crisisbeheersing.

Schone lucht

Schone lucht is een van de belangrijkste aandachtspunten voor Vlaardingen, met name gezien de nabijheid van de haven en snelwegen. De stad conformeert zich aan het Actieplan Luchtkwaliteit 2021-2030 en het Schone Lucht Akkoord van het Rijk. Hoewel de gemeente niet volledige controle heeft over alle bronnen van vervuiling, zet Vlaardingen zich actief in voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. Dit begint met het in kaart brengen van gebieden waar verbetering nodig is, onder andere via burgerparticipatieprojecten met een meetnetwerk voor de luchtkwaliteit. Daarnaast ligt de nadruk op het optimaliseren van de luchtkwaliteit in en rond maatschappelijk vastgoed. Initiatieven voor rookvrije zones in onze gemeente krijgen steun, zodat kinderen kunnen opgroeien in een rookvrije omgeving. In lijn met het beleid omtrent houtstook, zoals vastgesteld door het Rijk, streven we naar rookvrije speelplekken, scholen en sportverenigingen

Om te zorgen dat gevoelige groepen zo min mogelijk worden blootgesteld, sturen we op de situering van gevoelige bestemmingen op zo groot mogelijke afstand van drukke wegen, onafhankelijk van de achtergrondconcentratie ter plaatse. Daarnaast houden we, op advies van de GGD, zoveel mogelijk rekening met minimale afstanden tot vervuilingsbronnen die zich 150 meter van snelwegen, 50 meter van drukke wegen buiten de bebouwde kom, en 25 meter binnen de bebouwde kom bevinden. Mocht dat niet lukken, dan nemen we mitigerende maatregelen om overlast zoveel mogelijk te beperken.

Geluidsoverlast

In de vermindering van geluidsoverlast staat beheer centraal, waarbij de gemeente zich richt op maatregelen aan de bron en in de overdracht op gebiedsniveau. Door voor woningbouw gebiedsgericht de benodigde geluidskwaliteit te bepalen, wordt initiatiefnemers vooraf duidelijkheid geboden, waardoor geluid een integraal onderdeel wordt van het planproces en de leefbaarheid wordt vergroot. De specifieke eis is dat minimaal één zijde (gevel) van een woning als stil en aangenaam wordt ervaren, terwijl elke woning toegang moet hebben tot een groene, stille buitenruimte binnen 300 meter afstand, waardoor bewoners minder hinder ervaren.

Voor verkeersgeluid concentreert de aanpak zich op gebieden zoals de A20, de A4, en de Marathonweg.

Bestaande geluidswerende voorzieningen worden behouden, en nieuwe ontwikkelingen ondergaan onderzoek naar passende maatregelen, zoals groenvoorzieningen en verkeersbeheer. Een voorbeeld hiervan is het geluidsreducerende asfalt dat gefaseerd wordt aangelegd op de Marathonweg.

Industriële geluidsoverlast, vooral in het havengebied, wordt aangepakt met maatregelen zoals het gebruik van geluidsabsorberende materialen en stimulering van bedrijven om technische oplossingen te implementeren (zoals walstroom en het elektrificeren van terminal trekkers). Door walstroom te realiseren worden aangemeerde schepen aangesloten op het elektriciteitsnet waardoor deze niet meer afhankelijk zijn van een verbrandingsmotor aan boord. Dit brengt naast de verduurzaming van de energie ook grote voordelen met betrekking tot het tegengaan van geluidsoverlast.

Ondanks bovenstaande verbetermaatregelen zullen er de komende tijd Vlaardingers zijn die geluidsoverlast ondervinden. Voor ons is participatie in het identificeren en aanpakken van deze overlast een kernwaarde. Zo is er, via een participatieproject – samen met de Vlaardingers een meetnetwerk voor geluidshinder opgezet. Dit netwerk helpt bij het identificeren van gebieden die verbetering behoeven. De overkoepelende ambitie is het creëren van een leefomgeving met verminderde

geluidshinder, zodat inwoners kunnen genieten van rust en stilte in hun directe omgeving.

Geur

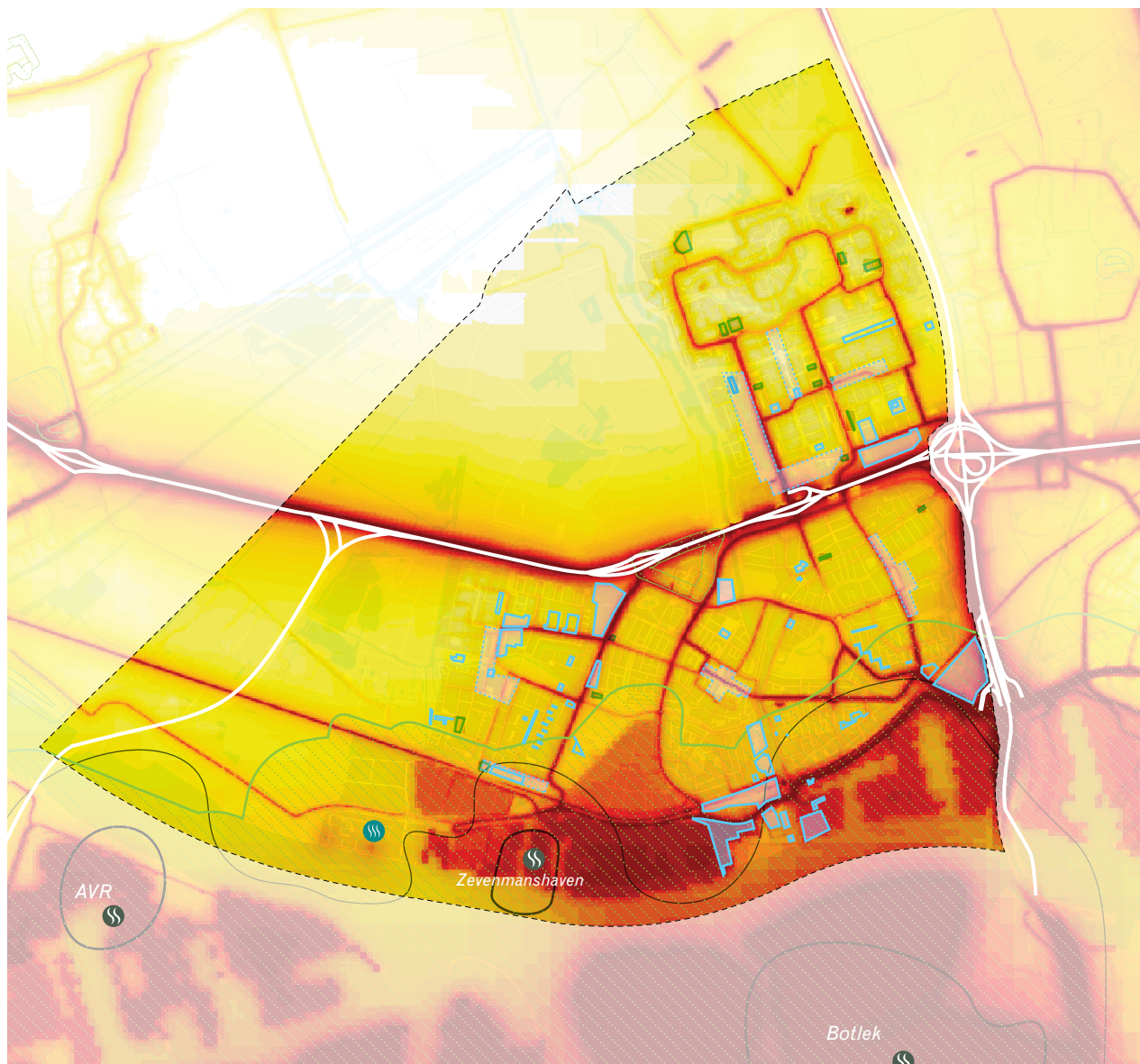
In de toekomst stelt de gemeente zelf een bebouwingscontour voor geur vast in het omgevingsplan. Binnen deze bebouwingscontour geldt een hoge beschermingsgraad, omdat we de bewoners of intensieve gebruikers van deze gebouwen willen beschermen tegen geuroverlast. Buiten de bebouwingscontour geldt een lagere bescherming. Het bepalen van gebieden waar een hogere geurwaarde acceptabel is, geeft richting aan het vormgeven van de bebouwingscontour voor geur. De gemeente heeft de autonomie om te beslissen hoe de bebouwingscontour voor geur wordt vastgesteld. In het omgevingsplan of bij afwijkende activiteiten moet de gemeente ten minste het stedenbouwkundige ensemble van bebouwing voor wonen, dienstverlening, bedrijvigheid, detailhandel, horeca en de bijbehorende openbare of sociaal-culturele voorzieningen en infrastructuur aanwijzen. Voor stedelijk groen aan de rand van bebouwing en lintbebouwing langs wegen, waterwegen of waterkeringen, kan de gemeente zelf beslissen of dit wel of niet binnen de bebouwingscontour valt. Bovendien moet de gemeente op basis van instructieregels bepaalde geurgevoelige gebouwen vastleggen in het omgevingsplan. De gemeente kan er aanvullend voor kiezen om andere gebouwen en locaties te beschermen.

Er worden al maatregelen 'aan de bron' getroffen om de geuroverlast te verlagen. Met de realisatie van de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie in Vergulde Hand West wordt de oude installatie 'De Groote Lucht' vervangen. Hierbij wordt geur- en geluidsoverlast verminderd door het toepassen van nieuwe technieken.

Uitgangspunten

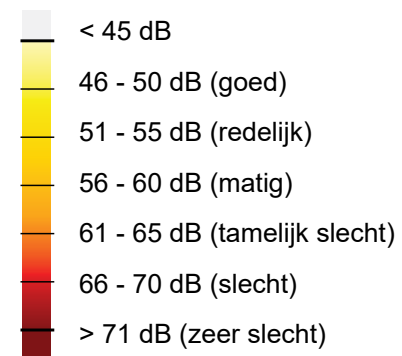
- Bij gebieden waar sprake is van geluidshinder wordt ingezet op het beperken van de impact van omwonenden.
- Om geluidsoverlast en uitstoot te verminderen moeten aangemeerde schepen in 2030 aangesloten zijn op het elektriciteitsnet (walstroom) en niet meer afhankelijk zijn van een verbrandingsmotor aan boord.
- De elektrificatie van terminal trekkers wordt gestimuleerd.
- In bescherming tegen geurhinder heeft de gemeente vrijheid in het bepalen van gebieden met hogere en lagere toegestane geurwaarden.
- Bronmaatregelen gaan boven omgevingsmaatregelen in relatie tot de omgevingsveiligheid, en we houden rekening met afstanden van wonen en werken tot risicobronnen.
- Toekomstige ontwikkelingen worden zorgvuldig afgestemd op risicobronnen die de externe veiligheid kunnen beïnvloeden.
- Bij iedere ontwikkeling zorgt de gemeente ervoor dat het belang van externe veiligheid goed in beeld is en meegenomen wordt in de vergunningverlening.
- Met ruimtelijke inrichting en verdichting wordt rekening gehouden met risicobronnen: er worden voldoende maatregelen getroffen en we zorgen ervoor dat zeer kwetsbare doelgroepen niet te dicht bij het risico komen.
- Er wordt gewerkt aan het verbeteren van de luchtkwaliteit, vooral vanwege de nabijheid van de haven en snelwegen. Er worden maatregelen genomen om de luchtkwaliteit te monitoren en te verbeteren, en initiatieven voor rookvrije plekken worden gesteund.
- Bij het plannen van nieuwe functies en activiteiten in het havengebied en rondom drukke wegen wordt rekening gehouden met de impact op geluidsoverlast. Er worden passende maatregelen genomen om geluidshinder voor omwonenden te verminderen, zoals het implementeren van geluidswerende voorzieningen en het isoleren van gevoelige bestemmingen.

Milieu

Geluidsoverlast

RIVM, meting op 01-06-2022. Categorisering zeer goed tot zeer slecht komt uit Nota van Toelichting bij Aanvullingsregeling geluid

Geuroverlast

- Mogelijk geuroverlast vanuit havengebied
- Beperking geuroverlast door verplaatsing en modernisering faciliteiten van AWZI De Groote Lucht

Externe veiligheid

- Richtafstand gemengd gebied tot HMC bedrijvigheid

Woningbouwlocaties

- Mogelijke woningbouwlocaties (woonvisie)
- Mogelijke overige verdichtingslocaties

Bestendig tegen klimaatverandering

Klimaatverandering heeft invloed op heel Vlaardingen en we nemen dit dan ook zeer serieus. Om hier samen met het Rijk, de Provincie, het Hoogheemraadschap en andere gemeentes aan te werken is Vlaardingen aangesloten bij het Convenant Klimaatadaptief Bouwen. Als gevolg van klimaatverandering zullen hittegolven, schade door droogte, wateroverlast en overstromingsrisico's vaker voorkomen in de toekomst, maar ook nu al zijn de negatieve effecten van het veranderende klimaat te merken. Zo ervaart een deel van de bewoners van Vlaardingen hittestress tijdens het slapen. Om de negatieve invloed nu en in de toekomst tegen te gaan worden maatregelen genomen op wijkniveau. We stellen wijkgerichte klimaatvisies op, die zullen dienen als leidraad om deze maatregelen te identificeren. We zien hier een belangrijke relatie met het thema gezondheid. Voorbereiden op perioden met te veel en te weinig water

Een van de gevolgen van klimaatverandering is dat regenbuien steeds vaker hevig zijn, en afgewisseld worden met langere perioden van droogte. Het Centrum, de Oostwijk, de Vettenoordse Polder en Vlaardinger-Ambacht kennen voornamelijk uitdagingen, waar afkoppelen van het hemelwater van het riool vaak geen optie is vanwege een gebrek aan watergangen of infiltratiemogelijkheden. Met afkoppelen wordt voorkomen dat onnodig schoon water naar de waterzuivering wordt vervoerd. Daarnaast kampt heel Vlaardingen met verzakking door bodemdaling; verzakkingen die toenemen door (langdurige) periodes van droogte. In

het Centrum, de Oostwijk, de Vettenoordse Polder en Vlaardinger-Ambacht is de kans op funderingsschade groter omdat veel gebouwen op staal zijn gefundeerd. Ook vormen (te) hoge grondwaterstanden, kwel, en wateroverlast in de Westwijk en het Centrum een grote uitdaging en staat het vernatten (met juist hogere grondwaterstanden) om veenoxidatie tegen te gaan van het buitengebied ter discussie. Tevens is er oog voor de gevolgen van de bodemdaling en grondwaterstanden voor het monumentale erfgoed en het 'bodemarchief', het geheel van archeologische sporen van menselijke bewoning in de afgelopen duizenden jaren.

Delen van de Rivierzone kunnen nu meerdere keren per jaar overstromen door hoge rivierwaterstanden. Om de veiligheid te waarborgen en met het oog op het behoud van het monumentaal erfgoed, wordt bij de gebiedsontwikkeling de openbare ruimte daar overstromingsvrij ingericht.

Toenemende hitte en koelbehoefte

Hittestress is een steeds groter gezondheidsprobleem. Naast een slechte nachtrust zorgt extra hitte in de stad voor een toename van gezondheidsklachten en overlijdensrisico, met name bij kwetsbare groepen. In Vlaardingen is in sommige wijken en op bedrijventerreinen veel verharding. Vergroening helpt om de temperatuur in de stad omlaag te brengen, en uiteindelijk ook om energie te besparen door beperktere behoefte aan koeling (als gevolg van toenemend gebruik van airconditioning). Dit kan op verschillende manieren: het creëren van koele groene plekken en routes, maar ook

op een veel fijnmaziger niveau schaduw realiseren door bijvoorbeeld beplanting in de stad.

Een samenhangend pakket aan maatregelen

Voorbeelden van maatregelen voor een klimaatbestendige en gezonde stad zijn: vergroenen met beplanting die tegen klimaatextremen kan, het vasthouden en hergebruiken van regenwater door groene daken en tuinen te stimuleren, regenwater op het maaiveld te vast te houden en verlaagde plantvakken aan te leggen, het keren van hoog rivierwater en het beperken van de schade door extreem weer. Ook het buitengebied kan een rol spelen. Een voorbeeld hiervan is de Broekpolder. Hier kan water langer worden vastgehouden waardoor de boezem wordt ontlast in periodes van grote neerslag. Het groenblauwe raamwerk speelt een rol in het vasthouden en vertraagd afvoeren van water. Zodoende wordt Vlaardingen voorbereid op piekbuien, steeds vaker voorkomende hittegolven en langdurige droogteperiodes.

Andere oplossingsrichtingen voor de problematiek in de oudere woonwijken zijn het toevoegen van oppervlaktewater door waar mogelijk watergangen, vijvers en plassen te vergroten en nieuwe watergangen toe te voegen. Het oppervlaktewatersysteem en het rioolsysteem zijn in Vlaardingen sterk met elkaar verweven. Er is meer ruimte nodig voor water om in de toekomst goed waterbeheer te kunnen blijven uitvoeren, wat ten koste kan gaan van ruimte voor andere functies

in de openbare ruimte, of vraagt om kostbare technische oplossingen. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt daarom gezocht naar geschikte locaties om oppervlaktewater toe te voegen zodat water weer onderdeel wordt van de ruimtelijke inrichting in deze gebieden. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden wordt zoveel mogelijk aangehaakt bij ingrepen in de openbare ruimte die al plaatsvinden, zoals rioolvervangingsprojecten en inrichtingsplannen. Daarnaast worden bewoners gestimuleerd water vast te houden in de tuin door de hemelwaterafvoer te ontkoppelen, de tuin te onttegenen en in de breedte te vergroenen, bijvoorbeeld tijdens jaarlijkse bewonersacties zoals het 'NK-tegelwippen'. Hierbij worden negatieve gezondheidseffecten van water en groen, zoals bijvoorbeeld infectieziekten, muggen, teken, ongedierte en pollenallergie tegengegaan.

Uitgangspunten:

- Het uiteindelijke doel is om de leefomgeving voor de inwoners van Vlaardingen en bedrijven zo toekomstbestendig, klimaatadaptief en gezond mogelijk te maken, binnen de gemeentelijke invloedssfeer.
- Bij gebiedsontwikkelingen, nieuwbouw en herstructurering is het water en bodem sturend-principe een belangrijk uitgangspunt. Dat betekent dat bestaande water- en bodemcondities bepalend zijn voor de manier waarop met klimaatadaptatie wordt omgegaan.
- De 'Strategie Klimaatadaptatie Vlaardingen' vormt de basis voor het voorbereiden van onze stad op extreme weersomstandigheden.
- Voor toekomstige werkzaamheden gebruiken we de wijkgerichte klimaatvisies om kansen voor klimaatadaptatie te identificeren.
- Alle ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden binnen Vlaardingen dragen bij aan het klimaatbestendiger maken van de stad. Dit doen we onder andere door het benutten van meekoppelkansen en het realiseren van multifunctionele oplossingen in de buitenruimte.
- Waar nodig wordt actief ingegrepen in bestaande openbare ruimte om extra maatregelen te treffen als geen werkzaamheden gepland staan in de nabije toekomst.
- In lijn met het water en bodem sturend-principe wordt de groenblauwe hoofdstructuur versterkt en ingericht om regenwater te kunnen infiltreren en hitte-eilanden tegen te gaan. Klimaatadaptatie wordt gestimuleerd, zowel voor bebouwing als in de openbare ruimte.
- Het (cultuur)historische landschap en karakter van het buitengebied dient behouden te blijven. Hierbij is het water en bodem sturend-principe het belangrijkste uitgangspunt.
- Bij het tegengaan van bodemdaling en beheer van de grondwaterstand is er ook oog voor behoud van monumentaal erfgoed en het bodemarchief.
- Overlast door extreme weersomstandigheden pakken we aan, bijvoorbeeld door maatregelen te koppelen aan geplande werkzaamheden of extra werkzaamheden te initiëren.

Opgaven op het gebied van klimaatadaptatie

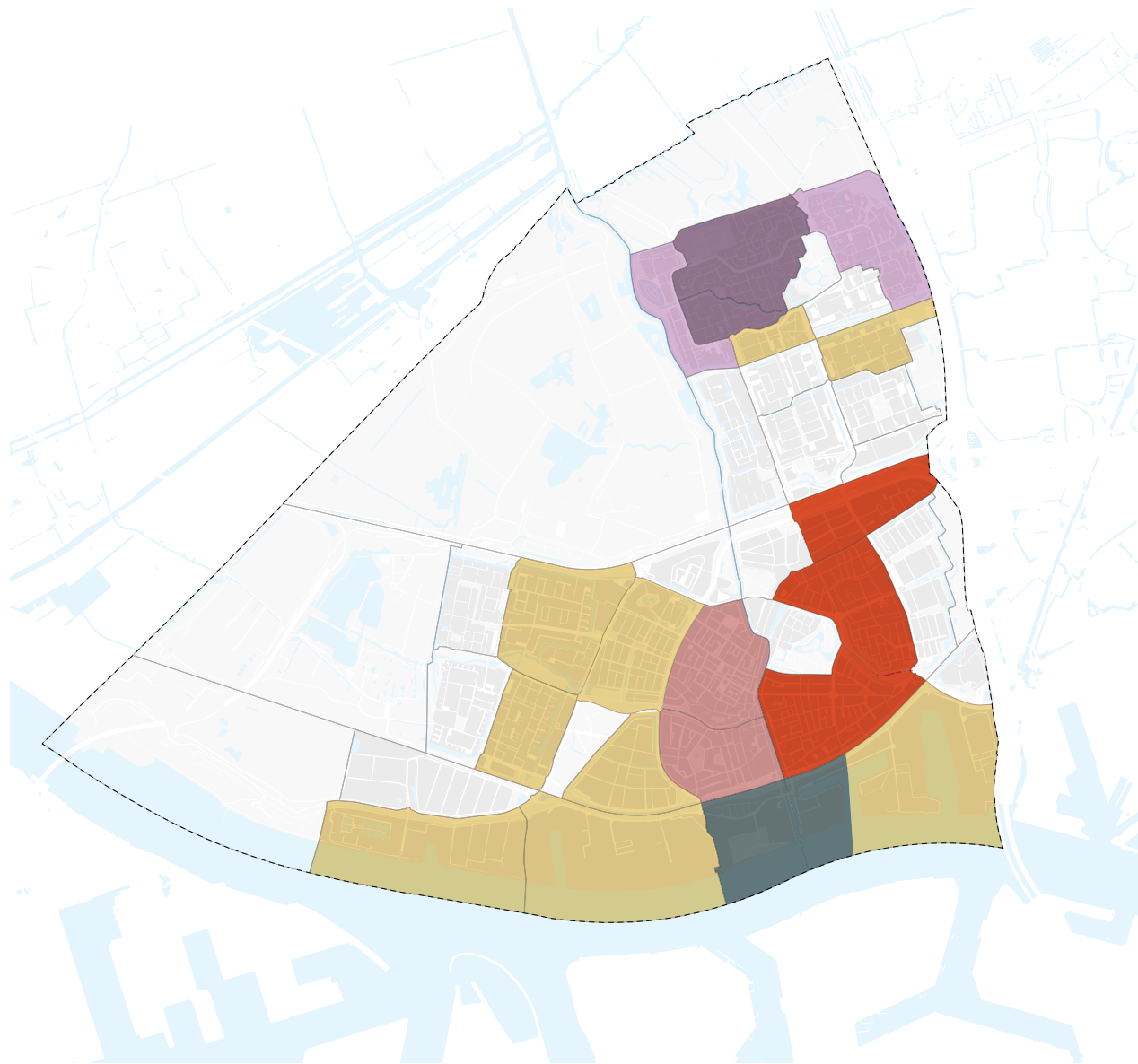
Conditie

Buurten met enkelvoudige opgaven

- Buurten met hitte-eilanden (waar de gevoelstemperatuur op warme dagen boven de 38 graden ligt)
- Buurten met overstromingsrisico
- Buurten met bodemdaling

Buurten met meervoudige opgaven

- Buurten met een combinatie van hitte-eilanden en regenwateroverlast
- Buurten met een combinatie van hitte-eilanden en bodemdaling
- Buurten met een combinatie van kwetsbare funderingen, hitte-eilanden en regenwateroverlast

Duurzame mobiliteit en goede bereikbaarheid

Vlaardingen wil een stad zijn waar wonen, werken en recreëren in balans is, en waar leefkwaliteit voorop staat. Een goed functionerend en veilig mobiliteitssysteem hoort hierbij. Vlaardingen is goed bereikbaar, het is omgeven door rijkswegen en de Hoekse Lijn zorgt sinds enige jaren voor een goede verbinding naar Schiedam, Rotterdam, en ook het strand bij Hoek van Holland. Langs de havens loopt een snelfietsroute ('metropolitane fietsroute') van het Westland en Hoek van Holland naar Rotterdam. We zetten in op het aanleggen van een tweede snelfietsroute die het buitengebied beter verbindt met de stad en het gebied Midden richting Delft. Ook de aanleg van de Blankenburgverbinding (de Hollandtunnel en de Aalkeettunnel) zorgt voor een betere bereikbaarheid tussen Vlaardingen en de omgeving. Voorne Putten en Nissewaard zijn hierdoor bijna net zo snel te bereiken als Maassluis. Dit biedt grote perspectieven voor de toekomst voor wat betreft bereikbaarheid, economie (kansen voor bedrijven en toerisme), educatie (verruiming onderwijsaanbod). We maken er samen met Voorne Putten en Nissewaard werk van om deze kansen zo goed mogelijk te benutten. De parkeerdruk is in vrijwel alle woonwijken groot. Ook is een relatief groot aandeel van de grondoppervlakte in de woonwijken bestemd voor mobiliteit. Dit terwijl de druk op de openbare ruimte in de stad de komende jaren verder toeneemt door een groeiende vraag naar wonen en groen. Als gevolg van stedelijke verdichting en verdere economische ontwikkeling nemen de huidige problemen toe terwijl nieuwe opgaven aandacht vragen,

waaronder klimaatopgaven en gezondheid. Mobiliteit raakt aan al deze thema's waardoor het zoeken is naar de juiste balans en duidelijke keuzes. Soms is er samenhang, soms is er sprake van ruimteconcurrentie. Het verkeersbeleid in Vlaardingen is gebaseerd op drie pijlers: veiligheid, bereikbaarheid en gezondheid. Aanvullend is duurzaamheid een thema dat steeds steviger op de agenda komt, omdat maatregelen voor verduurzaming van de mobiliteit ook positieve effecten hebben voor de leefomgeving. Het gaat hierbij om verduurzaming van de mobiliteit, maar ook om het ruimte maken voor andere verduurzamingsopgaven.

Verkeersveiligheid

Vlaardingen zet zich in voor een verkeersveilig stedelijk gebied waar iedereen zich veilig kan verplaatsen, ongeacht de gekozen vorm van vervoer. Het verbeteren van de verkeersveiligheid is cruciaal om ongevallen te verminderen en het vertrouwen in actieve mobiliteitsvormen zoals fietsen en lopen te vergroten. Een belangrijke pijler hierbij is het creëren van veilige infrastructuur door bijvoorbeeld het aanleggen van overzichtelijke en goed verlichte oversteekplaatsen, fietspaden en trottoirs. Hierbij handelen we risicogestuurd in plaats van incidentgestuurd, wat in feite betekent dat we niet pas aan de slag gaan als op een locatie veel ongelukken gebeuren, maar dat we preventief ingrijpen op risicovolle plekken. Daarnaast richten we ons op verkeerseducatie en handhaving, waarbij bewustwordingscampagnes over verkeersregels en -gedrag voor verschillende doelgroepen centraal staan.

In woonwijken streven we naar een snelheidslimiet van 30 km/u om het risico op ernstige ongevallen te verminderen. Schoolomgevingen krijgen speciale aandacht met duidelijke markeringen en verkeersbrigadiers om de veiligheid van kinderen te waarborgen. Ook worden specifieke maatregelen getroffen voor kwetsbare groepen zoals ouderen en mensen met een beperking, bijvoorbeeld door het verbeteren van toegankelijkheid en zichtbaarheid in het verkeer. We bevorderen het gebruik van duurzame transportmiddelen en creëren veilige zones voor vrachtverkeer om het aantal verkeersbewegingen door woonwijken te beperken.

Bereikbaarheid

Een goede bereikbaarheid van de binnenstad voor alle verkeersdeelnemers moet gewaarborgd zijn. Gelijktijdig wil Vlaardingen de aantrekkelijkheid en verblijfskwaliteit van het centrumgebied verhogen. De binnenstad wordt ingericht als autoluwe zone waar voetgangers en fietsers de ruimte krijgen. De uitstraling van de wegen en straten in de binnenstad sluit hierbij aan. Vlaardingen zet in op goede (bewaakte) fietsparkeervoorzieningen en goede openbaar vervoer verbindingen. Voor bezoekers die de binnenstad met de auto willen bezoeken, streven wij naar voldoende parkeercapaciteit nabij het centrumgebied en op afstand aan de rand van het stedelijk gebied. De binnenstad wordt een zero-emissie zone voor stadsdistributie en logistiek verkeer. Ook wordt doorgaand gemotoriseerd

vervoer in de binnenstad op termijn tegengegaan.

De bedrijvigheid in de Rivierzone en op andere bedrijventerreinen kent een aanzienlijke mobiliteitsvraag. Om omgevingshinder van de grote hoeveelheid vrachtverkeer te beheersen zetten wij in op elektrificatie van vrachtwagens, en vlottere verkeersafwikkeling tussen de bedrijventerreinen en snelwegen. Wij willen op dit vlak samenwerken met de ondernemers, transporteurs en stedelijke distributeurs in onze stad omwille van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Daarbij worden verkeersstromen zo veel mogelijk ontrafeld, zodat bewoners zo min mogelijk last hebben van de mobiliteitsvraag van bedrijvigheid en vice versa. Tegelijkertijd zullen wij maatregelen treffen voor voldoende goede en veilige oversteekmogelijkheden op drukke corridors voor voetgangers en fietsers.

Gezondheid

De gezondheid van onze inwoners is een van de pijlers van het mobiliteitsbeleid. Door te richten op actieve mobiliteit zoals wandelen en fietsen, bevorderen we een gezonde leefstijl en verminderen we de uitstoot van schadelijke stoffen. Schone lucht en minder geluidsoverlast dragen bij aan een betere leefomgeving en algemene gezondheid van de bevolking. Om de gezondheid te bevorderen, richten we ons op de aanleg van groene corridors en rustige routes die aantrekkelijk zijn voor wandelaars en fietsers. Dit stimuleert het gebruik van duurzame

vervoerswijzen, en biedt ook plekken voor recreatie en ontspanning. Het creëren van schone, rustige en groene ruimten draagt bij aan het mentale welzijn van inwoners en maakt de stad leefbaarder.

Daarnaast werken we aan het verminderen van verkeersgerelateerde luchtvervuiling door te stimuleren in elektrische voertuigen en het plaatsen van voldoende laadpunten. De invoering van emissievrije zones zorgt ervoor dat het verkeer in drukke gebieden schoner en stiller wordt, wat de leefbaarheid en gezondheid ten goede komt.

Ten slotte zetten we ons in voor het verbeteren van de geluidskwaliteit door middel van geluidswerende maatregelen op of langs drukke wegen en het bevorderen van stillere vervoersmiddelen. Hierdoor kunnen bewoners genieten van een rustigere en gezondere leefomgeving.

Duurzame mobiliteit

Vlaardingen hanteert voor duurzame mobiliteit de zogeheten Trias Mobilica: voorkomen, veranderen en verduurzamen van mobiliteit. Slim bestemmen van voorzieningen/functies en inrichten van de stad draagt bij aan het verminderen van het aantal verplaatsingen en verkorten van verplaatsingen. Voor het veranderen van mobiliteit zet Vlaardingen in op het stimuleren van duurzamere vervoerswijzen zoals lopen, fietsen, het OV en het gebruik van deelvervoer. Ten slotte is het verschonen van verkeer door middel van elektrificatie van vervoermiddelen en het optimaliseren van de verkeersafwikkeling

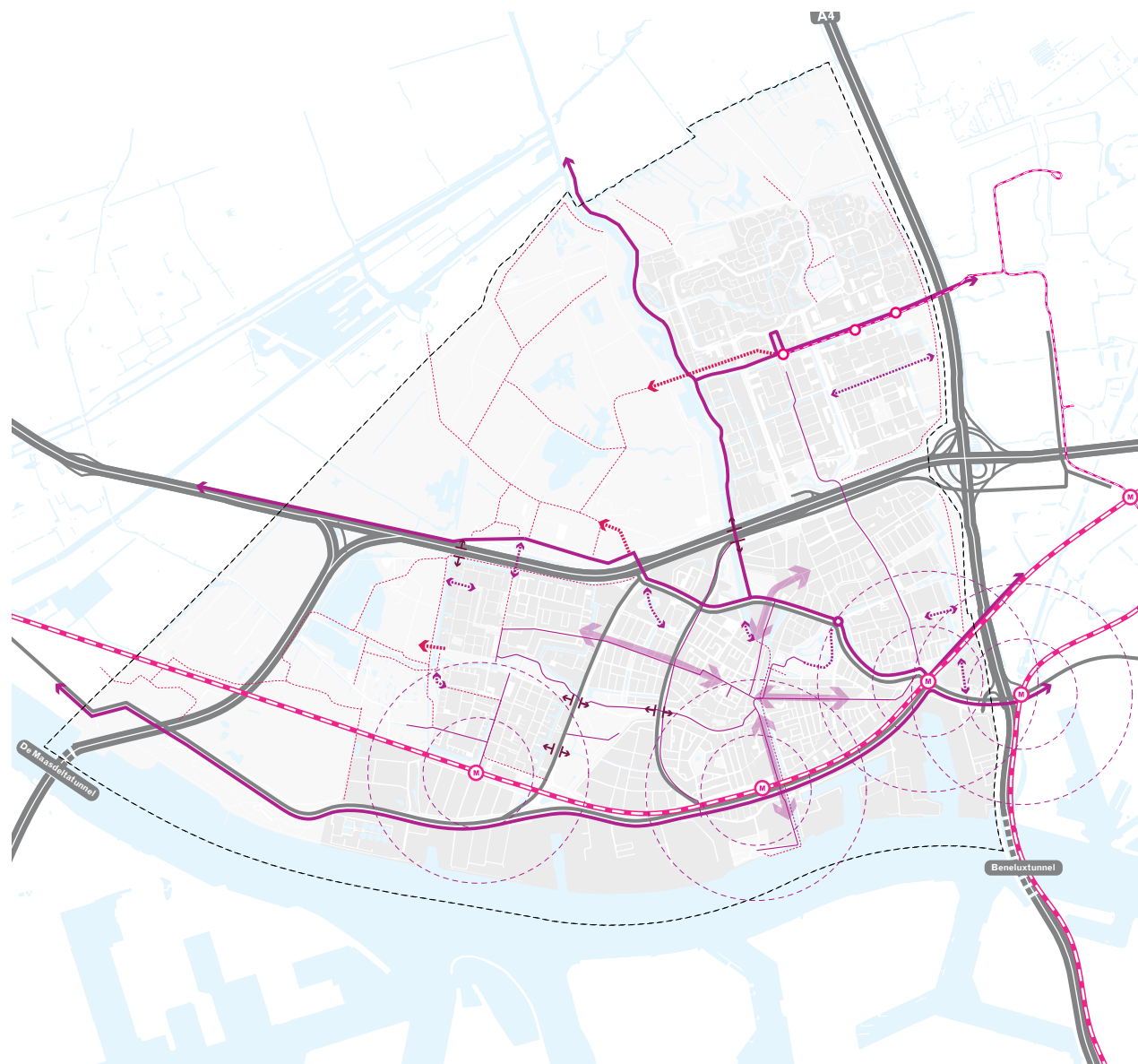
een belangrijke manier om te verduurzamen en omgevingskwaliteit te verbeteren. Proactief plaatsen van laadinfrastructuur en het instellen van emissievrije zones, in het bijzonder voor stadslogistiek, dragen hieraan bij.

Bij nieuwe (woningbouw)ontwikkelingen houden we rekening met de kansen en beperkingen vanuit mobiliteit, parkeren en bereikbaarheid. We optimaliseren de parkeerbehoefte waar mogelijk en zetten volop in op het toegankelijk maken van deelmobiliteit en elektrisch vervoer. Nieuwe ontwikkelingen realiseren we zoveel mogelijk volgens het STOMP-principe¹. Dat betekent dat we het voor inwoners aantrekkelijk maken om zoveel mogelijk te lopen of fietsen, het OV te kiezen, gebruik te maken van deelmobiliteit en als laatste keuze de auto te pakken. Vlaardingen zet in het bijzonder in op het fietsnetwerk en de kwaliteit van de fietsinfrastructuur zodat een groter aandeel van de korte verplaatsingen (<7.5km) per fiets worden gemaakt. In lijn met de Mobiliteitsagenda wordt het fietsnetwerk zoveel mogelijk in lijn gebracht met het recreatieve en utilitaire gebruik en het regionale fietsnetwerk, worden knelpunten verwijderd en ontbrekende schakels toegevoegd. Bovendien wordt in het ontwerp van fietspaden rekening gehouden met een hogere diversiteit aan soorten fietsen (bakfietsen, speedpedelecs en e-cargo) en een stijgend aantal fietsbewegingen onder ouderen. Op deze manier wordt de veiligheid verder verbeterd. Naast de bestaande goede verbindingen per metro en tram dient het aantal openbaarvervoersverbindingen uitgebreid te worden, vooral in gebieden die niet worden bediend door de metro

of tram. Verder wordt onderzocht of de tramverbinding van noord naar zuid kan doorlopen om de bereikbaarheid per OV te verbeteren. Lijndiensten worden eventueel aangevuld met lokaal vraag-gestuurd vervoer zodat voor alle inwoners van Vlaardingen bereikbaar het openbaar vervoer bereikbaar is.

Integrale benadering van mobiliteit, modaliteiten en bereikbaarheid met andere opgaven

Mobiliteit raakt aan veel aspecten van leefbaarheid. Parkeeroverlast, uitstoot en (sociale en verkeers-) veiligheid zijn zaken die de omgevingskwaliteit van Vlaardingen beïnvloeden. Het is daarom belangrijk om mobiliteitszaken integraal aan te pakken. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt parkeerbeleid in samenhang met andere opgaven bekeken, zoals de benodigde ruimte voor verblijf, recreatie, groen en klimaatadaptatie. Ook het aanbod van mobiliteit moet goed op elkaar en op de vraag zijn afgestemd, bijvoorbeeld een combinatie van goede bereikbaarheid per OV, goede inrichting voor fietser en voetganger, het plaatsen van elektrische deelvervoer en passende parkeernormen. Er is ruimte te vinden voor andere opgaven in gebieden die nu ingericht zijn voor mobiliteit, bijvoorbeeld in een overmaat van rijbanen en verkeerspleinen. Een ambitieuze mobiliteitsstrategie en grote woningbouwopgaves kunnen elkaar onderling versterken. Juist in gebieden waar de bevolkingsdichtheid groeit neemt de druk op de openbare ruimte toe en is de noodzaak voor een duurzame mobiliteitsstrategie het grootst. Vlaardingen zet in op woningbouwlocaties met goede fietsverbindingen en nabij OV-knooppunten.

Opgaven op het gebied van mobiliteit

Bereikbaar per auto & vrachtwagen

- Snelwegen
- Ontsluitingswegen

Goed openbaar vervoer

- Metro
- Tram
- Verbeteren bereikbaarheid openbaar vervoer
- Loopafstanden tot HOV haltes (400 en 800 m)

Fiets- en voetgangervriendelijk

- Snelfietsroute regionaal
- Snelfietsroute gemeentelijk
- Prettige en veilige fiets- en voetgangersverbinding
- Recreatief fietsnetwerk
- Ontbrekende schakels in fietsnetwerk
- Verbeteren aanloopstraten richting binnenstad
- Recreatieve poorten naar broekpolder
- Barrièrewerking weg en spoor aanpakken

Uitgangspunten:

- Het verkeersbeleid van Vlaardingen is gebaseerd op drie pijlers: veiligheid, bereikbaarheid voor iedereen en gezondheid. Aanvullend zullen we flink aan de slag moeten gaan met duurzame mobiliteit.
- Vlaardingen zet in op duurzamere vormen van mobiliteit en stimuleert het gebruik van actieve mobiliteit (te voet of met de fiets), OV en deelmobiliteit. Lopen, fietsen en openbaar vervoer moet in Vlaardingen even aantrekkelijk worden als het gebruik van de auto, vooral voor korte verplaatsingen.
- Om elektrificatie te stimuleren is de gemeente actief in het plaatsen van laadinfrastructuur.
- In de binnenstad werken we aan zero emissie zones om de uitstoot te reduceren. Ook werken we aan betere voorzieningen voor (duurzame) stadslogistiek.
- Sociale en maatschappelijke voorzieningen zijn voor iedereen goed bereikbaar te voet, per fiets en met het openbaar vervoer. De gemeente Vlaardingen zet in op nabijheid van sociale, maatschappelijke en zorgvoorzieningen voor alle Vlaardingse. Het ontmoedigen van het autogebruik, inzetten op lopen, OV en deelmobiliteit is daarnaast uitgangspunt bij stedelijke ontwikkelingen. Daarnaast is er extra aandacht voor het faciliteren van e-mobiliteit voor zowel woningen als bedrijven. Er zal ook rekening houden moeten worden met de zero emissie zones in de binnenstad. Bedrijven en bedrijventerreinen moeten toekomstbestendig gemaakt worden voor deze transitie.
- We verbeteren de toegankelijkheid van sport- en recreatievoorzieningen in de stadsrand door betere fiets- en ov-verbindingen te realiseren.
- Waar mogelijk wordt ingezet op een kleiner ruimtebeslag van mobiliteitsinfrastructuur. Bij lagere maximumsnelheden, een verandering van de verhouding in modaliteiten of de afname van (werk) verkeer op wegen kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een smaller wegprofiel, ten behoeve van andere ruimtevragers als groen of energie-infrastructuur. Op plekken met beperkte verkeersdruk kan ook gekozen worden voor het prioriteren van andere opgaven boven doorstroming. Dit kan ook de verkeersveiligheid ten goede komen.
- De mobiliteitsopgave wordt in Vlaardingen op een integrale manier aangepakt. Dit betekent dat verschillende opgaven zoals wonen, ruimte, leefbaarheid, veiligheid, sociale verbinding, klimaat, bereikbaarheid en economie in samenhang worden bekeken.

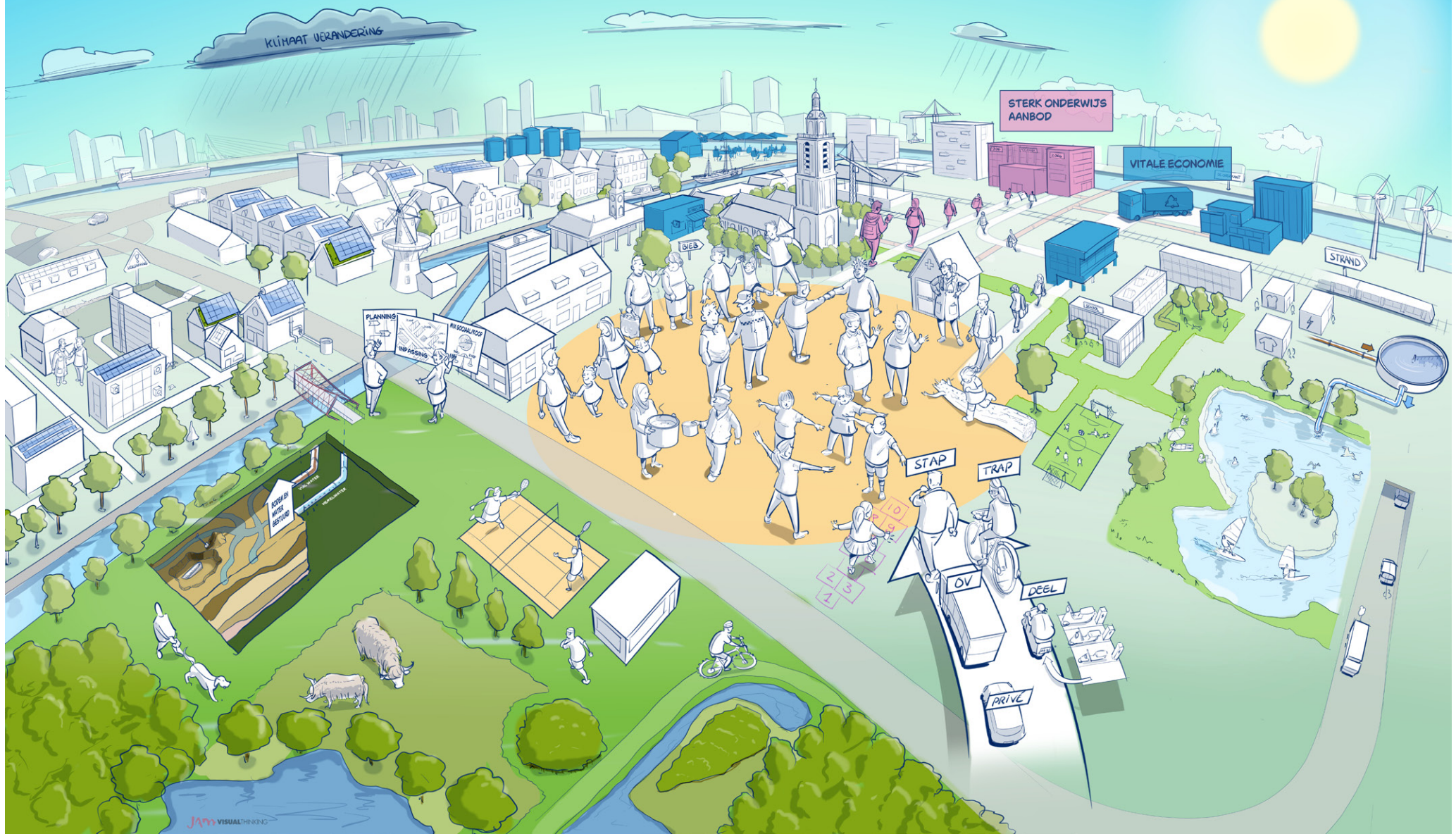
- Veiligheid en leefkwaliteit zijn belangrijke doelen voor Vlaardingen. Daarom maken we ruimte voor lopen en fietsen door in te zetten op een autoluwe binnenstad en op veel wegen een maximumsnelheid van 30 km per uur in te voeren.
- We wachten niet af tot er iets mis gaat, maar nemen op basis van vooraf ingeschatte risico's passende maatregelen.
- Door de ontwikkelingen in de Rivierzone neemt de druk op ontsluitingswegen door verschillende verkeersstromen toe. Naast maatregelen die de druk beperken, wordt ingezet op het ontrafelen van verkeersstromen zodat de wederzijdse overlast vermindert.
- Om de doorstroming op gebiedsontsluitingswegen te bevorderen zetten we in op slimme verkeersoplossingen zoals intelligente verkeerslichten (VRI's), sturende weginrichting en het stimuleren van duurzamer mobiliteit- en reisgedrag.

3.3. Innovatieve opleider en werkgever

Een aantrekkelijke plek om te wonen en recreëren vraagt ook om een gezonde, levendige economie en een passend opgeleide beroepsbevolking. Een vitale economie draagt bij aan het voorzieningenniveau van de gemeenschap, zorgt voor werkgelegenheid, ontspanning en het biedt mogelijkheden tot ontplooiing van de beroepsbevolking. Zeker in Vlaardingen, van oorsprong een werkstad bevolkt door doeners en makers, liggen hier kansen. Zowel lokaal als in de regio. Regionaal betekent dit dat we blijven bijdragen aan versterking van de economie van Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH). Lokaal betekent dit dat Vlaardingen zich ontwikkelt tot de mbo-stad van de regio met een aantrekkelijk vestigingsmilieu voor met name de drie doorlopende leerlijnen: Food; Zorg en Techniek.

INNOVATIEVE OPLEIDER EN WERKGEVER

Vitale economie

Vlaardingen biedt ruim 22.000 banen voor een beroepsbevolking van zo'n 40.000 personen. Onze gemeente kent – gezien de ligging in het havengebied en met de nabijheid van Rotterdam en Den Haag - een relatief grote uitgaande pendel. De lokale economie is echter van grote betekenis, zeker ook voor inwoners die minder arbeidsmobiel zijn. Onze economische inzet is gericht op behoud en versterken van deze werkgelegenheid. We geven gerichte aandacht aan bedrijventerreinen, detailhandel, horeca, vrijetijdseconomie en kantoren.

Vitale economie op wijk- en stadniveau

Vlaardingen heeft een detailhandel-structuur waarmee voor een deel van de stad een hoog voorzieningsniveau is bereikt. Dat niveau willen we behouden, maar tegelijkertijd willen we het aanbod van de binnenstad attractiever maken voor heel Vlaardingen. Hoewel het fysieke winkelaanbod de afgelopen jaren is teruggelopen blijft detailhandel de belangrijkste functie in onze binnenstad: als voorziening voor inwoners en als werkgever. We voegen andere functies aan het winkelaanbod toe om daarmee de binnenstad te vormen tot een echte 'place to be'. De ontwikkelingen in de detailhandel maken het noodzakelijk om de inzet op een compactere binnenstad door te zetten; het winkelaanbod, als aaneengesloten geheel gepresenteerd, wordt zo aantrekkelijker. In en rondom die compactere binnenstad wordt ruimte geboden aan andere functies, die de ontmoetingsfunctie van de binnenstad versterken, zoals horeca, diensten, sport, cultuur, wonen, kunst, erfgoedbeleving, ambachten en kleinschalige werkfuncties.

De hoofdwinkelstructuur van Vlaardingen bestaat uit de binnenstad, de driewijkcentra (de Westwijk, De Loperen Van Hogendorpkwartier) en de perifere detailhandelslocatie Hoogstad. Met de hoofdwinkelstructuur beschikken onze inwoners op aanvaardbare afstand over winkelcentra voor dagelijkse en frequent benodigde niet-dagelijks boodschappen. Het niet-dagelijkse aanbod vinden we vooral terug in de binnenstad en op de perifere detailhandelsconcentratie Hoogstad. Weekmarkten en standplaatshouders versterken het winkelaanbod. De toekomstbestendigheid van deze hoofdwinkelstructuur is van belang als voorzieningenniveau en voor de werkgelegenheid die van significant belang is voor Vlaardingen. Voor de toekomst van de detailhandel van Vlaardingen is de lokale consumentenvraag leidend. Externe consumentenbestedingen dienen enkel ter versterking van de continuïteit van het lokale voorzieningenniveau. Groei van de lokale consumentenvraag (door bevolkingsgroei/woningbouw) is noodzakelijk voor de continuïteit van het bestaande lokale voorzieningsniveau, maar biedt geen directe basis voor uitbreidingsverwachtingen voor de detailhandel.

Hoewel solitaire winkels en kleine buurtwinkelcentra een eigen bestaansrecht hebben, is concentratie en het onderling versterken de basis voor de toekomstbestendigheid van het totale winkelaanbod. Vlaardingen kiest ervoor om die concentratie in de hoofdwinkelstructuur te positioneren: nieuwe detailhandel moet zich in de hoofdwinkelstructuur vestigen. Voor buurtwinkelcentra en solitaire winkellocaties wordt daarom

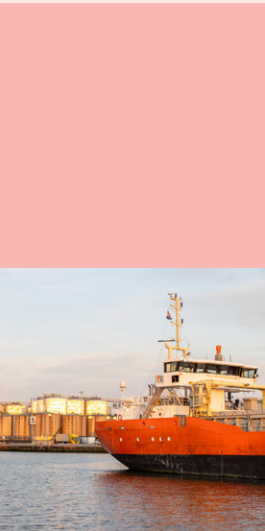

een uitsterfbeleid gevoerd. Buurtwinkelcentra hebben nu al veel detailhandelsfuncties verloren en anders ingevuld. Bij langdurige functieverandering of leegstand kan hier de detailhandelsbestemming beëindigd worden. Verplaatsen van solitaire vestigingen naar de hoofdwinkelstructuur stimuleren we, maar verplichten we niet.

Supermarkten vergen een supermarktbestemming, zodat de ruimtelijke effecten ervan goed afgewogen kunnen worden: zoals de belangrijke rol van trekkers binnen de binnenstad en de wijkcentra, de verkeers- en parkeerbehoefte en (geluids-)overlast door veelvuldige toelevering. Supermarkten van een klein formaat (zoals buurtwinkels en doelgroepsupermarkten) hebben slechts een beperkte ruimtelijke impact. We zien echter ontwikkelingen in de markt dat ook deze supermarkten willen groeien. Om die groei in goede banen te leiden wordt een expliciete ondergrens ingesteld (winkeloppervlakte) binnen de definitie van supermarkten. Vanaf deze ondergrens is een supermarktbestemming voor de betreffende locatie noodzakelijk.

Voor perifere detailhandel en internethandel op bedrijventerreinen geldt het principe 'juiste bedrijf op de juiste plek' en bedrijvigheid heeft hier voorrang. Bedrijventerrein Hoogstad is de aangewezen locatie voor perifere detailhandel. Internethandel is als logistiek bedrijf welkom op bedrijventerreinen.

De combinatie met een fysieke winkelruimte, ongeacht uitvoering of formaat, is hier ongewenst, om te voorkomen dat consumentenverkeer de primaire functie van bedrijventerreinen verstoort en tot verkeersonveiligheid leidt. Bovendien geldt voor dergelijke winkelruimte een locatie in de hoofdwinkelstructuur als voorkeur.

Toekomstbestendige bedrijventerreinen

Vlaardingen draagt bij aan versterking van het vestigingsmilieu van de MRDH door voldoende vestigingsplaatsen te houden voor verschillende bedrijfs- en milieucategorieën. Ruimte is echter schaars en verschillende (nieuwe) functies vragen om steeds meer ruimte. We zijn terughoudend om bedrijventerreinen te transformeren naar andere functies. Vanwege de toegenomen ruimtedruk én het beperkte aanbod, is het goed benutten van bestaande bedrijventerreinen urgent. Waar ruimte op bedrijventerreinen verloren gaat door transformatie, wordt deze gecompenseerd door nieuwe vestigingsplaatsen. Hierbij wordt ingezet op behoud van werkgelegenheid. Dit betekent dat er gezocht moet worden naar manieren om te intensiveren en binnen de bestaande planologische contouren (bijvoorbeeld: milieucontouren) extra aanbod te creëren. Voorbeelden hiervoor zijn het ontwikkelen door hogere bebouwing en het combineren van functies. Met het Vergulde Hand West/AWZI terrein wordt het laatste nieuwe bedrijventerrein ontwikkeld.

Vlaardingen draagt ook bij aan het Nederlandse doel om in 2050 een volledig circulaire economie ingericht

te hebben. We zetten daarom met onze ondernemers in op verduurzaming van het energieverbruik, circulair inrichten van grondstoffengebruik en het voorzien in de ruimtevraag die hoort bij de retourstromen van de circulaire economie en die nieuwe circulaire ondernemers vragen. We helpen onze ondernemers in het identificeren van synergiekansen.

Vrijtijdseconomie

Vlaardingen streeft naar een geleidelijke ontwikkeling van de vrijetijdseconomie en het versterken van de stad door citybranding. Het ontwikkelen van bestemmingen en het aantrekken van bezoekers dragen bij aan een levendige binnenstad en een positief imago als aantrekkelijke stad voor bewoners, bezoekers, ondernemers en studenten. We benutten water, groen, kunst, cultuur en erfgoed om het vrijetijdsaanbod te versterken, met speciale aandacht voor de relatie die Vlaardingen heeft met water, waaronder de haring- en visserijhistorie, en het thema 'food'. Deze ontwikkeling verbetert de vrijetijds mogelijkheden voor Vlaardingers en stimuleert economische groei door toeristische bestedingen. Uitbreiding van verblijfsrecreatie wordt ondersteund, inclusief aandacht voor gastvrijheid, bereikbaarheid, de openbare ruimte en samenwerking met regiogemeenten en marketingorganisaties die bij de Vlaardingse identiteit passen. In Vlaardingen dragen de vrijetijdssector en de horeca en de detailhandel, aanzienlijk bij aan de werkgelegenheid. Evenementen en horeca spelen een grote rol in de aantrekkingskracht voor bewoners en

bezoekers. Bij het gebruik van evenementenlocaties houden we rekening met de impact op de omgeving.

Structurele aanpak tegen ondermijning

Ondernemers in Vlaardingen maken zich zorgen over bedrijfsactiviteiten die ondermijnend zijn en voor overlast zorgen. Deze 'veiligheidsproblematiek' heeft negatieve gevolgen op de fysieke en sociale kwaliteit en verstoort het vestigingsklimaat. Een specifieke kwetsbaarheid die is geïdentificeerd, ligt in de autobranche, die sterk vertegenwoordigd is op de bedrijventerreinen. Dit betekent ook wat voor omgevingsmaatregelen. In het kader van selectief vestigingsbeleid zijn we terughoudend in het faciliteren van kwetsbare branches. De ambitie is om de problemen te verminderen en de focus te leggen op het herstellen van een waardevol en florerend vestigingsklimaat.

Sterk onderwijs-aanbod

Vlaardingen educatief en innovatief

In Vlaardingen wordt gewoond, gewerkt, geleerd en gerecreëerd. Deze vier activiteiten versterken elkaar tot een duurzaam ecosysteem. Vlaardingen biedt studenten innovatief mbo-onderwijs via de Food Innovation Academy, de Zorg Innovatie Academie en Techniek Oriëntatie Vlaardingen. We erkennen de waarde van het mbo voor onze bedrijven en inwoners. Samen met ondernemers, onderwijsinstellingen en zorgpartners streven we naar doorlopende leerlijnen in food, zorg en

techniek. Hiermee verkleinen we tekorten aan goed opgeleid personeel en versterken we de praktijkgerichte connectie. Bovendien willen we dat jongeren die afstuderen aan de Vlaardingse mbo-opleidingen en vmbo-opleidingen in de stad blijven wonen, werken en leren. Bedrijven, opleidingen en overheden werken samen om tot een prettig leer-werk-woonecosysteem voor de stad te komen, dat bijdraagt aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en het behoud van lokale werkgelegenheid. Belangrijk hiervoor is dat ook wordt ingezet op een onderscheidend en toekomstgericht profiel aan onderwijsaanbod en economie, waar actief op wordt gestuurd.

Met bedrijfsverzamelgebouwen en omgebouwde bedrijfspanden bieden we een broedplaats voor nieuwe ondernemers en ondernemingen. Ook de Vlaardingse binnenstad biedt volop ruimte aan innovatieve, startende ondernemers. Een strategie van "de juiste functie op de juiste plek" vormt de kern van het ruimtelijke beleid. Een bedrijventerrein is primair bedoeld voor bedrijven die zich vanwege hun activiteiten en verschijningsvorm lastiger in laten passen in de stad. Bedrijven met hoge milieucategorieën vinden er hun plaats, terwijl lagere categorieën zich nabij woonomgevingen kunnen vestigen. Voor het wonen op bedrijventerreinen geldt terughoudendheid. Deze strategie is niet alleen gebaseerd op het creëren van een levendige leefomgeving en ruimte om te werken maar zorgt

er ook voor dat de combinatie van verschillende functies niet leiden tot conflicten op het gebied van milieu, zoals geluidshinder of luchtverontreiniging. Daarnaast vinden we het belangrijk dat onze bedrijventerreinen een moderne en vitale uitstraling hebben en daarom is upgraden van relatief verouderde bedrijventerreinen gewenst.

Kinderopvang en (passend) onderwijs

(Passend) onderwijs is cruciaal voor goede ontwikkelkansen van kinderen en jongeren. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor (nieuwe) schoolgebouwen in het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Via het Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting (IHP) geeft de gemeente hier richting aan, ook in relatie tot nieuwe woningbouw en gebiedsontwikkelingen. Aanpalend aan het onderwijs zijn voorzieningen als Voorschoolse Educatie (VE) en kinderopvang 0-12 jaar. We blijven inzetten op het mogelijk maken van Integrale Kindcentra (IKC): fysieke plekken voor kinderen van 0-12 jaar, waarbij kinderopvang, onderwijs en welzijnsactiviteiten samenkomen. We zetten in op gelijke kansen op een goede toekomst voor de volgende generatie. Als gemeente zorgen we voor voldoende locaties voor kinderopvang in de stad, zowel dagopvang als buitenschoolse opvang (BSO). Dit draagt bij aan de arbeidsparticipatie van ouders in onze werkbare samenleving. Genoeg aanbod in dagopvang en BSO biedt de meerwaarde dat kinderen zich ook daar ontwikkelen. Het huidige aanbod staat onder druk door de personeelstekorten en krappe huisvesting.

Uitgangspunten

- Het vestigingsklimaat wordt verder versterkt door het geven van kwaliteitsimpulsen en tegengaan van ondermijning. We zetten in op het op orde hebben van de basis, zoals een goed onderhouden buitenruimte. Daarnaast gaan we aan de slag met verduurzaming waaronder, vergroening van bedrijventerreinen en andere maatregelen ten behoeve van klimaatadaptatie, biodiversiteit, de energietransitie en circulaire economie.
- Om zoveel mogelijk ruimte voor werk te creëren wordt er op bedrijventerreinen gestuurd op intensiever ruimtegebruik en hogere werkgelegenheid, bijvoorbeeld door hogere bebouwing en het combineren van functies. Nieuwe bedrijven die veel ruimte vragen, maar relatief weinig personeel nodig hebben, willen we niet faciliteren. Daarbij wordt rekening gehouden met eventuele veiligheidsrisico's en milieuhinder die ontstaan bij functievermenging. Het verplaatsen van bedrijven naar meer geschikte locaties is een optie (bijvoorbeeld dicht bij het centrum of woonomgevingen). Op deze wijze houden we ruimte vrij voor functies die overlast geven op plekken die daarvoor geschikt zijn.
- Toekomstige ontwikkelingen gaan niet ten koste van werkplekken en werkgelegenheid.

- We dragen bij aan de landelijke doelstelling om in 2050 een volledig circulaire economie te hebben. We richten ons daarbij nu op de ondersteuning van het bedrijfsleven om tot duurzame energie en duurzame grondstoffen te komen en gaan rekening houden met de ruimtevraag van de circulaire economie (denk aan de logistiek van retourstromen).
- We behouden de huidige hoge milieucategorieën (HMC). Vrijkomende ruimte in HMC-gebied wordt zoveel mogelijk ingevuld met HMC-bedrijven die circulair opereren of bijdragen aan de circulaire economie.
- Vlaardingen biedt werkgelegenheid die past bij de inwoners van de stad, maar geeft ook steeds meer ruimte aan innovatieve werkgelegenheid. We huisvesten bedrijven die bijdragen aan passende werkgelegenheid, willen innoveren en bijdragen aan de uitstraling van de stad.
- Het westelijk deel van de Koningin Wilhelminahaven en de Maaswijk transformeert naar gemengde milieus voor wonen, werken en recreëren. De voormalige werklocaties zijn gecompenseerd.
- Op de Vergulde Hand West en op de oude locatie van de afvalwaterzuivering, wordt een nieuw bedrijventerrein ontwikkeld. Aangezien

Vlaardingen al veel ruimte biedt aan bedrijven in de hoogste milieucategorieën, krijgen deze geen plaats op het nieuwe bedrijventerrein.

- De Vlaardingse binnenstad is niet langer alleen een plek om te winkelen, maar verandert ook in een plek om te bezoeken, te wonen en te verblijven. Voor een bruisende binnenstad wordt ingezet op een compacter, aaneengesloten winkelgebied en het herbestemmen van winkeloppervlaktes erbuiten. Bij herbestemming ligt de focus op het versterken van het winkelaanbod door het toevoegen van een divers aanbod aan voorzieningen zoals horeca, evenementen, kleinschalige recreatie, diensten, sport, kunst, cultuur, erfgoedbeleving en wonen. Voor horeca en evenementen wordt ingezet op eenduidig gemeentelijk beleid met duidelijke regels.
- Versterking en ontwikkeling van het vrijetijdsaanbod en de gastvrijheid voor bewoners en bezoekers, met als doel voldoende aanbod voor de eigen inwoners te bieden, en bezoekers aan te spreken en aan te trekken.
- Stimulering van uitbreiding van de vrijetijds mogelijkheden voor Vlaardingers en economische groei door toeristische bestedingen. Uitbreiding van verblijfsrecreatie wordt ondersteund. Een verdere ontwikkeling

van horeca, leisure en culturele sectoren draagt aanzienlijk bij aan werkgelegenheid. Evenementen spelen een grote rol in de aantrekkingskracht voor bewoners en bezoekers.

- Vlaardingen positioneert zich op gebied van werk en opleiden als een innovatieve opleidingsstad waar het mbo-onderwijs centraal staat. Dit betekent aandacht voor de juiste vestigingslocaties voor onderwijs en inzet op het versterken van de relatie tussen onderwijs en bedrijfsleven om het baanperspectief voor studenten te vergroten.
- Onze economische voorzieningen moeten goed bereikbaar zijn, wat geldt voor een goede verkeersdoorstroming van en naar de bedrijventerreinen en goede toegankelijkheid van binnenstad en vrijetijdsvoorzieningen. Ook de bereikbaarheid van onderwijsinstellingen versterkt onze economische positie. Voor alle locaties geldt dat we de 'trias mobilica' hanteren en voetgangers en fietsers stimuleren. In de praktijk zal de uitkomst voor de bedrijventerreinen minder vaak op het gebruik van langzame verkeersmodaliteiten uitkomen.

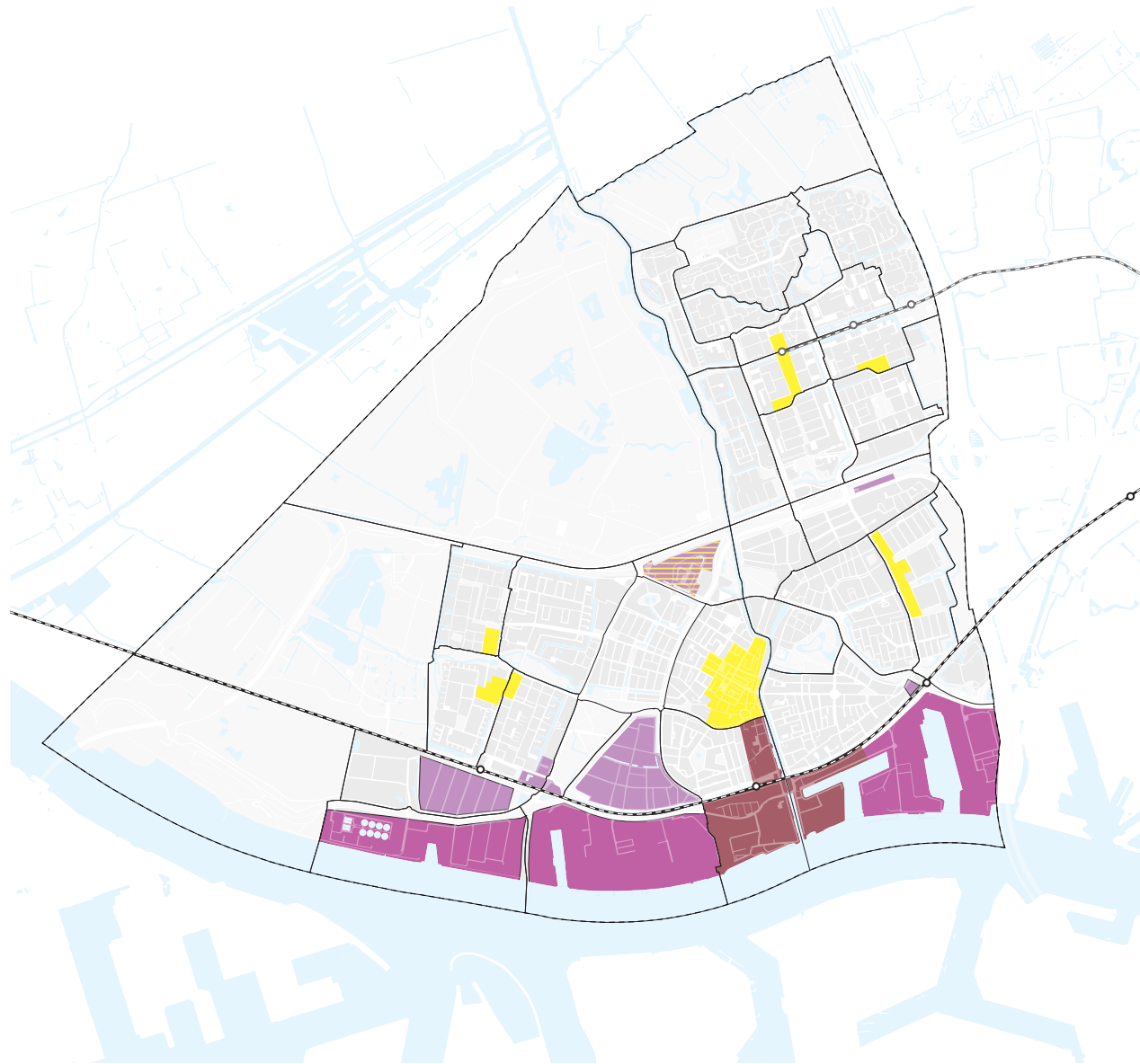
Ambities en opgaven economie

Werkgebieden

- **Bedrijventerreinen:** intensiveren binnen bestaande planologische contouren, gericht op behoud en versterking werkgelegenheid
- Watergebonden bedrijventerreinen
- Bedrijventerrein + Perifere Detailhandelsvestiging
- **Winkelvoorzieningen:** versterken en concentreren in binnenstad en woonwijken

Transformatiegebieden

- Rivierzone en Museumkwartier naar place to be: gemengd wonen, werken en recreëren

4. Beoordeling van de ambities en doelen

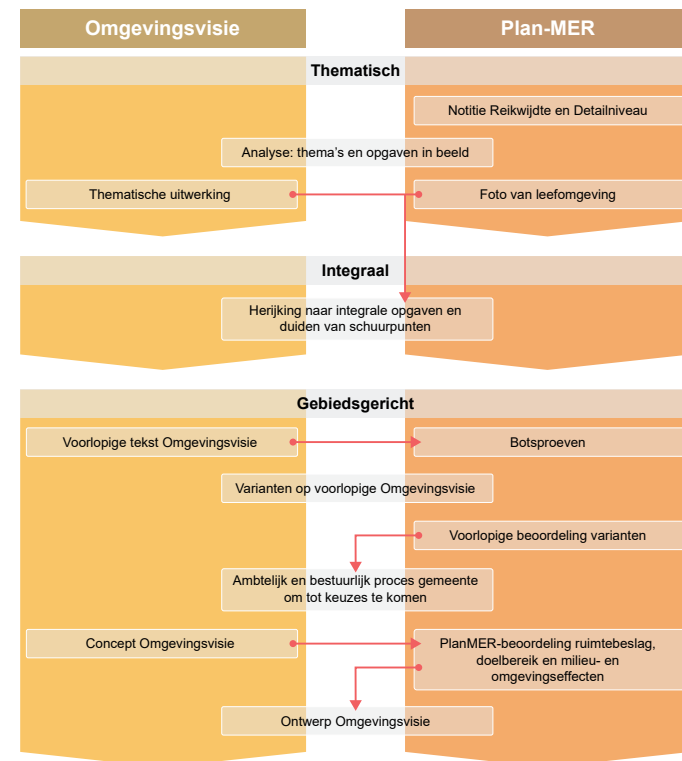
4.1. Plan-MER proces

Het plan-MER (ook wel bekend als omgevingseffectrapportage of OER) is ondersteunend geweest aan de totstandkoming van de omgevingsvisie. Het plan-MER:

- Toetst de ambities en het voorgenomen beleid op doelbereik. Voor de ambities die in de Vlaardingse omgevingsvisie beschreven staan, is beoordeeld in hoeverre ze haalbaar zijn en in hoeverre er realistisch en uitvoerbaar beleid tegenover staat.
- Versterkt de integraliteit van de omgevingsvisie. Botsproeven confronteren beleidsvoornemens met elkaar, met als doel om dilemma's en conflicterende ambities in beeld te brengen en te bepalen welke structurerende keuzes in de omgevingsvisie nodig zijn.
- Brengt toekomstige ontwikkelingen in beeld die bedreigingen voor de kwaliteit van de leefomgeving kunnen vormen.
- Brengt ruimtevragen van maatschappelijke opgaven in beeld en draagt daardoor in belangrijke mate bij aan het inzichtelijk maken van de keuzes die de gemeente moet maken omdat niet alles overal kan.

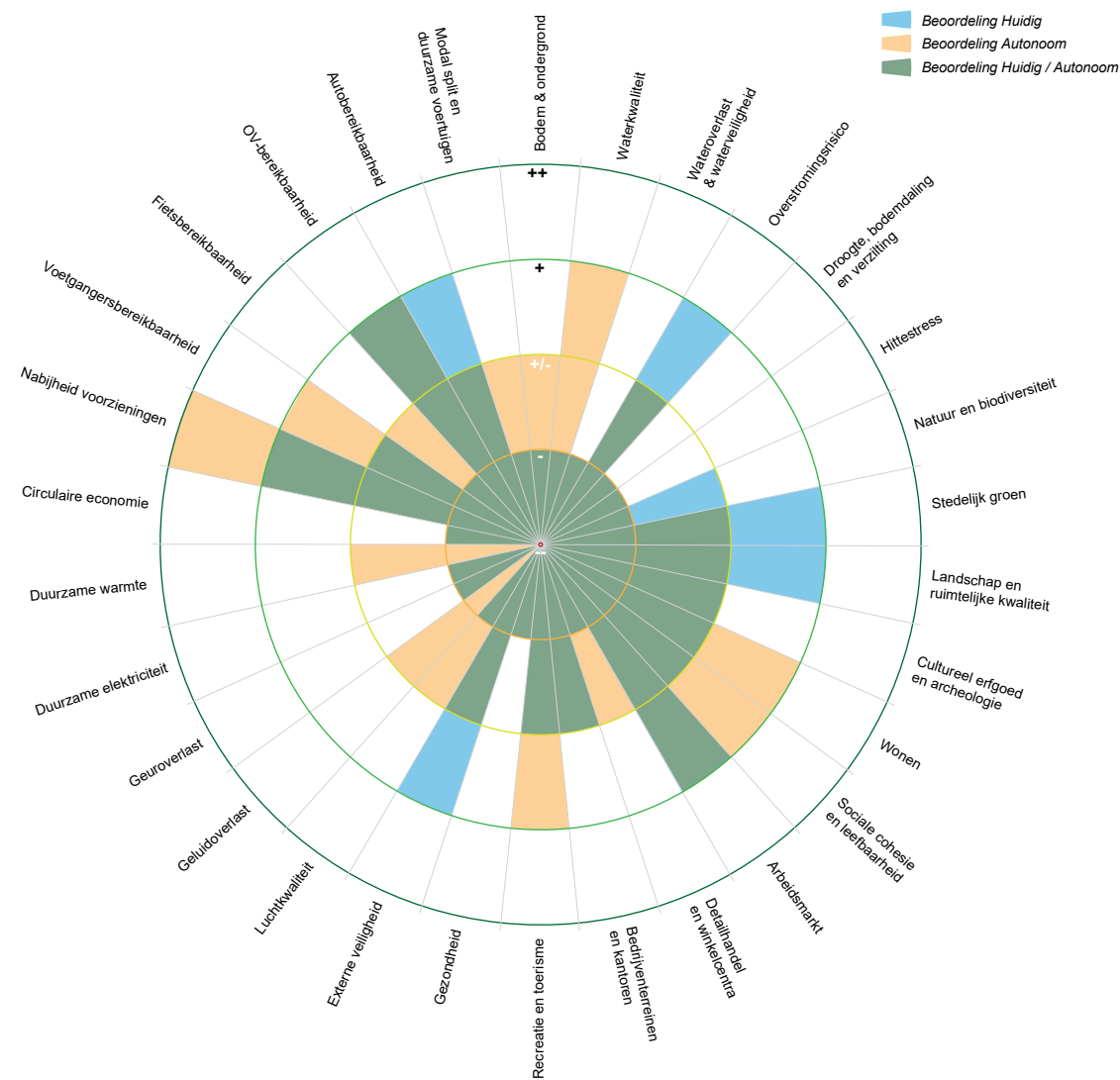

- Om tot een volledige beoordeling te komen en bij te dragen aan de totstandkoming van de omgevingsvisie, heeft het plan-MER een aantal stappen doorlopen parallel in samenhang met de totstandkoming van de omgevingsvisie.

Samenhang tussen de trajecten van de omgevingsvisie en het plan-MER.

1. **Notitie Reikwijdte en Detailniveau:** beschrijft wat met het plan-MER wordt onderzocht en hoe dit wordt onderzocht.
2. **Foto van de Leefomgeving:** is een kwantitatieve en kwalitatieve beoordeling van de huidige situatie en de autonome ontwikkeling. De autonome ontwikkeling is een inschatting van de manier waarop ruimtelijke ontwikkelingen en bestaand beleid de leefomgeving zullen veranderen in de periode tot 2040, wanneer er vanaf dit moment geen verdere sturing wordt gegeven door de gemeente. De autonome ontwikkeling kan daarmee gezien worden als de situatie in 2040 zonder omgevingsvisie. Voor het beoordelen van de onderdelen is het Rad van de Leefomgeving gebruikt als beoordelingskader. Dit kader biedt een volledige weerspiegeling van thema's voor de fysieke leefomgeving (zie figuur rechts).
3. Beoordeling aan de hand van **botsproeven:** hier zijn de maatregelen en beleidsvelden uit de voorlopige tekst van de omgevingsvisie met elkaar geconfronteerd om te onderzoeken of ze ook in samenhang met elkaar realiseerbaar zijn.
4. **Voorlopige beoordeling varianten:** als uitkomst van de botsproeven is een aantal varianten voor verstedelijking uitgewerkt en

Rad van de Leefomgeving waarin de huidige situatie en de situatie bij autonome ontwikkeling staan weergegeven.

beoordeeld. De varianten verschilden met name op locaties van verdichting. Op deze varianten is via expert judgement een voorlopige beoordeling uitgevoerd om de effecten op de omgeving te bepalen. De inzichten uit deze beoordeling zijn gebruikt om de ambities en doelen voor woningbouw vanaf 2035-2040 nader uit te werken en voor het opstellen van de concepttekst voor de ontwerp omgevingsvisie.

5. **Beoordeling op ruimtebeslag, doelbereik en milieu- en omgevingseffecten:** op basis van de concept tekst voor de omgevingsvisie (nagenoeg gelijk aan de inhoud van hoofdstuk 2) is een beoordeling uitgevoerd:
- a. van het huidige ruimtegebruik van de leefomgeving. Hiervoor is via kwantitatieve analyse van GIS-data in beeld gebruikt hoe de verdeling van ruimte over verschillende functies is. Deze analyse is uitgevoerd voor verschillende gebieden.
  - b. of – en zo mogelijk in welke mate - de beleidskeuzes en beleidskaders uit de omgevingsvisie leiden tot het behalen van de ambities. Dit is kwalitatief beoordeeld.
  - c. van de effecten van de uitvoering van de ambities en doelen op milieu en omgeving per gebied.

4.2. Beoordeling plan-MER

Inzichten Foto van de Leefomgeving

De analyse uit de Foto van de Leefomgeving laat zien waar de grootste opgaven liggen voor nu en bij autonome ontwikkeling. Een deel van de opgaven uit hoofdstuk 2.4 worden ook in de Foto van de Leefomgeving bevestigd. Niet alle opgaven van hoofdstuk 2.3 worden ook in de Foto van de Leefomgeving gevonden, omdat de methodiek van het Rad van de Leefomgeving die thema's niet meeneemt. Voorbeelden van die uitdagingen zijn energie-armoede, het eenzijdige woningaanbod, vergrijzing, en de uitdagingen in de binnenstad. In deze samenvatting staat we vooral stil bij de bevindingen uit de plan-MER in aanvulling op de beschreven opgaven uit hoofdstuk 2.3:

- Ondanks dat de leefomgeving wel autonoom werkt aan verduurzaming en gezonder worden, is het oordeel van de Foto van de Leefomgeving dat het huidige beleid niet toereikend is om de uitdagingen op het gebied van gezondheid het hoofd te bieden en doelen te behalen. De serieuze opgaven rond gezondheid en duurzaamheid blijven daarom bestaan. Effecten van de industrie op de gezondheid spelen hierbij een rol en de transitie naar duurzame energie zorgt ook voor extra veiligheids- en gezondheidsrisico's.

- Circulaire economie worden nu als zeer negatief beoordeeld. Ondanks een nationale opgave om toe te werken naar een volledig circulaire economie in 2050, ziet het PBL nog geen versnelling in de transitie. Vlaardingen heeft ook nog geen beleid op circulaire economie. Daardoor wordt nu onvoldoende rekening gehouden met de gevolgen voor ruimtebehoefte voor (nieuwe) circulaire bedrijvigheid en logistiek. Er is geen versnelling verwacht in de transitie naar circulaire bouw en recycling.
- Stedelijk groen en biodiversiteit krijgt voor de huidige situatie een neutrale tot goede beoordeling. In de autonome ontwikkeling verslechtert deze beoordeling. Er is bezuinigd op beheer en ontwikkeling van het stedelijk groen. Er zijn locaties aangewezen om de natuur in de stad te versterken, maar drie van de vier staan aangemerkt als uitdagend. Dat komt doordat opgaven op gebied van duurzaamheid en woningbouw allemaal ruimte vragen. Het is de verwachting dat dit ten koste zal gaan van ruimte voor of kwaliteit van groen en biodiversiteit. Er zijn beperkte lokale plannen om de landelijke trend van biodiversiteitsverlies te keren.
- Aan bijzonder monumentaal erfgoed en archeologische resten in de bodem kan door bodemdaling en verzilting onherstelbare schade worden toegebracht.
- Vlaardingen zet zich in voor concrete plannen voor bedrijventerreinen, maar heeft geen beleid om leegstand van kantoorgebouwen tegen te gaan.
- Een belangrijke conclusie is dat de huidige verdichtingsplannen (Woonvisie tot 2030) op vrijwel alle bovenstaande genoemde thema's drukken vanwege de toenemende ruimtedruk.

Botsproeven

Wonen – Nu al is er een gebrek aan locaties voor woningbouw of de realisatie van voorzieningen. Het zijn van een inclusieve en groene woonstad met diverse voorzieningen vraagt veel ruimte in de stad. Botsingen ontstaan tussen bereikbaarheid, ontwikkeling van hoogwaardig stedelijk groen, het ontwikkelen van de binnenstad, en de ontwikkeling van recreatieve, sociale en maatschappelijke voorzieningen in en rond woonwijken.

Economie – In de Koningin Wilhelminahaven en District U brengt de nabijheid van de haven risico's voor de gezondheid en veiligheid. Daar botst de economie met het wonen. In het licht van de mobiliteitsambities moeten economische voorzieningen goed bereikbaar blijven. Botsingen op het ruimtebeslag bestaan voor de economie ook met duurzaamheids- en leefbaarheidsthema's zoals circulaire economie en groenvoorziening. De positionering van Vlaardingen als innovatieve

opleidingsstad voor het mbo-onderwijs vereist aandacht en ruimte voor de juiste vestigingslocaties. De ambitie om de stad toeristisch aantrekkelijker te maken vergroot de behoefte naar toeristische overnachtingsmogelijkheden.

Mobiliteit - Voor emissievrije zones en laadinfrastructuur is ruimte nodig. In de ondergrond concurreert de laadinfrastructuur met andere functies. De omgevingsvisie zet in op het stimuleren van langzaam verkeer, OV en deelauto's. Deze maatregelen bevorderen de luchtkwaliteit en verkeersveiligheid maar hebben mogelijk een negatief effect op de (auto)bereikbaarheid.

Duurzaamheid - Ruimte voor klimaatadaptieve doeleinden, zoals stadsgroen, kunnen ten koste gaan van verharde oppervlaktes, zoals parkeerruimte en autowegen. Deze ambitie botst zonder een goed afgewogen mobiliteitsbeleid daarom met de mobiliteitsambities voor een goede binnenstedelijke bereikbaarheid. In Vlaardingen is geen draagvlak voor zonnevelden en geen ruimte voor windturbines zonder schade aan landschappelijke kwaliteiten toe te brengen. Daarom is er aanleiding om maximaal op zon op dak (ook van bedrijventerreinen) in te zetten.

Milieu – Maatregelen voor het tegengaan van uitstoot van auto's heeft een positief effect op de luchtkwaliteit, maar waarschijnlijk een negatief effect op de (auto) bereikbaarheid, doordat bijvoorbeeld maximumsnelheden worden verlaagd of minder auto's worden toegelaten. Voor geluidsreductie zijn er maatregelen te vinden die niet direct invloed hebben op de (auto)bereikbaarheid, zoals een geluidswal. Verder kunnen beperkende maatregelen voor geluids- en geurhinder direct een effect hebben op de economische bedrijvigheid, ofwel omdat het bedrijf door de nieuwe maatregelen moet verplaatsen ofwel doordat er andere openingstijden of financiële regelingen gelden waardoor een minder gunstig vestigingsklimaat ontstaat.

Variantenstudie

Op basis van de bekende opgaven voor Vlaardingen en de kansen en beperkingen die uit de botsproeven komen, zijn drie (woning)bouwvarianten opgezet. Het voornaamste aspect waarop deze varianten van elkaar verschilden waren de ontwikkellocaties. Deze waren rondom bestaande OV-knooppunten en voorzieningencentra, verspreid op locaties door de woonwijken. De varianten zijn ieder kwalitatief beoordeeld op alle aspecten uit het Rad van de Leefomgeving. Deze beoordeling gaf steun voor het kiezen voor verdere binnenstedelijke verdichting. Het plan-MER laat echter zien dat huidige ontwikkelplannen andere opgaven, vaak vanwege de ruimtevrage, negatief beïnvloeden en dat deze uitdagingen met verdere binnenstedelijke verdichting zullen toenemen. Het slim inpassen en

combineren van functies, rekening houdend met de opgaven voor onder andere groen, bereikbaarheid en maatschappelijke voorzieningen is daarom het speerpunt van de aanbevelingen uit het plan-MER.

Analyse ruimtegebruik

Het vinden van ruimte voor de uiteenlopende ambities, doelstellingen en conflicterende ruimteclaims spelen een belangrijke rol in deze omgevingsvisie. De opgaven variëren bovendien per type gebied of per wijk. De uitdagingen in het centrum zijn van een andere aard dan die van de naoorlogse woonwijken. Om die reden is hier in het plan-MER nader op ingezoomd en is een kwantitatieve analyse uitgevoerd van het ruimtebeslag van verschillende soorten gebieden. Hierbij is de zogenaamde 'barcode-methodiek' gebruikt om de ruimteverdeling te verbeelden.

De figuur op de volgende pagina laat het huidige ruimtegebruik per deelgebied zien. De overeenkomsten tussen de gebieden zijn het vergelijkbare aandeel oppervlaktewater (3-6%) en parkeergelegenheid in de openbare ruimte (3-6%). De Westwijk is opvallend groen, en in Vlaardinger-Ambacht is van de woonwijken de meeste bedrijvigheid, retail en voorzieningen. In de Binnenstad valt het hoge aandeel bedrijvigheid en het lage aandeel wonen op. Ook het bijna afwezige groen in de openbare ruimte en het hoge aandeel (40%) infrastructuur vallen op in de binnenstad. Het aandeel groen in de Centrumwijken wordt gevuld door het Oranjepark, wat niet voor alle bewoners van de

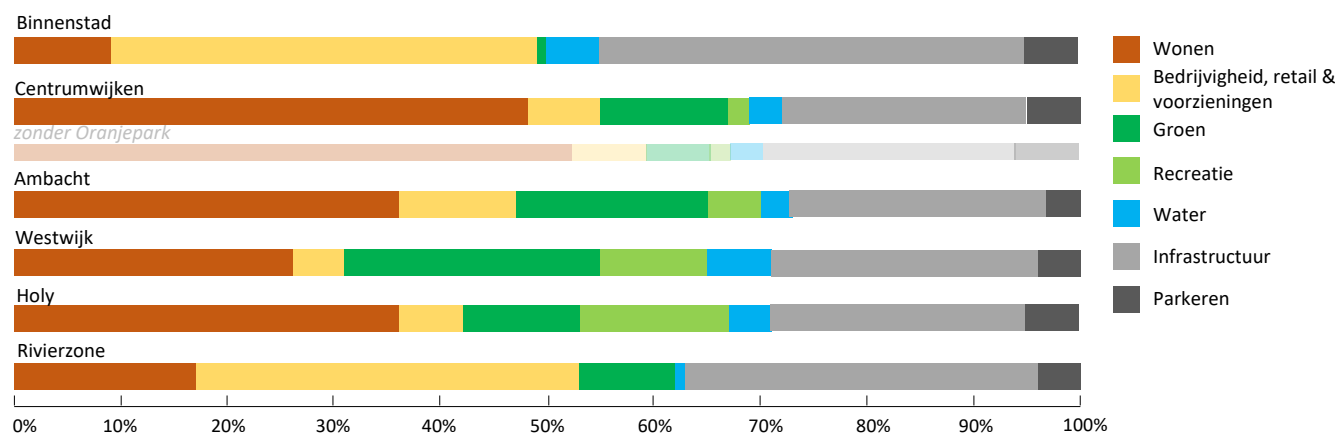
binnenstad op loopafstand is. De analyse bevestigt het idee dat de binnenstad sterk versteend is en het staat ter discussie of de groenambities hier verwezenlijkt kunnen worden. Dit heeft zijn weerslag op de klimaatbestendigheid.

In het plan-MER wordt de informatie vergeleken met de streefcijfers uit de Utrechtse barcode (zie figuur hiernaast over de verdeling van ruimte op het maaiveld). Daaruit valt op dat het voorzieningenniveau in de Westwijk en de Holy relatief laag is. In de Holy is ook het niveau stedelijk groen vrij laag. Recreatie, sport en spel en stedelijk groen ligt in de Centrumwijken, waarin het Oranjepark is meegenomen, ook laag. Over de gehele gemeente geldt dat de ruimte die nodig is voor de opwekking van duurzame stroom fors is.

Beoordeling van doelbereik en milieu- en omgevingseffecten

Beoordeling op doelbereik

Het voorgenomen beleid is getoetst op doelbereik. Dit betekent dat per opgave beoordeeld is in hoeverre de voorgenomen beleidsmaatregelen een bijdrage leveren aan de gestelde ambitie. Deze beoordeling is uitgevoerd door middel van expert judgement. Vlaardingen kent een aantal hoofdopgaven. Navolgend worden deze hoofdopgaven benoemd en beoordeeld op doelbereik.

Verdeling van de ruimte op huidige maaiveld.

1. Energie-armoede bestrijden

Op basis van de beschikbare informatie is de opgave niet voldoende kwantificeerbaar, wat het doelbereik van de maatregelen wat onzeker maakt. De herstructurering en het toevoegen van woningaanbod bieden met name kansen voor het behalen van deze ambitie. De uitwerking van andere maatregelen in meer diepte of naar meer concrete gebieden verdient nog aandacht. Zo zullen er woningeigenaren blijven die niet de wens of de financiële armslag hebben om hun woning te verduurzamen waarmee de gemeente deels afhankelijk is van het initiatief van individuele inwoners.

2. Voorzien in een divers woningaanbod op wijkniveau

Om te voorzien in een divers woningaanbod kiest de

gemeente voor herstructurering en het toevoegen van woningen voor nieuwe draagkrachtige doelgroepen. Deze herstructurering is voorzien in de wijken de Westwijk, de Rivierzone en de Holy en nabij OV-knooppunt Hoekse Lijn. Waar mogelijk gaan wij ook de hoogte in bouwen. Ook wordt er naast het toevoegen van woningen aandacht besteed aan het toevoegen van de juiste sociale en maatschappelijke functies die de sociale cohesie in de wijken en buurten versterken. Veel van deze voornemens zijn nog niet omgezet in vastgestelde plannen en het is daardoor onzeker in hoeverre de gemeente erin zal slagen om ze tot uitvoering te brengen.

3. Voorkomen van zettingschade en schade aan archeologische resten door klimaatverandering

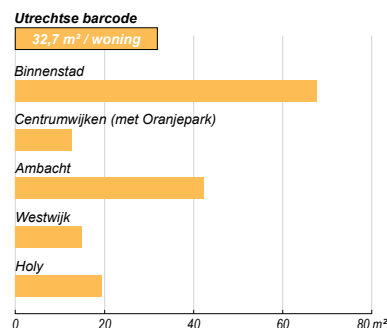
Vlaardingen is aangesloten bij het provinciale

convenant Klimaatadaptief bouwen en heeft een eigen Strategie Klimaatadaptatie. Voor een passende aanpak ontwikkelt de gemeente wijkgerichte klimaatvisies. De focus voor maatregelen tegen zetting ligt op dit moment vooral bij het waterbeheer van de gemeente. In het Centrum, de Oostwijk, de Vettenoordse Polder en Vlaardingse-Ambacht is de kans op funderingsschade groter. In de binnenstad wordt de aanpak rondom bodemdaling en zeespiegelstijging onderzocht.

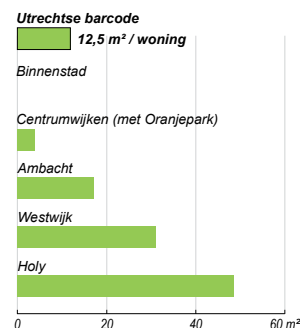
Daarnaast worden bewoners gestimuleerd hun hemelwaterafvoer te ontkoppelen, hun tuin te onttegenen en in de breedte te vergroenen. De aanvullende inzet met de omgevingsvisie kan uiteindelijk tot voorkomen van de schade leiden, maar er zijn nog veel onbekend factoren in de opgave en mogelijkheden voor correcte uitvoer. De gemeente heeft wel ambities om de aanpak te onderzoeken.

Vergelijking gebruiksfuncties t.o.v. Utrechtse Barcode

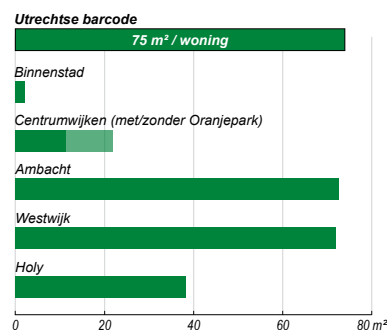
Maatschappelijke voorzieningen, winkels & werkgelegenheid (in m²)

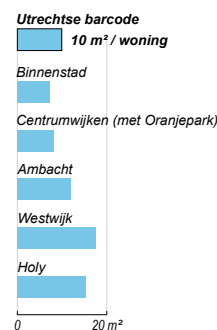
Recreatie, sport en spel (in m²)

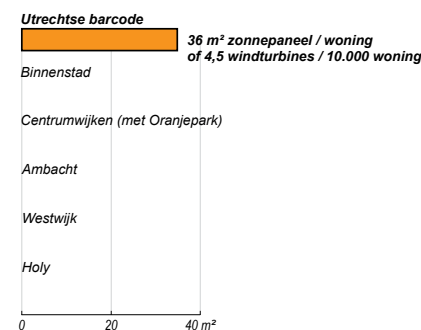
Buurtgroen & stedelijk groen (in m²)

Water (in m²)

Energie (in m²)

Gebruiksfuncties naar m² per woning, afgezet naar de Utrechtse referentienorm.

4. Verminderen van hittestress

Verdere verdichting zal leiden tot verdere afname van groen. Dit is strijdig met de ambitie vergroenen van de stad en hittestress te beperken. Het aanplanten van meer bomen, maar ook het vergroenen van gevels en daken zijn dan waardevolle zaken, maar behalen niet eigenstandig het gewenste doel. Door toenemende hitte volgt een grotere koelbehoefte tijdens hete zomers, wat op termijn tot verhoogde energiebehoefte kan leiden. De wijkgerichte aanpak wordt wel als positief beoordeeld. In particuliere tuinen ligt een groot potentieel voor vergroening, deze zijn nu nog vaak te verhard.

5. Transitie naar duurzame energie, inclusief nieuwe energie-infrastructuur

De basis van de aanpak van Vlaardingen is het inzetten op energiebesparing. Flexibele en veerkrachtige energiesystemen worden ontwikkeld om een betrouwbare, betaalbare, en stabiele energievoorziening te waarborgen. De doelstelling is dat in de gemeente in 2025 totaal 27 Megawatt aan windenergie is gerealiseerd langs de Nieuwe Maas en dat in 2030 40% van de geschikte daken voorzien zijn van zonnepanelen. Op basis van de beschikbare informatie is de opgave niet voldoende kwantificeerbaar, wat het doelbereik van de maatregelen wat onzeker maakt.

6. Transitie naar circulaire economie, inclusief ruimte voor circulaire bedrijvigheid

Gezien het vertrekpunt voor Vlaardingen is het ambitieus om in 2050 volledig circulair te zijn. De gemeente heeft goed inzicht in de zaken die aandacht nodig hebben, de Omgevingsvisie geeft ruim voorbeelden. Maar de opgave ten aanzien van circulaire economie is zowel landelijk als voor de gemeente groot. Rekening wordt gehouden met de ruimtevraag van de circulaire economie, het belang van de watergebonden bedrijventerreinen, en een goede aansluiting op het bestaande wegennetwerk.

7. Een aantrekkelijke binnenstad

De omgevingsvisie gaat ruim in op het belang en maatregelen voor het aantrekkelijker maken van de binnenstad. De doorwerking in de andere thema's als gezondheid, sociale cohesie en het aantrekken van toeristen hangt hier direct mee samen. De nadere uitwerking in de ontwikkelvisie en het omgevingsprogramma binnenstad wordt positief bevonden. Het doelbereik wordt groot geacht.

8. Behouden en versterken van stedelijk groen

Het bestaande stedelijk groenweefsel staat onder druk vanwege ontwikkelingen: wonen, parkeren, infrastructuur, onderwijshuisvesting en toename van verharding. Bij initiatieven voor verdichting (meer woningen op hetzelfde oppervlak), wordt het areaal aan groen zoveel mogelijk behouden of wordt compensatie toegepast. De omgevingsvisie

geeft bijvoorbeeld 3D ruimtegebruik (op daken en langs de gevel) of het toevoegen van hogere groenkwaliteit door de veroorzaker als mogelijke oplossingen. Het potentiële doelbereik van deze maatregel is groot.

9. Geschikte zorgvoorzieningen en sociale participatie

Nader onderzoek is nodig om tijdig ruimteclaims te kunnen leggen voor het creëren van geschikte zorgvoorzieningen, het bevorderen van sociale participatie voor en door ouderen, en het toegankelijker en dementievriendelijker maken van de openbare ruimte voor ouderen. Deze extra ruimtevraag bij verdichting en vergrijzing is nog niet gekwantificeerd of gereserveerd. In potentie dragen de voorgestelde maatregelen wel actief bij aan het doelbereik. Hierbij kan de link gelegd worden met gezondheid en het verminderen van hittestress.

10. Verbeteren van aanbod voor bewoners en bezoekers door het benutten van kansen

Vlaardingen ziet kansen te ontwikkelen als toeristische bestemming voor bezoekers. Het doelbereik wordt als potentieel groot beoordeeld, het uitwerken in een specifieke visie wordt aanbevolen om de doelen ook daadwerkelijk te behalen. Met name door in te zetten op een bereikbare binnenstad, die daarnaast autoluw is, is het doelbereik positief.

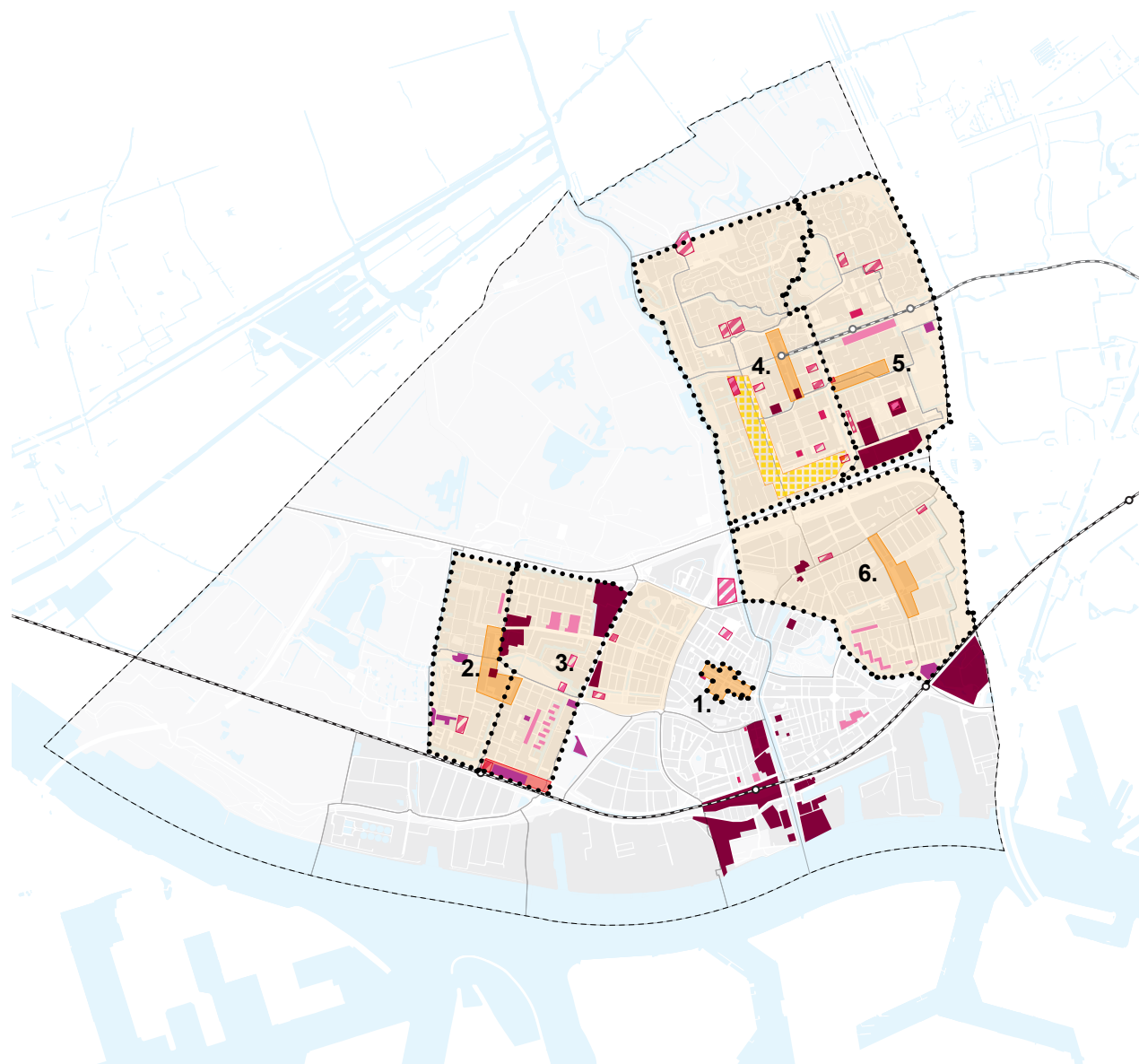

Beoordeling op milieu- en omgevingseffecten

Het plan-MER laat zien dat ontwikkelplannen andere opgaven, vaak vanwege de ruimtevrage, negatief beïnvloeden. Om een beter beeld te krijgen bij de effecten van deze ontwikkelingen heeft daarom een kwalitatieve toetsing plaatsgevonden van potentiële ontwikkellocaties (zie kaart op de volgende bladzijde) op zeven milieu- en omgevingseffecten (zie tabel milieu- en omgevingseffecten hiernaast). Er is een analyse gemaakt van de mate waarin knelpunten vanuit die milieuthema's te verwachten zijn.

De tabel laat zien dat effecten sterk variëren per ontwikkellocatie en dus specifieke maatregelen nodig zijn. Gemeentebrede uitdagingen zijn duidelijker voor de thema's geluid, hittestress, luchtkwaliteit, en grondwateroverlast.

	1. Binnenstad	2. Westwijk West	3. Westwijk Oost	4. Holy West	5. Holy Oost	6. Ambacht
Bodemdaling en zettingsschade	Green	Green	Green	Green	Yellow	Red
Cultuurhistorische waarden	Red	Green	Red	Yellow	Green	Green
Hittestress	Red	Green	Green	Yellow	Yellow	Yellow
Wateroverlast na piekbui	Green	Red	Green	Green	Green	Yellow
Geluid	Yellow	Yellow	Red	Yellow	Green	Yellow
Luchtkwaliteit	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow	Yellow
Grondwateroverlast	Red	Red	Red	Yellow	Yellow	Green

Potentiele ontwikkellocaties

Ontwikkellocaties uit de Woonvisie

- Woningbouwontwikkeling 2022-2030
- Ontwikkeling woningvoorraad corporaties
- Nieuwe ontwikkellocaties*

Verdere verdichting rond OV en voorzieningen

- Verdichten rond OV
- Verdichten rond voorzieningen

Verspreid verdichten in na-oorlogse wijken

- Kleinschalig verdichten in na-oorlogse wijken (bijvoorbeeld door woningsplitsing, op- en uitbouwen)
- Lopende locatie onderzoeken andere functies, mogelijke inbreidingslocatie
- Aandachtsgebieden
- Onderzoeksgebied: Visie Woonzorgboulevard

Potentiële ontwikkellocaties

- 1. Binnenstad
- 2. Westwijk West
- 3. Westwijk Oost
- 4. Holy West
- 5. Holy Oost
- 6. Ambacht

4.3. Aanbevelingen vanuit het plan-MER

Op basis van de plan-MER beoordeling is een aantal aanbevelingen voor de omgevingsvisie geformuleerd:

- **Mobiliteit:** in de visie wordt ingezet op langzaam verkeer. Dit is goed voor de klimaatambities en gezondheid, maar zonder een volledig uitgewerkt mobiliteitsprogramma is er actueel per saldo toch nog sprake van een negatief effect voor de bereikbaarheid.
- **Mobiliteit:** kies voor maatregelen die de ene ambitie helpen, maar een andere niet wegdrukken. Bijvoorbeeld: kies voor een geluidswal in plaats van reductie van auto's zodat de bereikbaarheid behouden blijft.
- **Mobiliteit:** de gemeente kan onderzoeken waar snelheden verlaagd kunnen worden van 50 km per uur naar 30 km per uur. De ruimtelijke analyse laat zien dat de potentie van een lagere parkeernorm beperkt is: parkeerruimte beslaat slechts 3-5% van de ruimte op maaiveld. De potentie op infrastructuur voor auto's om ruimte te winnen is een stuk groter.
- **Energie:** voor heel Vlaardingen wordt aangeraden om meer te sturen op zon op dak, omdat anders niet aan de eisen en wensen voor duurzame energie voldaan kan worden.
- **Wonen:** onderzoek in hoeverre bij verdichting randvoorwaarden opgelegd kunnen worden om een bepaalde hoeveelheid neerslag op het eigen terrein opvangen kan worden, bijvoorbeeld met behulp van groene/blauwe daken of onverharde parkeerplaatsen.
- **Economie:** voor het stimuleren van de toeristische economie luidt het advies om uitbreidingslocaties voor toeristische overnachtingsmogelijkheden te onderzoeken.
- **Sociale participatie en zorgvoorzieningen:** Aanbeveling is ook om de uitgangspunten zoals genoemd in de visie verder door te werken om zo beleidsmatig kaders te bieden.
- **Groen en klimaatadaptatie:** De gemeente kan normen opstellen om het potentieel optimaal te benutten.

Verder worden de volgende gebiedsspecifieke aanbevelingen gegeven.

- **Binnenstad:** Verdichting in de binnenstad is mogelijk, maar wel onder de randvoorwaarde dat het autogebruik hier fors teruggedrongen wordt. Dit vermindert knelpunten op het gebied van geluidsoverlast en leefbaarheid en uitstraling. Een autoluwe/-vrije binnenstad biedt bovendien kansen om vrijkomende ruimte in te zetten voor

vergroening, faciliteiten voor langzaam verkeer en speelplekken voor kinderen. Voor de binnenstad luidt het advies om nieuwe woningbouw in de binnenstad zoveel mogelijk nabij bestaand of nieuw groen te realiseren, te onderzoeken hoe groen op andere manieren dan parken toe te voegen is (bijvoorbeeld gevelgroen), speelmogelijkheden toe te voegen en meer aandacht te hebben voor wateroverlast in het centrum. Groen draagt tevens bij aan de waardering van bezoekers voor de binnenstad en winkelcentra.

- **De Westwijk West:** Het probleem van wateroverlast is lastig op te lossen omdat het grondwater dicht onder het maaiveld staat en de bodem slecht doorlatend is. Civieltechnische oplossingen zijn mogelijk, maar deze zijn duur en ingrijpend. De gemakkelijkste manier om zo weinig mogelijk inwoners met overlast vanuit grond- en hemelwater te confronteren, wordt al geboden in de voorkeursvariant: het 'optoppen' van bestaande gebouwen door meer lagen toe te voegen. Daarnaast wordt aangeraden om woningen niet te dicht op de Marnixlaan te bouwen vanuit een risico op geluidsoverlast. Indien dit niet voorkomen kan worden, dient onderzoek uit te wijzen of geluidsdichte gevels vereist zijn.
- **De Westwijk Oost:** Een transformatie van dit gebied leidt tot grote risico's op het verloren gaan van archeologisch waardevolle vondsten in de bodem en er dient daarom uitgebreid onderzoek gedaan te worden voordat er wordt ontwikkeld. Geluidsoverlast vanuit drie windrichtingen is een belangrijk knelpunt, dat bovendien niet op te lossen is door het toepassen van geluidsdichte gevels. Het advies is om uitgebreid onderzoek te doen naar het te verwachten geluidsoverlast voordat een besluit genomen wordt om te ontwikkelen.
- **Vlaardinger-Ambacht:** Bouwplannen moeten goed rekening houden met bodemdaling en zettingsgevoeligheid, bijvoorbeeld door bij funderingen op staal, paalfunderingen of caissonfunderingen toe te passen.
- **De Rivierzone:** Bij het ontwikkelen van de Koningin Wilhelminahaven en District U dient zorgvuldige functie-inrichting plaats te vinden, zodanig dat er een goede balans tussen milieuruimte en functieruimte ontstaat. Aanbevolen wordt om voor het gebied Koningin Wilhelminahaven en District U randvoorwaarden en principes voor de ruimtelijke inrichting en programmering nader uit te werken.

4.4. Ruimte vinden voor de Vlaardingse ambities en doelen

In Vlaardingen vragen veel van de opgaven en ambities die we als stad hebben om ruimte. Deze ruimte is er niet altijd. Met het plan-MER is er met de analyses en de aanbevelingen verder duiding en richting gegeven aan dit ruimteprobleem.

Barrières voor het oplossen van de opgaven blijven bestaan, ondanks de aanbevelingen die als gevolg van de beoordeling van milieugevolgen in het plan-MER zijn gedaan. Die barrières en uitdagingen bij deze opgaven zijn:

- De groei van het aantal woningen moet in balans zijn met de kwantiteit en kwaliteit van maatschappelijke voorzieningen. Vlaardingen heeft echter nog geen gericht beleid op maatschappelijke voorzieningen en heeft beperkt inzicht in het huidige aanbod en de kwaliteit. Daardoor is het nog onbekend wat de huidige en toekomstige ruimtevrage naar voorzieningen precies is en waar deze ruimtevrage speelt. Dit inzicht is nodig om actief te kunnen sturen op fysieke, financiële en planologische ruimte.
- De kwaliteit van groen en de bijdrage aan klimaatadaptatie en biodiversiteit staat onder druk. Voor het thema klimaatadaptatie is wel beleid, maar de daadwerkelijke consequenties voor ruimtegebruik zijn nog onzeker of onvoldoende concreet. Welke ingrepen zijn nodig om daadwerkelijk bij te dragen aan een waterrobuuste en hittestressbestendige

leefomgeving en welke ruimtevrage hoort daarbij.

- Voor het thema energietransitie is wel beleid, maar hiervoor geldt dat er nog onvoldoende concreet is wat de benodigde ruimte is voor boven- en ondergrondse infrastructuur. De beschikbaarheid van deze ruimte is randvoorwaardelijk voor een toekomstbestendig energiesysteem. Bovendien dient er worden ingezet op duurzame opwek van energie op daken om te voldoen aan de gemeentelijke doelstellingen.
- Voor de transitie naar een circulaire economie heeft Vlaardingen nog geen beleid. Het Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 bepaalt dat Nederland, en dus ook Vlaardingen in 2050 circulair moet zijn. Wat dit is, hoe dat gerealiseerd kan worden en wat de ruimtelijke consequenties hiervan zijn, is onbekend. Vlaardingen heeft bovendien weinig zicht op effecten van de industrie op de gezondheid. Ook bij de autonome ontwikkeling is onbekend of duurzaamheidstransities in de industrie zullen leiden tot meer of minder omgevingshinder.
- Het ontbreekt aan een lange termijn (toekomstgericht) beleid op duurzame mobiliteit, dat ook voldoende rekening houdt met andere opgaven zoals milieukwaliteit alsmede het waarborgen van bereikbaarheid van bedrijventerreinen en de Binnenstad.
- Grondwateroverlast en bodemdaling zijn serieuze uitdagingen waarvoor Vlaardingen nog weinig beleid heeft ontwikkeld.

- Verdere verdichting door (woningbouw) ontwikkeling vraagt om maatwerk maatregelen, rekening houdende met de gebiedsspecifieke milieu- en omgevingseffecten. Het is wenselijk op voorhand nadere uitwerking te geven aan deze maatregelen, als basis voor het maken van afspraken met initiatiefnemers en/ of ontwikkelaars. Vooruitlopend hierop is het wenselijk om al zoveel mogelijk rekening te houden met deze uitdagingen bij het beoordelen van plannen en initiatieven. Hiervoor is in de uitvoeringsparagraaf uitwerking gegeven aan een afwegingskader voor initiatieven en plannen.

Nadere thematische en gebiedsgerichte verdieping en beleidsdoorwerking van deze uitdagingen is van belang om op de langere termijn grip te krijgen op de ruimtelijke inpassing van de Vlaardingse ambities uit de omgevingsvisie. Om die reden zijn deze punten waar mogelijk meegenomen in de gebiedsbeschrijvingen (hoofdstuk 5) en staan de opgaven geagendeerd in de uitvoeringsparagraaf (hoofdstuk 6) als beleid waar Vlaardingse in de komende jaren mee aan de slag gaat. Dat is de volgende stap in het uitvoering geven aan de ambities en doelen van de omgevingsvisie.

5. Wijken en deelgebieden

De ruimtelijke keuzes die er liggen voor heel Vlaardingen vragen lokaal bijna altijd om maatwerk. Daarom zoomen we in op een serie deelgebieden met een eigen karakter. Per deelgebied wordt beschreven welke opgaven er liggen, en welke uitgangspunten hierbij worden gehanteerd. De gebiedsindeling die wordt gehanteerd is gebaseerd op de stedenbouwkundige en functionele kenmerken van de wijken van Vlaardingen. De uitgangspunten uit het thematische ambitiehoofdstuk (Hoofdstuk 2) worden hier ruimtelijk vertaald, en voor ieder deelgebied worden specifieke opgaven en kansen belicht.

In meer detail uitgewerkt: drie gebieden

Binnen Vlaardingen zijn drie gebieden waar in de nabije toekomst veel ontwikkelingen zijn: de binnenstad, de Rivierzone en de Westwijk. Deze gebieden worden in deze omgevingsvisie uitgebreider beschreven dan andere deelgebieden. Aanvullend op de kenmerken en ambities die we voor ieder deelgebied beschrijven, beschrijven we voor deze drie gebieden ook een uitgebreider toekomstperspectief, de gebiedsspecifieke opgaven en dilemma's.

Op hoofdlijnen zijn de ambities per gebied als volgt:

Binnenstad

- De **Verbonden binnenstad**, waarbij het gaat om het stimuleren van fysieke, functionele en sociale

verbindingen tussen de binnenstad, haar inwoners en de omgeving.

- De **Levendige binnenstad**, die aantrekkelijk en uitnodigend is en bruist van de activiteiten door de dag heen. Hier is ruimte om te wonen, werken, ondernemen, leren en leven.
- De **Duurzame binnenstad**, die draait om vergroening, klimaatadaptatie, energietransitie, toekomstbestendige mobiliteit en ruimte voor toekomstige duurzaamheidsopgaven.

Rivierzone

- Transformeren van de Rivierzone naar een bruisende plek waar **wonen, werken, leren en recreëren** elkaar ontmoeten.
- Een gebied waar het **veilig** verblijven is en die niet overstroomt.
- **Verbonden met de binnenstad**, met functies en voorzieningen die elkaar versterken.

Westwijk

- Een prettige woonomgeving met speciale aandacht voor **veiligheid, leefbaarheid en gezondheid**. Ook liggen hier uitdagingen met betrekking tot klimaatadaptatie.

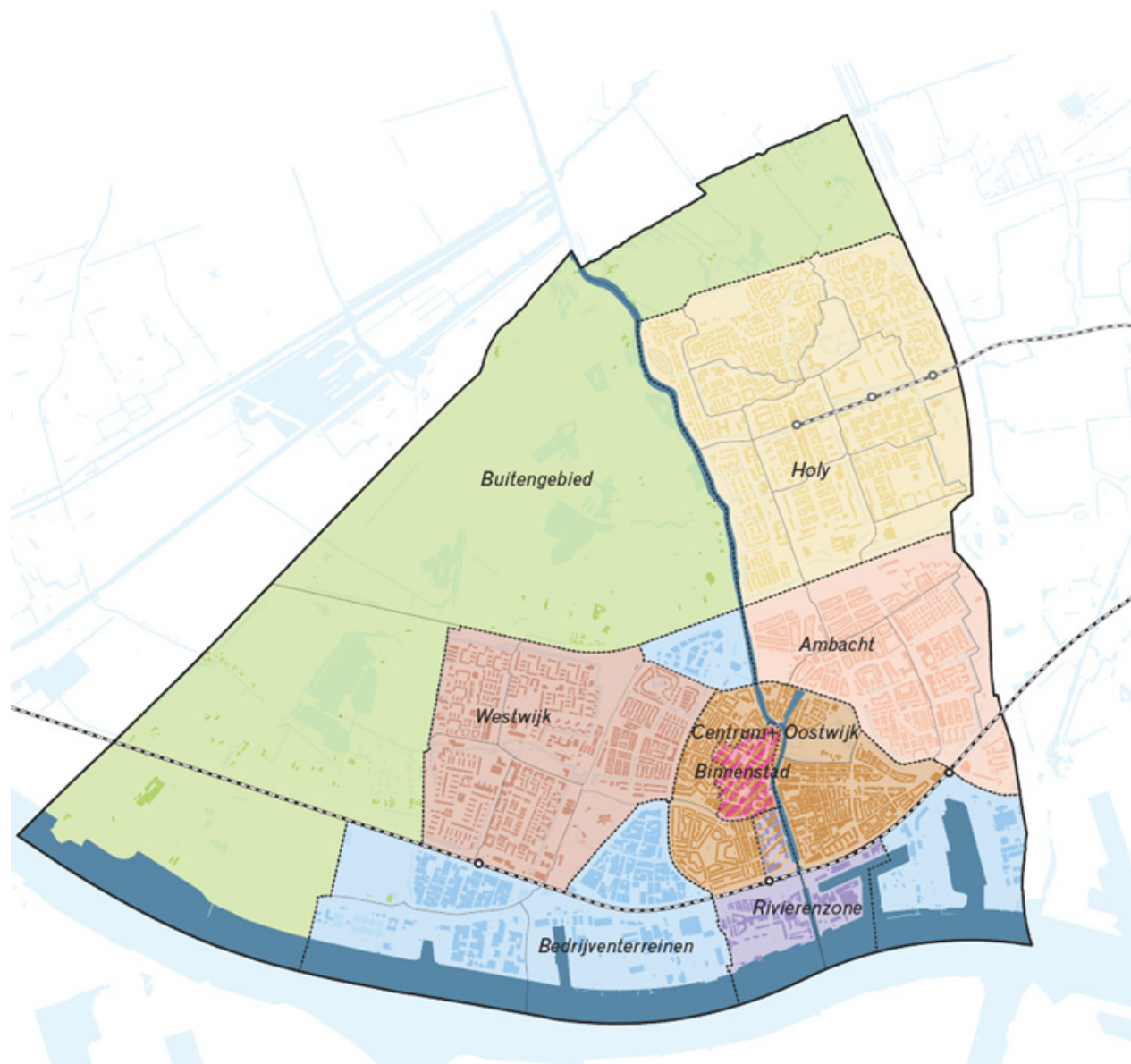
- Speciale aandacht voor het versterken van de **relatie met het buitengebied** en het optimaal gebruiken en koesteren van bestaande kwaliteiten.
- Bij voorzieningen en station Vlaardingen West vindt **verdichting** plaats met woningen en voorzieningen. Daarmee wordt het verbeteren van openbaar vervoer gestimuleerd en zal er bij de nieuwe ontwikkelingen worden ingezet op het verbeteren van de huidige leefbaarheid.
- De Zuidbuurt is aangemerkt als herstructureringsgebied met als doel het **verbeteren van de ruimtelijke en sociale leefomgeving**.

Overige Vlaardingse gebieden

De overige gebieden in Vlaardingen kennen ieder hun eigen opgaven en de algemene ambities hebben ook hier impact. Deze gebieden kennen op hoofdlijnen de volgende ambities:

Woonwijken Holy, Vlaarding-Ambacht, Indische buurt, VOP en Centrum-Oostwijk

- Een prettige woonomgeving in Holy, Indische buurt, VOP, Vlaarding-Ambacht en Centrum-Oostwijk met speciale aandacht voor **veiligheid, leefbaarheid en gezondheid**.

- Prettige en **groene verbindingen naar de binnenstad** voor fietsers en voetgangers.
  - In Holy-Noord is speciale aandacht voor het versterken van de **relatie met het buitengebied** en het optimaal gebruiken en koesteren van bestaande kwaliteiten.
  - Toekomstbestendig maken van het centrum en de omliggende woonwijken, specifiek in relatie tot **hittestress, wateroverlast door verzakkingen, vergroenen en parkeren**, ook bij nieuwe ontwikkelingen.
  - Toekomstbestendig maken van woningen, overige gebouwen en de buitenruimte.
  - De Muwi is aangemerkt als herstructureringsgebieden met als doel het **verbeteren van de ruimtelijke en sociale leefomgeving**.
  - Mogelijkheden voor het **toevoegen van woningen bij de bestaande winkelcentra** in de wijken benutten.
  - Rondom OV-haltes, metrostations en voorzieningen vindt **verdichting** plaats, daarmee wordt het verbeteren van het gebruik van het openbaar vervoer wordt gestimuleerd en bij de nieuwe ontwikkelingen rekening wordt gehouden met het verbeteren van de huidige leefbaarheid.
  - Voortbouwen op bestaande **cultuurhistorische kwaliteiten en structuren**.
- Het buitengebied*
- Een goede balans tussen **natuur, recreatie en sport** in de Broekpolder en het Krabbepark;
  - De functies in het Oeverbos, het Volksbos, de Rietputten, het Krabbepark en de Broekpolder zijn goed **bereikbaar met openbaar vervoer en met de fiets**.
  - Behoudenvandekwaliteitenenhettoekomstbestendig maken van het open veenweidegebied met daarin de kenmerkende **cultuurhistorische eigenschappen**.
  - Onderzocht wordt of deze gebieden een rol kunnen spelen in het klimaatbestendiger maken van de woon- en werkgebieden.
- De bedrijventerreinen*
- Door middel van herstructurering en locatiebeleid, de juiste functie op de juiste plek, wordt ruimte gecreëerd voor meer werkgelegenheid op de bedrijventerreinen. Daardoor wordt de **werkgelegenheid** in Vlaardingen behouden bij toekomstige ontwikkelingen. Het gaat hierbij zowel om sturing op functies (denk bijvoorbeeld aan het weren van retail en sportscholen in industriegebieden) als optimalisering en intensivering van het ruimtegebruik.

- Bij herstructurering en intensivering wordt rekening gehouden met het **vergroenen van openbare ruimte**, wat bijdraagt aan de klimaatbestendigheid van de bedrijventerreinen.
- Bij herstructurering of intensivering wordt rekening gehouden met de **elektrificatie van de bedrijvigheid** en het ruimtelijk inpassen van nieuwe energie-infrastructuur, waaronder nieuwe laadinfrastructuur.
- Voor het verder ontwikkelen en verduurzamen van de bedrijventerreinen is een **energienetwerk met voldoende capaciteit** een randvoorwaarde. De verwachting is dat hier in de toekomst ruimte voor gevonden moet worden.
- Watergebonden bedrijventerreinen zijn noodzakelijk in een circulaire economie met veel werkgelegenheid, en zullen daarom worden behouden. De interne ontsluiting en aansluiting op het bestaande wegennetwerk wordt verbeterd en ontrafeld om overlast voor overig verkeer (en vice versa) te beperken.

Integrale visiekaart Vlaardingen in 2040

Legenda

Stedelijke ontwikkeling in balans

- Binnenstad
- Historische schil: Centrum/Oostwijk en deel van Vlaardinger-Ambacht
- Na-oorlogse wijken: Westwijk, Indische buurt, Holy en deel van Vlaardinger-Ambacht
- Rivierzone
- Bedrijventerreinen
- Woningbouwontwikkeling 2022-2030
- Zoekgebied verdichten rond voorzieningen
- Onderzoeksgebied: Visie Woonzorgboulevard

Ruimte voor welzijn en maatschappelijke voorzieningen

- Voldoende ruimte voor onderwijs en maatschappelijke voorzieningen
- Wijk- of buurthart
- Sportvoorzieningen

Verbonden groenblauw raamwerk

- Open veenweidegebied
- Stadsrand met grote natuurwaarde en ruimte voor sport en plezier
- Buurt- en stadsparken
- Doorgaand groenblauw raamwerk
- Groene haarvaten tot aan de voordeur
- Uitbreiden doorgaand groenblauw raamwerk
- Natuurvriendelijker inrichten rivieroevers

Koesteren van kunst, cultuur en erfgoed

- Rijksbeschermd stadsgezicht
- Herkenbare historische linten en dijken
- Koesteren erfgoedobjecten en -structuren

Duurzame mobiliteit en goede bereikbaarheid

- Metro
- Tram
- Loopafstanden tot HOV haltes (400 / 800 m)
- Snelfietsroute regionaal
- Snelfietsroute gemeentelijk
- Autoluwe binnenstad

Gezonde, veilige en uitnodigende openbare ruimte

- Prettige doorgaande structuur voor fietsers en voetgangers
- Stadspleinen als ontmoetingsplek

In 2040 heeft Vlaardingen een levendige Binnenstad, verbonden met de omliggende woonwijken, buurtvoorzieningen en het water. Op een aantal goed bereikbare locaties zijn woningen en voorzieningen gerealiseerd. Tegelijkertijd zijn historische structuren, zoals dijken, linten en de Vlaardingse Vaart, herkenbaar en beleefbaar. Landschap en stad zijn met elkaar verweven, waardoor ruimte ontstaat voor recreatie, natuur en waterberging.

5.1. De binnenstad

Toekomstperspectief: een levendig, verbonden en toekomstbestendig gebied voor iedereen

In de toekomst bruist de Binnenstad weer als vanouds. De stad leeft, is goed verbonden met de omliggende wijken en is toekomstbestendig.

De binnenstad is grotendeels autoluw. Bezoekers worden gestimuleerd om te voet of met de fiets te komen en anders met het openbaar vervoer. De nadruk op voetgangers en fietsers verhoogt de verblijfskwaliteit en creëert ruimte voor groene pleinen en promenades. Vlaardingen wil een inclusieve stad zijn, dus blijft er wel aandacht voor toegankelijkheid voor verschillende doelgroepen.

Naast het winkelaanbod worden culturele voorzieningen en horeca belangrijke pijlers van het gebied. De bibliotheek in de Grote Kerk vervult een belangrijke culturele, sociale en maatschappelijke rol. Rond het Veerplein biedt een divers aanbod aan detailhandel en horeca voor iedereen wat wils. De terrassen aan de haven zorgen voor levendigheid en gezelligheid, zowel overdag als 's avonds.

Er wordt ruimte geboden voor pop-up initiatieven en evenementen, gekoppeld aan food, zorg, innovatie, de historie en erfgoed, kunst en cultuur.

De binnenstad is verduurzaamd en daardoor toekomstbestendig. Groene ruimtes bieden ontspanning, sfeer en gezelligheid. Groene daken en gevels dragen bij aan de leefbaarheid. Grote bomen op het Veerplein dragen bij aan het verminderen van hittestress, terwijl het getransformeerde Liesveldviaduct een groene oase vormt voor ontmoeting, beweging en ontspanning. Ze bieden een welkome ontmoetingsplek voor bewoners en bezoekers.

Kortom, de binnenstad van de toekomst omarmt verbondenheid, levendigheid, duurzaamheid en vernieuwingen. Het koestert en versterkt de historische charme, monumentale waarden, en culturele diversiteit van de stad. Juist de ontwikkelingen hier maken dat Vlaardingse inwoners en ondernemers met trots over hun stad spreken. De binnenstad wordt de huiskamer van Vlaardingen; voor alle Vlaardingers en aansprekend voor bezoekers. Hier komt men samen om te verblijven, elkaar te ontmoeten en vermaakt te worden: dé plek om te wonen, werken, leren, ondernemen en leven.

Gebiedsspecifieke kenmerken

De rijke historie van Vlaardingen als haven- en handelsstad vormt een belangrijk element van haar identiteit. De oude structuren, zoals langs de voormalige kreek de Vlaarding, geven de Binnenstad haar huidige vorm die loopt van de Markt langs de Westhavenkade en naar de Hoogstraat. De zichtlijnen van de Touwbaan en de Hoogstraat naar de Grote kerk zijn belangrijk voor de zichtbaarheid van de historie in de stad. De binnenstad

heeft een mix van beeldbepalende historische gebouwen, gemeentelijke- en Rijksmonumenten. Denk aan de Visbank, het oude Stadhuis, de Grote Kerk, en de kenmerkende woon-winkelpanden uit de periode tot 1940 rondom de Hoogstraat en de Markt.

In de naoorlogse periode is veel van de bedrijvigheid getransformeerd naar wonen. Vanaf de jaren '60 is het winkelcentrum Liesveld ontwikkeld, met het kenmerkende viaduct. Recent hebben het Mariskwartier en Museumkwartier het woningaanbod in het centrum verbreed.

Om optimaal te profiteren van de omgeving, worden verbindingen met ontwikkelingen in de Rivierzone nu versterkt. Hierbij is samenwerking met zorg- en onderwijsinstellingen, ondernemers, bewoners en externe partijen essentieel.

Gebiedsspecifieke opgaven en dilemma's

De Vlaardingse binnenstad kent grote opgaven vanwege maatschappelijke en demografische verschuivingen, maar ook klimaatverandering en economische onzekerheid. Er is sprake van leegstand, snel wisselend horeca- en winkelaanbod en op sommige plaatsen verloedering.

Er ligt dus een transformatieopgave om te voorzien in toekomstige behoeftes van bewoners en bezoekers. Voorbeelden zijn het Liesveldviaduct

en het Veerplein. De diversiteit van het winkel-, horeca- cultuur- en woonaanbod is nu (te) beperkt onderscheidend ten opzichte van omliggende wijken en andere (binnen)steden.

Ook met het oog op de ambitie om doelgroepen uit te breiden en om vergrijzing en de bevolkingsgroei op te vangen, is verbetering noodzakelijk. Extra voorzieningen zoals onderwijs en zorg, maar ook (co) werkplekken en maatschappelijke ondersteuning zijn nodig. Het bedrijfsleven, het onderwijs en de overheid (gemeente) zullen hiervoor moeten samenwerken.

De bereikbaarheid van de binnenstad is op sommige plaatsen beperkt, met name voor fietsers,

voetgangers en OV-gebruikers. Ook richting de omliggende wijken zijn er fysieke barrières en kan de veiligheid van routes worden verbeterd om de binnenstad beter te verbinden.

Eris ook in dit gebied een noodzaak tot verduurzaming van gebouwen, inzetten op energietransitie en toevoegen van klimaatadaptatieve maatregelen. Veel gebouwen hebben een laag energielabel. De impact van klimaatverandering is duidelijk voelbaar in de binnenstad, met hittestress door de hoge mate van versterking, wateroverlast en bodemdaling op meerdere locaties. De (nieuwbouw)ontwikkelingen, energietransitie en de overgang naar een circulaire economie zorgen daarnaast voor een boven- en ondergrondse ruimte vraag.

Ambities

De ambities voor de Vlaardingse binnenstad zijn gericht op het creëren van een verbonden, levendige en duurzame binnenstad. Ze zorgen ervoor dat dit gebied het kloppend hart van Vlaardingen wordt. Per ambitie is een aantal deelambities beschreven, met daarbij specifieke gebiedskeuzes en uitwerkingsopgaven.

DE VERBONDEN BINNENSTAD

De Verbonden binnenstad draait om het stimuleren van fysieke, functionele en sociale verbindingen. Het gaat om het versterken van verbindingen binnen de stadskern en met de omgeving. Maar ook om het verbinden van functies en inwoners van Vlaardingen met de identiteit en historie van het gebied. Hierin staan de volgende deelambities centraal:

Verbinden bestemmingen in de binnenstad

Om de binnenstad als geheel beleefbaarder te maken, worden de verschillende pleinen verbonden. De prioriteit ligt bij veilige, toegankelijke en herkenbare verbindingen, waarbij fysieke barrières worden gereduceerd en de veiligheid wordt verbeterd. De verbindingen tussen het Veerplein, Liesveldviaduct, Westhavenplaats en de Markt wordt verbeterd zodat een samenhangend geheel ontstaat. Langzaam verkeer heeft hierbij prioriteit, waarbij we werken naar een autoluwe Binnenstad. Opgave is het verbeteren van de toegankelijkheid, vooral bij de hoogteverschillen rond het Liesveldviaduct.

Verbinden binnenstad met omliggende wijken

De binnenstad vormt het bruisend hart van Vlaardingen. Hier komen alle inwoners samen, ook uit omliggende wijken. We willen hiervoor de verbinding met omliggende gebieden verbeteren, zowel voor fietsers, voetgangers als OV-gebruikers. Belangrijke structuurdrager hierbij is de verbinding Rivierzone – metrostation Centrum – binnenstad via de Westhavenkade. Groenstructuren worden waar mogelijk doorgetrokken om de verbinding te versterken.

Verbinden van Vlaardingers via voorzieningen en evenementen

Om ook in de toekomst aantrekkelijk te zijn, wordt gewerkt aan het verbreden van voorzieningen, woningen, meer ruimte voor kunst en cultuur en het benadrukken van erfgoed. Ook stimuleren we ondernemerschap en creatieve samenwerkingen.

We willen de verbondenheid van de Vlaardingers met elkaar en de eigen stad vergroten. Daarvoor willen we meer ruimte bieden aan maatschappelijke voorzieningen, evenals uitingen van kunst, cultuur en evenementen om elkaar te ontmoeten. We koppelen bestaande en nieuwe Vlaardingse kwaliteiten, zoals het erfgoed en activiteiten in de binnenstad. Hierbij stimuleren we de samenwerking van allerlei initiatieven met ondernemers en het onderwijs.

Verbinden van tijdslagen: historische met het moderne

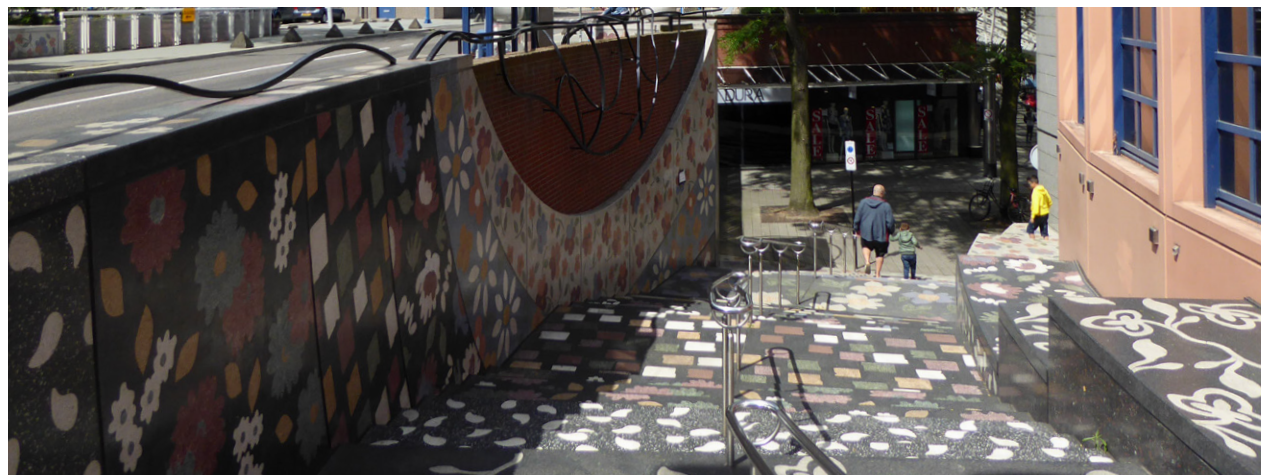
In de binnenstad komen oud en nieuw samen. We zorgen dat het historische, het naoorlogse, het moderne en de nieuwbouw straks goed op elkaar zijn afgestemd. Het is niet voor niks grotendeels beschermd stadsgezicht. Historische structuren worden benadrukt en behouden. Ook archeologisch waardevolle elementen worden zo veel mogelijk behouden, bij voorkeur op de vindplaats.

DE LEVENDIGE BINNENSTAD

Een levendige binnenstad bruist van activiteiten, door de dag heen. Hier is voor een diverse groep mensen ruimte om te wonen, werken, leren en leven. Het is een aantrekkelijke omgeving, voorzien van een gevarieerd aanbod aan voorzieningen. Hiermee onderscheidt de binnenstad zich ten opzichte van omliggende wijken en andere (binnen) steden. De binnenstad wordt de huiskamer van Vlaardingen.

Aantrekkelijke en uitnodigende openbare ruimte

Bij een levendige binnenstad hoort een aantrekkelijke, veilige, toegankelijke en uitnodigende openbare ruimte. Dit trekt bewoners, bezoekers en ondernemers aan en stimuleert het gebruik en de verblijfsduur. Het gaat dan over meer groen, hoge kwaliteit voor meubilair en inrichting en levendige plinten. Ook komt er ruimte voor kunst en cultuur in de openbare ruimte.

Nieuwe ontwikkelingen hebben een passende schaal en uitstraling ten opzichte van de omgeving. Bijvoorbeeld door aansluitende materialisatie en architectuur. Afwijkingen zijn mogelijk mits de inpassing zorgvuldig plaatsvindt en zorgt voor een aantrekkelijke omgeving op straatniveau. We bewaken de beeldkwaliteit zoals opgesteld in het beeldkwaliteitsplan voor de binnenstad.

Gevarieerd, geconcentreerd en complementair aanbod van winkels, horeca en vrijetijdsbesteding. De binnenstad biedt een gevarieerd en uniek aanbod voor iedereen. Verschillende delen hebben hun eigen karakter en voorzieningen die optimaal gebruik maken van de kwaliteiten van het gebied. We sturen op synergie door ondernemers en voorzieningen te concentreren op plekken die passen bij de identiteit en het gebruik van

elk deelgebied. Hierbij onderscheiden we vier kernlocaties:

- Het **Veerplein** functioneert als verblijfsplein. Hier is ruimte voor evenementen, horeca met terrassen en vrijetijdseconomie. Dit wordt in afstemming met detailhandel en wonen ontwikkeld.
- Het **Liesveldviaduct** wordt ingericht als een verblijfsgebied met voorzieningen. We onderzoeken de mogelijkheden om hier een levendig stadspark te realiseren met buitenvoorzieningen zoals bankjes, een skatepark, en ruimte om te bewegen. Zo stimuleren we ook de gezondheid van bewoners.

- De **Westhavenplaats** vormt een plein waar de oude haven kan worden beleefd. Hier bestaat een diversiteit aan horecagelegenheden met ruimte voor terrassen en kleinschalige evenementen aan het water.
- De **Markt** is een historische bestemming in de stad, met de bibliotheek in de voormalige kerk als hart. Hier is ruimte voor bestaande horeca, en kunst en cultuur uit de omgeving.

De (week)markt is een belangrijk element in de levendige binnenstad. We onderzoeken waar deze op de lange termijn het best tot zijn recht komt. Het toeristisch-recreatieve aanbod wordt uitgebreid, met bijvoorbeeld festivals, een museum, of een hotel, waarbij we de historische kwaliteiten benutten.

Wonen, werken, leren en leven in de Binnenstad

De binnenstad is de hele dag levendig met een diverse mix aan voorzieningen en activiteiten, voor verschillende doelgroepen. Zo heeft de binnenstad een etalagefunctie en worden verblijfstijd en bestedingen gestimuleerd. We stimuleren een betere benutting van bestaand vastgoed en meervoudig ruimtegebruik.

Het woningaanbod wordt uitgebreid met 250-800 woningen in diverse segmenten, groottes en flexibele woonvormen. Dat gebeurt met nieuwbouw, optoppen en transformeren van bestaande bouw. Deze uitbreiding van het woning aanbod in de binnenstad betekent een

ambitieuze verdichtingsopgave voor de stad Vlaardingen. Het is belangrijk dat deze verdichtingsopgave zorgvuldig en met oog voor de bestaande omgeving en bewoners wordt uitgevoerd, maar biedt zeker ook kansen voor de ontwikkeling van een vernieuwd en levendig centrum. In dit nieuwe winkelgebied is ruimte voor nieuwe woonvormen, vernieuwende architectuur en iconische gebouwen die bij kunnen dragen aan het versterken van de identiteit van de stad.

We zorgen voor toekomstbestendige voorzieningen voor verschillende doelgroepen, inclusief actieve senioren en young professionals. Denk hierbij aan voorschoolse educatie, hele-dagopvang en buitenschoolse opvang, onderwijs, (woon)zorg concepten, maatschappelijke ondersteuning, een jongeren/ouderencentrum, en voorzieningen gericht op gezondheid en beweging. Overtollig (winkel)vastgoed transformeren we naar aantrekkelijke andere bestemmingen.

DE DUURZAME BINNENSTAD

Investerings in duurzaamheidsmaatregelen zijn cruciaal voor de toekomst van het gebied. De binnenstad is straks klimaatadaptief en energieneutraal, met flexibiliteit en ruimte voor toekomstige uitdagingen. Door duurzaamheidsinitiatieven te integreren met andere gemeentelijke projecten, streeft Vlaardingen naar samenhang en een uitvoerbare aanpak.

Groene en klimaatadaptieve binnenstad

Om de risico's van klimaatverandering op te vangen is

het belangrijk klimaatadaptieve maatregelen te nemen in zowel de openbare ruimte als gebouwen. Dat doen we voor een belangrijk deel door te vergroenen, wat ook bijdraagt aan biodiversiteit. We kijken vanwege ruimtegebrek extra zorgvuldig waar maatregelen noodzakelijk zijn en het best tot hun recht komen, en werken aan alternatieve strategieën voor plekken waar dit niet mogelijk is. Naast vergroening werken we aan aanvullende maatregelen om wateroverlast en hittestress te beperken.

Bij ontwikkelingen houden we rekening met natuurinclusiviteit, biodiversiteit en de ondergrond. Daarbij verkennen we de kansen om biobased en circulaire invullingen van de buitenruimte mee te nemen in inkoop en aanbestedingen. Nabijheid van groen draagt ook voor bewoners bij aan de leefkwaliteit.

Binnenstad op weg naar energieneutraal

In 2050 is de binnenstad energieneutraal. We maken gebruik van duurzaam opgewekte energie door zon, wind en duurzame warmte en ondersteunen bewoners en ondernemers in deze transitie. Aanpassingen aan de energie-infrastructureur koppelen we waar mogelijk aan andere ruimtelijke ingrepen. We onderzoeken welke vormen van energieopwekking lokaal kunnen worden toegepast en hoe deze zo goed mogelijk kunnen worden ingepast in de omgeving. De verduurzaming van

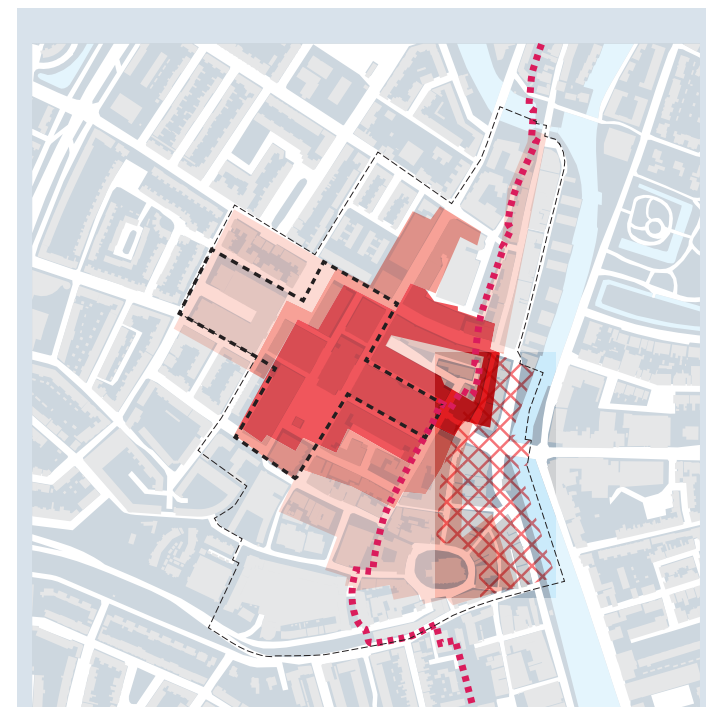
gebouwen in de binnenstad wordt gestimuleerd, waarbij de gemeente het goede voorbeeld geeft met haar eigen vastgoed.

Toekomstbestendige mobiliteit

De duurzaamheidsmaatregelen en energietransitie, vragen om ambitie en beleidskeuzes voor mobiliteit. Het STOMP-principe is leidend. Een deel van de Vlaardingse binnenstad is in 2035 emissievrij en autoluw. Er zijn in de toekomst voldoende voorzieningen beschikbaar om emissievrije logistiek mogelijk te maken, zoals (laad)infrastructuur en mobiliteitshubs. Ook ontwikkelen we toekomstbestendige parkeernormen.

Ruimte voor toekomstige (duurzaamheids-)opgaven

De transitie naar een circulaire economie heeft ook in de binnenstad ruimtelijke en functionele consequenties. We willen hierop zijn voorbereid, maar zijn geen voorloper op dit gebied. Andere thema's zijn materiaalstromen en (lokaal) hergebruik. De transitie naar een circulaire economie in 2050 heeft ook voor de binnenstad ruimtelijke en functionele consequenties. We willen hierop zijn voorbereid. We werken zoveel mogelijk met duurzame materialen. Ook wordt er rekening gehouden met materiaalstromen en (lokaal) hergebruik. We onderzoeken mogelijkheden en reserveren ruimte voor het inzamelen van grondstoffen/reststromen uit allerlei activiteiten. Voor kleinschalige initiatieven, zoals makers, ateliers of een concept store, is ruimte.

Concentratiegebieden voorzieningen binnenstad

Functies

- **Beschermd stadsgezicht** maximaal benutten van kwaliteiten van het historisch erfgoed
- **Contouren 'binnenstad'**
- **Kernwinkelgebied:** concentratie van winkels, detailhandel aangevuld met vermaak en leisure
- **Aanloopgebied:** verbindende en geleidende functie
- **Transformatiegebied:** stimuleren van transformatie naar wonen
- **Horeca concentratiegebied**
- **Zoekgebied woningbouwlocaties**

De verbonden en levendige binnenstad

Contouren 'binnenstad'

Gebiedsgerichte ambities

Het Veerplein is een verblijfsplein. Hier is ruimte voor evenementen, horeca met terrassen en vrijetijdseconomie, in afstemming met de detailhandel en het wonen.

Het Liesveldviaduct wordt ingericht als een verblijfsgebied met voorzieningen. Ontwikkeling van een levendig stadspark is kansrijk, we onderzoeken de mogelijkheden om dit te realiseren. Denk aan buitenvoorzieningen zoals bankjes, skatepark, en ruimte om te bewegen. Zo stimuleren we ook de gezondheid van bewoners.

De Westhavenplaats vormt een plein waar de oude haven kan worden beleefd. Met een diversiteit aan horecagelegenheden. Ook is er ruimte voor terrassen en kleinschalige evenementen aan het water.

De Markt is een historische bestemming in de stad, met de bibliotheek in de voormalige kerk als hart. Hier is ruimte voor bestaande horeca, kunst en cultuur in de omgeving.

Zoekgebied verdichten rond voorzieningen en OV

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

→ Prettige doorgaande structuur voor fietsers en voetgangers

→ Verbinden bestemmingen in de binnenstad

 Autoluwe binnenstad

 Bereikbare binnenstad

 Koesteren van erfgoed (zoals historische bebouwing, elementen, structuren, en archeologie) en ontwikkeling van de stad zichtbaar houden

 400 en 800 meter loopafstand tot metrohalte

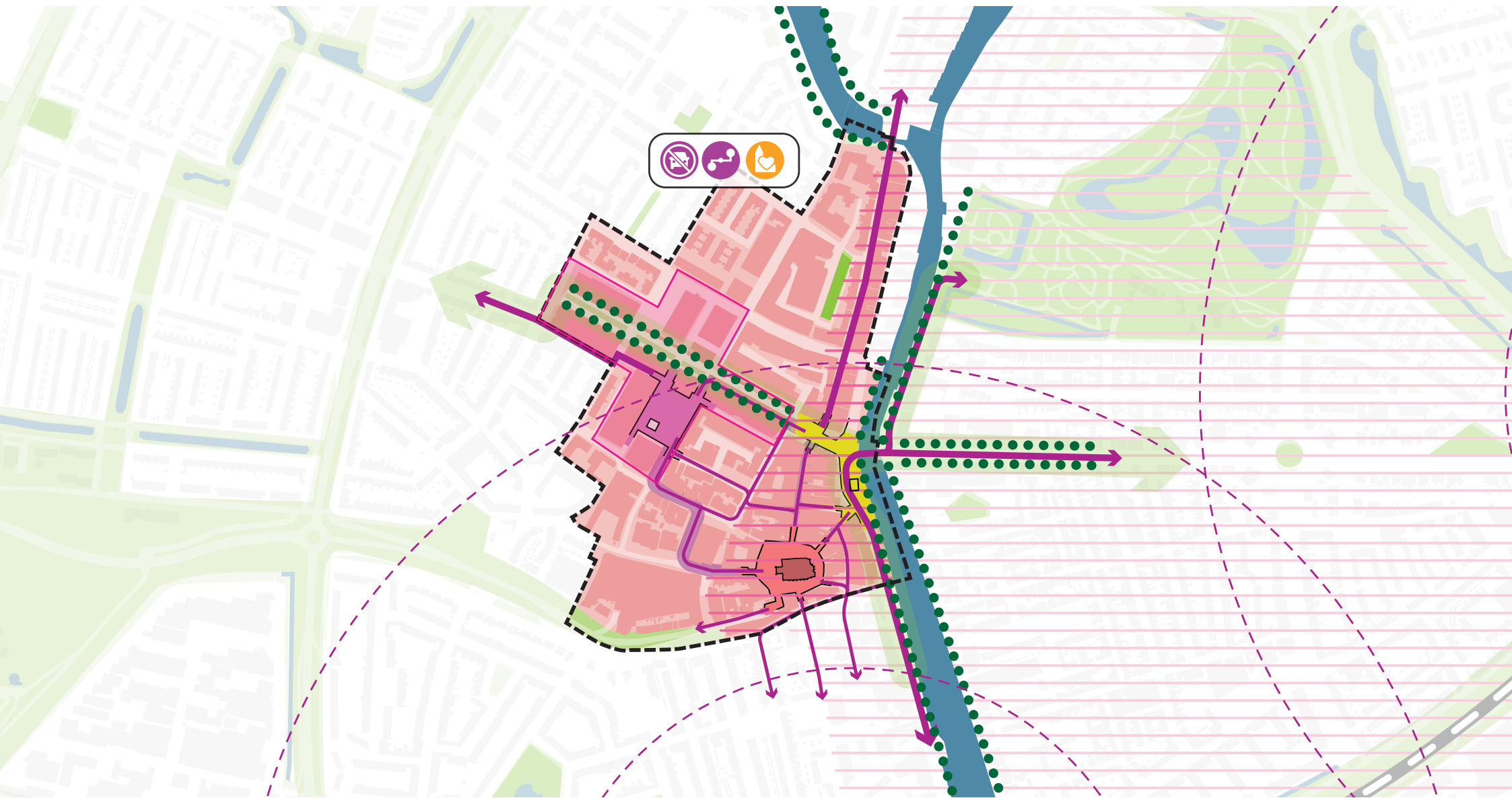
Ruimtelijke verankering

 Vlaardingse Vaart en Oude Haven als toegankelijke en herkenbare doorgaande structuur.

 Boomstructuren langs het water en verbindingen zorgen voor karakter, schaduw en biodiversiteit

 Doorgaande groene structuren verbinden de binnenstad met de omgeving en de Rivierzone

5.2. De Rivierzone

Toekomstperspectief: een hoogstedelijk en goed verbonden woonmilieu aan het water

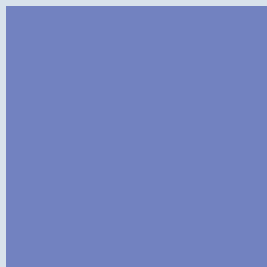
De Rivierzone is het transformatiegebied tussen de binnenstad van Vlaardingen en Nieuwe Maas. Het bestaat nu uit een afwisseling van historische bebouwing, kantoorgebouwen en (voormalige) industriegebieden. In 2040 is de Rivierzone getransformeerd tot een bruisende plek met diverse woonmilieus. In de Rivierzone ligt de focus op het toevoegen van een nieuw stadsdeel met allure als "Terras aan het Water". Dit nieuwe stadsdeel aan de rivier biedt ruimte voor nieuwe woonvormen, vernieuwende architectuur en iconische gebouwen die bij kunnen dragen aan het versterken van de identiteit van de stad.

Het gebied is tegen die tijd een levendig gebied met een mix van wonen, werken, leren en recreëren. Bij deze ontwikkelingen trekken we een diverse doelgroep met een mix aan woonwensen aan. Hier hoort een divers aanbod aan huur en koopwoningen bij, zodat de Rivierzone woonruimte biedt aan iedereen. Hierbij is een goed verbonden en aantrekkelijke openbare ruimte belangrijk om de kwaliteitsimpuls die deze ontwikkeling bieden aan de stad te versterken. Om die reden zetten we in op een goed verbonden stedelijk systeem tussen de Rivierzone en de rest van de stad. Zo hebben we aandacht voor de recreatieve structuur van 't Oft naar 't Oofd (Park Het Hof naar de Nieuwe Maas), en de cultuurhistorische as die de Koningin Wilhelminahaven verbindt langs de Oude

Haven met de binnenstad. Zo wordt ook de beleving van erfgoed en het verhaal van Vlaardingen versterkt.

In de toekomst zullen de straten langs de Oude Haven nog meer als de belangrijkste verbinding tussen binnenstad en Nieuwe Maas voelen. Het gebied tussen station Vlaardingen Centrum en de binnenstad, het Museumkwartier, kenmerkt zich als een gebied met een doorwaadbaar milieu. Dat betekent dat de Maassluisdijk en de Markt vanaf het station op verschillende manieren te bereiken zijn. Het zorgt voor een kwalitatieve beleving van de oude en nieuwe bebouwing in de stad. Het Museumkwartier wordt een stadse woonomgeving met nieuwbouwwoningen en appartementen in gerenoveerde oude panden.

Dankzij de nabijheid van de metrolijn en de snelle verbinding met de regio, is de afhankelijkheid van de auto minder groot in de Rivierzone. Dit maakt het tot een belangrijke locatie voor stedelijke verdichting. Mede om deze reden zetten we in op een stedelijk karakter met hoge woningaantallen. Er is in dit woonmilieu ruimte voor iedereen: er komen woningen in de sociale huur (10-15% boven op het bestaande aanbod), middenhuur, en de vrije sector, en koopwoningen in het betaalbare en (middel)dure segment.

Het huidige karakter van de Rivierzone

De Rivierzone is een gebied in transformatie, en is omgeven door water en havenbedrijvigheid. Het gebied wordt allereerst gekenmerkt door het maritieme karakter, met het open water en de havenactiviteiten altijd op de achtergrond. De Koningin Wilhelminahaven kenmerkt zich door historische pakhuizen aan de waterkant die het gebied karakter geven. Niet voor niets is de KW-haven opgenomen in het Rijksbeschermd stadsgezicht van Vlaardingen. De omgeving van het voormalige Unilever laboratorium heeft een diversiteit aan (steden) bouwkundige kenmerken in zich.

Gebiedsspecifieke opgaven en dilemma's

De gebiedsontwikkeling zorgt voor een aantal vraagstukken die geadresseerd worden in de vastgestelde gebiedsvisie Rivierzone. Allereerst ligt er een mobiliteitsvraagstuk, omdat de toekomstige bewoners deels gebruik gaan maken van wegen die nu belangrijk zijn in de ontsluiting van de havens. Ook in het gebied zelf liggen er opgaven. Het is essentieel om bij de geambieerde hoge bebouwingsdichtheid een sterke openbare ruimte te realiseren, waardoor parkeren op maaiveld ongewenst is. Er moet daarom gezocht worden naar andere parkeeroplossingen en bredere mobiliteitsoplossingen. Een andere specifieke opgave is de waterveiligheid door de ligging aan de rivier. Het gebied overstroomt af en toe, en bij functieverandering neemt de kwetsbaarheid hiervoor mogelijk toe. Daarom worden er maatregelen getroffen om overstroming van de ontwikkelgebieden te voorkomen.

Als derde punt brengt de nabijheid van industriële activiteiten aan de Nieuwe Maas en het Scheur uitdagingen met zich mee in de vorm van geluid-, geur- en veiligheidsopgaven. De stedenbouwkundige inrichting van de Rivierzone wordt zodanig vormgegeven dat de overlast en risico in de woningen en de buitenruimte beperkt wordt.

Ambities

Complementaire karakter van de binnenstad en Koningin Wilhelminahaven

We bouwen voort op de verschillende identiteiten van de Koningin Wilhelminahaven en de binnenstad. Waar de Binnenstad een oud centrummilieu kent, kent de Koningin Wilhelminahaven een milieu van oude pakhuizen die de oude havenactiviteiten van onze stad beleefbaar maakt. Zo zijn de twee gebieden complementair aan elkaar en bieden ze net weer andere kwaliteiten voor onze bewoners.

Ontwikkelingen, zowel nieuwbouw, transformatie als economische ingrepen, moeten goed worden ingepast in de historische en stedenbouwkundige context (o.a. Beschermd Stadsgezicht) met aandacht voor de sociale cohesie, (sociale) veiligheid en gezondheid evenals kunst en cultuur.

Een veilige buitendijkse woonomgeving

Het gebied wordt gebouwd buiten de waterkering waardoor er adequate maatregelen tegen hoog water in de rivier worden getroffen. We stellen hoge eisen aan het veilig houden van iedereen in de Rivierzone. Zo

moeten kades droog en toegankelijk blijven zodat hulpdiensten en bewoners hier ook bij hoogwater veilig kunnen bewegen. De kades waarderen we op tot verblijfsruimte waarin hoogwateroplossingen zijn opgenomen, waardoor ook de nutsvoorzieningen beschermd zijn.

Bereikbaarheid: kruising langzaam verkeer en vrachtverkeer

Een gevolg van het inzetten op een goede stedelijke verbondenheid tussen Rivierzone en de rest van de stad betekent een prettige noord-zuid verbinding voor langzaam verkeer (STOMP) Dit betekent minder barrièrewerking van de Deltaweg-Galgkade. Mogelijk heeft dit een beperking voor doorgaand vrachtverkeer als gevolg. Dit kan tot een beperking van de bereikbaarheid van onze bedrijfsterreinen leiden. We gaan daarom de mogelijkheden onderzoeken om de impact te mitigeren.

Parkeren zoveel mogelijk uit de openbare ruimte

Onderdeel van een kwalitatieve openbare ruimte is een passende parkeeroplossing. Het toevoegen van een hoog aantal woningen brengt automatisch een hogere parkeerdruk. In Rivierzone gaan we grotendeels parkeren in de parkeergarages. Om de parkeerdruk zo laag mogelijk te houden willen we parkeren bovendien reguleren. Doelstelling hiervan is om de openbare ruimte kwalitatief hoog te houden. Ook willen we zoveel mogelijk het gebruik van de kwalitatieve bereikbaarheid van het openbaar vervoer op deze locatie stimuleren.

Foto: Tamara Heck

Maaspark als onderdeel van getijdenpark structuur

We zetten in op ecologische oevers, met plannen voor een getijddepark dat tijdens hoogwaterperiodes water het Maaspark in laat stromen via sluisjes. Hiermee vormt het Maaspark een belangrijk onderdeel van de provinciale ambitie om de harde kades van de Nieuwe Waterweg (en in het verlengde daarvan Het' Scheur en de Nieuwe Maas) als doorgaand getijdenpark in te richten om de biodiversiteit te versterken. Het Maaspark wordt een locatie waar (stedelijk) water in opgevangen kan worden met bufferruimte om ook in droge periodes zelfvoorzienend te zijn. Ook de hemelwaterafvoer van District U gaat hier een rol in spelen door in het Maaspark af te wateren. Zowel de kades van Koningin Wilhelminahaven en de Buitenhaven worden vergroend en ingericht als aantrekkelijke verblijfsruimten in plaats van stenige kades met aandacht voor de cultuurhistorische waarde in het gebied.

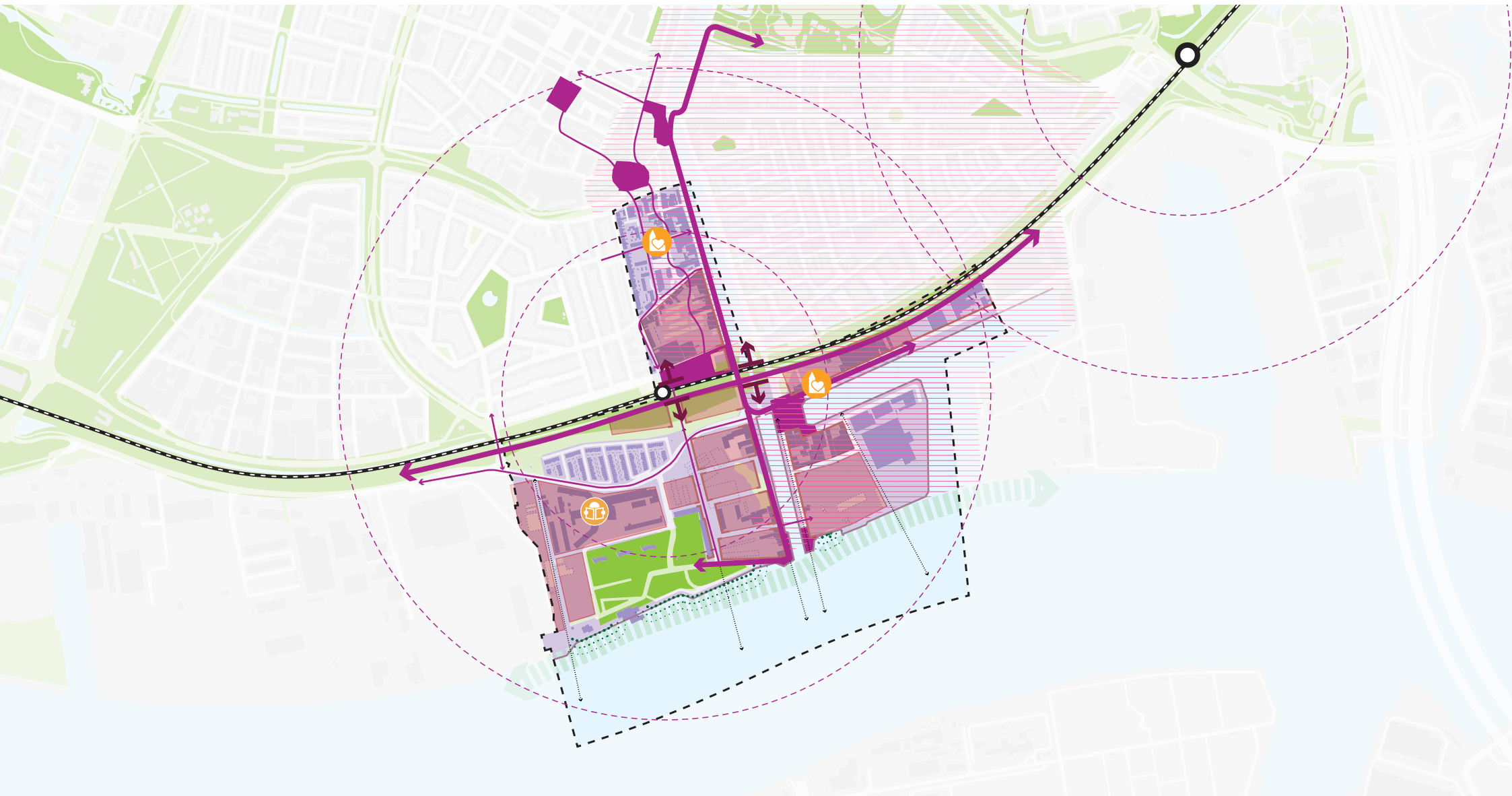
Duurzame energie

De herinrichting van het gebied biedt een uitgelezen kans om te investeren in toekomstbestendige energie-infrastructuur. Er wordt ingezet op warmtepompen en zonne-energie. Dit vindt plaats op basis van laagtemperatuurverwarming (vloer- of gevelverwarming), zodat restwarmte in de toekomst niet onmogelijk wordt gemaakt. Het dakoppervlak willen we maximaal benutten voor zonne-energie.

Stedelijk wonen in de Rivierzone

- **Contouren Rivierzone**
- **Beschermd stadsgezicht** maximaal benutten van kwaliteiten van het historisch erfgoed
- **Koesteren van erfgoed** (zoals historische bebouwing, elementen, structuren en archeologie) en ontwikkeling van de stad zichtbaar houden
- Stadspleinen als ontmoetingsplek
- Ontwikkelgebieden
- Inzetten op een goede regionale fietsverbinding tussen het centrum, de woonwijken, het buitengebied en de regio.
- Inzet op prettige, levendige routes tussen station, Rivierzone en binnenstad
- 400 en 800 meter loopafstand tot metrohalte
- Veilig oversteken
- Rivier als Getijdenpark: inzet op natuurvriendelijke oevers
- Voldoende ruimte voor onderwijs en maatschappelijke voorzieningen

5.3. De Westwijk en Indische Buurt

Toekomstperspectief: Een fijne, veilige en leefbare wijk

Het deelgebied De Westwijk en Indische Buurt is opgebouwd uit twee zeer verschillende naoorlogse woonwijken, waarbij de Westwijk is aangemerkt als focusgebied en is toegevoegd aan het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. In deze omgevingsvisie gaan wij dieper in op de ambities in de Westwijk met als doel deze in een volgende fase nader uit te werken in een gebiedsprogramma dat als basis dient voor de verdere herstructurering van de wijk.

De Indische Buurt

De Indische buurt ligt aan de rand van de Westwijk en tegen het Centrum aan en kent een dorps karakter met verschillende voorzieningen voor de kleine boodschappen aan de Billitonlaan. De Indische Buurt kent een grote variatie aan woontypes en heeft een goede mix van huur- en koopwoningen. De buurt is daarom aantrekkelijk voor zowel starters, jonge gezinnen als senioren. De buurt is zeer gewild en mensen blijven lang in de buurt wonen. Toch staat ook deze wijk volgens de leefbarometer structureel onder druk. Dit vraagt om een programmatische aanpak zoals ook voor de Westwijk gebeurt.

De binnenstad ligt op loopafstand van de buurt, we willen de aanloop verbeteren door het verbeteren van de inrichting voor voetgangers en fietsers op de Billitonlaan.

De waardevolle singels die door de wijk lopen zijn een belangrijk onderdeel van het groenblauwe raamwerk dat Vlaardingen verbindt. Deze kwaliteiten willen we koesteren en de recreatieve waarde vergroten. De buurt kent uitdagingen op het gebied van hitte stress en waterhuishouding, de komende jaren willen we aan de slag om de openbare ruimte te vergroenen en de waterhuishouding te verbeteren. De buurt kent ook uitdagingen in de verduurzamingsopgave voor de bestaande woningen ook hiermee willen wij de komende jaren mee aan de slag in samenwerking met corporaties en woning eigenaren. Samen werken we naar een duurzame toekomstbestendige toekomst voor deze historische naoorlogse buurt.

De Westwijk

De afgelopen jaren hebben er verschillende herstructureringen in de Westwijk plaatsgevonden, maar de Westwijk kent nog veel sociale en ruimtelijke opgaven en dilemma's. Daarom is er een integrale aanpak noodzakelijk. Niet alleen woningen transformeren, maar een structurele aanpak van de wijk met duidelijke ambities op meerdere facetten. De komende jaren worden er een aantal grote projecten uitgevoerd, zoals Heemtuinen, Fortunapark en diverse transformaties in de Zuidbuurt, deze kunnen het begin zijn van deze integrale aanpak.

Toekomstperspectief

In 2040 is de Westwijk een vitale en levendige wijk. Een wijk waar het prettig wonen en aantrekkelijk om te verblijven is. De wijk is veilig en schoon. Mensen zijn

betrokken bij elkaar en bij hun omgeving. Zij voelen zich thuis in de wijk en medeverantwoordelijk dat de omgeving veilig en leefbaar blijft. Kenmerkend voor de Westwijk is het groene karakter, een grote variatie aan woningtypen en daarmee inwoners en de levendigheid gedragen door de vele activiteiten. Inwoners ontmoeten elkaar in de vele groene plekken, die ruimte bieden voor spelen, bewegen en ontmoeten en het centrum met een ruim groen plein en kunnen zich ontwikkelen door goed onderwijs en bereikbare werkgelegenheid. Westwijkers zijn trots op hun wijk en voelen zich verbonden met hun wijk. De Westwijk doet er toe in Vlaardingen en vormt een goede aanvulling op andere wijken, zoals het Centrum en de Rivierzone. Daarbij heeft elke wijk haar eigen karakter wat samen de identiteit van de woonstad Vlaardingen bepaald. Alle Vlaardingers weten de Westwijk te vinden.

Het huidige karakter van de wijk

De Westwijk is een typische jaren '50 woonwijk, aan de westzijde van Vlaardingen. De wijk is kort na de oorlog in hoog tempo gebouwd, om de grote woningnood te lenigen. Het is een wijk met een heel groen karakter waarbinnen de vier buurten met de woningensystematisch opgebouwd zijn. Vier duidelijk herkenbare buurten met daarbinnen woonblokken, vaak in stempels herhaald. De wijk is na de Tweede Wereldoorlog door Van Tijen en Wissing ontworpen vanuit de 'humane buurtgedachte': oog voor de menselijke maat en een sociale focus, met de vrije

levenskeuze als uitgangspunt. Er moest voor elk huishouden een passende woonvorm beschikbaar zijn. De Westwijk kenmerkt zich door een typisch patroon van afwisselend gestapelde bouw en eengezinswoningen met tussengelegen groen en een voorzieningenstrook in elk van de vier buurten. De oude voorzieningenstroken hebben door de jaren heen grotendeels een nieuwe invulling gekregen en

de voorzieningen zijn hoofdzakelijk in het centrum van de wijk gesitueerd. Ondanks diverse renovaties en herstructureringen kent de Westwijk vandaag de dag een eenzijdig woningaanbod, met veel sociale huurwoningen. De bewoners van de Westwijk zijn daarentegen wel divers, want de wijk kent een grote mix aan mensen van verschillende nationaliteiten.

De wijk herbergt een aantal structuren en relictten van (cultuur)historisch belang. Een voorbeeld hiervan is de Poeldijksewetering, een oude kreek die in gekanaliseerde vorm als waterpartij bewaard is gebleven in de centrale groene as. Daarnaast is de Zuidbuurt/ Zuidbuurtseweg een historische verbindingsweg tussen Vlaardingen en Maasland, die nog steeds aanwezig is ten oosten en ten westen van de wijk.

Gebiedsspecifieke opgaven en dilemma's

Leefomgeving, gezondheid en veiligheid

Centraal in de wijk op plein West met een uitloper naar de Dirk de Dordelaan liggen de wijkvoorzieningen, zoals detailhandel, supermarkten, zorgdienstverlening. De opgave voor deze locaties is om te zorgen voor kwalitatieve ruimte voor verblijven en ontmoeten en het voorkomen van leegstand. Naast commerciële voorzieningen zijn er verschillende maatschappelijke voorzieningen (voornamelijk onderwijs) in de Westwijk die zich centraal in de 4 buurten en in het Marnixpark bevinden, deze functies zijn belangrijk als hart van de wijk, voor ontmoeting, activiteiten en ontwikkeling van kinderen en ouders.

In de omgeving van de Westwijk zijn er veel mogelijkheden voor sport en recreatie. Zo bevinden de Krabbeplas en de Broekpolder zich op een steenworp afstand. Ook het Marnixpark zelf levert een bijdrage voor de recreatie in de wijk, daarbij zijn goede langzaam verkeer verbindingen met deze recreatiegebieden een belangrijk aandachtspunt.

De Westwijk kenmerkt zich door actieve vrijwilligers en de vele leefbaarheids-initiatieven om wijkbewoners, met name kinderen, met elkaar in contact te brengen. Vanuit het wijkcentrum 'West op zijn best' worden er sociale activiteiten voor en door bewoners georganiseerd. Een dergelijk wijkcentrum is voor een de Westwijk erg belangrijk.

De Westwijk behoort op basis van het rapport 'Leefbaarheid in Nederland 2020' tot de 20 meest kwetsbare wijken in Nederland. Op buurtniveau zijn er duidelijke verschillen binnen de Westwijk. Vooral in de Zuidbuurt scoort laag in de leefbaarheidsmonitor. Extra aandacht voor veiligheid en leefbaarheid is een van de belangrijkste opgaven voor de Westwijk.

Wonen en Zorg

Het woningaanbod in de wijk is relatief eenzijdig en veelal verouderd. De opgave ligt in verduurzaming van de woningvoorraad, maar ook in een verdere diversifiëring van het woningaanbod. Een aanzienlijk deel van de Westwijk is in eigendom van twee woningcorporaties. Deze stempels bieden de mogelijkheid voor grootschalige transformatie van de woningvoorraad. Beide corporaties hebben plannen voor renovaties en sloop-nieuwbouw in de komende decennia. Voor de ontwikkeling van de Westwijk kunnen deze transformaties een vliegwieltje zijn voor de differentiatie van het woningaanbod en daarmee de bevolkingssamenstelling van de wijk, maar ook voor de herinrichting van de openbare

ruimte. Het aantal ouderen zal in de toekomst toenemen in de wijk, daarom is ook een goede bereikbare zorg en levensloopbestendige woningen een belangrijke opgave voor de wijk.

Verkeer en mobiliteit

De Westwijk is met de Hoekse Lijn heel goed verbonden met het centrum van Rotterdam en het strand van Hoek van Holland. Met een halte in de wijk is de Westwijk zeer goed bereikbaar en daarmee een aantrekkelijke plek om te wonen voor werknemers uit Rotterdam, de mogelijkheden om te verdichten rond het metrostation is een kans voor de Westwijk. De directe ligging aan de A20 zorgt voor een goede autobereikbaarheid van de wijk. Goede en veilige oversteekmogelijkheden van de verschillende autoroutes, met name richting het Marnixpark en de Marathonweg, is een belangrijke opgave voor het langzaam verkeer.

Parkeren is een grote ruimtevrager in de wijk en zeker ook bij toekomstige ontwikkelingen, nieuwe mobiliteitsvormen en de nabijheid van het metrostation beiden mogelijkheden voor de wijk.

Onderwijs en ondernemen

De basisscholen hebben allen een sterke buurtbinding en zijn een verbinder in de buurt. De scholen functioneren volgens de Onderwijsinspectie vrijwel allemaal voldoende en goed en hebben nagenoeg niet te maken met ruimtetekort. Wel is

er sprake van noodzakelijk onderhoud bij enkele schoolgebouwen. De scholen dragen bij aan de ontwikkeling van de buurten en vormen het sociale en maatschappelijke hart van de buurt, dit kan verder worden uitgebouwd.

Binnen de Westwijk wil Vlaardingen zich voor middelbaar beroepsonderwijs richten op zorg, zodat onderwijs en opleidingen zich samen kunnen ontwikkelen.

Alle voorzieningen leveren werkgelegenheid op binnen de wijk. Verder zijn er geen grote werklocaties binnen de wijk, maar het bedrijventerrein De Vergulde Hand ligt direct ten zuiden van de Hoekse Lijn en daarmee naast de Westwijk. Werkloosheid, laaggeletterdheid en armoede zijn allen uitdagingen in de wijk, daarom is passende scholing en een goede aansluiting op de arbeidsmarkt een belangrijke opgave om aan te pakken.

Groen, water, klimaatadaptatie, milieu en duurzaamheid

De Westwijk is een zeer groene wijk, met het Marnixpark en het vele buurtgroen. Het groen is alleen niet altijd optimaal met elkaar verbonden en heeft deels een beperkte ecologische waarde en wordt op plekken beperkt gebruikt. Het gebruiken en verbeteren van de groen en waterstructuur is daarom een opgave voor de wijk, wat goed kan worden ingezet bij gebiedsontwikkeling.

Er is nu sprake van bodemdaling en knelpunten in de waterafvoer. Een andere inrichting, met aandacht voor groen en blauw is daarom nodig, waarbij infiltreren en vasthouden het uitgangspunt vormt.

Vanwege de gunstige ligging aan de rand van het stedelijk gebied, het open landschap en de robuuste groenstructuur heeft de Westwijk relatief weinig last van het stedelijk hitte eiland effect. Maar hittestress is ook hier een aandachtspunt, zeker voor de oudere woningen.

De woningen in de Westwijk zijn verouderd en hebben daarmee een grote energievraag. De mogelijke aansluiting op het warmtenet en verduurzaming moet mee worden genomen bij de ontwikkeling van de Westwijk.

Ambities

Leefomgeving, gezondheid en veiligheid

In 2040 is de Westwijk een tevreden en veilige wijk. Door samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn leefbaarheid en veiligheid gegarandeerd. Dit maakt de Westwijk een wijk waar mensen zich welkom voelen en graag willen wonen, werken, leren en elkaar ontmoeten. Jongeren kunnen hun energie kwijt op het sportveld, bewoners begroeten elkaar op straat en winkeliers kunnen met een veilig gevoel ondernemen. Daarbij is het een wijk die veerkracht kent. Er is een goede mix van woningen, sociale structuren en onderwijsmogelijkheden om de leefbaarheid in balans te houden. Hierbij hanteren wij de volgende ambities:

- Een gevarieerde wijk waar men fijn kan wonen, recreëren, sporten, uitgaan, leren, werken en ondernemen.
- Een levendige wijk waar je elkaar kan ontmoeten en met veel activiteiten en evenementen.
- Het stationsgebied als katalysator.
- Leven in een gezonde wijk en leefomgeving.
- Een veilig gevoel en criminaliteit samen tegengaan en voorkomen.

Wonen en Zorg

In 2040 biedt de Westwijk een variatie aan woningen in een leefbare, groene en duurzame omgeving. De Westwijk is er voor iedereen. Door de toevoeging van nieuwe woningen zijn aantrekkelijke gevarieerde woonbuurten ontstaan waar plek is voor jongeren, ouderen, starters en gezinnen en ook voor mensen met een extra zorgvraag.

Toekomstige ingrepen dienen de kenmerkende structuur en bebouwing te respecteren, en zo mogelijk te versterken. Hierbij richten we ons op het opnieuw beleefbaar maken van cultuurhistorische structuren, met speciale aandacht voor het behoud en de herwaardering van historische elementen in het landschap. Dit zal bijdragen aan een verrijking van de culturele identiteit van het gebied en de gemeenschap als geheel. Hierbij hanteren wij de volgende ambities:

- Een gevarieerd woonmilieu zorgt ervoor dat in de Westwijk iedereen fijn kan wonen.
- Ouderen in de Westwijk kunnen mee blijven doen in de samenleving.
- Alle zorgvoorzieningen zijn in de Westwijk beschikbaar.
- Cultuurhistorische structuren en wederopbouwbeeld behouden en herwaarderen bij gebiedsontwikkelingen.

Verkeer en mobiliteit

De Westwijk wordt gekenmerkt door een goede structuur van wandel- en fietspaden, betrouwbaar openbaar vervoer, voldoende toegang tot deelmobiliteit en een overzichtelijke wegenstructuur. Dit zorgt ervoor dat men hier plezierig woont en soepel op werk, bij de huisarts, vereniging of vrienden kan komen. Daarbij is de wijk niet alleen verkeersveilig en goed bereikbaar, maar is er ook meer ruimte voor beweging en ontmoeting.

Hierbij hanteren wij de volgende ambities:

- De Westwijk is goed bereikbaar voor iedereen met duurzame mobiliteitsconcepten.
- Metrostation West als mobiliteitshub die de Westwijk beter verbindt met de omgeving.

- Een verkeersveilig en inclusief woon- en leefklimaat.

Onderwijs en ondernemen

Er is flink ingezet op het vergroten van de kansen voor goed onderwijs en het bieden van voldoende mogelijkheden voor ondernemers. Daarmee zijn de onderwijsachterstanden verkleind en de mogelijkheden voor een stabiel inkomen vergroot. Hierbij hanteren wij de volgende ambities:

- IKC's hebben een belangrijke sociale en maatschappelijke functie in de Westwijk.
- Alle Westwijkers hebben de mogelijkheid tot zelfontplooiing en ontwikkeling via onderwijs.
- De Westwijk is onderdeel van Vlaardingen MBO-stad.
- De Westwijk biedt ruimte voor startende ondernemers en kleinschalig ondernemen.
- De samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt wordt optimaal benut.

Groen, water, klimaatadaptatie, milieu en duurzaamheid

De Westwijk is een mooie, groene en duurzame wijk. De wijk wordt gekenmerkt door een robuuste groenblauwe structuur met een open karakter die

goed bruikbaar is en met een hoge kwaliteit. Deze structuur zorgt voor een aangename leefomgeving, robuuste verbindingen met het buitengebied en draagt bij aan de lokale biodiversiteit en vergroting van de klimaatadaptatie. Daarnaast is er bij ontwikkelingen in zowel de openbare ruimte als de bebouwing van de Westwijk geïnvesteerd in duurzame oplossingen. Hierbij hanteren wij de volgende ambities:

- Inzetten van de groene omgeving die bijdraagt aan een gezondere wijk.
- Er is geen sprake van negatieve effecten en schade door klimaatsverandering.
- De natuur-inclusieve inrichting draagt bij aan de biodiversiteit.
- De Westwijk is voorzien van duurzame energie en warmte door middel van duurzame bronnen.
- Integrale aanpak verduurzamingsvraagstuk.

Ontwikkelingen en ambities in Westwijk en Indische Buurt

Contour Westwijk + Indische Buurt

Leefomgeving, gezondheid en veiligheid

- Sportvoorzieningen
- Ontwerppogave verbeteren veiligheid
- Hotspot voor beweging
- Veilig oversteken
- Wijk- of buurtart

Wonen en zorg

- Woningbouwontwikkeling 2022-2030
- Onderzoeksgebied groene zoom en mix van functies
- Verdichten rond OV en voorzieningen
- Aandachtsgebied Zuidbuurt

Verkeer en mobiliteit

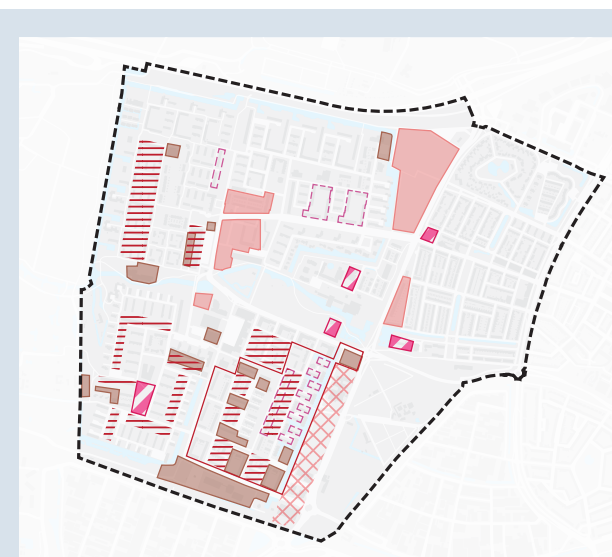
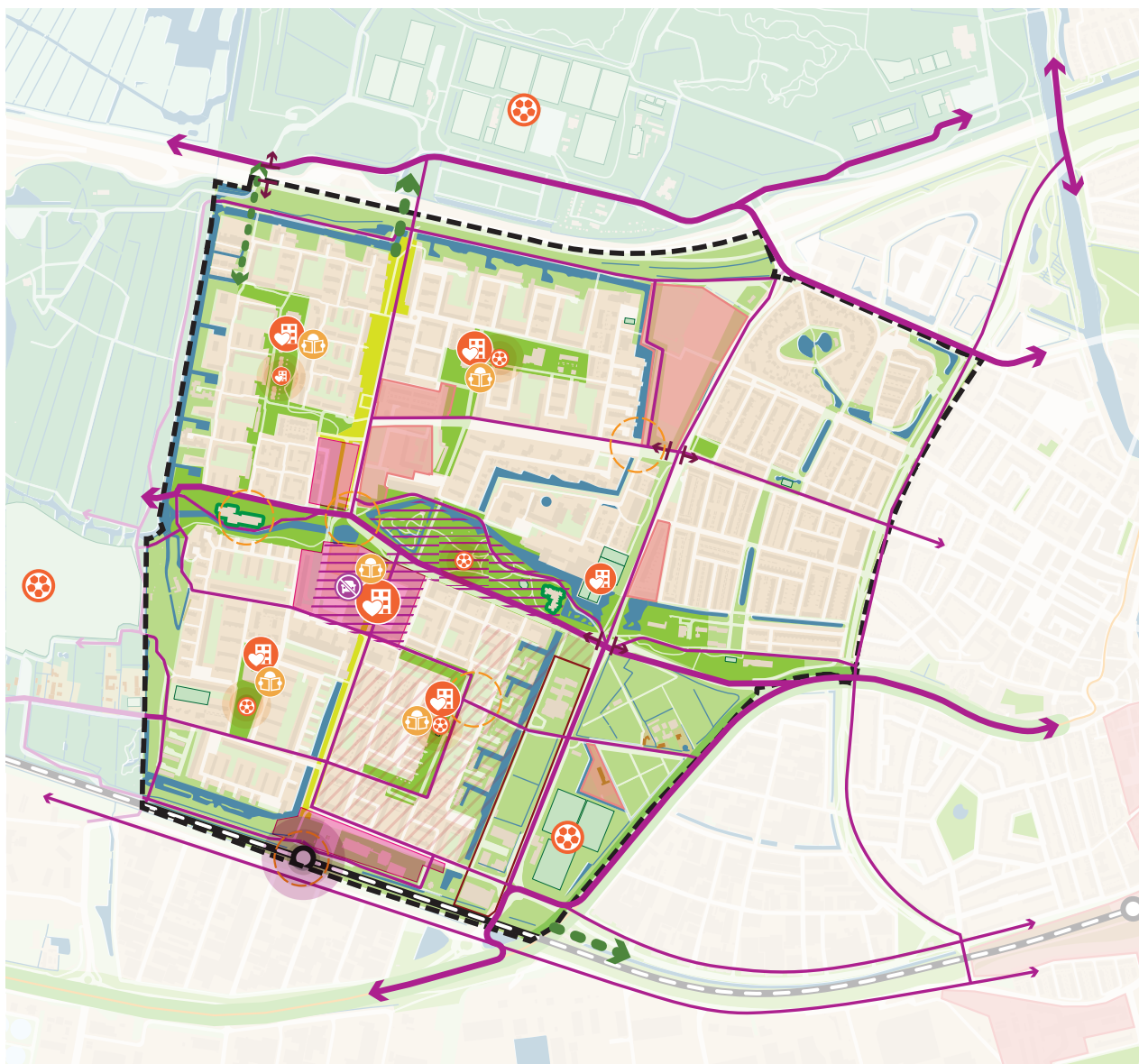
- Prettige doorgaande structuur voor fietsers en voetgangers
- Snelfietsroute (gemeentelijk of regionaal)
- Centrum en Marnixpark als voetgangersgebied
- Mobiliteitshub
- Autoluw plein

Onderwijs en ondernemen

- Voldoende ruimte voor onderwijs en maatschappelijke voorzieningen

Groen, water, klimaatadaptatie en duurzaamheid

- Buurt- en stadsparken (Marnixpark, buurttuinen)
- Doorgaand groenblauw raamwerk ('Groene Zoom')
- Wijkpromenade
- Groene haarvaten tot aan de voordeur (indicatie)
- Aanhechten park onderdeel van toekomstige ontwikkeling
- Verbinden groenblauw raamwerk met omgeving
- Water

Ontwikkellocaties Westwijk

--- Contour Westwijk + Indische Buurt

Ontwikkellocaties uit de woonvisie

■ Woningbouwontwikkeling 2022-2030

▨ Ontwikkeling woningvoorraad corporaties

■ Nieuwe ontwikkellocaties

□ Aandachtsgebied Zuidbuurt

Overige mogelijke ontwikkellocaties

■ Verdichten rond OV en voorzieningen

▨ Onderzoeken voor toekomstwaarden

▨ Onderzoeksgebied groene zoom en mix van functies

▨ Lopende locatie onderzoeken

5.4. De Holy

De Holy is tot stand gekomen aan het einde van de jaren '60. De wijk is direct grenzend aan Schiedam en in de nabijheid van de natuur- en recreatiegebieden Midden-Delfland en Broekpolder. Het kent een typisch naoorlogs karakter met hoogbouw afgewisseld met veel groen in de openbare ruimte. Deze wijk is gevarieerd, met delen die gekenmerkt worden door (sociale) hoogbouw, naast buurten met eengezinswoningen en vrijstaande huizen. De Holy laat zich kennen als een groene en vredige woonwijk aan de noordrand van Vlaardingen. Hier kent de oudere bevolking de grootste vertegenwoordiging, wat de noodzaak benadrukt voor extra aandacht voor hun welzijn en zorg. Dankzij haar ligging ten noorden van de A20 en het uitgebreide voorzieningenpakket fungeert de Holy haast als een zelfstandig dorp. De bewoners van de Holy nemen zelfstandig het voortouw in diverse initiatieven en tonen een sterke betrokkenheid bij hun gemeenschap. Deze sociale kwaliteiten worden gekoesterd en versterkt.

Gebiedsspecifieke ambities

Faciliteren van zorg en welzijn

Holy is een gewilde locatie voor de realisatie van faciliteiten gericht op ouderen, en winkelcentrum 'De Loper' functioneert goed als een centraal voorzieningshart. De ontwikkeling van de 'woonzorgboulevard' blijft een breed gedragen ambitie binnen de gemeente om ook in de toekomst de ouder wordende Vlaardinger een woonplek

te bieden en te ondersteunen. Hier worden wonen en voorzieningen voor ouderen gecombineerd. Een mogelijke denkrichting hierbij is het ontwikkelen van een zusterflat, waarbij flexibiliteit in verschillende vormen wordt toegevoegd om aan diverse behoeften te voldoen. We willen in Holy sterk inzetten op het versterken van het voorzieningenniveau op zorg en welzijn, hierbij hoort ook huisvesting van andere aandachtsgroepen.

Betere verbinding met de rest van de stad

Ondanks de sterke gemeenschap is het van belang de verbindingen met de rest van Vlaardingen te versterken. Dit doen we door in te zetten op betere fiets-, wandel- en openbaarvervoersverbindingen naar de binnenstad en de metro. Een goede bereikbaarheid van openbaar vervoer en goede busverbindingen zijn daarin cruciaal. Dit is nog niet op orde in de Holy, bewoners moeten nog te grote loopafstanden overbruggen tot tram of bushaltes. In de komende jaren gaan we onderzoeken of en hoe we het openbaar vervoer, ook met relatie tot een ouder wordende bevolking, toegankelijk en effectief kunnen maken. Ook het buitengebied - met in het bijzonder de Broekpolder – moet voor iedereen zo goed mogelijk bereikbaar zijn.

Optimaal benutten van openbare ruimte

De Holy is een wijk met veel groen in de openbare ruimte, deze kwaliteit wordt nog niet altijd optimaal benut. We zetten in op behoud van het groene

karakter en willen hier niet in de kwalitatieve groengebieden uitbreiden, dus verdichting zal hier in de bestaande wijken plaatsvinden. We zetten in op het verbeteren van de openbare ruimte om de leefomgeving zowel klimaatadaptief, als sociaal veilig en gezond te maken. Voorbeelden van maatregelen die horen bij deze ambities zijn: rookvrije zones rondom maatschappelijk vastgoed of goed verlichte en obstakelvrije openbare ruimtes om de sociale controle te verbeteren. Een voorbeeld hiervan is Park Achterlangs aan de rand van Holy. Hier hebben we met de aanleg van warmtetransportleidingen direct de openbare ruimte heringericht en de veiligheid verbeterd.

Koppelen wijken de Holy aan warmtenet

De Transitievisie Warmte vormt de leidraad voor de overgang naar duurzame warmte, voornamelijk gericht op het gebruik van warmtenetten en aansluiting op WarmtelinQ. De implementatie hiervan is echter geen eenvoudige taak. In de pilotbuurt Drevvenbuurt is samen met bewoners onderzocht wat mogelijk is. Vervolgens zal de Hoofdstedenbuurt, met veel corporaties en stapelbouw, als tweede pilotbuurt fungeren. We kijken hierbij nadrukkelijk naar het grote plaatje en willen de Holy zo spoedig en efficiënt mogelijk volledig aan het warmtenet koppelen. Echter, (ondergrondse) ruimte is een beperkende factor. Het is essentieel dat de ontwikkelingen niet ten koste gaan van de ruimte die nodig is voor de warmtenetten. Bovendien vergt het aan-

sluiten op het net ook ruimte. Het is daarom belangrijk om koppelkansen in de pilotwijken te benutten, bijvoorbeeld door bij het openbreken van straten voor het warmtenet meteen andere ondergrondse infrastructuur te vernieuwen en de openbare ruimte te verbeteren. Er moet ook aandacht zijn voor de locatie van verdeelstations om het ruimtebeslag zo efficiënt mogelijk te maken, waarbij inbreng van alle betrokken partijen essentieel is.

5.5. Vlaardinger-Ambacht

Vlaardinger-Ambacht kent een bijzondere geschiedenis waarbij het gebied tot 1941 (waartoe toen ook nog de Westwijk/Indische Buurt, de Broekpolder en de Holy behoorde) een eigen gemeente was. De stedenbouwkundige opzet wordt gekenmerkt door laagbouw met tuinen, en een dorps karakter. Binnen Vlaardingen staat de wijk bekend om zijn dorps karakter en gezellige buurten. Bovendien biedt het een diverse woonomgeving met veel woningen uit de jaren '30 (op Babberspolder na, deze buurt werd pas in de jaren '50 gerealiseerd). Het oude deel is een bijzonder welstandsgebied. Vlaardinger-Ambacht is een typisch tuindorp binnen Vlaardingen en kent een historische dorpskern, een winkelcentrum, scholen, een speeleiland en medische voorzieningen. Diverse buurten, van Oud Ambacht tot Babberspolder-Oost, bieden een thuis voor mensen van verschillende leeftijden en culturen. De wijk is goed verbonden met het centrum van Vlaardingen en Rotterdam via openbaar vervoer en snelwegen A20 en A4, ligt nabij het centrum en is een mooie aanvulling op het brede woningaanbod in Vlaardingen.

Gebiedsspecifieke ambities

Verkeersruimte optimaliseren

Vlaardinger-Ambacht kent relatief weinig openbare ruimte. Het vinden van voldoende ruimte om de auto te parkeren is dan ook lastig voor de bewoners. Het verlagen van de parkeerdruk vraagt om een andere blik op mobiliteit en slimme mobiliteitsoplossingen zoals

parkeren buiten de wijk of deelmobiliteit. Om ruimte te besparen willen we ook zorgen dat de bereikbaarheid met het openbaar vervoer optimaal is. Het verkeersluwe karakter van de wijk zien we als een kwaliteit. We gaan onderzoeken of we, door op slimme locaties doorgaand verkeer af te sluiten, de leefbaarheid en veiligheid van onze woonstraten verhogen.

Funderingsproblematiek

De bodem in Vlaardinger-Ambacht vertoont diverse uitdagingen die van invloed zijn op de bouw en infrastructuur. Eén van de belangrijkste problemen zijn funderingsproblemen veroorzaakt door 'negatieve kleeft', ofwel druk vanuit de bodemsamenstelling die de heipalen dieper de grond in wil trekken. Om deze problemen aan te pakken, wordt er actief gewerkt aan het handhaven van streefpeilen voor grondwaterstanden. Hierbij wordt de samenhang tussen funderingen en de openbare ruimte en waterpeilen in ogenschouw genomen. Een bijkomende uitdaging is dat Vlaardinger-Ambacht weinig ruimte heeft, waardoor het lastig is om bijvoorbeeld waterbergingen aan te leggen.

Een wijk in balans: geen ruimte voor verdichting

Sociaal gezien en qua bevolkingssamenstelling zijn er grote verschillen tussen de buurten. Voor de toekomst is het streven de verschillen te benutten en bestaande kwaliteiten te versterken, maar daarbij te zorgen dat er wel balans blijft in iedere wijk: een gezonde mix tussen jong en oud, huur en koop helpt om iedere wijk leefbaar en prettig te houden. De wijk kent een relatief laag

aanbod in sociale woningen, ten behoeve van een gezonde mix willen we dit aantal behouden. We zien Vlaardinger-Ambacht als een slechte locatie voor verdichting aangezien er al veel bebouwing in de wijk is.

Kwalitatieve groenstructuur en wigstructuur

De wijk kent een rustig karakter met verschillende recreatiemogelijkheden in de buurt zoals park Het Nieuwelant en het Oranjepark. Deze structuur is belangrijk voor de wijk en willen we dan ook versterken als onderdeel van onze ambities om een goed verbonden groenblauwe structuur te realiseren. Ook langs de snelweg willen we de groenstructuur versterken.

Druk op primair onderwijs

Met de ontwikkelingen van Vijfsluizen en Van Hogendorpkwartier wordt de al bestaande druk op het primair onderwijs hoger. We zoeken naar oplossingen om deze druk te verlagen.

Muwi 1

Muwi 1 kent - in tegenstelling tot de andere buurten van Vlaardinger-Ambacht – problemen op het gebied van leefbaarheid en veiligheid. We werken aan een ontwikkelplan om hier op een kwalitatieve manier te verdichten en leefbaarheid en veiligheid integraal met andere opgaven te verbeteren. Hierbij is het onze ambitie om de woningen te verduurzamen, een gedifferentieerd woningaanbod te realiseren,

doorstroming te stimuleren, versterken van de relatie met de groene parkranden, versterken van de verbindingen voor langzaam verkeer met de omgeving, versterken van biodiversiteit, klimaatbestendigheid, biobased en van het gas af.

5.6. Het Centrum + de Oostwijk + Vettenoordse Polder Oost en -West

Dit deelgebied bevat de woonwijken van Vlaardingen die grotendeels vooroorlogs gerealiseerd zijn. Het bevat de woonwijken van Oostwijk (inclusief de recent gerealiseerde Hofbuurt) en de buurten Centrum, Vettenoordse Polder Oost- West (VOP-wijk).

Centrum + VOP-wijk

De VOP-wijk en het Centrum zijn centraal gelegen dankzij hun nabijheid tot de metrostations Centrum en Oost en bieden een thuis voor diverse leeftijdsgroepen en culturen. De bebouwing in de wijken is afkomstig uit verschillende periodes. De wijken zijn levendig en divers, met een mix van koop- en huurwoningen. Er zijn goede voorzieningen beschikbaar voor gezinnen en jongeren, waaronder zorg, onderwijs en speelruimtes. Het zijn over het algemeen populaire woonbuurten, waar vergelijkbare uitdagingen spelen die vaak het gevolg zijn van de ouderdom van de woningen en het gebrek aan groen en openbare ruimte.

Oostwijk

De Oostwijk is een van de oudste stadswijken van Vlaardingen en een deel van het Rijksbeschermd Stadsgezicht. De stedenbouwkundige opzet kent hierdoor unieke kenmerken die de wijk onderscheiden van andere wijken. De wijk is dan ook, mede door zijn goede locatie en nabijheid van het metrostation Oost, een gewilde woonlocatie. Echter zijn er ook verschillende

uitdagingen, met name in het toekomstbestendig maken van de wijk. Zo zijn de woningen op staal gefundeerd of op houten palen, en door bodemdaling en veranderingen in het grondwaterpeil leidt dit steeds vaker tot schade zoals scheurvorming in woningen. Bovendien is er weinig groen in de straten zelf en in de relatief kleine private tuinen. Door de hoge mate van verharding vormen het tegengaan van hittestress en wateroverlast steeds grotere uitdagingen.

Ambities

Gereguleerd parkeren in de openbare ruimte

In de wijken is veel drukte op het gebied van parkeren. In het Centrum en een deel van de VOP en de Oostwijk wordt momenteel gedeeltelijk betaald geparkeerd. Om de parkeerdruk te verlagen is het mogelijk dat we dat parkeren volledig moet worden gereguleerd. Daarnaast

is het zinvol om regulering te combineren met maatregelen om fietsen, lopen, OV en deelvervoer te verbeteren. Om te voorkomen dat de parkeerdruk verder toeneemt, is het vaak niet mogelijk om het aantal wooneenheden te verhogen door middel van splitsing. De reden hiervoor is dat dit extra parkeerdruk in de openbare ruimte oplevert. Bij eventuele aanvragen houden we rekening met de parkeerdruk.

Vergroenen

Er zijn tal van aanleidingen om in de wijk meer groen en water te realiseren, de ruimte hiervoor is echter schaars. Groen is nodig voor het verlagen van hittestress en het kan helpen bij het tegengaan van bodemdaling. Sinds een aantal jaar zijn er steeds meer geveltuintjes in de wijk. Deze tonen de bereidheid van bewoners om het groen te beheren en onderhouden. We blijven zoeken naar manieren om meer groen in de wijk te brengen, dit vraagt om een integrale aanpak met andere beleidsvelden.

Verduurzamen

Om de gevolgen van de klimaatverandering te verminderen, is het essentieel om de buurten verder te verduurzamen. De meeste woningen in deze buurten hebben potentieel voor verdere verduurzaming.

Aanpak funderingsproblematiek

Een van de voornaamste opgaven in vooral de Oostwijk is het aanpakken van de bodemdaling en de daaruit voortvloeiende schade door verzakkingen van woningen. We hebben een goed beeld van de mate van bodemdaling en de funderingen onder de woningen. Dit vereist een integrale aanpak waarbij technische maatregelen worden genomen om verdere verzakking te voorkomen, met andere thematiek zoals verkeersruimte. Door de ruimtedruk zullen hierin keuzes gemaakt moeten worden, waar bijvoorbeeld extra ruimte voor water benodigd is ten koste van parkeerruimte.

5.7. Het buitengebied

Het buitengebied van Vlaardingen wordt gekenmerkt door waardevolle recreatieplekken, waaronder de Broekpolder en het Krabbepark, maar ook het Volksbos, het Oeverbos en Rietputten. De veenweidegebieden dragen sterk bij aan de identiteit van onze gemeente. Hier zijn kwalitatieve historische structuren vandaag de dag nog steeds terug te vinden, waaronder de bebouwing op oude kreekruggen. Deze factoren vormen de natuurlijke en historische kenmerken van het gebied, waar rijke geschiedenis en een groot scala aan recreatiemogelijkheden samenkomen.

In ons buitengebied smelten natuur, recreatie en sport samen, waardoor bewoners de gelegenheid hebben om actief te zijn en te ontspannen en er tegelijkertijd een belangrijk leefgebied voor verschillende dieren wordt onderhouden. Onze focus ligt op het bevorderen van de beleefbaarheid en bereikbaarheid van deze gebieden, vooral via fiets- en openbaar vervoersmogelijkheden. Het Krabbepark biedt niet alleen een groene omgeving voor wandelaars, maar dient ook als levendig recreatiegebied, bij uitstek geschikt voor diverse watersportactiviteiten. De Broekpolder kent een unieke mix van sport, recreatie en natuur, wat het een onderscheidende identiteit geeft.

Broekpolder

Voor toekomstige ontwikkelingen hanteren we de gebiedsvisie Broekpolder 2040 als leidraad. We streven ernaar de toegankelijkheid te verbeteren, zodat zowel

lokale bewoners als bezoekers moeiteloos kunnen genieten van deze prachtige omgeving. Dit betekent investeren in fietspaden en het optimaliseren van de verbindingen met het openbaar vervoer. Daarbij zetten we in op het verwijderen van barrières voor fietsers en wandelaars. Door de bereikbaarheid te verbeteren, maken we het gemakkelijker voor sportliefhebbers, natuurliefhebbers en recreanten om dit gebied te ervaren. Of het nu gaat om fietsvriendelijke routes of goed bereikbare haltes voor het openbaar vervoer, we streven ernaar de verbindingen te versterken. Ook streven we ernaar om een centrale entree in het gebied te realiseren met een goede parkeervoorziening, mits een eventuele toename in recreatiedruk binnen de capaciteit van de Broekpolder past.

Veenweidegebied: water stuurt de omgeving

In de ambitie om het buitengebied toekomstbestendig te maken, leggen we niet alleen de nadruk op het behoud van het veenweidegebied en het versterken van de openheid, kreekruggen-reliëf en cultuurhistorische elementen, maar ook op een doordacht bodem- en waterbeheer. Er wordt naar gestreefd een 'watersturende' omgeving te creëren, waarbij we de bodemstructuur optimaliseren om water op een natuurlijke wijze te geleiden en vast te houden. De instandhouding van een gezond waterpeil is hierbij essentieel. Door middel van duurzaam waterbeheer willen we niet alleen overmatige wateroverlast voorkomen, maar ook zorgen voor voldoende waterreserves in droge periodes. Met oog voor zowel bodem als water streven we ernaar een gebalanceerd en veerkrachtig buitengebied

te realiseren, waarin de natuur gedijt, de historische kenmerken bovengronds en archeologisch erfgoed ondergronds behouden blijven.

Gebiedsspecifieke ambities

Cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten en sportvoorzieningen

Het buitengebied van Vlaardingen is volledig onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland. Dit beleid is samengesteld door een samenwerkingsverband tussen 9 gemeenten, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, LTO het waterschap en de provincie. Het doel van dit beleid is om de kernkwaliteiten van Midden-Delfland te beschermen. Deze kernkwaliteiten zijn: (1) een open polderlandschap in de metropool, (2) landschap met een historisch verhaal, (3) buitenruimte voor twee miljoen mensen, (4) verweving van veenweidelandbouw en veenweidenatuur. De regio wordt gekarakteriseerd als de achtertuin voor de Metropoolregio Den Haag-Rotterdam en is onmisbaar voor de Vlaardinger. De nabijheid van recreatieve gebieden zoals het Krabbepark en de Broekpolder bieden Vlaardingers een gevarieerd aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden. We willen in het buitengebied de openheid en cultuurhistorische waarden behouden en versterken, tegelijkertijd willen we ook dat alle inwoners van Vlaardingen actief worden gestimuleerd tot voldoende beweging. Daarbij horen voldoende sportfaciliteiten. Met name de zuidrand van de

Broekpolder ken een clustering van intensieve recreatie en verschillende sportvoorzieningen, tegelijkertijd kent dit gebied ook belangrijke cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten. We onderzoeken hoe we zonder de kwaliteiten van het buitengebied aan te tasten onze sportfaciliteiten op orde houden.

Toegankelijkheid in balans met de recreatiedruk

We zetten ons sterk in om de kernkwaliteiten te behouden voor iedere Vlaardinger. Dat betekent

ook dat we onderzoeken waar en op welke manier de toegankelijkheid van het gebied verhoogd moet worden. Hierin zal een balans gevonden moeten worden tussen het openstellen van het gebied voor zoveel mogelijk Vlaardingers op voorwaarde dat de recreatiedruk - op de natuur en ontsluitingswegen - niet overschreden wordt. Hierbij focussen we met name op het faciliteren van een goede bereikbaarheid te fiets of te voet en proberen we de auto zoveel mogelijk buiten het buitengebied te houden.

5.8. De bedrijventerreinen

De bedrijventerreinen in Vlaardingen vormen een cruciaal onderdeel van de stad, met name gezien hun ligging binnen het Haven-Industrieel Complex van de Rotterdamse haven. Deze terreinen bieden werkgelegenheid en ondersteunen de watergebonden bedrijvigheid die essentieel is voor de lokale economie. Onze bedrijventerreinen kennen een goed vestigingsklimaat met een sterke verbondenheid met de omgeving. Het ruimtegebrek op deze terreinen vormt een uitdaging, net als de transitie naar een duurzamere en veiligere omgeving. De bedrijventerreinen worden gekenmerkt door een mix van watergebonden en niet-watergebonden bedrijvigheid, waarbij de focus ligt op het behoud en de optimalisatie van de bestaande ruimte.

Met de nieuwe bedrijventerreinenvisie (2024-2034) zetten we een stap in het ontwikkelen van toekomstbestendige bedrijventerreinen die bijdragen aan een sterke economie, een gezonde en veilige leefomgeving en een klimaatbestendige samenleving. Zeker voor praktisch geschoolde mensen is de nabijheid van werk vaak een belangrijke factor; ook bieden de bedrijven veel stageplekken voor de opleidingen in onze mbo-stad en werkplekken voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Gebiedsspecifieke ambities

Voldoende vestigingsmogelijkheden

Het handhaven van voldoende bedrijventerreinen voor

werkgelegenheid is essentieel. Er is veel druk op de beschikbare ruimte in onze bedrijventerreinen. Het vinden van een balans tussen de behoefte aan bedrijfsruimte en de ruimtelijke ontwikkelingsdruk voor andere functies is een complex vraagstuk waarbij verschillende belangen moeten worden afgewogen. Ons streven is om actief te sturen op het faciliteren van de juiste bedrijven op de juiste plekken.

Verbeterde kwaliteit en uitstraling bedrijventerreinen

Het opwaarderen van de kwaliteit en uitstraling van bedrijventerreinen is cruciaal om het vestigingsmilieu te verbeteren en ondernemers te stimuleren zich te blijven vestigen op onze bedrijventerreinen. Echter, het realiseren van kwaliteitsverbeteringsprojecten en het verbeteren van de publieke en private ruimte vereist investeringen en een gecoördineerde aanpak tussen ondernemers en de gemeente. We stellen onszelf het doel om elk jaar minstens één kwaliteitsverbeteringsproject tot uitvoering te brengen, dat op voldoende draagvlak kan rekenen.

Vergroten van de veiligheid

Het terugdringen van ondermijnende en overlastgevendende bedrijfsactiviteiten op bedrijventerreinen is een prioriteit voor het vergroten van de veiligheid en het daarmee handhaven van een gezond ondernemersklimaat. Het balanceren tussen het bevorderen van een goed bedrijvenbestand en het voorkomen van

criminele activiteiten vormt een dilemma waarbij effectieve maatregelen en samenwerking met relevante stakeholders essentieel zijn. Zo willen we inzetten op signalering, toezicht en handhaving, het bevorderen van een goed bedrijvenbestand en terreinen onaantrekkelijk inrichten voor criminele activiteiten.

Bevorderen duurzame energie en klimaatadaptatie

Het benutten van de potentie van bedrijventerreinen voor duurzame energieproductie en het implementeren van klimaatadaptatieve maatregelen vereist echter investeringen en het overwinnen van eventuele weerstand bij ondernemers. We spelen in op de energietransitie en de toenemende druk op de omgeving. Het vraagstuk van de energietransitie is daarbij randvoorwaardelijk, waarbij er gestreefd wordt naar een duurzame energievoorziening die essentieel is voor het behoud van de vitaliteit van de bedrijven op de terreinen. Het ondernemersklimaat moet mee kunnen in de verduurzamingsplannen. We kijken daarbij naar huidige ondernemers en wat ze nodig hebben.

Goede bereikbaarheid waarborgen

Het waarborgen van goede bereikbaarheid, zowel over de weg als via openbaar vervoer en water, is essentieel voor het behoud van de aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen als vestigingslocaties. Het oplossen van parkeerproblematiek, het verbeteren van de ontsluiting naar snelwegen (met name

Deltaweg-Marathonweg) en het bevorderen van het gebruik van fiets en openbaar vervoer onder werknemers zijn uitdagingen waarbij de gemeente rekening moet houden met zowel de belangen van ondernemers als de noodzaak voor een duurzame en efficiënte mobiliteit. Hier nemen we ook veiligheid in mee. De bedrijventerreinen kennen een hoge mate van gemotoriseerd verkeer en vaak onveilige situaties.

6. Uitvoeringsparagraaf

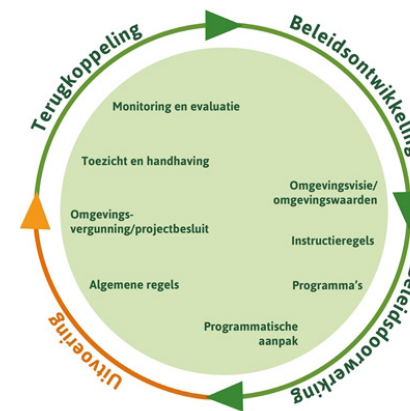
6.1. Aan de slag met de omgevingsvisie!

De omgevingsvisie is vastgesteld. Het is vanzelfsprekend dat we de ambities in deze omgevingsvisie willen realiseren. Met deze paragraaf zetten we de eerste stap richting de uitvoering van de omgevingsvisie, in beleidsdoorwerking, plannen en initiatieven. Afwegingsprincipes moeten richting geven aan nieuw beleid en een afwegingskader moet helpen bij het bepalen van de mate van wenselijkheid van initiatieven en plannen. Tegelijkertijd is de omgevingsvisie nooit definitief af: het is een momentopname. Het geeft de opgaven en ambities voor de lange termijn weer als stip op de horizon, maar ontwikkelingen volgen elkaar snel op en kunnen veel impact hebben. Daarom hebben we ook aandacht voor monitoring, evaluatie en het regelmatig actualiseren en herzien van de omgevingsvisie, als onderdeel van de beleidscyclus binnen de Omgevingswet.

Beleidscyclus

De omgevingsvisie is een instrument onder de Omgevingswet en is één van de instrumenten als onderdeel van een beleidscyclus. Deze beleidscyclus maakt vier fasen door: beleidsontwikkeling, beleidsdoorwerking, uitvoering en terugkoppeling. De omgevingsvisie zit op de overgang van ontwikkeling en doorwerking: het is een bundeling van beleid en geeft de ambities op hoofdlijnen weer. De omgevingsvisie bevat géén details en gerichte maatregelen om de ambities

waar te maken. Dit wordt in het instrument programma's uitgewerkt. Dit kan zowel een themagericht programma als een gebiedsgericht omgevingsprogramma zijn. De doorwerking van de visie in regels voor de fysieke leefomgeving die voor iedereen juridisch bindend zijn, vindt plaats in het omgevingsplan. De omgevingsvisie dient regelmatig te worden geactualiseerd. Monitoring en evaluatie geeft hier input voor. In de figuur is de volledige beleidscyclus te zien.

De beleidscyclus in de Omgevingswet.

Alles wat geen raakvlak heeft met de fysieke leefomgeving wordt vastgelegd in de standaard beleidscyclus Vlaardingen als onderdeel van het beleidshuis Vlaardingen.

Beleidsontwikkeling – omgevingsvisie

De omgevingsvisie geeft de gemeentebrede thematische en gebiedsgerichte ambities en uitgangspunten voor de lange termijn ontwikkeling van de leefomgeving weer. De omgevingsvisie vervangt structuurvisies en elke gemeente heeft één omgevingsvisie. In de omgevingsvisie wordt gekeken naar de lange termijn opgaven die een claim leggen op ruimte en waar rekening mee moet worden gehouden in beleidsdoorwerking en projecten en initiatieven voor de kortere termijn. De omgevingsvisie is het vertrekpunt en richtinggevend voor de uitwerking van samenhangend beleid om de ambities en uitgangspunten verder te concretiseren. De omgevingsvisie is zelfbindend. Dat betekent dat het alleen verplichtingen schept voor de gemeente en niet voor de inwoners, ondernemers, organisaties en ketenpartners. De gemeenteraad is het bevoegde gezag om de omgevingsvisie vast te stellen. De omgevingsvisie is een gemeentelijk kader en geeft daarmee handvatten aan de gemeenteraad om te sturen op de aangegeven hoofdrichting en hoofdlijnen. De omgevingsvisie gaat over het 'wat'.

Beleidsdoorwerking – programma's

De ambities en opgaven op hoofdlijnen, die in de omgevingsvisie staan beschreven, worden waargemaakt door concreet beleid: de omgevingsprogramma's. Omgevingsprogramma's

zijn een concrete thematische of gebiedsgerichte doorvertaling van de ambities en uitgangspunten in de visie. Programma's moeten worden opgesteld met het oog op het bereiken van de doelen van de Omgevingswet: samenhang met andere onderwerpen en de balans tussen beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving. Programma's gaan meer over de korte en middellange termijn van 4 tot 10 jaar. De ambities en uitgangspunten worden doorvertaald naar concrete strategieën en maatregelen en worden meer locatie specifiek gemaakt. Naast een concretisering van het 'wat', dient het programma ook antwoorden te geven op het 'hoe': de wijze waarop, met wie en wanneer de gemeente uitvoering gaat geven aan het programma, hoe dit georganiseerd en gefinancierd gaat worden en hoe de gemeente de uitvoering gaat monitoren en evalueren. De programma's vormen de brug tussen beleid en uitvoering.

Er kan onderscheid worden gemaakt tussen verplichte en niet-verplichte omgevingsprogramma's. Verplichte omgevingsprogramma's kunnen volgen uit Europese of nationale regelgeving. Een voorbeeld hiervan is een actieprogramma Geluid. Het moet ook bij het overschrijden van omgevingswaarden. Naast de verplichte programma's zijn gemeentes vrij om naar eigen inzicht te bepalen voor welke beleidsthema's of gebieden een omgevingsprogramma gewenst is.

Het omgevingsprogramma is bovendien vormvrij. Het college van burgemeester en wethouders is het bevoegd gezag in het vaststellen van programma's.

Het belangrijkste verschil tussen omgevingsprogramma's en voormalige beleidsdocumenten zoals thematische visies, uitvoeringsprogramma's en gebiedsvisies is tweeledig: 1: de omgevingsprogramma's zijn onlosmakelijk onderdeel van de beleidscyclus en leggen de directe verbinding met de ambities en uitgangspunten van de omgevingsvisie, en 2: de omgevingsprogramma's geven specifiek uitwerking aan de 'hoe' vraag: de wijze waarop en met wie uitvoering wordt gegeven aan het programma. Daarom is in bijlage 2 een overzicht gegeven van het vigerend beleid, beleid in ontwikkeling en beleid wat nu nog ontbreekt en waar de gemeente aanvullend uitvoering aan wenst te geven. Gesteld kan worden dat met de beleidscyclus van de Omgevingswet is bedoeld dat uiteindelijk al het nieuw te vormen beleid wat raakt aan de fysieke leefomgeving als 'omgevingsprogramma' wordt uitgewerkt.

Beleidsuitvoering – omgevingsplan

Het omgevingsplan vervangt de bestemmingsplannen die vielen onder de wet ruimtelijke ordening. Er is één omgevingsplan voor de hele gemeente dat de regels per locatie bevat betreffende wat wel en wat niet mag. Het doel van het omgevingsplan

onder de Omgevingswet is om op een flexibele manier met regels om te gaan. Belangrijk in het omgevingsplan zijn onder andere de volgende zaken:

1. Opstellen van omgevingswaarden op basis van de kwaliteiten die in de omgevingsvisie staan. Omgevingswaarden bepalen de gewenste staat of kwaliteit van de leefomgeving.
2. Opstellen van regels op basis van de omgevingswaarden en de ambities uit de omgevingsvisie.

Het omgevingsplan bevat juridisch bindende regels over de leefomgeving. Van projecten en initiatieven wordt in eerste instantie getoetst of die mogelijk zijn volgens het omgevingsplan.

Terugkoppeling – monitoring en evaluatie

Het laatste kwadrant van de beleidscyclus is de terugkoppeling. Monitoring zoals beschreven in de beleidscyclus kan aanleiding zijn om aanpassingen te doen aan beleid. Idealiter eerst bijsturen als dat nodig is in het omgevingsplan en de -programma's. Zo nodig ook de omgevingsvisie actualiseren als ontwikkelingen en de diverse herzieningen die de kaders raken daarom vragen.

Samenleving en gemeente werken samen aan uitvoering

De gemeente Vlaardingen werkt samen met inwoners, ondernemers, organisaties en ketenpartners aan de uitvoering van ambities in de omgevingsvisie. We

streven naar een goede samenwerking, zowel binnen de gemeente Vlaardingen als in de bredere regio. Naast dat de omgevingsvisie de gemeente helpt om gericht uitwerking te geven aan beleid en plannen, is het ook bedoeld om initiatiefnemers en ketenpartners te informeren hoe de gemeente invulling aan ambities en opgaven geeft.

Binnende gemeente worden initiatieven aangemoedigd en vervolgens getoetst aan onder andere de omgevingsvisie. Binnen de regio pakken we samenwerkingskansen aan om de doelen te verwezenlijken. Wanneer maatschappelijke partijen niet in staat blijken te zijn om antwoord te geven op de doelen uit de omgevingsvisie, is de gemeente alsnog verantwoordelijk om te sturen in het algemeen belang.

Een flexibele en adaptieve omgevingsvisie

De omgevingsvisie is onderdeel van een continue en cyclisch proces. Wet- en regelgeving, trends en ontwikkelingen, politieke verschuivingen en beleidsdoorwerking kunnen van invloed zijn op de omgevingsvisie. Regelmatige monitoring en evaluatie zijn daarom noodzakelijk om de vinger aan de pols te houden en kunnen aanleiding zijn de omgevingsvisie te actualiseren of te herzien.

Rekening houdende met de vierjaarlijkse cyclus van gemeenteraadsverkiezingen en collegewisselingen is het wenselijk hier aansluiting op te vinden in het herzien van de omgevingsvisie. Tussentijds is het wenselijk

Evaluatie en actualisatie of herziening gaat er op hoofdlijnen als volgt uitzien:

Twee-jaarlijks	Vier-jaarlijks
Partiële evaluatie en actualisatie	Volledige evaluatie en herziening
Ambities en doelen ongewijzigd	Ambities en doelen opnieuw bepalen
Geen participatie met omgeving	Opnieuw participatie met omgeving
Wijzigingen wet en regelgeving verwerken	Wijzigingen wet en regelgeving verwerken
Beleidsdoorwerking en gebiedsuitwerking verwerken	Beleidsdoorwerking en gebiedsuitwerking verwerken
Geen nieuwe analyse trends en ontwikkelingen	Trends en ontwikkelingen meenemen
Beleid ketenpartners verwerken	Opnieuw participatie met ketenpartners
Afwegingskader en -principes aanscherpen	Afwegingskader en -principes opnieuw afstemmen op visie
Geen nieuwe plan-MER (mits mogelijk)	Actualiseren plan-MER

om partieel te evalueren en de omgevingsvisie op onderdelen te actualiseren. We gaan daarom uit van een 2-jaarlijkse tussentijdse actualisatie, zoals geduid in de figuur hierboven.

Dit wordt als volgt geborgd in de gemeentelijke ambtelijke en bestuurlijke organisatie:

- De omgevingsvisie wordt ondergebracht in het werkpakket van één van de portefeuillehouders

- Team Strategie en Beleid bewaakt het proces van evalueren, actualiseren en herzien.
- Het ambtelijk kernteam omgevingsvisie komt twee keer per jaar (voorjaar en najaar) samen om te monitoren. Hierbij wordt besproken of de omgevingsvisie nog wel het beoogde doel en effect bereikt. Ook wordt meegenomen hoe de uitvoering in samenwerking met ketenpartners, initiatiefnemers, maatschappelijke

ondernemers, ondernemers en bewoners in de dagelijkse praktijk loopt.

- Het ambtelijk kernteam omgevingsvisie is verantwoordelijk voor de tweejaarlijkse inhoudelijke evaluatie en het uitwerken van een voorstel voor actualisatie of herziening. De inzichten uit de monitoring vormen hiervoor input.
- De beslissing voor het bijstellen van de omgevingsvisie ligt bij de raad. Het college doet hiervoor een voorstel.
- In de begroting en capaciteitsplanning wordt rekening gehouden met de benodigde financiële middelen en ambtelijke inzet voor het evalueren en actualiseren van de omgevingsvisie en een plan-MER.

Uitvoeringsperspectief

Rekening houdende met de inzichten in de uitdagingen en opgaven voor Vlaardingen uit hoofdstuk 4 gaan we het volgende uitvoeren:

- We werken thema's en ambities uit de omgevingsvisieverder uit in beleid. Het instrument omgevingsprogramma's speelt daarbij een belangrijke rol, waarbij we onderscheid maken in thematische programma's en (integrale) gebiedsprogramma's. Aan welk beleid en

welke programma's we de komende jaren uitwerking geven staat samengevat in de tabel hiernaast. Bij het opstellen van beleid houden we rekening met het afwegingskader voor beleidsdoorwerking in paragraaf 6.2. Dit geeft richting en prioritering aan doelen.

- Rode draad bij het opstellen en beoordelen (hoofdstuk 4) van deze omgevingsvisie is het gebrek aan ruimte en het gebrek aan inzicht in benodigde ruimte en de samenhang tussen verschillende ruimteclaims. Om hier meer grip op te krijgen is zowel thematische als integrale en technische verdieping nodig. We introduceren dit als de 'Fysieke puzzel Vlaardingen' in de tabel hiernaast.
- We gebruiken de omgevingsvisie zoveel mogelijk om te beoordelen in welke mate initiatieven en plannen uit de samenleving en de markt bijdragen aan de doelstellingen en randvoorwaarden uit de omgevingsvisie. Hoe beter deze bijdragen, hoe groter de mate van wenselijkheid van dit initiatief of project. Zo draagt het instrument op een positieve wijze bij aan de samenwerking tussen overheid, markt en samenleving. De overheid kan initiatiefnemers op voorhand duidelijk maken welke opgaves en doelen belangrijk zijn en kan motiveren welke initiatieven in lijn zijn met het beleid en daarom goedkeuring of medewerking van de overheid krijgen. We maken hierbij onder andere gebruik van het afwegingskader in paragraaf 6.2.

Thema	Doel
Omgevingsprogramma maatschappelijke voorzieningen	Aanbod van maatschappelijke voorzieningen kwalitatief en kwantitatief op orde en in balans meegroeien met verdere woningbouw.
Omgevingsprogramma circulaire economie	Lange termijn visie op circulaire economie en consequenties voor ruimtegebruik en logistiek.
Omgevingsprogramma duurzame mobiliteit	Lange termijn visie op duurzamen mobiliteit en verminderen ruimtegebruik met behoud van bereikbaarheid.
Verdieping gezondheidseffecten industrie en transitie	Inzicht krijgen in huidige en toekomstige effecten van industrie en consequenties van energietransitie en transitie circulaire economie
Uitwerking maatwerk maatregelen bij ontwikkelingen	Maatregelen die om maatwerk vragen gebiedsspecifiek uitwerken, rekening houdend met milieu- en omgevingseffecten. Deze vormen de basis voor uitgangspunten en randvoorwaarden richting initiatiefnemers en ontwikkelaars.
Fysieke puzzel Vlaardingen	Grip krijgen op samenhang (conflicten / koppelkansen) van uiteenlopende boven- en ondergrondse ruimteclaims, rekening houdende met gebiedsspecifieke kenmerken.
Omgevingsprogramma Wonen	Langetermijnvisie en strategie op woningbouw en volkshuisvesting

De tabel hiernaast geeft een overzicht van benodigde beleidsdoorwerking. Deze lijst komt voort uit de beschreven ambities en doelen en de plan-MER-beoordeling, waar is vastgesteld dat de opgave of uitdaging nadere beleidsuitwerking behoeft. In bijlage 2 is een totaaloverzicht bijgevoegd met geldend beleid, beleid wat al in ontwikkeling is en overige wensen voor beleidsuitwerking.

6.2. Beleidsdoorwerking, plannen en initiatieven

Principes voor beleidsdoorwerking

De omgevingsvisie geeft richting aan de uitwerking van beleid. Hierbij dient, in lijn met de doelen uit de Omgevingswet, rekening te worden gehouden met de samenhang met andere thema's. We zien in de omgevingsvisie en in de plan-MER dat sommige thema's urgenter kunnen zijn dan anderen en dat thema's onderling kunnen concurreren om ruimte. Om hier rekenschap aan te geven is een aantal afwegingsprincipes opgesteld. Deze kunnen helpen bij het maken van de juiste keuzes in beleidsdoorwerking.

Principes beleidsdoorwerking

- Belevingsvorming vindt plaats vanuit een perspectief van meervoudige waarde creatie: wat draagt het beleid bij aan maatschappelijke en ecologische waarde creatie (brede welvaart).

- Beleid of strategie heeft op zoveel mogelijk thema's een positief effect en minimaal negatief effect op andere thema's. Negatieve effecten op andere thema's worden expliciet gemaakt bij besluitvorming.
- Rekening houdende met schaarse ruimte en een stapeling van ruimteclaims wordt zoveel mogelijk gestuurd op multifunctioneel ruimtegebruik door het koppelen van opgaven en waarden in beleid en in plannen.
- Beleid draagt altijd bij aan de toekomstbestendigheid van de stad: zo maken we de stad weerbaar tegen klimaatverandering (waterrobuust, droogte en hittestressbestendig).
- Beleid houdt rekening met de nulsituatie: als de huidige situatie kwalitatief of kwantitatief tekortschiet dient extra aandacht te zijn voor het repareren hiervan.
- Beleid draagt bij aan het kwalitatief verbeteren van de leefomgeving (gezondheid, leefbaarheid en veiligheid).
- Beleid draagt bij aan de ontwikkeling van het kwantitatief en kwalitatief aanbod van voorzieningen, in balans met (de groei van) het aantal bewoners.

- Beleid draagt bij aan stadsbrede mobiliteitsopgave: verbeteren van de bereikbaarheid, verminderen van de afhankelijkheid van de privéauto, stimuleren van actieve mobiliteit.

Kader voor initiatieven en plannen

Initiatieven en plannen uit de samenleving en de markt zijn welkom ter aanvulling op de gemeentelijke doorwerking en uitvoering van de omgevingsvisie, zoals ook beoogd wordt in de Omgevingswet.

Bij het beoordelen van deze initiatieven maken we een afweging van de mate waarop het initiatief of het plan bijdraagt aan het realiseren van de ambities uit de omgevingsvisie en de omgevingsprogramma's. Dit is geen absolute en volledig te objectiveren afweging, maar een proces dat in samenspraak tussen overheid en de initiatiefnemer wordt doorlopen. Dit hoofdstuk biedt een afwegingskader ter ondersteuning van dit proces. De ruimte is schaars in Vlaardingen, dus het afwegingskader is gemaakt zodat beoogde grond de juiste invulling krijgt, en zodat uit twee of meer initiatieven een afgewogen keuze gemaakt kan worden of de juiste randvoorwaarden kunnen worden meegegeven.

Uitgangspunt bij het afwegingskader is dat een initiatief tenminste voldoet aan de kritieke randvoorwaarden van een aantal urgente thema's en opgaven. Dit zijn thema's en opgaven die onder

druk staan en van groot algemeen belang zijn om de veiligheid of leefbaarheid op de lange termijn te waarborgen of waar lange termijn verplichtingen gelden. Als aan deze kritieke randvoorwaarden niet wordt voldaan is een initiatief niet wenselijk. Vervolgens wordt gekeken naar de mate van wenselijkheid. Hierbij wordt gekeken in hoeverre het initiatief bijdraagt aan een aantal gemeentelijke opgaven. Hoe groter de bijdrage, hoe groter de mate van wenselijkheid. Als laatste wordt gekeken naar een aantal kwalitatieve criteria waar altijd rekening mee moet worden gehouden.

Intern proces initiatieven toetsen en verdeling van locaties

Initiatieven die strijdig zijn met het omgevingsplan worden binnen Vlaardingen behandeld in de **Intaketafel**. De Intaketafel beoordeelt of een initiatief wenselijk is en in welke mate het bijdraagt aan de beleidsdoelen van de stad. De Intaketafel is daarom bij uitstek het eerste ambtelijke orgaan dat voor haar dagelijkse praktijk gebruik zal maken van de omgevingsvisie.

Als positief is besloten over een initiatief, en eventuele randvoorwaarden zijn meegegeven kan een initiatief worden geagendeerd voor de **omgevingstafel**. De omgevingstafel is een orgaan waar de haalbaarheid van initiatieven wordt beoordeeld. Hierbij wordt multidisciplinair

vanuit verschillende gemeentelijke beleidsdomeinen en ketenpartners meegedacht over initiatieven. In de geest van de omgevingsvisie wordt vooral meegedacht over op welke wijze of onder welke voorwaarden initiatieven haalbaar kunnen worden gemaakt.

Er komen gevallen voor dat er meerdere claims liggen op één locatie of dat doelen uit de omgevingsvisie onderling kunnen botsen. Denk aan het bouwen van recreatieve functies in het buitengebied: wat gaat voor, de recreatieve functie met als gevolg meer bebouwing en meer aantrekkende verkeersbeweging, of het behoud van groen en beschermen van het landschappelijke karakter? In dergelijke gevallen dient er een bredere en integrale afweging te worden gemaakt over de wenselijkheid van initiatieven en verdeling van functies of toewijzing van locaties. Hiervoor is het **Stedelijk strategisch platform** opgericht. Het platform maakt een integrale afweging in relatie tot de ambities en doelstellingen uit de omgevingsvisie en vertaalt dit in een advies aan de concerndirectie en het college van burgemeester en wethouders.

Afwegingskader initiatieven en plannen

Kritieke voorwaarden: veilig, leefbaar en toekomstbestendig

- Afwenteling op de omgeving, in de tijd of op andere doelgroepen wordt voorkomen.
- Ontwikkeling draagt bij aan een gezonde, veilige en sociale leefomgeving
- Ontwikkeling is klimaatadaptief: waterrobuust, droogte- en hittestressbestendig.
- Ontwikkeling mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de bestaande leefomgeving
- Ontwikkeling leidt niet tot onnodige extra druk op parkeren in openbare ruimte, waar ruimte schaars is of bestaande parkeerdruk hoog.
- Ontwikkeling werkt niet belemmerend voor de uitvoering van infrastructuur voor de energietransitie.

Kwalitatieve randvoorwaarden

- De juiste functie op de juiste plaats: denk aan bereikbaarheid en nabijheid voor de gebruiker, maar ook voldoende spreiding van voorzieningen in de stad.
- Combinaties van functies op centrale plekken in de stad en in de wijken gaan voor enkele functies.

- Er is kwantitatieve en kwalitatieve behoefte aan de functie:
  - Woningbouwinitiatieven met woningen voor starters, woonconcepten voor ouderen, of woningen die bijdragen aan een goede mix in de wijk of aan doorstroming binnen de stad krijgen voorrang.
  - Ondernemingen die regionaal bijdragen aan de energietransitie of circulaire economie, lokaal bijdragen aan werkgelegenheid of aan de revitalisatie van de binnenstad krijgen voorrang op andere type ondernemingen.
- Duurzame en toekomstbestendige vormen van bouwen (zoals houtbouw en biobased) gaan voor traditioneel bouwen (beton en metselwerk).
- Kenmerken en identiteit van een gebied staat centraal, cultureel erfgoed of natuurlijke en landschappelijke waarden worden zoveel mogelijk behouden.
- Toevoeging van kwalitatief groen of kwalitatieve verbetering van bestaand groen: schaduwrijk en biodivers groen met gebruikskwaliteit en verblijfskwaliteit en uitnodigend tot bewegen.

6.3. Kostenverhaal en financiële bijdragen

De gemeente heeft de wettelijke verplichting om bij elk ruimtelijk initiatief kosten te verhalen die de gemeente er voor maakt. Naast de wettelijke verplichte kosten (voor plankosten en planfysieke kosten) mag er een bijdrage gevraagd worden ten behoeve van dekking van kosten voor maatschappelijke voorzieningen, zoals bijvoorbeeld nieuwe infrastructuur en ter realisatie van sociale woningen. Dit geldt zowel voor publieke als private initiatieven. De wettelijke verankering hiervan is terug te vinden in de Omgevingswet en het Omgevingsbesluit.

Voor alle ontwikkelgebieden in onze gemeente is de behoefte aan nieuwe mogelijkheden om de kosten voor maatschappelijke voorzieningen te beleggen groot. De binnenstedelijke ontwikkelingen leiden tot omvangrijke investeringen in die voorzieningen, ook door de gemeente. Onze mogelijkheden om te investeren zijn echter gelimiteerd. We hebben ook te maken met financiële uitdagingen voor sociale opgaven. Daarom werken we aan een langjarige investeringsagenda waarmee we zicht hebben op de noodzakelijke investeringen voor de ontwikkeling van onze gemeente. Ter voeding van de langjarige investeringsagenda willen we onderzoeken op welke manier wij het 'kostenverhaal gebied overstijgende voorzieningen' gaan instellen en op welke wijze wij dit gaan verankeren in een omgevingsprogramma.

Deze manier is dan een wettelijk verankerd financieel instrument dat ingezet kan worden voor grote binnenstedelijke ontwikkelingen en voorzieningen. Voor ons gaat de aandacht in eerste instantie uit naar voorzieningen binnen het in de omgevingsvisie opgenomen thema mobiliteit. Maar ook thema's als groen-blauwe voorzieningen (water, groen, parken e.d.) en energie(infrastructuur) zijn relevant. De uitwerking van deze thema's vindt plaats door het maken van agenda's en uitvoeringsprogramma's waarin de ambities en doelen uit deze omgevingsvisie worden uitgewerkt. Dit vormt de nadere onderbouwing voor de investeringen die voortkomen uit de noodzakelijke gebied overstijgende voorzieningen.

Foto: Nico te Laak

Bijlage 1 - Participatienota

1. Samenvatting & Conclusies

Volgens de Omgevingswet moet elke gemeente in Nederland beschikken over een Omgevingsvisie, waarvoor geparticipeerd dient te worden. Voor het omgevingsvisietraject in Vlaardingen zijn een digitale enquête gehouden en zijn er fysiek inzichten opgehaald bij inwoners op de markt en bij de Stadskaravaan in Holy op 16 september 2023. Deze activiteiten zijn gepromoot op de sociale media kanalen van de gemeente en in “gemeentenuws”.

De enquête is door een record aantal mensen ingevuld (3092 reacties) en was mede daardoor statistisch significant voor leeftijd en locatie (postcode 4). Uit de participatie zijn een aantal conclusies getrokken. Dat zijn de volgende punten:

1. De kwalitatieve inzichten uit de fysieke participatie zijn grotendeels in lijn met de kwantitatieve inzichten uit de enquête; er zijn dus geen grote tegenstrijdigheden gevonden.
2. Veiligheid springt eruit als thema dat een obstakel vormt om andere doelstellingen te halen (zoals meer kunnen fietsen, parkeren in zicht van de woning versus meer groen in de straat, algehele ‘verloedering’ van de stad).
3. Overlast door hittestress is een veel groter thema dan gedacht, met name onder jonge mensen (12 – 25 jr). Daarvan geeft 60% aan slecht de slapen door hitte, wanneer er een hittegolf is.
4. Het draagvlak voor het anders inrichten van de openbare ruimte om meer ruimte te creëren voor groen en parkeren centraler in wijken te organiseren is ongeveer 50/50. Voorstanders zien graag meer groen terug in hun straat, die het hitteprobleem uit punt 3 kan verminderen en de leefbaarheid van de stad vergroot. Tegenstanders hebben vooral zorgen over vandalisme van hun auto (willen deze daarom in het zicht hebben), de bereikbaarheid voor mensen die slechter ter been zijn en de parkitische uitvoerbaarheid.
5. Er worden voorzieningen gemist, maar geen enkele voorziening wordt door meer dan 20% van de inwoners als problematisch ervaren. De meerderheid van de inwoners is dus tevreden met het voorzieningenniveau.
6. Voorzieningen waarvan men aangeeft dat ze te ver van huis zijn, zijn kledingwinkels (met name bij jongeren en met name in Westwijk), een ziekenhuis (alle leeftijdsgroepen, maar het meest bij jongeren), speeltuinen (alleen in Vettenoordse Polder) en MBO/HBO bij jongeren.

7. Het centrum (gezelligheid, winkelaanbod, reuring) is een aandachtspunt dat telkens terugkomt.
8. Het OV wordt niet heel veel gebruikt en wordt niet als kwalitatief hoogwaardig gezien. Hoewel de bereikbaarheid van Vlaardingen enerzijds wordt gewaardeerd, wordt anderzijds benoemd dat met name het OV te weinig goed opties biedt.
9. Er is een wens om fiets infrastructuur te verbeteren: met name het verminderen van scheuren door boomwortels, asfalteren en veiligheid.

Deze inzichten zijn verwerkt in de uiteindelijke omgevingsvisie. De rest van deze nota gaat dieper in op de toegepaste methodiek, de resultaten van de enquête, de fysieke participatie en de mate waarin ketenpartners betrokken zijn in het proces om tot een zorgvuldig opgestelde omgevingsvisie te komen.

Inzicht	Verwerking
Algemeen gevoel van onveiligheid, straatvuil en verloedering	Een gezonde, veilige en uitnodigende openbare ruimte zijn randvoorwaardelijk voor groei. Daarnaast wordt bij alle ontwikkelingen ingezet op een prettige buitenruimte die ontmoetingen stimuleert. Maatregelen die de gemeente neemt zijn zijn het aanpakken van als onveilig ervaren locaties, zorgen voor sociale veiligheid door zicht vanuit woningen op de openbare ruimte, en zorgen dat openbare ruimte overzichtelijk en goed onderhouden is
Leegstand winkels (m.n. in centrum)	Voor een bruisende binnenstad wordt ingezet op een compacter, aaneengesloten winkelgebied. Het huidige winkelaanbod wordt bovendien versterkt door het toevoegen van een divers aanbod aan aanvullende voorzieningen. Vlaardingen aan het verhogen van de aantrekkelijkheid door geleidelijke ontwikkeling van de vrijetijdseconomie en het toepassen van citybranding.
Hittestress (slecht slapen door warmte) wordt door veel inwoners ervaren, vooral jongere inwoners	Het behouden, verbinden, en versterken van de groenstructuren is een speerpunt binnen de Omgevingsvisie, vooral in de dichtbebouwde wijken (het centrum, de binnenstad, en Oostwijk). Iedere ontwikkeling in of aan de groenstructuur draagt bij aan een kwaliteitsverbetering van deze structuur. Concreet pakken we het tegengaan van hittestress aan met het creëren van koele groene plekken en routes, maar ook op een veel fijnmaziger niveau schaduw realiseren door beplanting in de stad.
Verbeteren van voorzieningen	We willen in Vlaardingen komen tot concrete referentienormen die aangeven hoeveel van een voorziening nodig is per type inwoner, en wat de benodigde ruimteclaim daarvan is. Bij (ruimtelijke) ontwikkeling inventariseren we waar de kracht/zwakte ligt van een wijknetwerk, en wat er nodig is.
Verminderen overlast van water en verzakking	Het reguleren van de waterstanden is een integrale afweging. Een hogere waterstand verlaagt de kans op verzakking, maar kan ook tot overlast leiden. Hiervoor wordt maatwerk per ontwikkeling geboden. Voor toekomstige werkzaamheden gebruiken we de wijkgerichte klimaatvisies om kansen voor klimaatadaptatie te identificeren. Bij alle nieuwe ontwikkelingen in de openbare ruimte wordt gezocht naar geschikte locaties om oppervlaktewater toe te voegen.

Inzicht	Verwerking
Verminderen van overlast van verkeersgeluid	Geluid wordt een integraal deel van het planproces, waardoor al vroeg de benodigde geluidskwaliteit wordt bepaald. Daarnaast is burgerparticipatie in het identificeren en aanpakken van deze overlast een kernwaarde. De gemeente richt zich op maatregelen aan de bron en in de overdracht op gebiedsniveau.
Meer groen in de straat (50%) versus meer ruimte voor auto (20%) versus meer stoepbreedte (15%) versus niks veranderen (15%)	Waar mogelijk wordt ingezet op een kleiner ruimtebeslag van mobiliteitsinfrastructuur. Iedere ontwikkeling draagt in ieder geval bij aan het verminderen van auto-afhankelijkheid en autogebruik door ambitieuze inzet op een duurzame mobiliteitstransitie. Mogelijk kan gekozen worden voor een smaller wegprofiel, ten behoeve van andere ruimtevragers.
Verbeteren fietsinfrastructuur	Verbetering doen we door af te stemmen op het recreatieve en utilitaire gebruik en het regionale fietsnetwerk, knelpunten te verwijderen, en ontbrekende schakels toe te voegen. We zetten samen met de provincie in op het aanleggen van een tweede snelfietsroute die het buitengebied beter verbindt met de stad.
OV en afhankelijkheid van auto en fiets	Het busvervoer dient een kwaliteitsimpuls te krijgen, vooral in gebieden die niet worden bediend door de metro of tram. Verder wordt onderzocht of de tramverbinding van noord naar zuid kan doorlopen om de bereikbaarheid per OV te verbeteren.

2. Plan van Aanpak

Volgens de Omgevingswet moet elke gemeente in Nederland beschikken over een Omgevingsvisie. Deze Omgevingsvisie vormt de basis voor de uiteindelijke inrichting van de fysieke leefomgeving van de gemeente. Gemeenten zijn hierbij verplicht om te omschrijven hoe inwoners zijn betrokken bij de Omgevingsvisie en wat er met de resultaten is gedaan.

2.1 Gekozen participatietrede

De afgelopen jaren heeft er veel participatie plaatsgevonden bij het opstellen van beleidsvisies en gebiedsvisies. Om te voorkomen dat de gemeente inwoners bevraagt over zaken waar ze recent nog in zijn betrokken, heeft de gemeenteraad van Vlaardingen besloten dat trede 3 van de participatieladder moest worden gehanteerd (adviseren). Dat betekent dat de participatie niet zo ver gaat als trede 2: coproduceren, maar wel verder dan trede 4: raadplegen. Er zijn verschillende participatieladders in omloop. Trede 3 refereert hier naar de participatieladder van Prof. Dr. R. Hart.

2.2 Enquête

Omdat het niet mogelijk is om alle inwoners persoonlijk te spreken, is ervoor gekozen om primair een enquête in te zetten. Zo krijgen zoveel mogelijk inwoners de gelegenheid om te reageren op de belangrijkste thema's. Deze thema's

kwamen voort uit de analyses van adviesbureau "Arcadis | Over Morgen" en stedenbouwkundig bureau "FABRICations". De belangrijkste thema's waren: voorzieningen, mobiliteit, klimaatadaptatie, werkgelegenheid en algemene vragen over hoe inwoners over hun eigen gemeente kijken.

De enquête richtte zich op alle inwoners (18+) in de gemeente die digitaal vaardig zijn. Aanvullend werden met fysieke bijeenkomsten inwoners bereikt die de enquête mogelijk niet onder ogen kwamen. Daar richtten we ons met name op laaggeletterden en ouderen, omdat voor hen de kans het grootst was dat ze de enquête niet zouden invullen (vanwege die digitale vaardigheden).

Om de toegankelijkheid verder te verhogen was al het geschreven Nederlands maximaal op B1 taalniveau en was de enquête relatief kort (16 vragen). De vragen waren concreet en waar nodig toegelicht met voorbeelden. De toegankelijkheid is extra getest door een testpanel van de 'taalambassadeurs' (laaggeletterden), met een aantal wijzigingen als resultaat.

Werving voor het invullen van de enquête ging zowel digitaal, als via intermediairs:

- social mediacampagne met posts & advertenties op Facebook en Instagram, vooral gericht op digitaal vaardige inwoners. Hier maken we ook gebruik van de polls functie in Instagram stories;

- video op sociale media waarin wethouder Koen Kegel oproep om de enquête in te vullen;
- oproep op infoschermen op gemeentelijke locaties met QR-code naar enquête;
- wervende e-mail (plus QR-code naar enquête) voor wijkmanagers en taalambassadeurs; en
- wervende oproep in "gemeentenieuws".

Deze strategie is succesvol gebleken, omdat meer dan 3092 inwoners de enquête hebben ingevuld.

2.3 Fysieke participatie in centrum en bij stadskaravaan

Aanvullend op de enquête heeft de gemeente fysieke stands ingericht op zaterdag 16 september 2023. Het doel was om aan te sluiten bij evenementen waar al mensen op af kwamen, om het zo toegankelijk te maken voor zoveel mogelijk mensen om in gesprek te komen en hun mening achter te laten. De locaties waren de markt in het Centrum en de Stadskaravaan in Holy.

Deze locatiekeuze is zo tot stand gekomen in verband met de eerder genoemde doelgroep in de vorige paragraaf en de beschikbaarheid van geschikte evenementen binnen de planning van het omgevingsvisietraject.

Voorafgaand aan deze fysieke dag is de participatie aangekondigd in “gemeentenieuws” en op sociale media, onder andere met een video-oproep van wethouder Koen Kegel.

Naar schatting heeft de gemeente tussen de 80 en 120 mensen gesproken. Velen hebben hun mening achtergelaten op de prikboards, waar hun inzichten werden geclusterd rond de eerder genoemde thema's uit paragraaf 2.2.

3. Uitkomsten enquête

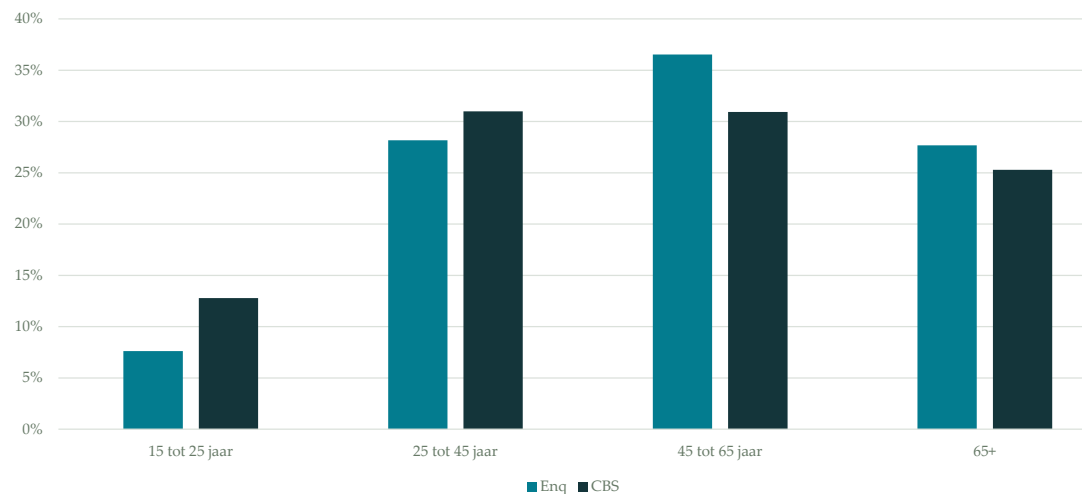
Op de volgende pagina's worden de resultaten van de enquête uitgebreid toegelicht. Er zijn algemene vragen gesteld en vragen over de belangrijkste thema's die uit het inhoudelijk proces naar voren waren gekomen, te weten: voorzieningen, mobiliteit, overlast, klimaatadaptatie en werkgelegenheid.

3.1 Representativiteit

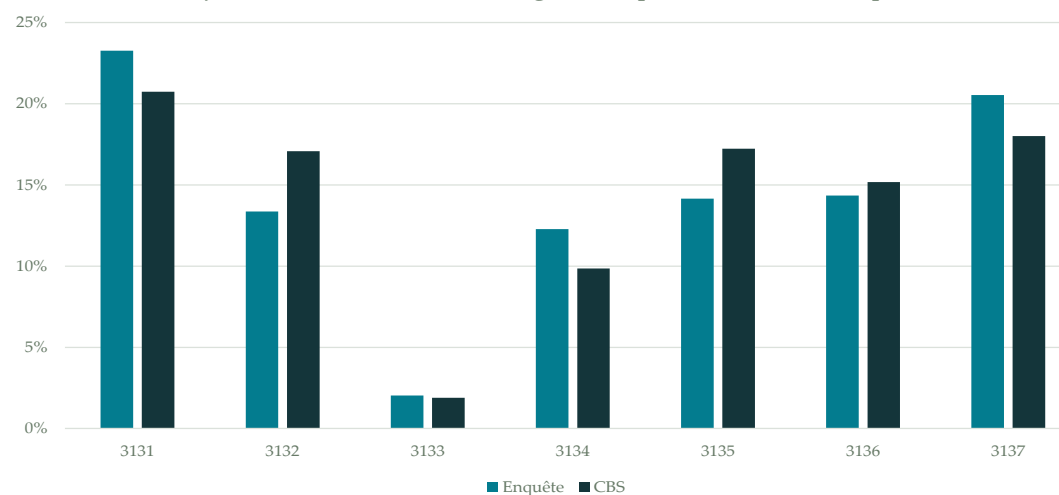
De keuze voor de inzet van een enquête was vooral om een zo toegankelijk mogelijk, en breed verspreidbaar vehikel in te zetten om alle Vlaardingers de kans te geven om hun mening te geven over hun omgeving. Daarbij was op voorhand geen representativiteitseis vastgesteld, omdat het hier niet een onderzoek betrof, maar participatie. Het plan was om een eventuele overrepresentatie van reacties te benoemen en verder de resultaten als advies mee te nemen in de omgevingsvisie. Echter, de respons was een nieuw record voor de gemeente: nog niet eerder reageerden 3092 mensen op een vragenlijst. Mede door deze hoge opkomst is de enquête representatief gebleken voor zowel leeftijd, als de ruimtelijke verdeling (postcode-4) van inwoners (zie figuren rechts).

Omdat de procentuele verdeling van de opgegeven deelnemers voor leeftijd en postcode niet sterk afwijkt van de bij het CBS bekende gegevens, is ervoor gekozen om geen statistische correctie te doen. Met in achtneming van een kleine marge

Demografische verdeling van Vlaardingen naar leeftijd wijkt niet sterk af van verdeling van respondenten in de enquête

Ruimtelijke verdeling van inwoners van Vlaardingen naar postcode-4 wijkt niet sterk af van verdeling van respondenten in de enquête

zijn de resultaten uit deze enquête dus resrepresentatief voor wat Vlaardingers over hun omgeving denken, en niet slechts een advies van betrokken individuen. De gemeente is trots en dankbaar dat inwoners zo massaal van zich hebben laten horen.

3.2 Openingsvragen

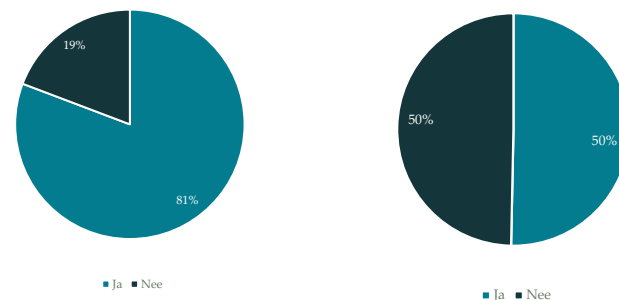
In de openingsvragen vroegen we inwoners of zij het prettig vinden om in Vlaardingen te wonen. Opvallend hieraan is dat de overgrote meerderheid tevreden is, maar dat slechts de helft ook aan anderen zou aanraden om in Vlaardingen te komen wonen. We zien dat de leeftijdsgroep 45 tot 65 jaar relatief het minst aanbeveelt om naar Vlaardingen te komen en dat inwoners uit Holy Zuid eruit springen als een wijk waar men het vaakst 'aanbeveelt'. Inwoners uit het centrum bevelen relatief het minst vaak de stad aan. Te concluderen valt dat Vlaardingers over het algemeen best tevreden zijn over hun stad, maar dat ze minder vaak trots op hun gemeente zijn. Vaak wordt gewaardeerd dat Vlaardingen een vrij groene stad is, die goed bereikbaar is, maar onder andere onveiligheid, leegstand en immigratiespanningen worden genoemd als minder positieve punten.

Opvallend is hoe vaak veiligheid (in de context van criminaliteit) wordt genoemd. We zullen zien dat dit is een terugkerend thema blijkt, dat soms ook randvoorwaardelijk kan zijn voor andere ontwikkelingen (zoals klimaatadaptatie of mobiliteit). In totaal noemt 24% van de ondervraagden veiligheid in diens motivatie.

Op de vraag wat een inwoner nu meteen zou willen veranderen in diens buurt als dat nu kon, noemt 32% het woord 'parkeren' (vrijwel gelijke percentages over alle leeftijdsgroepen) en 34% 'bomen' of 'groen' (beduidend meer mensen in de leeftijd 25 tot 40 jaar).

'Parkeren' wordt het meest genoemd door inwoners in het Centrum (42%), Westwijk en het Havengebied en het minst in Holy Zuid (20%). De wens om de omgeving groener te maken is het sterkst in de de haven (postcode 3133 en 3134) met zo'n 39% en het minst in Westwijk (27%). Al liggen de percentages vrij dicht bij elkaar. Te concluderen valt dat dit onderwerpen zijn die in heel Vlaardingen door een significante minderheid belangrijk gevonden worden en waar wensen over leven.

Woon je graag in Vlaardingen?
Zou je anderen aanraden om in Vlaardingen te komen wonen?

Meest voorkomende antwoorden waarom inwoners Vlaardingen wel of niet aanraden

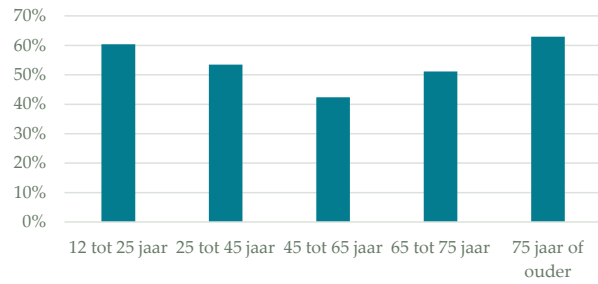
Wel aanraden

- Alles wat ik nodig heb
- Geboren en getogen
- Groene stad
- Goed bereikbaar/licging

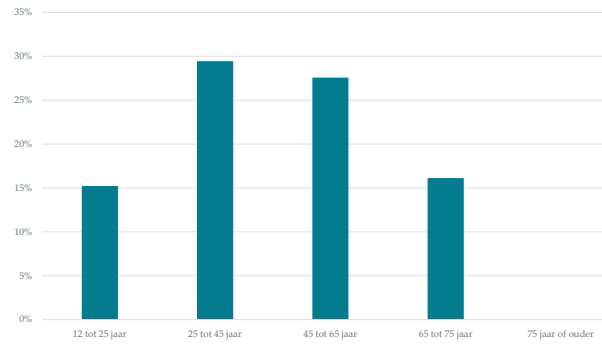
Niet aanraden

- Onveilig
- Verloedering
- Leegstand winkels / centrum
- Lakse houding gemeente
- Niet schoon
- Niks te beleven
- Immigratiespanningen

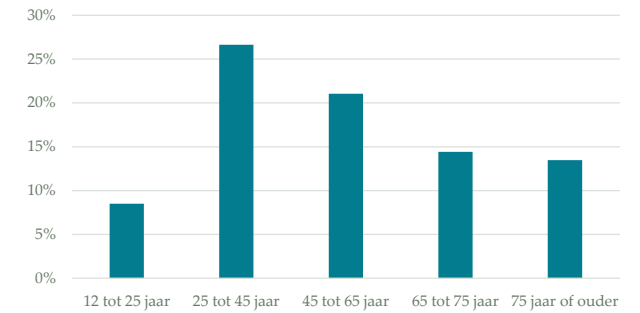
Wie beveelt het wel aan om in Vlaardingen te komen wonen?

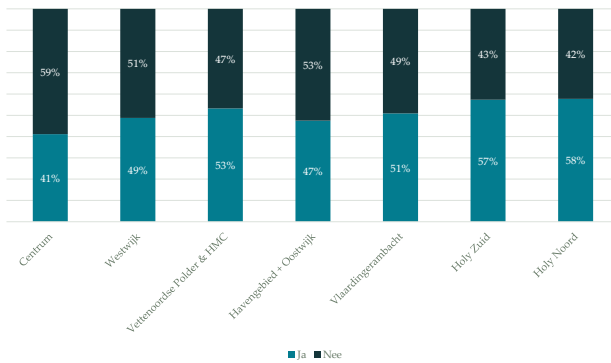
% noemt veiligheid

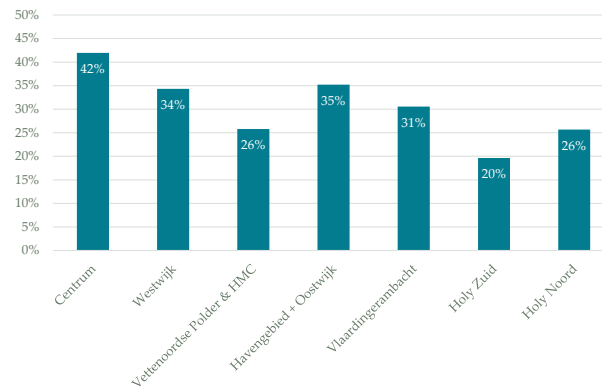
Noemt 'bomen' of 'groen'

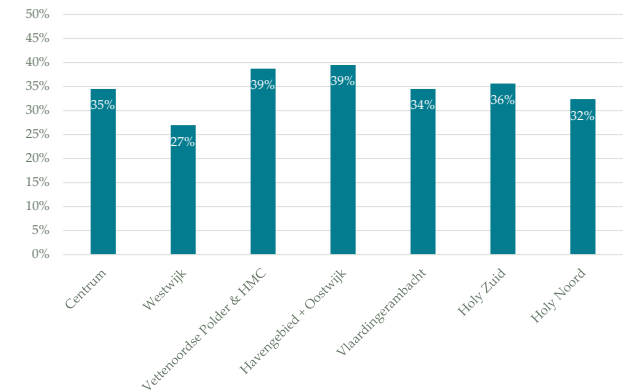
Zou je anderen aanraden om in Vlaardingen te komen wonen?

Wil iets veranderen aan 'parkeren'

Wil iets veranderen aan 'bomen' of 'groen'

3.3 Voorzieningen

Een veelgehoord aandachtspunt is het voorzieningenniveau in Vlaardingen. Graag wil de gemeente beter begrijpen welke voorzieningen het meest worden gemist, en welke op orde zijn. Een belangrijke observatie bij de antwoorden op deze vraag, is dat een groot deel van de Vlaardingers tevreden is en vindt dat alle voorzieningen dichtbij genoeg zijn. Hoe ouder de inwoner, hoe waarschijnlijker dit het geval is (piek op zo'n 65%).

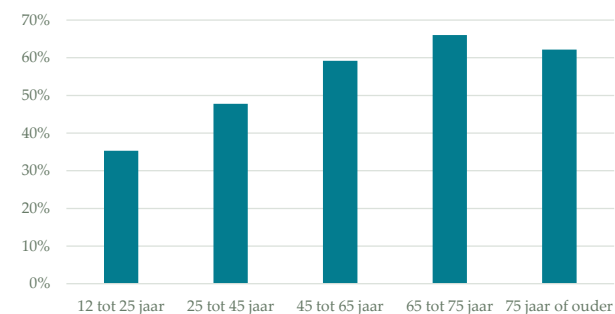
Omgekeerd is het ook zo dat jongere inwoners vaker van mening zijn dat voorzieningen en openbaar vervoersopties om bij die voorzieningen te komen te ver weg zijn. Al gaat het hier wel om een relatief kleine groep van circa 11%.

In onderstaande tabel is voor alle uitgevraagde voorzieningen voor leeftijd en postcode te zien welke percentages inwoners van mening zijn dat een

voorziening te ver weg van hun woning is. In de open vragen gaven mensen aan dat ze behoefte hebben aan meer en gezelligere winkels en een gezellig, betaalbaar centrum. Ook een zwembad werd meermaals genoemd.

We zien dat met name Kledingwinkel, MBO/HBO, Horeca, Ziekenhuis en Speeltuin eruit springen als voorzieningen die in sommige delen van de gemeente door inwoners worden gemarkeerd als zijnde 'te ver' van hun woning.

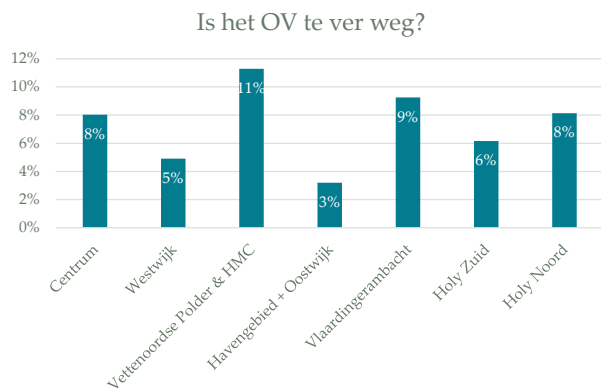
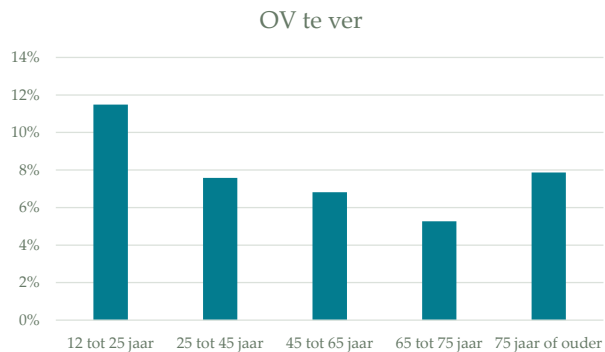
Alles dichtbij genoeg

	Kapper	Supermarkt	Kledingwinkel	Horeca	Bassisschool	Middelbare School	MBO/HBO	Gebedsplek	Buurthuis	Sport	Museum/cultuur	Huisarts	Apotheek	Ziekenhuis	Overige zorg	Bibliotheek	Park	Speeltuin
12 tot 25 jaar	4%	5%	23%	18%	1%	6%	32%	8%	7%	10%	10%	6%	6%	19%	4%	5%	9%	3%
25 tot 45 jaar	2%	4%	17%	15%	3%	3%	11%	2%	6%	9%	7%	7%	3%	16%	3%	3%	7%	11%
45 tot 65 jaar	2%	4%	10%	9%	1%	1%	5%	1%	6%	4%	5%	6%	3%	14%	2%	2%	3%	2%
65 tot 75 jaar	2%	3%	9%	6%	0%	0%	0%	1%	5%	2%	5%	5%	2%	13%	2%	2%	2%	1%
75 jaar of ouder	4%	7%	12%	7%	1%	1%	1%	1%	5%	1%	9%	13%	5%	14%	4%	5%	2%	2%

Gebied	Kapper	Supermarkt	Kledingwinkel	Horeca	Bassisschool	Middelbare School	MBO/HBO	Gebedsplek	Buurthuis	Sport	Museum/cultuur	Huisarts	Apotheek	Ziekenhuis	Overige zorg	Bibliotheek	Park	Speeltuin
Centrum	3%	3%	10%	4%	1%	2%	9%	1%	6%	4%	4%	4%	3%	20%	3%	1%	7%	3%
Westwijk	3%	3%	26%	15%	1%	2%	7%	3%	4%	9%	8%	8%	2%	20%	3%	6%	2%	7%
Vetenoordse Polder & HMC	6%	5%	13%	10%	10%	6%	6%	3%	6%	16%	11%	13%	11%	13%	11%	5%	13%	23%
Havengebied + Oostwijk	1%	5%	13%	6%	1%	2%	5%	0%	4%	5%	3%	4%	3%	11%	1%	2%	3%	2%
Vlaardingerambacht	2%	3%	12%	10%	0%	1%	7%	2%	4%	3%	3%	5%	2%	7%	1%	3%	3%	7%
Holy Zuid	2%	2%	12%	15%	2%	2%	8%	2%	4%	4%	8%	8%	2%	10%	1%	2%	4%	2%
Holy Noord	3%	7%	8%	17%	1%	1%	7%	1%	9%	5%	10%	8%	4%	17%	2%	4%	2%	3%

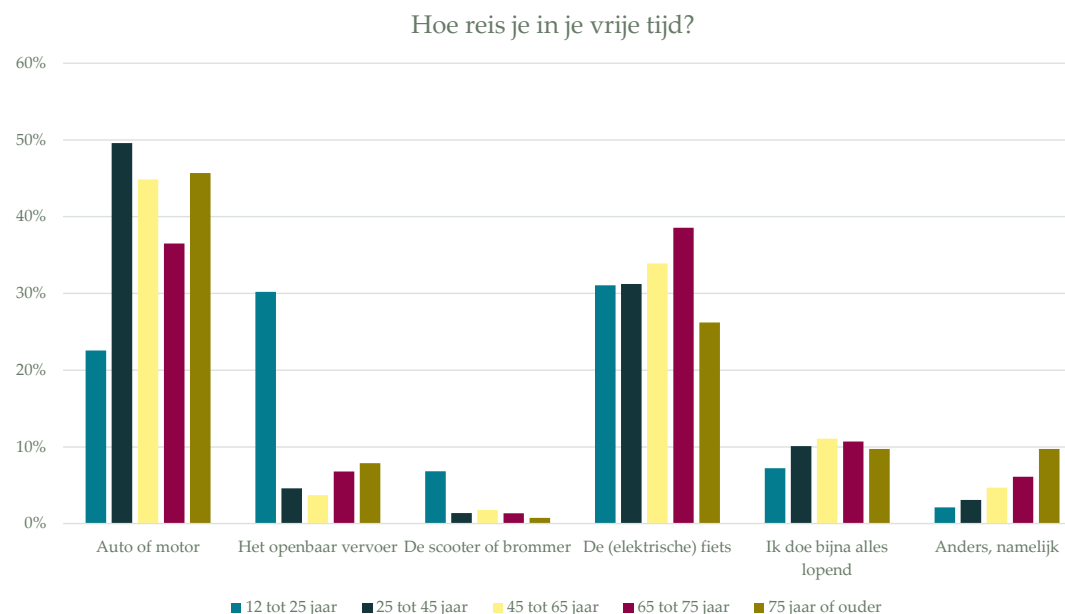

3.4 Mobiliteit

Hoewel de bereikbaarheid van Vlaardingen over het algemeen als een pluspunt van de stad wordt gezien, leven er ook verbeterwensen over mobiliteit. De gemeente wilde weten met welke vervoersmiddelen inwoners op dit moment in hun vrije tijd reizen, en hoe ze aankijken tegen parkeren ten op zichte van vergroenen.

Het blijkt dat veel Vlaardingers met de auto reizen in hun vrije tijd (43%), maar fietsen komt vrij veel voor

(33%). Vrije tijd is hier gedefinieerd als het doen van boodschappen of het bezoek van vrienden, en uitdrukkelijk niet woon-werk verkeer. Slechts 2% gebruikt een scooter of brommer en 10% loopt voornamelijk. Het openbaar vervoer wordt in heel Vlaardingen door zo'n 7% gebruikt. Van die 7% is het overgrote deel (30%) onder de 25 jaar. Bij overige opties werden vooral de regiotaxi, scootmobiel, metro en combinaties van alle opties genoemd.

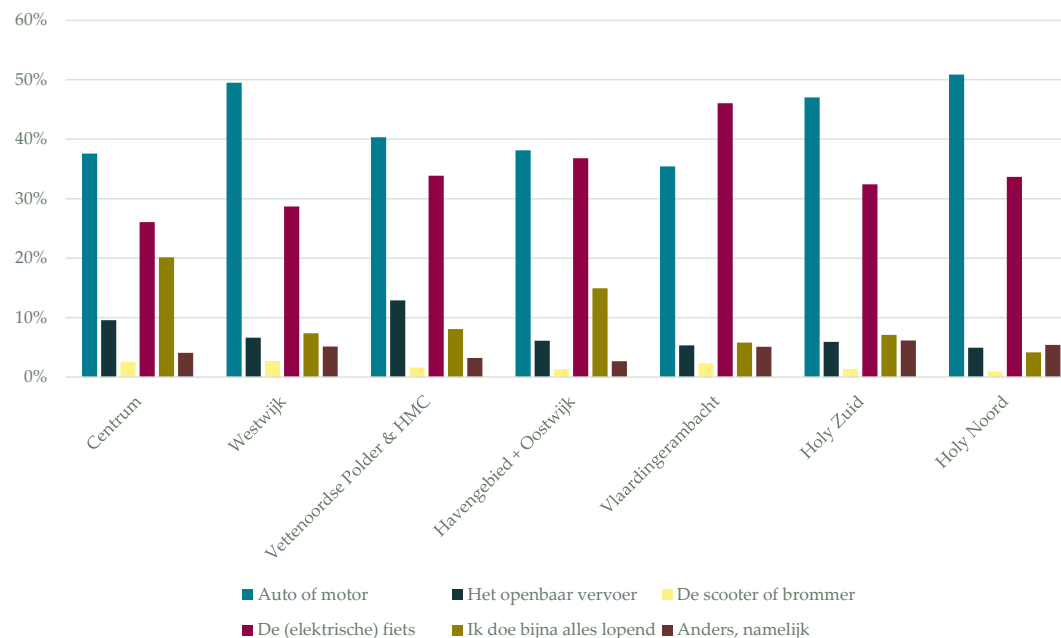
Verder zien we dat er in het Havengebied en centrum beduidend meer gelopen wordt dan in de rest van de stad. In Westwijk en Holy is het autogebruik relatief het meest aanwezig (bijna 50%) en Vlaardingerambacht is de enige wijk waar meer gefietst wordt dan dat de auto wordt gepakt (45%)

Ook wilde de gemeente weten of het voor inwoners haalbaar zou zijn om in de straten minder ruimte te gebruiken voor parkeren, zodat die ruimte voor andere doeleinden gebruikt kan worden, zoals groen en recreatie. Dat zou betekenen dat parkeren centraler in wijken georganiseerd zou moeten worden, inwoners iets

verder moeten lopen naar hun auto, maar dat straten wel toegankelijk blijven voor bijvoorbeeld laden en lossen of de regiotaxi.

Ongeveer de helft van de Vlaardingers (49%) staat open voor zo'n oplossing en de andere helft (51%) heeft hierover twijfels. Ouderen hebben hierover relatief de meeste twijfel (55%) en jong volwassenen zijn hier relatief het meest open voor (53%). De grootste zorgen die leven zijn de bereikbaarheid voor mensen die slecht te been zijn, de haalbaarheid (is er genoeg ruimte voor in de wijk?) en veiligheid. Mensen die dit aangeven vinden het belangrijk om hun auto te kunnen zien, in verband met vandalisme en criminaliteit.

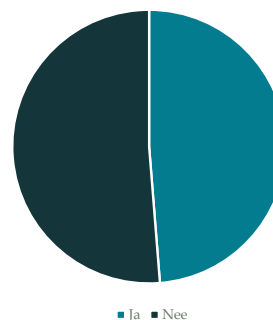
Hoe reis je in je vrije tijd?

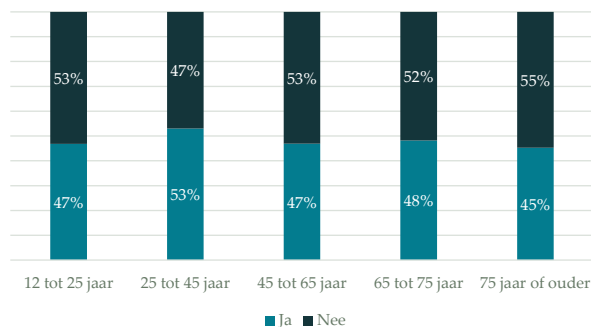
We zien ook verschillen per wijk. In Westwijk en Holy heeft een relatief groter deel (rond de 55%) twijfels over dit idee, terwijl in het centrum, Havengebied en Vlaardingerambacht een vergelijkbare hoeveelheid (rond de 55%) positief staat tegenover dit idee. Opvallend is ook dat in vrijwel alle wijken ongeveer de helft de inwoners wel graag meer groen in hun straat zouden willen zien en een veel kleiner deel bredere stoepen of meer parkeren (rond de 10-20%). Geconcludeerd kan worden dat veel Vlaardingers onder bepaalde voorwaarden bereid zijn wat verder te lopen naar hun auto, als dat een groenere straat oplevert. Het hangt wel af van de daadwerkelijke uitwerking voor in hun wijk. Een opvallende randvoorwaarde, die niet vaak voorkomt in andere steden is veiligheid (voorkomen van vandalisme/criminaliteit t.a.v. autoparkeren).

Op de vraag “wat heb je nodig om vaker op de fiets te gaan?” waren de meest genoemde antwoorden: “Niets”, “Ik pak de fiets al”, “Een gezellig centrum” en “Bewaakte fietsenstalling / mijn fiets moet niet gestolen worden”. Wederom dus veiligheid als aandachtspunt.

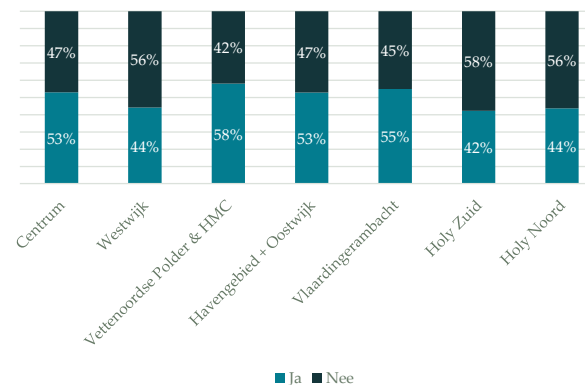
Verder lopen naar auto

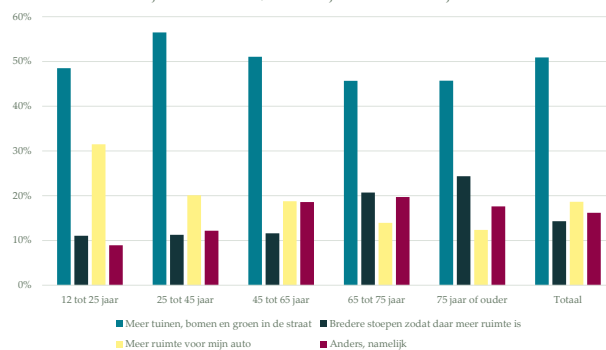
Verder lopen naar auto naar leeftijd

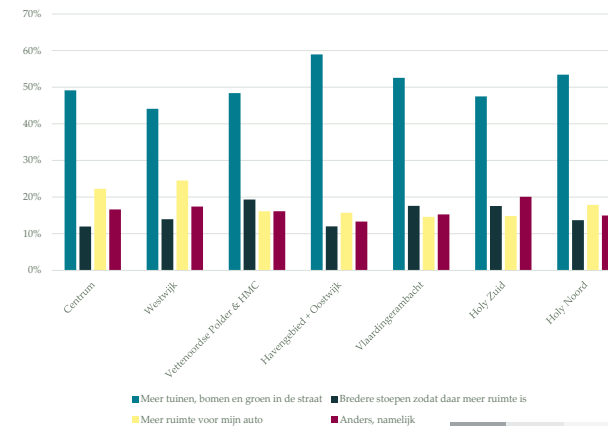
Verder lopen naar auto naar locatie

Als je mocht kiezen, wat zou je veranderen in je straat?

Als je mocht kiezen, wat zou je veranderen in je straat?

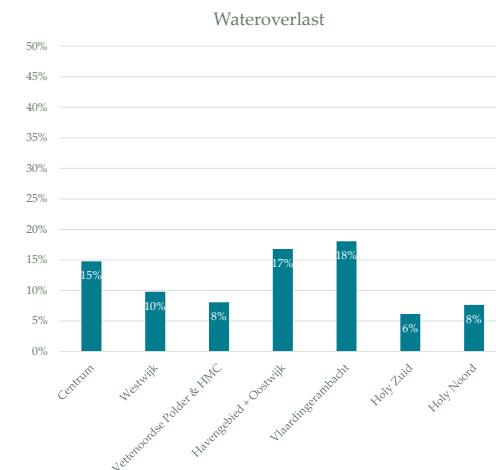
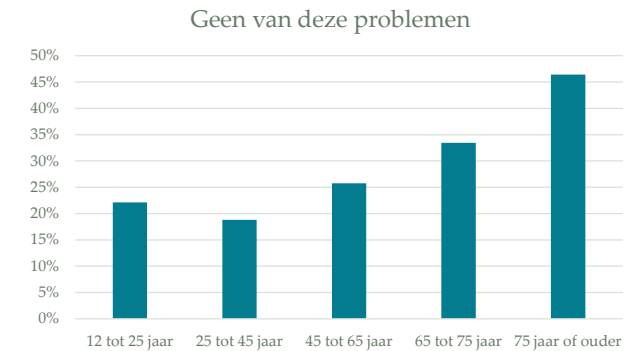
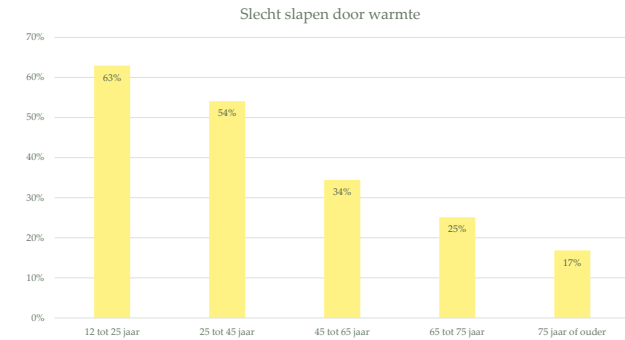

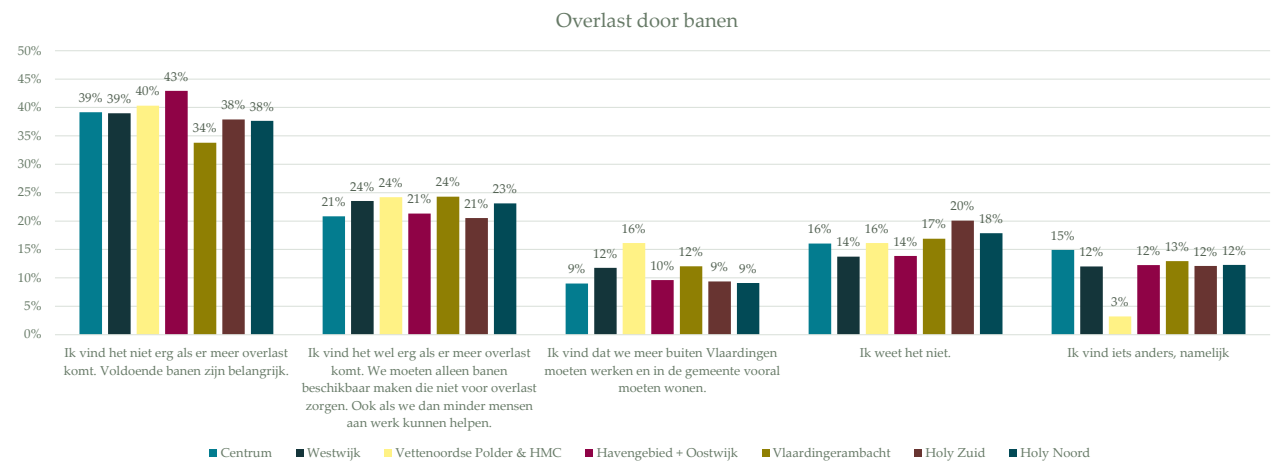
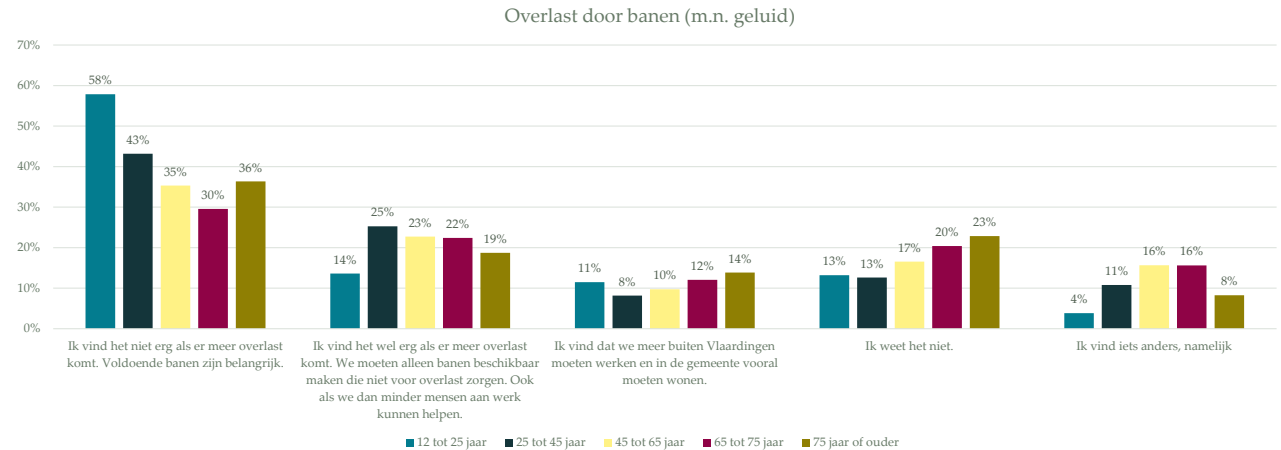
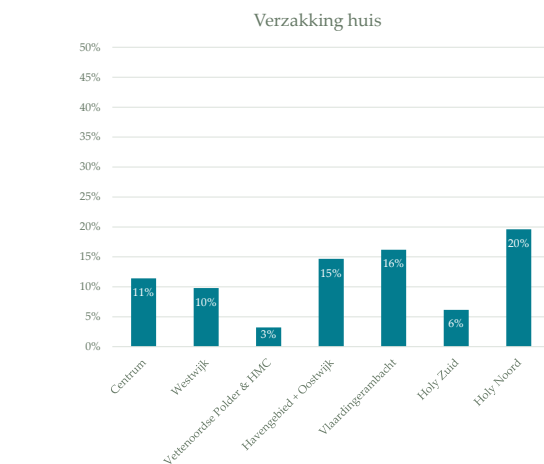
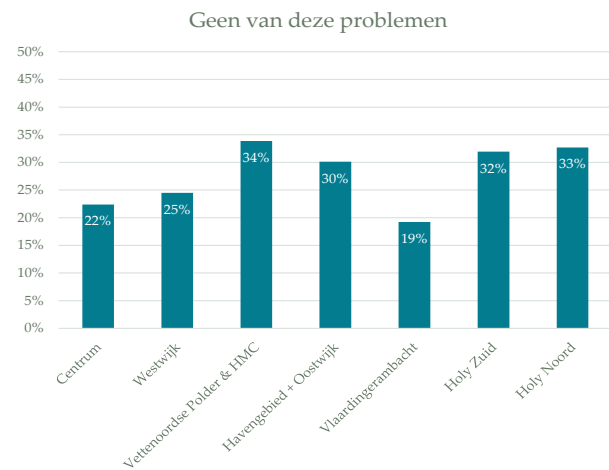
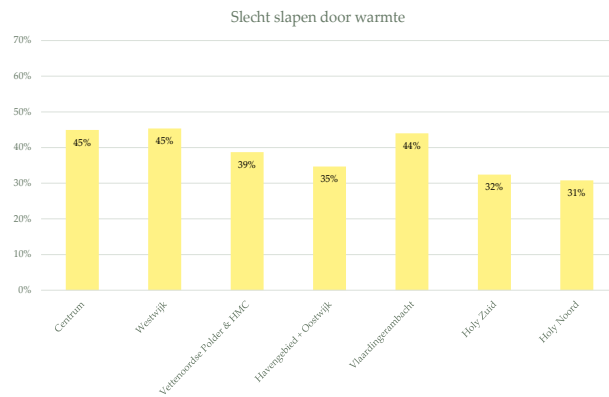
3.5 Overlast, klimaatadaptatie en werkgelegenheid

Er is ook gekeken naar de verschillende wijzen waarop in Vlaardingen overlast kan plaatsvinden. Niet alle vormen zijn uitgevraagd, omdat sommige zaken al bekend zijn bij de gemeente. Er is gevraagd naar wateroverlast (in huis en op straat), verzakking, slecht slapen door warmte en verkeersgeluid.

Veruit de opvallende uitkomst is dat ruim 39% van de inwoners aangeeft slecht te slapen als het warm is in de stad. Maar in tegenstelling tot andere steden wordt dit door ruim 63% van de jongeren ervaren, waar doorgaans vooral ouderen last hebben van hitte. Met name in de leeftijden tot en met 45 jaar geeft de meerderheid van de respondenten aan hier last van te hebben. Dat is opvallend veel, in vergelijking met andere steden. Er zijn geen heel grote verschillen tussen de wijken, maar in het Centrum, Westwijk en Vlaardingerrambacht komt dit relatief het meeste voor.

27% van de respondenten geeft aan geen van deze problemen te ervaren, waarbij we zien dat hogere leeftijden dit vaker aangeven, tot 45% bij de 75+ categorie. Hoewel verzakking en wateroverlast minder vaak voorkomen, heeft nog steeds tussen de 15 en 20% van de inwoners hier last van met enige verschillen tussen de wijken in hoe vaak dit het geval is. Wateroverlast op straat wordt door vrijwel niemand als probleem ervaren (2%). Verkeersgeluidsoverlast is in vrijwel de hele gemeente vergelijkbaar (35%), met als enige uitschieter omlaag Holy Noord, waar maar 22% aangeeft hier last van te hebben.

Tenslotte is ook gekeken naar de relatie tussen werkgelegenheid en overlast en in hoeverre inwoners het problematisch vinden als met werkgelegenheid leidt tot overlast (met name geluid). Bijvoorbeeld door zware industrie of horeca (geluid 's avonds). 38% geeft aan dat banen

belangrijker zijn dan overlast, waar 22% aangeeft die extra overlast wel problematisch te vinden. Er zijn geen heel grote verschillen als we kijken naar leeftijd en locatie. Ook inwoners in de haven geven veelal aan (40-43%) dat ze banen belangrijker vinden dan de overlast, waar 21-24% aangeeft dat

wel problematisch te vinden. 16% geeft aan niet goed te weten wat ze hiervan vinden. In de antwoorden op de open vraag “ik vind iets anders, namelijk...” wordt veelal benadrukt dat maatregelen en goed beleid essentieel zijn om eventuele overlast te beperken.

4. Uitkomsten fysieke participatie

De fysieke participatie op 16 september 2023 heeft geleid tot diverse inzichten. Op de foto rechts is te zien dat er massaal gebruik is gemaakt van het achterlaten van meningen en suggesties. Deze kwalitatieve inzichten komen goed overeen met de kwantitatieve inzichten uit de enquête. Er stonden enkele vragen op panelen om het gesprek met inwoners op gang te brengen, deze vragen waren:

- Zijn er voorzieningen die voor jou te ver weg van je huis zijn of missen?
- Hoe zorgen we voor genoeg ruimte voor spelen, groen, wonen, verkeer en infrastructuur?
- Wat heb je nodig om vaker met de fiets, lopend of het openbaar vervoer te kunnen reizen binnen Vlaardingen?
- Mag Vlaardingen ook in het buitengebied bouwen? Waar wel en niet?
- Als je iets aan je wijk of buurt zou kunnen veranderen, wat zou dat dan zijn?

Hieronder volgen een aantal trends die we volgen uit de vele gesprekken die we hebben gevoerd.

Onderhoud van de openbare ruimte is een belangrijk thema. Bewoners geven aan dat het onderhoud soms te wensen overlaat en dat het schoner en netter kan. Dit gaat samen met een ander thema dat sterk naar voren komt: veiligheid. Een onschone en onnette omgeving kan leiden tot versterkte gevoelens van onveiligheid.

Ontmoetingsplekken, winkels in de binnenstad, en culturele activiteiten worden vaak genoemd als gemiste voorzieningen. Bewoners geven aan dat er behoefte is aan meer plekken voor kinderen om te spelen en voor jongeren om samen te komen. Voorstellen omvatten het creëren van speelveldjes, clubs voor jongeren, en een buurthuis.

Ook wordt er aangedrongen op een betere binding tussen jong en oud. Er is behoefte aan plekken die door meerdere generaties en typen Vlaardingers als prettig en veilig worden ervaren.

De **binnenstad** van Vlaardingen is een onderwerp waar soms ook emotie bij los komt bij inwoners. Veel mensen gaat aan het hart dat er veel leegstand is en de behoefte aan meer diversiteit in het winkelaanbod, die **gezelligheid** en **karakter** toevoegen zoals kleine ondernemers.

Op cultureel niveau wordt gevraagd om meer reuring en gezelligheid, wat ook bijdraagt aan een bruisende binnenstad met een gevarieerd winkelaanbod. Men stelt voor om te leren van naburige gemeenten.

Groen wordt door veel inwoners als belangrijk ervaren voor een leefbare stad. Bewoners pleiten voor het behoud van groene gebieden in de wijken, en benadrukken het belang van een groene omgeving (waaronder de Broekpolder) voor de kwaliteit van leven in Vlaardingen.

Bereikbaarheid binnen Vlaardingen wordt over het algemeen als goed ervaren, vooral met de fiets. Er zijn echter verbeterpunten, zoals scheuren in fietspaden (bijvoorbeeld door boomwortels) en drukte op routes rond scholen en in het buitengebied. Inwoners die we gesproken hebben geven vaak een sterk signaal rondom de verbinding met de regio: er is behoefte aan goed openbaar vervoer en volgens sommigen is in de afgelopen periode te veel op bezuinigd. Mede hierdoor verplaatst men zich buiten Vlaardingen het liefst met de auto, en is men minder tevreden over de verbinding met de metro en bus naar buitengemeentelijke bestemmingen. Er zijn verdeelde meningen over de autobereikbaarheid van het centrum, waar sommigen pleiten voor meer parkeervoorzieningen en anderen voor het weren van auto's.

Bij verruit de meeste mensen die de gemeente die zaterdag gesproken heeft, leeft een sterke wens om niet uit te bereiden in het buitengebied. Een enkeling zou daar wel een gebiedsontwikkeling toelaten, onder bepaalde voorwaarden (bijvoorbeeld laagbouw). Over de vraag in hoeverre er woningen

bijgebouwd moeten worden zijn de mening ook verdeeld. Meerdere mensen gaven aan dat er behoefte is aan starterswoningen en woningen voor 55+ers, dit laatste om de doorstroom in de woningmarkt te vergroten.

5. Betrokkenheid ketenpartners

Tijdens het proces om tot de omgevingsvisie te komen is ook meermaals met relevante ketenpartners gesproken. Dit zijn professionele stakeholders die door de omgevingsvisie geraakt worden. Voor de gemeente Vlaardingen waren dit:

- Provincie Zuid Holland
- Hoogheemraadschap Delfland
- Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
- Gemeente Rotterdam
- Gemeente Schiedam
- Gemeente Midden Delfland
- DCMR Milieudienst Rijnmond
- Woningstichting Samenwerking
- Woningstichting Waterweg Wonen
- Stedin
- DSW Zorgverzekeraar

Deze ketenpartners zijn betrokken gedurende twee sessies.

De eerste sessie op 9 mei 2023 stond in het teken van informeren over het proces, en het delen van de verkregen inzichten over integrale opgaven en belangrijke locaties in de stad. Daarnaast zijn de ketenpartners bevraagd over:

- de belangrijkste regionale opgaven;
- opgaven met betrekking tot klimaatadaptatie en het veenweidegebied;
- de rol en toekomst van de haven; en
- de verstedelijkingsopgave.

Een van de resultaten van deze sessie is dat geluid en luchtkwaliteit en Vlaardingen en bovengemiddeld belangrijk effect heeft op wonen, evenementen en de samenleving in brede zin. De wens om tot een gebiedsgerichte benadering te komen werd gedeeld, maar de wens was om dit ook helder op kaart te zetten, en duidelijk te communiceren naar bewoners.

De tweede bijeenkomst vond plaats op 3 oktober 2023. Voorafgaand kregen deelnemers de concept-visietekst opgestuurd om van feedback te voorzien. Tijdens de sessie heeft het projectteam toelichting gegeven op proces en inhoud van de omgevingsvisie. Er lag een

focus op de structurerende keuzes die op dat moment nog ambtelijk en bestuurlijk gemaakt moesten worden, en de sessie was gericht op welke delen in de omgevingsvisie nog onvoldoende duidelijk waren.

De opgehaalde inzichten tijdens de sessie, en vanuit de schriftelijke feedback waren vooral gericht op de integrale opgave rondom woningbouw, economie, en de HMC-bedrijven en in regionale zin op samenwerking rondom mobiliteit en veiligheid. Alle tekstuele opmerkingen zijn verwerkt.

Bijlage 2

Tabel: geldend beleid, beleid wat al in ontwikkeling is en overige wensen voor beleidsuitwerking

Thema	Geldend beleid	Beleid in ontwikkeling	Wensen voor beleidsontwikkeling
Duurzaamheid	Agenda Duurzaamheid (2021-2030)		
Ontmoetingsplekken en evenementen binnen en buiten	Horeca- en evenementenbesluit (2022) Ondersteuningsplan Horeca (2021-2024)	Evenementenvisie	
Bereikbaarheid en duurzame mobiliteit	Actieplan mobiliteit (2018) Mobiliteitsagenda (2021-2023)	Visie Duurzame Mobiliteit	Mobiliteitsagenda 2026-2030
Parkeren	Beleidsregels parkeernormen 2019	Vernieuwen parkeerbeleid en beleidsregels parkeernormen	
Sociaal domein/ vastgoed		Uitvoeringsprogramma maatschappelijke voorzieningen	
Woningbouw	Woonvisie (2020-2030) Uitvoeringsplan wonen (2020-2030) Woonzorgvisie (2023-2030) Uitvoeringsagenda wonen, welzijn en zorg ouderen (2023-2024)		
Gezonde stad	Vlaardings Sportakkoord (2019) Kadernota Sport en Bewegen (2019) Vlaardings Preventieakkoord (2022)		
Onderwijs	Integraal Huisvestingsplan (2023)		
Klimaatadaptatie	Strategie Klimaatadaptatie (2021-2024) Programma Stedelijk Water (2024 - 2028)	Strategie Klimaatadaptatie Vlaardingen 2025 – 2030 Wijkgerichte klimaatvisies	

Thema	Geldend beleid	Beleidsontwikkeling	Wensen voor beleidsontwikkeling
Energietransitie	Transitievisie Warmte (2022-2026)	Energietransitievisie 2024-2030	
	Beleidskader Windenergie (2017)	Routeplan Drevenbuurt aardgasvrij (2023)	
Groen	Groenbeleidsplan Vlaardingen (2024-2034) (2024)		Aanvulling bomenverordening Vlaardingen 2023
			Beheervisie-beheerplan Broekpolder
Openbare ruimte	Visie openbare ruimte (2016)		
Economie	Bedrijventerreinen beleid		
		Standplaatsenbeleid	Gebiedsgericht omgevingsprogramma standplaatsen
		Visie vrijetijdseconomie	Uitvoeringsprogramma vrijetijdseconomie
		Horecabeleid	Themagericht omgevingsprogramma horeca
Kunst, Cultuur en Erfgoed	Cultuurnota (2021)		
	Kadernota Erfgoed Vlaardingen (2019)		
	Richtinggevende nota Vlaardings Erfgoed (2017)		
Omgevingshinder	Actieplan Luchtkwaliteit 2021-2030 (2021)	Uitvoeringsprogramma Luchtkwaliteit	
	Actieplan Geluid 2018-2023 (2019)	Actieplan Geluid (2024-2029)	
	Ambitiedocument gebiedsgericht milieubeleid (2013)		
	Visie externe veiligheid (2012)		
Binnenstad	Programma levendige binnenstad (2019)	Gebiedsgericht omgevingsprogramma binnenstad	
Recreatief buitengebied	Gebiedsvisie Broekpolder 2040 (2022)		
Rivierzone	Gebiedsvisie Rivierzone (2022)	Gebiedsgericht omgevingsprogramma Rivierzone	Omgevingsprogramma Rivierzone

Omgevingsvisie Vlaardingen 2040

Ontwerp, augustus 2024

Gemeente Vlaardingen

